

Nieuw katholiek missieboek of verzameling van onderrichtingen en gebeden grootendeels genomen uit de schriften van den H. Alphonsus de Liguori ...

<https://hdl.handle.net/1874/236706>

437

Per.
Vak 169

mm 136gg

Per 169
437

NIEUW KATHOLIEK MISSIEBOEK

OF
VERZAMELING

VAN
Onderrichtingen en Gebeden

GROOTENDEELS GENOMEN UIT DE SCHRIFTEN
VAN DEN H. ALPHONSUS DE LIGUORI EN
BLIZONDER GESCHIKT OM DE VRUCHTEN
DER H. MISSIE TE BEWAREN.

Geheel op nieuw bewerkt door een
Pater Redemptorist.

GULPEN.

Druk van M. ALBERTS & ZONEN. — UITGEVERS.
1891.

~~Ecclesiastische Vereniging~~
Aartsbischop UTRECHT
Volgnummer 3534

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2946 558 4

Per 169
437

NIEUW KATHOLIEK MISSIEBOEK

OF

VERZAMELING

VAN

Onderrichtingen en Gebeden

GROOTENDEELS GENOMEN UIT DE SCHRIFTEN
VAN DEN H. ALPHONSUS DE LIGUORI EN
BIJZONDER GESCHIKT OM DE VRUCHTEN
DER H. MISSIE TE BEWAREN.

Geheel op nieuw bewerkt door een

Pater Redemptorist.

GULPEN.

Druk van M. ALBERTS & ZONEN. — Uitgevers.

1891.

Ecclesiastische Vereniging

Aartsbisdom UTRECHT

Volgnummer 3534

Door onzen Hoogwaardigen P. Generaal N. Mauron
gemachtigd staan wij toe dat het «*Nieuw Katholiek
Missieboek*» gedrukt worde.

J. C. MEEUWISSEN, CSSR.

Sup. prov.

AMSTERDAM, 12 Maart 1891.

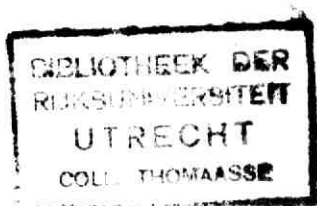
IMPRIMATUR.

P. MANNENS,

S. Theol. Doct. et Prof. Librorum Censor.

Ruræmundæ, 1 Maji 1891.

.....
EIGENDOM.
.....

INLEIDING.

Wie kent niet het katholieke «Missieboek», geschreven in den geest van den H. Alphonsus en grootendeels uit de werken van dien grooten Kerkleeraar geput? Wie weet niet wat al heilzame vruchten dit heerlijk boek in de harten der geloovigen heeft voortgebracht?

Ten jare 1826 voor het eerst door Pater Kosmacek in Oostenrijk uitgegeven, werd het Missieboek met des te meer gretigheid ontvangen, wijl het in eene dringende behoefte voorzag en te gemoet kwam aan de Missiën, die destijds op Oostenrijksch grondgebied niet konden gehouden worden. Weldra werd het in verschillende talen overgezet en in alle landen bij duizenden en duizenden verspreid.

In 1839, bij de opkomst der Missiën hier te lande, verscheen de eerste hollandsche vertaling en ook deze mocht zich al aanstonds verheugen in de vleidendste goedkeuringen der hoogere geestelijkheid, zoowel als in den algemeenen bijval des volks. Eenieder wilde het Missieboek bezitten. Rijk en arm, jong en oud, eenvoudigen en meer geletterden namen het met belangstelling en voorliefde ter hand en aan God alleen is het bekend, hoeveel zwakken het versterkt, hoeveel onwetenden het ~~on~~onderricht, hoeveel angstvalligen het bemoedigd, hoeveel bedrukten het getroost, hoeveel zieken het opgebeurd, hoeveel stervenden het bijgestaan, hoeveel zondaren het bekeerd, hoeveel rechtvaardigen het tot een volmaakteren levenswandel gebracht heeft.

Ruim 50 jaren zijn sinds voorbij. Herhaaldemalen werd het Missieboek op nieuw gedrukt en nog handhaaft het steeds zijn ouden, welverdienden roem. Als bewijs hiervoor moge strekken, dat binnen de laatste vijf jaren eene talrijke oplage geheel werd uitverkocht en dat eene nieuwe wederom met aandrang wordt gevraagd.

Deze verschijnt dan ook, doch merkelijk gewijzigd. Immers, de tijden veranderen en de menschen met hen, zegt het spreekwoord. De geest des volks is niet meer dezelfde, de gevaren zijn grooter, de behoeften dringender geworden. Met dat alles moest, en is dan ook, in dit «nieuwe Missieboek» rekening gehouden. De onderrichtingen, vooral die over de plichten der verschillende standen, zijn allen omgewerkt en verscheidene nieuwe daaraan toegevoegd, zooals de onderrichtingen over de zuiverheid en de onzuiverheid, over de gelegenheden van zonde, over de verkeeringen, over de gevaarlijke gezelschappen en vermaken, over de lezing van slechte boeken en romans, over het menschelijk opzicht, den eerbied voor den priester, de broederschappen en Congregatiën, de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus en tot de Allerheiligste Maagd enz. enz. De aflaten, aan verschillende voorwerpen van godsvrucht gehecht, werden met zorg nagezien en met de laatste besluiten in overeenstemming gebracht. Nieuwe gebeden werden bij de reeds bestaande ingelascht, terwijl deze hun zalvenden geest zooveel mogelijk behouden hebben.

Moge dan dit «nieuw Missieboek», evenals zijne voorgangers eene spoedige en ruime verspreiding vinden. Moge het als een blijvend Missionaris de eer van God steeds bevorderen, de vruchten der Missiën bestendigen en vele zielen een veilige gids zijn op den weg des hemels. Dit is de vurige wensch en de bede van

Den Bewerker.

WITTEM, bij Maastricht, 2 Aug. 1890.

I. GEWONE OEFENINGEN EN GEBEDEN VAN DEN CHRISTEN.

Over het Gebed.

«Alvorens gij U tot het gebed begeeft, bereid uwe ziel en wees niet als iemand, die God op de proef stelt.» (Eccl. 18. 23.)

«Wie bidt wordt zalig, wie niet bidt gaat verloren.» Zoo sprak, zoo schreef, zoo herhaalde onophoudelijk de groote H. Alphonsus, die ware apostel des gebeds. Wilt gij uwe driften overwinnen, zeide hij, wilt gij de zonde vluchten en de deugd beoefenen, wilt gij den hemel ingaan, bidt, want zonder het gebed kunnen wij onmogelijk in den hemel komen, met het gebed kunnen wij onmogelijk verloren gaan. Eene jarenlange ondervinding als priester, als missionaris en als bisschop had hem ten volle van die waarheid overtuigd en in die overtuiging riep hij uit: «alle boeken, die over godsvrucht handelen, alle priesters op den predikstoel, alle biechtvaders in den biechtstoel, moesten er zich op toeleggen de noodzakelijkheid des gebeds in de harten der geloovigen in te prenten en nooit moede worden te herhalen: bidt, bidt, bidt. Zoo gij bidt, zijt gij zeker van den hemel zoo gij niet bidt, zijt gij zeker van uw eeuwig ongeluk». Wie niet bidt, zegt de H. Theresia, heeft geen duivel nodig om hem in de hel te werpen, hij stort er zich zelf in. Bidt dus en de hemel is de uwe. «Alle uitverkorenen, de kinderen alleen uitgenomen, zegt de H. Alphonsus, hebben hunne zaligheid te danken aan het gebed; alle verdoemden in de hel daarentegen hebben hun ongeluk daaraan te

«wijten dat zij niet gebeden hebben. Hadden zij gebeden, nooit zouden zij in die plaats van lijden gekomen zijn.»

Wilt gij dus zalig worden bid, bid veel, bid vurig, bid vooral in bekoringen en moeilijkheden. Verricht uw gebed met *een zuiver, geloovig en vertrouwvol hart*, met *een nederigen, oplettenden geest*, met *een volhardend gemoed* en de hemel is u verzekerd, want «wie bidt wordt zalig, wie niet bidt gaat verloren», (H. Alph.)

MORGENGEBED.

«De wijze waakt des morgens vroeg
«tot den Heer en bidt voor het aangezicht
«des Allerhoogsten. Hij opend zijn mond
«tot het gebed en vraagt vergiffenis over
«zijne zonden » (Eccli. 39-6. 7.)

Wie den dag heilig wil doorbrengen, moet dien heilig beginnen; wie hem heilig wil beginnen, moet aanstonds bij het ontwaken *zijn hart tot God verheffen, eene goede meening maken en het voornemen vormen God niet door de zonde te beleedigen.*

1. Zoodra gij ontwaakt, zegt de H. Joannes Climacus, teeken u met het teeken des H. Kruises, offer de eerstelingen uwer gedachten aan God op en dank hem, dat hij u dien nacht niet in zonde heeft laten sterven, maar u genadig voor alle onheil heeft bewaard. «Daardoor zult gij ondervinden, dat gij den ganschen dag veel godvruchtiger zijt en tot alles veel beter geschikt.»

2. Vorm daarbij de meening om alles te doen uit liefde tot God en bied hem al uw doen en laten van dien dag in vereeniging met het lijden van Jezus en Maria. «Gelijk 's morgens uwe meening geweest is, zegt de H. Augustinus, zoo zullen gedurende den dag uwe werken zijn. Is uwe meening zuiver, zuiver zullen uwe werken wezen; is uwe meening ijdel, ijdel zullen ook al uwe handelingen zijn.»

3. Maak tevens een goed besluit om alle zonden te vermijden, vooral die waartoe gij het meest genegen zijt. Voorzie de gevaren en gelegenheden van zonde waarin gij gedurende den dag kunt komen en denk aan de middelen om die gevaren te vluchten en de bekoringen te overwinnen. Gelijk een soldaat die de hinderlagen van den vijand kent en er zich tegen wapent, dezen gemakkelijker verslaat, terwijl hij daarentegen, als de aanval onverwacht is, gewoonlijk verslagen wordt, zoo is het ook met den Christen. «Strijd daarom dapper, zegt de H. Gregorius, en beschouw dezen dag alsof hij de laatste uws levens ware.» Verricht tot dat einde het volgend gebed.

I. DANKZEGGING.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Mijn God, ik geloof vastelijk dat gij hier tegenwoordig zijt. Ik geloof dat gij al mijne gedachten kent en de verborgenste schuilhoeken mijns harten doorgrondt. Ik aanbid u uit geheel mijne ziel en ik bemin u uit al mijne krachten. Ik dank u voor alle weldaden, die uwe oneindige goedheid mij heeft bewezen, maar bijzonder dat gij mij dezen nacht zoo welwillend bewaard hebt. Ik offer u al mijne gedachten, woorden en werken, al wat ik vandaag doen en lijden zal en ik vereenig dat alles met het lijden van Jezus en met de smarten van Maria. Ik maak het voornemen alle aflaten, die ik heden verdienen kan te gewinnen en heb het vurig verlangen om deelachtig te worden aan al de goede werken, die vandaag over de gansche wereld worden verricht. Ik vorm het vaste besluit om alle zonden te vluchten en alle gele-

genheden tot zonde te schuwen, vooral die waarin ik u vroeger reeds beleedigd heb.

(Maak hier in 't bijzonder uwe voornemens, vooral betreffende die fouten, welke gij het meest pleegt te bedrijven).

II. GEBED OM DE NOODIGE GENADEN.

O mijn God, ter liefde van Jezus, schenk mij vergiffenis en geef dat ik u vandaag niet vergramme. Verleen mij uwe liefde en uwe genade met de heilige volharding ten einde toe. Goede Jezus, draag mij heden op uwe handen en sta mij bij, opdat ik niet zondige. Goede Moeder Maria, laat mij eene schuilplaats vinden onder uwen moederlijken mantel en verkrijg mij Jezus en u vurig te beminnen. Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wiens bescherming ik door de goddelijke voorzienigheid ben toevertrouwd, gelief mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te besturen. Mijne H.H. Patronen, alle engelen en heiligen des hemels, staat mij bij, opdat ik mij in alles aan Gods H. Wil onderwerpe en in alle moeilijkheden gelaten zegge: «Heer, uw wil geschiede!»

Bid daarna met groot vertrouwen het Onze Vader, het Wees gegroet en het Geloof. Vervolgens driemaal Wees gegroet ter eere van de zuiverheid der Allerheiligste Maagd, met het schietgebed: «Door uwe Onbevleete Ontvangenis, o Allerheiligste Maagd, heilig mijn lichaam en mijne ziel en bewaar mij vandaag van alle zonde.» Verwek eindelijk de volgende akten:

III. AKTE VAN GELOOF.

Mijn God! die de onfeilbare waarheid zijt: ik

geloof alles wat de H. Kerk mij voorschrijft te gelooven, omdat gij het haar geopenbaard hebt. Ik geloof, dat gij mijn God zijt, de Schepper van hemel en aarde, dat gij de rechtvaardigen loont in den hemel en de goddeloozen eeuwig straft in de hel. Ik geloof, dat gij één zijt in wezen en drievuldig in personen: de Vader, de Zoon, en de H. Geest. Ik geloof de menschwording en den dood van Jezus Christus; ik geloof eindelijk, alles wat de H. Kerk gelooft. Ik dank u, dat gij mij tot dit heilig geloof geroepen hebt, en ik betuig daarin te willen leven en sterven.

AKTE VAN HOOP.

Mijn God! ik hoop met een vast vertrouwen op de vervulling uwer beloften, omdat gij almachtig, getrouw en barmhartig zijt. «Ik hoop, door de verdiensten van Jezus Christus, de vergiffenis mijner zonden, de volharding tot het einde toe en de eeuwige zaligheid.

AKTE VAN LIEFDE EN VAN BEROUW.

O mijn God! ik bemin u uit geheel mijn hart. Ik bemin u boven al, omdat gij de oneindige goedheid zijt en eene oneindige liefde waardig. Ik bemin ook mijnen naaste uit liefde tot u. Van ganscher harte ben ik bedroefd over mijne zonden, omdat ik u, o oneindige goedheid, daardoor beleedigd heb. Zij zijn mij leed meer dan alle ander kwaad, en ik neem mij vastelijk voor met behulp uwer genade, die ik voor nu en voor altijd van u afsmeek, liever te sterven dan u nog te beleedigen. Ook neem ik mij voor,

6 WIJZE OM DEN DAG HEILIG DOOR TE BRENGEN.

de heilige Sacramenten te ontvangen tijdens mijn leven, en bij mijn sterven.

Paus Benedictus XIV heeft den 11 December 1754 aan hen, die bovengenoemde akten verwekken, een aflaat verleend van 7 jaren en zevenmaal 40 dagen, zoo dikwijls zij die bidden, alsmede een vollen aflaat, mits men ze eene maand lang dagelijks verwekt, en in die maand biecht en communiceert.

AANMERKING. Voor personen, wier bezigheden zulks toelaten, is het zeer nuttig na het morgengebed ten minste een kwartier uurs aan de meditatie te besteden. Zij kunnen zich daartoe van een meditatieboek bedienen, bij voorbeeld van het meditatie- en gebedenboek van den H. Alphonsus de Liguori, of een hoofdstuk lezen uit de «Navolging van Christus», door Thomas a Kempis, en dit op zich zelve en hunne persoonlijke aangelegenheden toepassen.

Bij gebrek aan deze boeken, kunnen zij zich het lijden van Christus voorstellen, of eene van de meditatieën, die zich in dit boek bevinden, rijpelijk overwegen.

WIJZE

OM DEN DAG HEILIG DOOR TE BRENGEN.

»Breng den ganschen dag door in de vreeze des Heeren.» (Prov. 23. 17.)

Een Christen, die zijne volmaaktheid ter harte neemt, mag zich niet tevreden stellen met den dag heilig te beginnen; hij moet dien ook volgens den raad des H. Geestes in de vreeze des Heeren heilig trachten door te brengen. En wat wordt daartoe vereischt? *Dat men wandele in Gods tegenwoordigheid, dat men een of ander goed werk verrichte en die gebeden storte welke ieder goed Christen gedurende den dag gewoon is te doen.*

1. Denk daarom dikwijls dat God u ziet en al uwe gedachten kent. Hoemeer gij aan God denkt, zegt

de H. Gregorius, des te volmaakter zult gij wezen. In Gods tegenwoordigheid wandelen, zegt de H. Alphonsus, en niet toenemen in alle deugden en vooral in de liefde, is even onmogelijk als dicht bij een vuur blijven zonder er de warmte van te ondervinden.

2. Verricht dagelijks een of ander goed werk, woon zooveel mogelijk iederen morgen de H. Mis bij. «Wie 's morgens de H. Mis gehoord heeft, zegt de H. Alphonsus, wordt het overige van den dag in alles geholpen en gezegend.»

Pleeg eene kleine versterving, overwin u in een of ander punt, geef eene aalmoes aan een arme, doe van tijd tot tijd eene geestelijke Communie en zoo meer. De H. Franciscus van Sales achtte den dag verloren, als hij zich niet in een of ander verstorven of overwonnen en een liefdedienst aan zijn naaste bewezen had.

3. Wees getrouw om, naar het voorbeeld der H. Theresia en van zoovele andere Heiligen, u dikwijls door het gebed met God te vereenigen, door kleine schietgebeden, vurige verzuchtingen, en vooral die gebeden welke ijverige Christen, gedurende den dag plegen te storten, zooals: vóór en na het eten, voor en na het werk, bij het Engel des Heeren enz. Dergelijke kleine oefeningen, zegt de H. Theresia, zijn voor het hart, wat het hout is voor het vuur; zij onderhouden en vermeerderen de vlam der liefde en des ijvers. De volgende gebeden zijn daartoe zeer dienstig.

I. VÓÓR EENIG WERK.

Mijn God, ik offer u dit werk op en verdraag alle moeite die ik daarbij zal ondervinden ter uwer liefde. O God kom mij te hulp. Heer haast u mij te helpen!

8 WIJZE OM DEN DAG HEILIG DOOR TE BRENGEN.

II. ONDER HET WERK.

Alles ter liefde van Jezus en Maria! Alles tot meerdere eer en glorie van God!

III. NA EENIG WERK.

Mijn God, alles voor U! Zoet Hart van Jezus, geef dat ik u meer en meer beminne. (300 dag.)
Zoet Hart van Maria, wees mijne zaligheid. (300 dag.)

IV. ALS MEN IN DE KERK KOMT OF DEZE VERLAAT.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

(100 dagen afaat eens per dag en 300 dagen elken Donderdag en elken dag van de octaaf van het Allerh. Sacrament als men het driemaal bidt. Pius VI. 2 Mei 1776.)

V. ALS MEN EENE KERK VOORBIJGAAT.

Geloofd zij Jezus Christus! of Geloofd zij Jezus Christus in het Allerheiligste Sacrament des Altaars, God in alle eeuwen der eeuwen.

VI. IN KRUISEN EN MOEILIKHEDEN.

Mijn God, ik draag u deze moeilijkheid op in vereeniging van het lijden van Jezus en Maria.
Heer niet mijn wil, maar uw wil geschiede.

VII. IN BEKORINGEN EN SLECHTE GEDACHTEN.

Jezus Maria! Jezus Maria helpt mij, staat mij bij. Liever duizendmaal sterven, o God, dan u beledigen.

VIII. ALS MEN EENE FOUT BEGAAN HEEFT.

Mijn Jezus barmhartigheid! Vergeef mij om de verdiensten van uw dierbaar Bloed, 't is mij leed u beleedigd te hebben.

IX. ALS DE KLOK SLAAT.

Al weder een uur dichter bij de eeuwigheid!

Mijn Jezus ik bemin u, ik wil u meer en meer beminnen, laat niet toe dat ik van u gescheiden worde.

X. ALS DE ENGEL DES HEEREN GELUID WORDT.

Hoort gij 's morgens, 's middags en 's avonds de klok luiden, denk dan aan het groot geheim der menschwording van den Zoon Gods, en zeg:

De Engel des Heeren heeft Maria gebodschapt. En zij heeft ontvangen van den H. Geest. Wees gegroet, Maria, *enz.*

Zie de dienstmaagd des Heeren. Mij geschiede naar uw woord. Wees gegroet, Maria, *enz.*

En het Woord is vleesch geworden. En het heeft onder ons gewoond. Wees gegroet, Maria, *enz.*

v. Bid voor ons, o heilige Moeder Gods.

R. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

GEBED.

Wij bidden u, o Heer! stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben door zijn lijden en kruis

10 WIJZE OM DEN DAG HEILIG DOOR TE BRENGEN.

tot de glorie der verrijzenis gebracht worden door Christus, onzen Heer. Amen.

Aan het bidden van den Engel des Heeren bij het luiden der klok is een volle aflat verbonden, eens in de maand te verdienen mits men biechte en communiceere. (Benedictus XIII.)

XI. GEBED VÓÓR HET ETEN.

De oogen van allen vestigen zich op u, o Heer, gij geeft hun spijs ten bekwamen tijde; gij opent uwe hand en vervult al wat leeft met zegen. Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest. Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, ontferm u onzer. Christus, ontferm u onzer. Heer, ontferm u onzer. Onze Vader, *enz.*

Heer, zegen ons en deze uwe giften, die wij van uwe milddadigheid zullen ontvangen, door Christus onzen Heer. Amen.

Dat de Koning der eeuwige heerlijkheid ons doe deelen aan zijne tafel in den hemel. Amen.

OF:

Mijn God, zegen mij, zegen deze spijs, opdat ik bij het eten niet zondige, en alles te uwer eere zij.

GEBED NA HET ETEN.

Heer al uwe werken danken u, en uwe Heiligen zegenen u. Eere zij den Vader, *enz.*

Wij danken u, almachtige God, voor alle uwe giften. Gij die leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen. Onze Vader, *enz.*

Heer, geef aan al onze weldoeners, om uwen H. Naam, het eeuwig leven. Amen.

Dat ook de zielen der afgestorvene geloovigen in vrede rusten. Amen.

OF :

Ik dank u, o Heer, dat gij mij, die uw vijand geweest ben, goed gedaan hebt.

AVONDGEBED.

»Heer blijf bij ons, want het wordt avond en de dag is reeds gedaald.» (Luc. 24. 29.)

Moet een Christen den dag heilig beginnen en heilig voortzetten; hij moet dien ook heilig besluiten. En hoe zal men dit het beste doen? *Door een gemeenschappelijk gebed, door een ernstig gewetensonderzoek en door eene vertrouwvolle aanbeveling van zich zelven aan God.*

1. Vergeet nooit, zegt de H. Joannes Chrysostomus, dat het gebed uwe eerste handeling moet wezen des morgens en uwe laatste des avonds. Verricht daarom altijd uw avondgebed en doe het zooveel gij kunt gemeenschappelijk. Bid ook 's avonds steeds een rozenhoedje ter eere der Allerh. Maagd. «Gelukkig die godvreezende huisgezinnen, zegt de H. Alphonsus, «waar dat schoon gebruik bestaat, de zegen van God «en de bescherming van Maria zal op dat huis en «deszelfs bewoners rusten.»

2. Onderzoek ook iederen avond uw geweten. Hebt gij in den loop van den dag een kort bijzonder onderzoek gedaan over uwe hoofddrift, zegt hieromtrent wederom de H. Alphonsus, doe 's avonds een algemeen onderzoek over al de fouten, welke gij gedurende den dag hebt bedreven en vraag er God vergiffenis over. «Daardoor, zegt de H. Bernardus, leert «gij u zelven beter kennen en komt gij spoedig tot «eene hooge volmaaktheid.»

3. Beveel ook iederen avond u zelven en allen die

u dierbaar zijn aan God en doe zulks, zegt de H. Basilus, alsof deze avond de laatste uws levens ware, opdat de dood, zoo hij u 's nachts onverhoeds overvalt, u niet onvoorbereid vinde. Verricht tot dat einde met groote godsvrucht de volgende gebeden:

I. DANKZEGGING.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

O mijn God, ik geloof dat gij hier tegenwoordig zijt. Ik aanbid u en ik bemin u uit geheel mijn hart en ik dank u voor al het goed dat gij mij dezen dag bewezen hebt. Ik dank u voor alle weldaden naar ziel en lichaam: voor spijs en drank, voor gezondheid en krachten, voor uwe heilige ingevingen en verlichtingen. Ik dank u, door Jezus Christus onzen Heer, dat gij mij dezen dag zoo goedgunstig bewaard hebt en ik bid u mij ook dezen nacht te willen beschermen en voor alle zonden te behoeden.

Ik wil mij ter ruste begeven om u, o mijn God, te behagen en ik neem mij voor u door iedere ademhaling te loven, te beminnen en te danken. Ik wenschte dit zoo volmaakt te kunnen doen, als uwe engelen dit doen in den hemel. Neem, bid ik u, dezen goeden wil voor daad aan. Amen.

II. GEBED OM LICHT.

O alwetende God, gij die steeds acht geeft op mijnen wandel, en al mijne voetstappen telt voor wien geene gedachte verborgen is, verlicht mijn verstand, opdat ik goed inzie, welk

kwaad ik vandaag gedaan of welk goed ik verzuimd heb; beweeg mijn hart, opdat ik een oprecht leedwezen daarover hebbe en mij betere.

III. ONDERZOEK DES GEWETENS.

Hoe heb ik mij dezen morgen gedragen? — Bij het opstaan? — Bij het morgengebed? — Bij de heilige Mis? — Bij den arbeid? — Bij het eten? — In den omgang met den naaste, met dezen of genen persoon? — Bij deze of die gelegenheid? — In dit gevaar, in die droefheid en bekoring?

Heb ik niet gezondigd:

Door gedachten? Heb ik mij niet vrijwillig opgehouden bij onkuische, hoovaardige, nijdige, wraakzuchtige, wanhopige, kleinmoedige gedachten, of daarin toegestemd? — Hoe dikwijls?

Door woorden? Heb ik geene onkuische taal, verwenschingen, leugens, vloek- en scheldwoorden gesproken? Geschiedde dit voorbedacht of niet?

Door werken? Was ik niet lui, traag, ongeduldig bij mijnen arbeid? — Heb ik niets oncerbaars gedaan? Was ik niet uitgelaten in het gezelschap? — Was ik niet onbeleeft jegens mijne ouders of oversten, knorrig of ongehoorzaam? — Was ik niet onmeedoogend jegens mijnen naaste, trotsch, onvriendelijk, onbarmhartig, onrechtvaardig? — Heb ik de eer mijns naasten niet gekrenkt? — Heb ik hem geen schade veroorzaakt?

Door verzuim? Heb ik niet verzuimd mijnen naaste te vermanen, te onderrichten, van de zonden af te houden? — Heb ik voor het zielenheil van mijne onderhoorigen en kinderen gezorgd? — Heb ik geen goed werk verzuimd? — Heb ik het bidden niet veronachtzaamd?

Door vreemde zonden? Heb ik geen behagen genomen in de zonden des naasten? — Heb ik niemand gelegenheid tot zonde gegeven, bijzonder mijne kinderen en dienstboden? — Heb ik de zonden van anderen belet, waar ik konde en moest? —

Onderzoek u ten laatste in het bijzonder, hoe gij uw 's morgens gemaakt voornemen gehouden hebt, hoe dikwijls gij het verbroken en hoe dikwijls gij u overwonnen hebt. Denk rijpelijk na, wat de oorzaak van uwen val geweest is, en zoek naar middelen, om u in de toekomst voor den val te bewaren. Geloof mij, geheel uwe christelijke volmaaktheid hangt van dit naarstig onderzoek uws gewetens af.

IV. LEEDWEZEN EN BEROUW.

O oneindig goede Vader; ik heb u heden wederom beleedigd!.... Is dit de dankbaarheid, die ik u voor zoo vele en zoo groote weldaden schuldig ben? Ach! ik beken mijne schuld, ik ben niet waardig uw kind genoemd te worden. Maar gij, o hemelsche Vader! gij zijt oneindig goed en barmhartig; daarom keer ik met vertrouwen tot u terug en vraag u ootmoedig en berouwvol vergiffenis over alle zonden, die ik zoo vandaag, alsook vroeger bedreven heb. Zij zijn mij van ganscher harte leed, niet alleen omdat ik daardoor belooning verloren of straf verdiend heb, maar omdat ik u, o mijn God! mijn hoogste en opperste goed, daardoor bedroefd heb! Ach konde ik het onrecht u aangedaan herstellen! Ach hadde ik u toch nooit beleedigd!

V. VOORNEMEN.

O mijn God, ik neem mij vastelijk voor, al mijne zonden zoodra mogelijk oprecht te biechten, alle gelegenheid tot zonde te vluchten, al mijne plichten volmaakt te vervullen en liever te sterven dan u, mijn God, nog ooit vrijwillig

door eene zonde te beleedigen. Ten bewijze der oprechtheid van dit mijn voornemen, wil ik terstond mijne bekeering beginnen, en mij ernstig toeleggen om vooral dit kwaad.... in mij uit te roeien. — Vergeef mij, barmhartige Vader, gelijk ook ik uit liefde tot u al mijne vijanden van ganscher harte vergeef. Verleen mij uwen machtigen bijstand, opdat ik godvruchtig leve en u trouw blijve tot den dood.

VI. AANBEVELING AAN GOD.

Wij bidden u, o Heer! bezoek deze woning en verdrijf daaruit alle listen van den boozen vijand. Laat uwe heilige Engelen daarin wonen, om ons in vrede te bewaren, en zij uw zegen altijd over ons, door Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met u leeft en heerscht in eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwigheid. Amen.

VII. GEBED VOOR DE LEVENDEN EN AFGESTORVENEN.

Zegen, o Heer, al mijne bloedverwanten, vrienden en vijanden, al mijne weldoeners en bekenden. Bescherm mijne geestelijke en wereldlijke oversten. Sta de armen, gevangenen, bedrukten, reizenden, zieken en stervenden bij; bekeer de zondaars en ketters, verlicht de heidenen en ongeloovigen.

O God van barmhartigheid! wees ook de arme zielen des vagevuurs genadig, maak een einde aan hare pijnen en schenk haar de eeuwige rust. Amen.

Bid daarna met eerbied de akten van geloof, hoop, liefde en berouw blz. 4, vervolgens Onze Vader,

Wees gegroet en het Geloof en eindelijk driemaal Wees gegroet ter eere der Onbevleete Ontvangenis van Maria met het schietgebed: Door uwe Onbevleete Ontvangenis, o Allerheiligste Maagd, heilig mijn lichaam en mijne ziel en bewaar mij dezen nacht voor alle zonden.

VIII. GEBED TOT MARIA EN DE HEILIGEN.

Goede Moeder Maria, gij die na God mijne grootste hoop, mijne voornaamste toevlucht zijt, zegen mij en neem mij onder uwe moederlijke bescherming; Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, aan wiens bescherming ik door de goddelijke goedheid ben toevertrouwd, gelieve mij te verlichten, te bewaren, te beschermen en te besturen. Mijne Heilige Patronen en alle zaligen des hemels, bidt voor mij. Amen.

Ga te bed met heilige gedachten of met korte verzuchtingen van liefde, en volhard daarin, totdat gij inslaapt. Zoo gij 's nachts ontwaakt, verhef dan terstond uw hart tot God, en laat toch geene kwade gedachten toe in uwen geest: integendeel, roep terstond:

O Jezus! o Maria! neen, neen, liever sterven dan zoo iets te denken, te wenschen of te doen. In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

GEBEDEN

ONDER DE

H. MIS.

«Van den opgang der zon tot haren ondergang is mijn naam groot onder de Heidenen. Overal wordt aan dien naam geofferd en een heilig Offer opgedragen, want groot is mijn naam onder de Heidenen, zegt de Heer der Heerscharen.» (Malach. 1. 11.)

Groot en menigvuldig zijn de genadeschatten, welke Jezus Christus in zijne liefde aan zijne Bruid, de H. Kerk, heeft nagelaten. Onder deze schatten echter is de Mis *de verhevenste in zich, de aangenaamste aan God, de kostbaarste voor ons.*

1. De H. Mis immers is het offer van Jezus goddelijk lichaam en bloed, hetwelk onder de gedaanten van brood en wijn op onze altaren aan den Hemelschen Vader wordt opgedragen. Zij is de voortzetting en de vernieuwing op onbloedige wijze van dat groote zoenoffer, hetwelk de Zaligmaker op bloedige wijze heeft voltrokken aan het kruis. Zij is de edelste gave, welke Christus ons konde schenken. »Wat de zon is onder de sterren, zegt de H. Franciscus van Sales, dat is de Mis onder de oefeningen van godsvrucht. Zij is de afgrond van Gods barmhartigheid, de bron der goddelijke liefde, het middelpunt van den godsdienst, de ziel der geestelijke oefeningen

2. O hoe verheven is de H. Mis, hoe aangenaam aan God! Jezus draagt er zich als Offer en voor naamste Offeraar aan zijn Hemelschen Vader op om Hem eer en glorie te geven, om te voldoen voor onze zonden, om dank te brengen voor zijne ontelbare weldaden en om nieuwe genaden van Hem te verwerven. En daar Jezus oneindig groot is, zoo is ook

de eer, de dankzegging, de voldoening en de bede die Hij zijn Hemelschen Vader aanbiedt, van oneindige waarde. Één druppel van Jezus goddelijk Bloed uit den kelk des priesters, zegt een schrijver, heeft meer waarde voor God, dan alle gebeden, boetplegingen en goede werken van alle engelen en heiligen te zamen.

3. Hoe gelukkig zijn wij derhalve, dat wij de H. Mis bezitten. Door haar kunnen wij alles van God verkrijgen. Zijn wij ook al onwaardig om verhoord te worden, Jezus, die in de H. Mis met en voor ons bidt, is de Zoon van God, hoe zou de Vader Hem iets kunnen weigeren? »Neem de H. Mis weg, zegt «de H. Bonaventura, en niets blijft er van de wereld «over dan ongeloof en dwaling.» »Aan de H. Mis, «zegt de H. Timotheus van Jerusalem, heeft de wereld haar behoud, heeft zij alles te danken, zonder «de Mis ware zij reeds lang vernietigd geworden »

Dank God dus voor zulk eene kostbare genade. Woon iederen dag de H. Mis bij, zooveel gij kunt, want, «hebt gij 's morgens met eerbied de H. Mis «gehoord, zegt de H. Joannes Chrysostomus, dan zult «gij dien dag in alles gezegend worden en God zal «u naar ziel en lichaam sterken.» Volg het voorbeeld van eene H. Hedwigis van Polen, een H. Henricus II, keizer, een H. Lodewijk IX, koning van Frankrijk en zoovele anderen, die iederen dag eene of meerdere H. Missen hoorden. De H. Lodewijk was gewoon dagelijks bij twee, drie tot vier heilige Missen tegenwoordig te zijn en als zijne hovelingen eens zeiden, dat hij zooveel tijd daaraan besteedde, terwijl gewichtige zaken des rijks er door konden lijden, gaf die groote koning ten antwoord: «het verwondert mij «dat gij zoo dikwijls klaagt, als ik de H. Mis bijwoon, terwijl niemand uwer een woord zoude zeggen «als ik het dubbele van den tijd aan het spel of de «jacht besteedde »

Toon ook gij zulk een ijver voor de H. Mis, vereenig uwe meening daarbij met die des priesters,

volg dezen in den geest van eerbied, aandacht en godsvrucht, gedachtig dat de Engelen al bevende van eerbied bij dit hoogheilig offer tegenwoordig zijn en weldra zult gij de heerlijkste vruchten van deze uwe godsvrucht plukken.

GEBED VÓÓR DE MIS.

Almachtige en eeuwige God, zie mij armen zondaar hier voor uw altaar neergeknield om de aanbiddelijke offerande der H. Mis bij te wonen. Van alle offers, o mijn God, is dit alleen uwer oneindige Majesteit waardig, omdat uw eeniggeboren Zoon zelf hier geofferd wordt. In vereeniging van die volmaakte meening, waarmede Jezus zich hier opdraagt, offer ik u deze H. Mis op om uwen allerheiligsten Naam te aanbidden en te verheerlijken, om u te danken voor alle ontvangene weldaden, om te voldoen voor mijne menigvuldige zonden en om de genaden te verkrijgen die ik zoozeer noodig heb, bijzonder..... (noem hier de genade).

Tevens offer ik u deze H. Mis op tot hulp en troost dergenen, voor wie ik meer bijzonder verplicht ben te bidden, voornamelijk voor.... (noem hier de levenden en overledenen, die gij Gode wilt aanbevelen).

Bereid mijn hart, o God, zuiver mijnen geest en wasch mij van mijne zonden, opdat ik deze heilige offerande waardig moge bijwonen. Amen.

CONFITEOR.

Als de priester aan den voet des altaars de H. Mis begint, maakt dan het teeken des H. Kruises, denk een

weinig na over uwe zonden, bid God, dat hij ze u vergeve, en zeg:

Ik belijd aan God almachtig, aan de allerheiligste Maagd Maria, aan den H. Aartsengel Michaël, aan den H. Joannes den Dooper, aan de HH. Apostelen Petrus en Paulus en aan alle Heiligen, dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken; door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld; daarom bid ik de allerheiligste Maagd Maria, den H. Aartsengel Michaël, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus en alle Heiligen voor mij te willen bidden tot den Heer onzen God.

De almachtige God ontferme zich onzer, vergeve ons onze zonden en geleide ons ten eeuwigten leven. Amen.

O almachtige en barmhartige Heer, verleen ons vergiffenis, ontbinding en kwijschelding van al onze zonden. Amen.

KYRIE ELEISON.

Heer, ontferm u onzer. Christus, ontferm u onzer. Heer, ontferm u onzer.

GLORIA IN EXCELSIS.

Glorie zij aan God in den Hooge en vrede op aarde aan de menschen die van goeden wille zijn. Wij loven u, wij zegenen u, wij aanbidden u, wij verheerlijken u, wij danken u voor uwe groote heerlijkheid! Heer onze God, hemelsche Koning; God almachtige Vader! Heer Jezus Christus, eeniggeboren Zoon! Heer God! Lam Gods, Zoon des Vaders, die wegneemt de zon-

den der wereld, ontferm u onzer; die wegneemt de zonden der wereld, ontvang onze smeekgebeden; die gezeten zijt aan de rechterhand des Vaders, ontferm u onzer; want gij alleen zijt heilig, gij alleen zijt de Heer, gij alleen zijt de Allerhoogste; o Jezus Christus met den H. Geest in de glorie van God den Vader. Amen.

Na het Gloria wendt de priester zich tot het volk en wenscht hun den zegen: »Dominus vobiscum!" »De Heer zij met u!" De dienaar antwoordt in naam van het volk: »Et cum spiritu tuo!" »En met uwen geest!" De priester zegt: »Oremus!" »laat ons bidden!" Daardoor geeft de H. Kerk ons te verstaan, dat wij onze meening met die des priesters moeten vereenigen. Daarna volgt het gebed, dat men Collecte noemt, dat is, verzameling, omdat de priester de wenschen en gebeden van allen die tegenwoordig zijn verzamelt, en die als gezant in naam van alle geloovigen aan God opdraagt. Gij kunt daaronder het volgende gebed verrichten:

COLLECTE.

Almachtige, eeuwige God, verhoor het gebed van uw volk, en wend uw heilig aangezicht niet van ons af om onze zonden. Verhoor genadiglijk de bede van uwen dienaar, den priester, die voor de zaligheid des volks bidt, en geef dat wij datgene, wat wij u met vertrouwen vragen, van uwe barmhartigheid verkrijgen, door Jezus Christus onzen Heer. Amen.

EPISTEL.

Daarop volgt de Epistel, gewoonlijk bestaande uit de schriften der Profeten of de brieven der Apostelen. Gij kunt intusschen het volgende gebed verrichten:

O mijn God! ik aanbid uwen H. Geest, die door de profeten en apostelen gesproken heeft en nu nog altijd spreekt bij monde der H. Kerk. Ik omhels eerbiedig en ootmoedig alle leeringen en onderwijzingen, die de H. Kerk op aarde door hare priesters mij geeft. Verleen mij nog o God! dat ik al hare leeringen en onderrichtingen volge, en naleve, door Jezus Christus onzen Heer. Amen.

EVANGELIE.

Goddelijke Zaligmaker, groot was uwe liefde, waardoor gij zelf als leeraar op aarde zijt gekomen, om ons den weg des hemels te toonen. Ach! verleen mij de genade, om de waarheden, die gij verkondigd hebt, ootmoedig aan te hooren. Verlicht mijn verstand, opdat ik ze moge kennen; ontvlam mijn hart, opdat ik ze beminne en stiptelijk naleve. Verleen mij uwen Goddelijken bijstand, opdat ik mij nooit voor uw Evangelie schame, maar integendeel hetzelfde zoo wel met woorden als met werken belijde. Gij die leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

CREDO.

Als de priester het Credo zegt, kunt gij de geloofsbelijdenis der Apostelen bidden:

Ik geloof in God den Vader, almachtig, enz.

OFFERANDE.

Bij het offertorium (offerande) worden het brood en de wijn, die in het allerheiligste lichaam en bloed

van onzen Verlosser veranderd zullen worden, door de handen des priesters aan God opgedragen. Zeg dan het volgende :

Aanvaard, o oneindig heilige Vader, almogende en eeuwige God, dit offer, dat de priester voor onze zaligheid u opdraagt. Ik geloof vastelijk, dat het in het waarachtig lichaam en bloed van Christus zal veranderd worden. Aanvaard dit offer, o hemelsche Vader, tot verheerlijking van uwen heiligen naam, tot boete voor mijne zonden, tot dankzegging voor alle mij verleende genaden, ter verwerving van nieuwe weldaden en bijzonder ter bekoming van de middelen, die tot mijne zaligheid noodig zijn. Voor alle geestelijke en wereldlijke overheden, voor vrienden en vijanden, voor alle levende en afgestorvene Christenen. Amen.

ORATE FRATRES.

De priester wendt zich tot het volk en zegt : «Orate «Fratres!» «bidt broeders.» Hij wenscht, dat allen, die tegenwoordig zijn, met hem bidden, opdat dit offer Gode aangenaam zij.

De Heer aanvaarde dit offer uit uwe handen tot lof en verheerlijking van zijn naam, alsmede tot ons voordeel en dat van geheel zijne heilige Kerk.

PRAEFATIE.

De Præfatie is de inleiding tot den Canon of de stille mis. De priester zegt met luider stem : «Per omnia sæcula sæculorum :» daardoor drukt hij het verlangen uit, om God in eeuwigheid te kunnen loven. Hij roept al het volk toe: de Heer zij met u, en de

dienaar antwoordt in naam van al het volk; «en met uwen geest!» Vervolgens zegt de priester: «Sursum corda!» «Verheft uwe harten;» en het volk antwoordt door den dienaar: «Wij hebben ze tot den Heer verheven.» De priester gaat voort en zegt: «Laat ons God onzen Heer danken.» Men antwoordt: «dat is rechtvaardig en billijk.» — Nu zegt de priester het volgende lof- en dankgebed:

Waarlijk het is billijk en rechtvaardig, plichtmatig en heilzaam, dat wij u ten allen tijde en overal met dankbaarheid loven, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, door Jezus Christus onzen Heer; door wien de Engelen uwe Majesteit loven, de Vorsten des hemels haar aanbidden, de Machten voor haar beven; de Hemelen en de Krachten des hemels in vereeniging met de heilige Serafijnen haar vreugdevol verheffen. Laat ook onze stemmen aldus vereenigd tot u opstijgen, en met den diepsten eerbied uitroepen: Heilig, Heilig, Heilig is God, de Heer der heerscharen, hemel en aarde zijn vol van zijne heerlijkheid. Hosanna in den hooge, gezegend Hij die komt in den naam des Heeren, Hosanna in den hooge.

CANON.

Wij bidden u vurig, o goedertierenste Vader, en smeecken u door Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, dat gij deze giften, deze geschenken, deze heilige, onbevleete offerande met liefde wilt aannemen en zegenen. Wij dragen haar u voornamelijk op voor uwe heilige, katholieke Kerk, opdat het U behage haar den vrede te geven, haar te bewaren, in een-

heid te handhaven en te bestieren over de geheele aarde, te zamen met uwen dienaar onzen Paus N., onzen Bisschop N., en alle rechtgeboovigen en volgelingen van het katholiek en apostoliek Geloof. Gedenk o Heer uwe dienaren en dienaressen NN. (denk hier aan de levenden, die gij heden tijdens de H. Mis bijzonder in-dachtig wilt zijn) en allen, die hier tegenwoordig zijn, wier geloof en godsvrucht u bekend is, voor wie wij U dit offer opdragen, of die zelf U dit offer brengen voor zich en voor alle de hunnen, voor de verlossing hunner zielen, voor de hoop van hun heil, en van hunne behoudenis, en die hunne geloften vervullen aan u den eeuwigen, den levenden en waarachtigen God.

Wij houden ook gemeenschap en vieren de herinnering in de allereerste plaats der glorie-rijke Maria, altijd Maagd, der Moeder Gods en onzes Heeren Jezus Christus, doch ook der gelukzalige Apostelen en uwer martelaren, Petrus en Paulus. Andreas, Jacobus, Joannes. Thomas, Jacobus, Philippus, Bartholomæus, Matthæus, Simon en Thaddæus, Linus, Cletus, Clemens, Xystus, Cornelius, Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Joannes en Paulus, Cosmas en Damianus, en van alle uwe Heiligen. Wil ons door hunne verdiensten en gebeden verleenen, dat wij in alle dingen mogen verdedigd worden door de hulp uwer bescherming. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden u, o Heer, neem dan deze offerande van onzen schuldigen dienst, als ook van geheel uw huisgezin genadig aan, beschik onze dagen in uwen vrede, en verleen ons, dat wij van de eeuwige verwerping bevrijd, en onder

de kudde uwer uitverkorenen mogen gerekend worden. Door Christus onzen Heer. Amen.

Gewaardig u, o God, dit offer in alles gezegend, geheiligd en aangenaam te maken, opdat het voor ons moge worden het Lichaam en het Bloed van uwen allerliefsten Zoon onzen Heer Jezus Christus.

CONSECRATIE.

Stel u hier levendig Jezus Christus voor, hoe Hij in het laatste avondmaal het brood nam, het zegende en sprak: «Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven zal worden» En hoe Hij daarna den kelk nam en zeide: «Dit is de kelk mijns bloeds.» Geloof vastelijk, dat Jezus Christus, die voor u aan het kruis gestorven is, hier, onder de gedaante van brood en wijn, wezenlijk en waarachtig, als God en mensch tegenwoordig is, zoodra de priester de heilige woorden der consecratie gesproken heeft. Als de H. Hostie omhoog geheven wordt, aanbid dan uwen Zaligmaker met een vast geloof en eene diepe ootmoedigheid, zeggende:

BIJ HET OPHEFFEN DER H. HOSTIE.

Ik geloof, o Jezus! dat Gij hier onder de gedaante van brood, als God en mensch, waarachtig tegenwoordig zijt; ik aanbid u als mijnen Heer en mijnen God met den diepsten eerbied. O Jezus, voor u leef ik; o Jezus, voor u sterf ik; o Jezus, ik ben de uwe, bij leven en bij dood.

BIJ HET OPHEFFEN VAN DEN KELK.

Ik aanbid, o Jezus! uw dierbaar bloed, dat gij als zoenoffer voor ons menschen aan het

kruis vergoten hebt, en dat onder de gedaante van wijn in dezen kelk wezenlijk en waarachtig tegenwoordig is. Ik aanbid u, o allerheiligst bloed mijns Zaligmakers, wasch en reinig mij van alle zonden.

VERVOLG VAN DEN CANON.

Wij gedenken, o Heer! Christus uwen Zoon, zijn heilig lijden, zijne verrijzenis van den dood, zijne glorieijke hemelvaart, en offeren aan uwe Opperste Majesteit van uwe giften en gaven eene zuivere offerande, een heilige offerande, eene onbevleete offerande, het heilig brood des eeuwigen levens, en den kelk des altijddurenden heils.

Gewaardig ze aan te zien met een genadig en goedgegunstig gelaat, en ze met behagen aan te nemen, gelijk gij met behagen hebt aangenomen de geschenken van uwen dienaar, den rechtvaardigen Abel, en de offerande van onzen aartsvader Abraham, en het heilig offer, de onbevleete gift, die u door uwen hooge priester Melchisedech werd opgedragen.

Wij smeeken u vurig, almachtige God, laat deze offerande door de handen van uwe H. Engelen gebracht worden op uw verheven altaar, voor het aanschijn uwer Goddelijke Majesteit, opdat wij allen, die deel nemen aan dit H. Altaar en het hoogheilig Lichaam en Bloed van uwen Goddelijken Zoon zullen genuttigd hebben, met allen hemelschen zegen en genade mogen vervuld worden; door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Wees ook, o Heer, gedachtig uwe dienaren en dienaressen, die ons met het teeken des

geloofs zijn voorgegaan en in vrede rusten. (Noem hier de overledenen, die gij bijzonder der Goddelijke barmhartigheid wilt aanbevelen, opdat hunne smarten verzacht, of zij uit de plaats van lijden naar de woning der eeuwige zaligheid mogen gebracht worden). Wij bidden u, dat gij dezen en allen, die in Christus rusten, de plaats der verkwikking, des lichts en des vredes wilt geven. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Geef ook aan ons zondige menschen, uwe dienaren, die op de grootheid uwer barmhartigheid hopen, deel en gemeenschap met uwe H. Apostelen en Martelaren Joannes, Stephanus, Barnabas, Ignatius, Alexander, Marcellinus, Petrus, Felicitas, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes, Caecilia, Anastasia, en met alle uwe Heiligen. Neem ons genadig op in hun gezelschap, niet om onze verdiensten, maar ons vergiffenis verleende door Christus onzen Heer, door wien Gij, o Heer, altijd deze goede gaven voortbrengt, heiligt, levend maakt, zegent en aan ons schenkt. Door Hem, en met Hem en in Hem gewordt u, almachtige Vader, in de eenheid des H. Geestes, alle eer en glorie, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

PATER NOSTER.

Bid hier met den priester het Onze Vader enz. — en doe daarna het volgende gebed:

Wij bidden U, o Heer, verlos ons van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad, en verleen ons door de voorbede der gelukzalige en roemrijke altijd Maagd en Moeder Gods

Maria, van de H. Apostelen Petrus en Paulus, en Andreas en van alle Heiligen, genadiglijk vrede in onze dagen, opdat wij door den bijstand uwer barmhartigheid geholpen, ten allen tijde vrij mogen blijven van alle zonden, en veilig tegen alle kwellings; door denzelfden Christus onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Wanneer de priester de H. Hostie breekt, en een klein gedeelte daarvan in den kelk laat vallen, bid dan:

Deze vermenging en heiliging van het lichaam en bloed van onzen Heer Jezus Christus moge ons, die dit nuttigen, strekken ten eeuwigen leven. Amen.

AGNUS DEI.

Klop driemaal op uwe borst en bid Jezus, het onschuldig Lam Gods, om vergiffenis uwer zonden, zeggende:

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer. Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer. Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef ons den vrede.

Heer Jezus Christus, die tot uwe Apostelen gezegd hebt: ik laat u den vrede, ik geef u mijnen vrede, zie niet op mijne zonden, maar op het geloof uwer Kerk, en gewaardig U haar volgens uw goetvinden in vrede te behouden en in eenheid te bewaren, die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer Jezus Christus, Zoon van den levenden

God, die volgens den wil des Vaders en door de medewerking van den H. Geest, de wereld door uwen dood hebt levend gemaakt; verlos mij door dit uw heilig lichaam en bloed van al mijne zonden en van alle kwaad: geef, dat ik altijd volgens uwe geboden leve, en laat iniet toe, dat ik mij nog ooit van U verwijdere, die leeft en heerscht met denzelfden God den Vader, en den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

COMMUNIE.

Indien gij onder de H. Mis of na de H. Mis communiceert, kunt gij nog met den priester het volgende bidden :

Heer Jezus Christus, dat de nuttiging van uw H. Lichaam, hetwelk ik, onwaardige, durf ontvangen, niet tot mijne veroordeeling en verdoemenis strekke; maar, volgens uwe goedheid, tot steun naar ziel en lichaam en tot middel van zaligheid diene. Gij, die met den Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en heerscht, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ik zal het hemelsch brood nemen en den naam des Heeren aanroepen.

Zeg vervolgens driemaal met den priester, telkens op uwe borst kloppende :

DOMINE NON SUM DIGNUS.

Heer, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden.

Zoo gij niet communiceert, kunt gij de geestelijke communie doen, zie daarover de onderrichting, en de wijze om geestelijk te communiceeren.

LAATSTE COLLECTE.

Almachtige, eeuwige God, ik dank U uit geheel mijn hart voor alle genaden en weldaden, die gij mij bewezen hebt, maar bijzonder, dat gij ons uwen Zoon tot zoenoffer en zijn lichaam en bloed tot spijsze onzer zielen gegeven hebt. Bewaar mij in uwe genade, opdat ik nooit de allerheiligste offerande der Mis onwaardig bijwone, en nimmer deze allerheiligste spijsze onwaardig ontvange; door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

ITE MISSA EST.

Bid hier om den zegen des priesters.

Moge, o allerheiligste Drievuldigheid, de verrichte offerdienst des priesters u behagen en neem het offer, dat wij u hebben opgedragen, goedgunstig aan, opdat het ons en allen, voor wie het is opgeofferd, tot verzoening en zaligheid strekke, door Jezus Christus onzen Heer. Amen. Zegen ons, o almachtige God, Vader, Zoon en H. Geest. Amen.

LAATSTE EVANGELIE.

Jezus, eeuwig Woord des Vaders, die uit liefde tot ons zijt mensch geworden, ik aanbid u, ik vertrouw op u, ik bemin u; gij zijt op aarde gekomen, om ons den weg tot het eeuwig leven te toonen, leid mij, o waarachtig licht

der wereld, opdat ik te midden van de duisternissen dezes levens niet dwale, maar door uw licht bestraald heilig leve en zalig sterve.

GEBED NA DE H. MIS.

Goede God, ik dank U, dat gij mij aan deze allerheiligste offerande hebt laten deel nemen. Vergeef mij alle kwaad, dat ik daarbij door traagheid of verstrooidheid gedaan heb; ik neem mij vastelijk voor geene zonden meer te bedrijven, en in mijne gedachten, woorden en werken zoo voorzichtig te zijn, dat ik de vruchten van deze H. offerande niet verlieze. Zegen mij, almachtige, eeuwige God, in mijnen arbeid. O Jezus en Maria, mijne liefde in eeuwigheid. Amen.

ANDERE H. MIS

TER EERE VAN HET

BITTER LIJDEN VAN JEZUS.

Daar het H. Misoffer door Jezus is ingesteld tot gedachtenis aan zijn lijden, kan Hem zeker niets aangenameer zijn, dan dat wij onder de H. Mis zijn bitter lijden en zijne overgroote liefde in dat lijden gedenken. Overweeg daarom bij ieder deel der H. Mis het lijden des Zaligmakers daardoor voorgesteld en bid daarna het daarbij behoorend gebed.

GEBED VÓÓR DE MIS.

Met diepen eerbied en innige godsvrucht, o Jezus, wil ik deze H. Mis bijwonen en in der

geest tegelijkertijd alle andere heilige Missen hooren, die vandaag over de gansche wereld worden opgedragen. Met een dankbaar hart wil ik daarbij uw heilig lijden overwegen en u beminnen, loven, prijzen en danken voor alles wat gij voor mij gedaan hebt. Ik bid u door de verdiensten van uw lijden en uwen dood, geef dat ik u eeuwig beminne, eeuwig u danke. En gij, o Maria, die uwen Jezus op zijn smartvollen lijdensweg gevolgd zijt tot gij hem op het kruis voor onze zaligheid hebt zien sterven, sta mij bij, opdat ik zijn lijden aandachtig en rouwmoedig overwege en de vruchten van zijn dood moge waardig worden. Amen.

BIJ HET BEGIN DER MIS.

De priester gaat naar het altaar. — Jezus gaat naar den hof van Olijven.

O Jezus, zoon van den levenden God, gij hebt u bij het naderen van uw lijden naar den hof van Olijven begeven om daar voor onze zaligheid bedroefd en beangst te worden, gij hebt daar te midden van uw lijden met de grootste vurigheid tot uwen Hemelschen Vader gebeden en u, door een engel gesterkt, geheel en al aan den wil uws Vaders overgegeven; ik bid u verleen mij door de verdiensten van dit uw gebed en uw lijden, dat ook ik in al mijne moeilijkheden tot het gebed mijne toevlucht neme om, door uwen engel gesterkt, mij geheel en al aan den aanbiddelijken wil uws hemelschen Vaders te onderwerpen. Amen.

BIJ HET CONFITEOR.

De priester bidt aan den voet des altaars. — Christus bidt in den hof en zweet water en bloed.

Goddelijke Verlosser, gij hebt in den hof van Olijven tot driemalen toe tot uwen Vader gebeden en bij het gezicht van mijne zonden en van die der gansche wereld zooveel droefheid ondervonden, dat gij door doodsangst overvallen water en bloed gezweet hebt, geef, smee ik u, dat ook ik een groot leedwezen gevoele over mijne zonden en ze al de dagen van mijn leven zoo oprecht beweene, dat zij mij in het uur des doods geen vrees meer aanjagen. Amen.

INTROITUS.

De priester kust het altaar en gaat naar den epistelkant. — Jezus door een kus verraden wordt naar Annas gevoerd.

Beminnelijke Zaligmaker, Jezus Christus, die door een uwer leerlingen verraden, trouweloos aan uwe vijanden overgeleverd en door dezen als een misdadiger gebonden naar Annas gesleurd zijt, bind mij, bid ik u, door de banden uwer liefde onafscheidelijk aan u en geef mij de genade om alle bekoringen tot zonde standvastig te wederstaan, teneinde nooit in de handen van den helschen vijand te vallen. Amen.

KYRIË ELEISON.

De priester gaat naar het midden des altaars en bidt. — Christus wordt van Annas naar Caiphas gebracht en door Petrus verloochend.

Onschuldige Jezus. die door de Joden met

onmenschelijke wreedheid naar Caiphas gesleurd en daar bitter bedroefd zijt geworden door de drievoudige verloochening van uwen beminden Apostel Petrus, schenk mij de genade om alle gevaren en gelegenheden tot zonde zorgvuldig te vluchten, u mijn liefdevollen Verlosser steeds getrouw te blijven en u nooit door woorden of daden te verloochenen. Amen.

BIJ DE GEBEDEN.

De priester keert zich tot het volk. — Jezus wendt zich tot Petrus.

Heere Jezus Christus, gij hebt uwen leerling Petrus na zijn val met zulke barmhartige oogen aanschouwd en hem tot zulk een hartelijk berouw en zoo oprechte boetvaardigheid over zijne zonden aangespoord, dat hij niet kon ophouden deze van droefheid en liefde te beweenen; o werp ook op mij een blik van uw oneindig mededoogen, opdat ik, getroffen door de groote boosheid mijner zonden en door uwe matelooze liefde, steeds mijne misslagen betreure en u nooit of nimmer meer bedroeve. Amen.

BIJ DEN EPISTEL.

De priester gaat naar de epistelzijde. — Jezus wordt naar Pilatus gevoerd.

Geduldige en zachtmoedige Jezus, die, als waart gij een groot misdadiger, gevangelijk naar Pilatus gevoerd en daar door uwe vijanden verraderlijk en valsch beschuldigd zijt, geef mij krachten om naar uw voorbeeld geduldig alle lijden en vervolging, alle kwaadsprekendheid en

spotternij der goddeloozen ter uwer liefde te verdragen en in mijn binnenste voortdurend het getuigenis van een zuiver en onschuldig geweten te bewaren. Amen.

BIJ HET EVANGELIE.

De priester gaat naar de andere zijde des altaars. — Jezus wordt van Pilatus naar Herodes gebracht.

Aanbiddelijke Verlosser, die voor Herodes zooveel smaad en hoon en schimp hebt verdragen zonder de minste klacht te uiten of u door het geringste woord te verdedigen, sta mij bij om, uwe nederigheid en zachtmoedigheid indachtig, gaarne vernedering, versmading en bespotting ter uwer liefde aan te nemen en nooit kwaad met kwaad te vergelden. Amen.

BIJ HET CREDO.

De priester keert naar het midden des altaars terug. — Christus wordt van Herodes weder naar Pilatus overgebracht.

O Heer Jezus, die als een spotkoning behandeld en met een wit kleed bedekt van Herodes naar Pilatus zijt teruggezonden, verleen mij de genade om alle aanslagen mijner vijanden te ontgaan, het kwaad steeds met goed te vergelden en mij in alles aan uwen heiligen wil te onderwerpen, teneinde daardoor volmaakter en u gelijkvermiger te worden. Amen.

BIJ HET OFFERTORIUM.

De priester ontdekt den kelk. — Christus wordt van zijne kleederen beroofd en gegeeseld.

Minnelijke Zaligmaker Jezus Christus, om mijne zonden wordt gij, de God van grootheid en majesteit, van uwe kleederen beroofd, aan een schandpaal gebonden en wreedaardig gegeeseld; o ik smeeek u om de verdiensten uwer pijnen en smarten, geef dat ik al mijne zonden, vooral die tegen de deugd der engelen, oprecht beweene, de slagen uwer vaderlijke kastijding met geduld en liefde aanneeme, en u nooit meer door nieuwe zonden geesele.

BIJ HET DEKKEN VAN DEN KELK.

De priester dekt den kelk. — Christus wordt met doornen gekroond.

O Jezus, welke schrikkelijke pijnen hebt gij bij uwe wreede kroning met doornen uitgestaan! U komt eene gouden kroon van glorie en heerlijkheid toe, mij daarentegen om mijne zonden eene doornenkroon van smaad en smarten. O ik bid u, om de pijnen die gij voor mij geleden hebt, neem van mij de doornen weg van een knagend geweten, geef dat ik boetvaardigheid plege over mijne zonden om eenmaal in den hemel met glorie en heerlijkheid gekroond te worden. Amen.

BIJ HET WASSCHEN DER HANDEN.

De priester wascht zich de handen. — Christus wordt door Pilatus onschuldig verklaard, nadat deze zich vóór al het volk de handen gewassen heeft.

Lijdende Jezus, gij wordt door Pilatus on-

schuldig verklaard en desniettemin doet deze onrechtvaardige landvoogd u, met een purperen mantel omhangen, met eene doorrenkroon op het hoofd en een rietstok in de hand, aan de Joden overleveren en achter Barabbas stellen; o ik smEEK u om uwe vernederingen en uw lijden, laat toch niet toe, dat ik u ooit door mijne zonden beledige en achter uwe vijanden plaatse; maar geef dat ik u getrouw diene en zoo leve dat ik in den jongsten dag in het kleed der onschuld voor uw aangezicht moge verschijnen. Amen.

BIJ DE PREFATIE.

De priester bidt de priefatie. — Christus wordt ter dood veroordeeld.

Onschuldige Jezus, gij wordt ter dood veroordeeld en neemt gelaten en onderworpen aan den wil uws hemelschen Vaders dat onrechtvaardig doodvonnis aan om te voldoen voor mijne zonden. O Jezus, terwijl de Joden roepen «kruisig hem, kruisig hem», kniel ik voor u neder om u met uwe engelen te aanbidden en u met den priester toe te roepen: «heilig, heilig, heilig zijt gij, o God der Heerscharen»! Geef, o mijn Jezus, dat ik u niet meer beledige, maar dat ik mij door een Christelijken levenswandel tot den tijdelijken dood voorbereide om het onherroepelijk vonnis van een eeuwig dood te ontgaan. Amen.

BIJ DEN CANON.

De priester bidt in stilte de gedachtenis der levenden. — Christus neemt geduldig zijn kruis.

Goddelijke Jezus, als een onschuldig lam, dat

ter slachtbank geleid wordt zonder den mond te openen, zoo draagt gij, zonder klagen of morren geduldig uw kruis naar den berg van Calvarië om daar voor onze zonden te sterven, terwijl gij de vrouwen van Jeruzalem vermaant niet over u, maar over hare zonden te weenen; ik bid u, zachtmoedige Verlosser, geef mij de genade om het kruis mijns lijdens gewillig uit uwe hand aan te nemen, het standvastig te dragen en niet bitterder te beweenen dan het verdriet, hetwelk ik u door mijne zonden heb aangedaan.

BIJ DE CONSECRATIE.

De priester heft de H. Hostie en daarna den kelk op. — Christus wordt op het kruis verheven.

Aanbiddenswaardige Jezus, met ruwe nagelen wordt gij voor mij aan het kruis geklonken en te midden der hevigste smarten met dat kruis omhoog geheven, terwijl het bloed van alle kanten uit uwe gezegende wonden stroomt; o ik smeeek u, hecht mij met u aan het kruis opdat ik, in mij het zondig vleesch en zijne bedorven lusten kruisigend, heilig voor uw aangezicht leve en geheel onthecht zij aan de wereld. Reinig mijne ziel door de verdiensten van uw kostbaar bloed en zuiver mij al meer en meer van mijne zonden.

BIJ DE GEDACHTENIS DER OVERLEDENEN.

De priester bidt voor de afgestorvenen en vraagt vergiffenis der zonden. — Christus bidt voor alle menschen en bekeert den goeden moordenaar.

Liefdevolle Zaligmaker, die aan het kruis

voor alle menschen, zelfs voor uwe beulen hebt gebeden en den goeden moordenaar de vergiftenis zijner zonden en den hemel hebt geschonken; doordring mij van uwen geest, opdat ook ik naar uw voorbeeld mijne vijanden van harte vergeve, voor hen bidde en mijne zonden zoo oprecht beweene, dat ik eenmaal uit uwen goddelijken mond de troostvolle woorden moge vernemen: «heden zult gij met mij zijn in het paradijs.»

BIJ HET PATER NOSTER.

De priester bidt het Onze Vader. — Christus beveelt zijne Moeder aan den H. Joannes.

Goddelijke Zaligmaker, lieve Jezus, stervend aan het kruis hebt gij uwe goede Moeder aan den H. Joannes en Joannes aan uwe gezegende Moeder aanbevolen; ook ik beveel mij aan u in vereniging van die liefde, waarmede gij uwe heilige Moeder aan den H. Joannes gegeven hebt en ik bid u mij eene teedere godsvrucht tot de allerzaligste Maagd te willen inprenten en mij zoo innig aan u en aan haar te hechten dat niets in staat is mij van u te scheiden. Amen.

BIJ HET BREKEN DER H. HOSTIE.

De priester breekt de H. Hostie en laat een deeltje daarvan in den kelk vallen. — Christus sterft, zijne ziel daalt in het voorgeborgte neder.

Beminnelijke Jezus, gij hebt uwen geest in de handen van uwen hemelschen Vader overgegeven en door uwen dood het rijk van Satan verwoest, gij hebt door uwe nederdaling in het

voorgeborgte de zielen der oudvaders getroost en dezen de blijde boodschap der verlossing gebracht; ik bid u verleen mij door de smarten van uwen wreeden dood een zalig sterfuur en pas de verdiensten van uw lijden op de arme zielen des vagevuurs toe, opdat deze getroost en uit haren kerker bevrijd worden. Amen.

BIJ HET AGNUS DEI.

De priester klopt op zijne borst en bidt driemaal Agnus Dei. — Christus' dood doet velen rouwmoedig op hunne borst kloppen en zich bekeeren

Heer Jezus Christus, God van leven en dood, gij die door uw geduldig lijden en door uw zalig sterven zoo velen bekeerd en tot de kennis uwer godheid gebracht hebt, verleen mij, smee ik u, door de verdiensten van dit uw lijden en sterven een oprecht leedwezen over mijne zonden, geef dat ik ze edelmoedig uitboete en u in het vervolg nooit meer beleedige.

BIJ DE NUTTIGING.

De priester nuttigt het dierbaar Lichaam en Bloed van Christus. — Jezus wordt begraven.

Aanbiddelijke Verlosser, die van het kruis afgenomen, door uwe goede Moeder en door uwe vrienden met kostbare reukwerken gebalsemd en in een nieuw graf zijt nedergelegd; schep in mij een nieuw, een zuiver hart, geef dat ik u daarin dikwijls op waardige wijze ontvang door de H. Communie en dat deze voor mij een onderpand zij van toekomstige heerlijkheid. Amen.

NA DE COMMUNIE.

De priester gaat naar de zijde van het altaar. — Christus staat op van de dooden.

O Jezus, overwinnaar van den dood, die eenmaal voor onze zonden gestorven zijnde, ten derden dage zegevierend uit het graf zijt opgestaan en in volle heerlijkheid verrezen om nimmer meer te sterven; geef dat ik, eenmaal gestorven zijnde aan de zonde, daarin nooit meer hervalle, maar door een nieuw leven wandele in heiligheid en liefde. Amen.

BIJ DE COLLECTEN.

De priester wendt zich tot het volk. — Christus verschijnt aan zijne leerlingen.

O Jezus, die na uwe glorievolle verrijzenis aan uwe allerheiligste Moeder en uwe leerlingen zijt verschenen om hen te troosten en hen gedurende veertig dagen in de geheimen des geloofs te onderrichten en te sterken; sterk ook mij, bid ik u, door uwe genade, opdat ik standvastig blijve in het geloof, gaarne mij aan uwen aanbiddelijken wil onderwerpe, en steeds leve volgens uw eeuwig welbehagen, om u eens in den hemel van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen. Amen.

BIJ DEN ZEGEN.

De priester keert zich nogmaals tot het volk en geeft den zegen. — Jezus verschijnt een laatste maal aan zijne leerlingen, klimt ten hemel en zendt den H. Geest.

Verheerlijkte Zaligmaker, Jezus Christus, die

in tegenwoordigheid uwer leerlingen in volle glorie ten hemel zijt gevaren om daar aan de rechterhand uws Vaders te zetelen en ons den H. Geest te zenden ; geef dat ik mijn hart meer en meer aan de wereld onthechte, het aardsche en zinnelijke verachte , het hemelsche alleen verlange en zoeken , om zoo waardig te worden eenmaal met u in uwe heerlijkheid te heerschen voor alle eeuwigheid. Amen.

BIJ HET LAATSTE EVANGELIE.

Aanbiddelijke Verlosser , Jezus Christus, die ons in de H. Mis de gedachtenis van uw lijden en sterven hebt nagelaten, verleen genadig dat wij de geheimen van dit offer zoo mogen vieren, dat wij aan de vruchten uwer verlossing deelachtig mogen worden, gij die leeft en heerscht met God den Vader, in eenheid des H. Geestes, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

MIS VOOR OVERLEDENEN.

GEBED VÓÓR DE MIS.

O mijn God, gij leert mij door uwe heilige en onfeilbare Kerk, dat de zielen der overledenen, welke in het vagevuur lijden, door de gebeden der geloovigen en vooral door het H. Mis-offer kunnen geholpen worden. Doordrongen van een levendig geloof aan deze troostvolle waarheid, werp ik mij voor uw altaar neder om deze heilige Mis voor de zielen des vagevuurs bij te wonen. Stort, bid ik u, in mijn hart een

innig medelijden met die arme lijderessen van Jezus Christus en verwek in mij eene vurige godsvrucht, opdat ik met eerbied en vertrouwen deze H. Mis bijwone en deze voordeelig zij aan de zielen des vagevuurs en heilzaam voor mij zelve. Allerheiligste Maagd Maria, moeder der geloovige zielen, alle engelen en heiligen des hemels, vereenigt uwe gebeden met de mijne om de zielen des vagevuurs te troosten, te verkwikken en te verlossen. Amen.

INTROITUS.

Heer, geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar. U, o God, betaamt lof in Sion, en gelofte moet er gebracht worden in Jeruzalem. Verhoor mijn gebed; alle vleesch zal tot u komen. Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

COLLECTE.

O God, schepper en verlosser aller geloovigen, schenk aan de zielen uwer dienaren en dieneressen vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige gebeden mogen verwerven.

O God, uitdeeler aller genaden, die de zaligheid aller menschen verlangt, om wille uwer barmhartigheid smee ik u heb medelijden met de zielen onzer (ouders, broeders en zusters), bloedverwanten, vrienden en weldoeners, die uit deze wereld gescheiden zijn en geef haar door de voorspraak van de Allerheiligste en altijd Onbevleete Maagd Maria en van al uwe

heiligen, dat zij tot de gemeenschap uwer zaligen in den hemel toegelaten worden.

Neem, o God, 'dit gebed der christelijke liefde genadig aan en schenk de zielen der afgestorvenen, vooral die voor welke ik mij heb voorgenomen te bidden eene spoedige verlossing uit het vagevuur, opdat zij u in den schoonen hemel eeuwig loven en danken.

Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

EPISTEL.

O God, hoe gestreng zijn uwe oordeelen! Wie zal uwen heiligen berg bestijgen, zegt de H. Geest; en verblijven in uwe heilige woonplaats? Hij alleen, die onschuldig in zijne werken en rein van harte is. Ach, mijn God, in de zielen des vagevuurs schijnt uwe gerechtigheid zoo verschrikkelijk uit. Zoolang zij nog met de minste schuld beladen zijn en tijdelijke straffen uit te boeten hebben, kunnen zij uw goddelijk aangezicht niet aanschouwen, want niets wat onrein, is mag den schoonen hemel ingaan. O God, ontvang voor die arme zielen het offer van het dierbaar lichaam en bloed van Jezus, hetwelk ik u in deze H. Mis aanbied in vereeniging van alles wat Hij in zijne liefde voor ons geleden heeft. Om wille van Jezus' geeseling, kroning en kruisdood ontferm u over de zielen des vagevuurs. Zij lijden zoo veel, zij verzuchten in de vlammen, zij haken naar het oogenblik dat zij met u vereenigd zullen wezen; door de verdiensten van Jezus bloed schenk haar de verlossing. Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

EVANGELIE.

Door uw heilig Evangelie leert gij ons, o God dat wij allen eens uit het graf tot een eeuwig leven moeten opstaan. Dan alleen echter kan ik hopen eens glorievol te verrijzen, als ik geloofd en volgens mijn geloof zal geleefd hebben. Daarom, o mijn God, geef dat ik, vrij van alle zonde, u beminne en diene en vele goede werken voor den hemel verrichte. Doch ontferm u ook over de zielen in het vagevuur. Door de verdiensten van dit H. Misoffer, hetwelk ik voor die arme zielen bijwoon, verlos haar uit haren kerker en voer haar uwe eeuwige glorie binnen. Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar!

OFFERANDE.

Heer Jezus Christus, Koning der glorie, verlos de zielen der overledene geloovigen van de pijnen der hel en van den diepen afgrond; verlos haar van den muil des leeuws, opdat zij niet worden verslonden door de hel en niet nederstorten in de duisternis: maar dat uw hemelsche aanvoerder, de H. Michaël, ze brenge tot het heilig licht, hetwelk Gij eertijds aan Abraham en zijne kinderen beloofd hebt. Wij dragen U, o Heer, offers op en lofgebeden: neem ze aan voor de zielen, die wij heden gedenken: doe haar overgaan, o Heer, van den dood tot het leven: hetwelk Gij eertijds aan Abraham hebt beloofd en aan zijne kinderen.

Neem aan, o hemelsche Vader, dit offer van brood en wijn, hetwelk de priester u thans ter

uwer eere en tot heil der levenden en overledenen aanbiedt. In vereeniging van het dierbaar bloed van Jezus, van al zijn lijden en zijne verdiensten offer ik u al het lijden op der zielen in het vagevuur, al hare zuchten en verlangens. O mijn God aanschouw hare smarten. Zie neder, bid ik u, op uwen goddelijken Zoon, die zich met zooveel liefde in deze H. Mis aan u opdraagt en om zijnentwil wees de zielen in het vagevuur genadig. Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

SANCTUS.

Heilig, heilig, heilig zijt gij, o God, Heer der Heerscharen. Heilig prijzen u de engelen en zaligen in den hemel. Heilig noemen u de lijdende zielen in het vagevuur. Als een heilige God hebt gij ons uwen aanbiddelijken wil tot richtsnoer onzer handelingen gegeven en ons daardoor tot heiligheid geroepen. Stort mij, o Heer, liefde in voor uwe heilige wetten en geboden en geef mij een afschuw van de zonde. Onderhoud en vermeerder in mij de heiligmakende genade en geef mij meer en meer liefde, opdat ik steeds volmaakter en u welgevalliger worde. Heilig uwe kerk en al hare ledematen. Bekeer de zondaren, versterk de rechtvaardigen en reinig de zielen des vagevuurs van alle vlekken, welke haar nog van de aanschouwing van uw goddelijk aangezicht terughouden. Zie, o barmhartige God, Jezus uw Zoon, in wien gij uw welbehagen vindt en wiens ledematen deze zielen zijn, komt ook voor haar als slachtoffer op dat altaar, verhoor ons en om wille

van Jezus' bloed verlos de arme zielen uit het vagevuur. Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

CONSECRATIE.

Bij het opheffen der H. Hostie :

Gekruiste Jezus, ontferm u over de zielen in het vagevuur.

Genadige Jezus, verkwik de arme zielen in het vagevuur.

Barmhartige Jezus, verlos de lijdende zielen uit het vagevuur.

Bij het opheffen van den kelk :

Heilig Bloed van Jezus, reinig de zielen in het vagevuur.

Aanbiddelijk Bloed van Jezus, heilig de zielen in het vagevuur.

Goddelijk Bloed van Jezus, voer de zielen des vagevuurs uwe eeuwige vreugde binnen.

NA DE CONSECRATIE.

Eeuwige Vader, ik offer u voor de zielen in het vagevuur uwen Goddelijken Zoon Jezus Christus, als een aanbiddingsoffer van oneindige waarde, om te voldoen voor alle fouten en verzuimenissen, waaraan deze zielen nog op aarde zijnde zich tegenover u hebben schuldig gemaakt.

Ik offer u dienzelfden Goddelijken Zoon als een dankoffer van oneindige waarde voor die arme zielen op om te gemoet te komen aan alle gebrek aan dankbaarheid, waaraan zij zich vroeger plichtig maakten.

Ik offer u, o eeuwige Vader, dienzelfden Jezus als een zoenoffer van oneindige waarde om de zonden uit te boeten, waarover de zielen des vagevuurs op aarde geen boetvaardigheid genoeg gedaan hebben.

Ik offer u eindelijk uwen Jezus als een smeekoffer van oneindige waarde en bid u door de verdiensten van Jezus gebeden en smeekingën, dat gij de zielen in het vagevuur alles wilt kwijtschelden en ze in uwen hemel opnemen.

Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

PATER NOSTER.

Neem, o Vader, de zielen uwer geliefde kinderen, die in het vagevuur zuchten, in uw rijk op, opdat zij daar in uwe heilige aanschouwing uwe barmhartigheid en uwe heerlijkheid prijzen.

Laat haar, o Jezus, zoon van God, de vruchten uwer verlossing genieten en bevrijd haar van alle schulden en straffen. Heilig haar, o goddelijke Geest, vergeef haar alle zonden en maak haar waardig u in het licht uwer glorie te aanbidden.

Allerheiligste Maagd, toevlucht der zondaren en troosteres der bedrukten, bid voor de zielen in het vagevuur, vooral voor diegenen, welke u op aarde het meest vereerd hebben. Troost die arme zielen en verwerf voor haar genade en vergiffenis.

Heer geef haar de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte haar.

AGNUS DEI.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de rust. — Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de rust. — Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld: geef hun de eeuwige rust.

COMMUNIEGEBEDEN.

Heer Jezus Christus, Zoon van den levenden God, die uit den wil uws Vaders en de medewerking des H. Geestes, de wereld door uwen dood hebt leverd gemaakt, verlos mij door dit uw heilig Lichaam en Bloed van al mijne zonden, doe mij altijd getrouw verkleefd zijn aan uwe geboden, en gedoog niet dat ik ooit van u gescheiden worde, die leeft en heerscht met denzelfden God den Vader en den H. Geest, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen. — Heer Jezus Christus, laat de nuttiging van uw Lichaam, dat ik, onwaardige, voornemens ben te ontvangen, niet strekken tot mijn oordeel en tot mijne verwerping, maar door uwe goedheid strekke het mij tot bescherming der ziel en des lichaams, en tot mijne genezing; die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen. — Ik zal het Hemelbrood nemen en den naam des Heeren aanroepen.

DOMINE NON SUM DIGNUS.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond zijn. (*Driemaal!*)

Het Lichaam van onzen Heer Jezus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen. — Wat zal ik den Heer wedergeven voor alles wat Hij mij geschonken heeft? Ik zal den kelk des heils nemen en den naam des Heeren aanroepen. Al lovende zal ik den Heer aanroepen, en ik zal verlost zijn van mijne vijanden! — Het Bloed onzes Heeren Jezus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen. — Hetgene wij met den mond hebben genuttigd, o Heer, laat ons dit in een zuiver hart ontvangen en moge het van een geschenk in den tijd, voor ons een geneesmiddel worden voor de eeuwigheid. — Heer, uw Lichaam, dat ik genuttigd, en uw Bloed, dat ik gedronken heb, kleve aan mijn binnenste; en verleen, dat geen smet van zonde overblijve in mij, die verkwikt ben geworden met zoo reine en heilige geheimen; Gij die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

POSTCOMMUNIE.

Het eeuwig licht verlichte hen, o Heer, met uwe Heiligen in eeuwigheid. Want Gij zijt goedertieren.

Heer geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte hen: met uwe Heiligen in eeuwigheid; want Gij zijt goedertieren.

LAATSTE GEBEDEN.

Wij bidden U, Heer, laat onze nederige smeekingen den zielen van uwe dienaren en

dienaressen ten voordeel verstrekken: ontsla hen van alle zonden en maak hen deelachtig aan uwe verlossing. Door onzen Heer J. C. enz.
v. Dat zij rusten in vrede. A. Amen.

LAATSTE EVANGELIE.

Jezus, eeuwig Woord des Vaders, die uit liefde tot ons zijt mensch geworden, ik aanbid u, ik vertrouw op u, ik bemin u, gij zijt op aarde gekomen, om ons den weg tot het eeuwig leven te toonen, leid mij, o waarachtig licht der wereld, opdat ik te midden van de duisternissen dezes levens niet dwale, maar door uw licht bestraald heilig leve en zalig sterve. Amen.

ANDERE

GEBEDEN VOOR OVERLEDENEN.

VOOR ZIJNE OUDERS.

O God die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, ontferm U genadiglijk over de zielen van mijn vader en van mijne moeder; vergeef hun de zonden, en verleen mij, dat ik hen in de vreugde der eeuwige heerlijkheid moge wederzien. Door onzen Heer J. C. enz.

VOOR BLOEDVERWANTEN, VRIENDEN EN WELDOENERS.

O God, schenker der vergiffenis en minnaar van 's menschen heil, wij bidden uwe goedheid, dat gij onze bloedverwanten, vrienden en wel-doeners, die uit deze wereld zijn gescheiden,

door de voorbede der Allerheiligste Maria altijd Maagd en van alle Heiligen aan de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt deelachtig maken. Door onzen Heer J. C. enz.

VOOR EENEN AFGESTORVENE.

Neig, Heer, uw oor tot onze gebeden, waarmede wij uwe barmhartigheid ootmoedig smeecken, opdat Gij de ziel van uwen dienaar dien Gij uit deze wereld geroepen hebt, in het rijk des vredes en des lichts moogt plaatsen, en de gemeenschap uwer Heiligen doen genieten. Door onzen Heer, enz.

VOOR EENE AFGESTORVENE.

O Heer! wij bidden u, ontferm u in uwe goedertierenheid over de ziel uwer dienares N., en gewaardig u haar, van hare sterfelijkheid ontdaan, aan de gemeenschap der eeuwige zaligheid deelachtig te maken. Door onzen Heer J. C., enz.

VOOR EENEN PRIESTER.

Wij bidden u, o Heer! geef dat de ziel des Priesters N., uwen dienaar, dien gij tijdens zijn leven hier op aarde met de priesterlijke waardigheid bekleed hebt, op den troon der hemelsche glorie zich eeuwig verheuge. Door onzen Heer J. C. enz.

VOOR MEER OVERLEDENEN.

O God, Schepper en Verlosser aller geloovigen, schenk aan de zielen uwer dienaren en

dienaressen vergiffenis van al hunne zonden , opdat zij de genadige kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige gebeden mogen verwerven. Door onzen Heer Jezus Christus , enz.

OEFENINGEN VOOR DE BIECHT.

«Als wij onze zonden belijden , dan zal «God, die getrouw is en rechtvaardig, ons «die zonden vergeven en ons reinigen van «alle ongerechtigheid.» (1 Joan. 1. 9.)

Wie het ongeluk gehad heeft na het doopsel zwaar te zondigen, moet door het Sacrament der biecht vergiffenis dier zonden verwerven. Vandaar dat de biecht door de H. Kerk genoemd wordt «de tweede reddingsplank na de schipbreuk». Door eene goede biecht verkrijgen wij van God de vergiffenis onzer zonden en de kwijtschelding der straffen, die wij door onze zonden verdiend hebben, de heiligmakende genade of de vermeerdering daarvan en de teruggave der goede werken, die wij door de doodzonde verloren hadden, benevens bijzondere dadelijke genaden om de zonden te vluchten en de deugd te beoefenen. Willen wij echter aan al die kostbare voordeelen der biecht deelachtig worden, dan moeten wij ons daartoe goed voorbereiden *door een ernstig onderzoek des gewetens, een oprecht berouw en een goeden wil om al onze zonden aan den biechtvader te openbaren.*

1. Vraag daarom, eer gij te biechten gaat, vertrouwvol het licht des H. Geestes ten einde uwe zonden te kennen en onderzoek uw geweten met al den ernst. dien dit verheven Sacrament vordert. «Biecht gij weinig, zegt de H. Alphonsus, onderzoek dan nauwkeurig, welke zonden gij in gedachten, woorden, werken, begeerten of verzuimenissen bedreven hebt,

biecht gij echter dikwijls dan is het voldoende, dat gij in het kort en zonder al te grooten angst nadenkt over de fouten, waarin gij gewoon zijt te vallen». «Plaats u in den geest voor Gods rechterstoel, spreekt de H. Augustinus, en denk aan de rekenschap die gij daar eenmaal zult afleggen. Oordeel u zelven nu gestreng, om dan niet door uwen rechter veroordeeld te worden.»

2. Wek u vervolgens op tot een goed berouw door de gedachte aan Gods heiligheid, aan zijne menigvuldige weldaden en zijne alomtegenwoordigheid, die gij door uwe zonden hebt veracht en versmaad. Maak tevens een vast, een werkdadig, een praktisch voornemen om alle zonden te vermijden en de gelegenheden tot zonden te vluchten. Zonder dat berouw en dat voornemen, zoo leert de kerk, kan geene enkele zonde vergeven worden. Zonder dat berouw en dat voornemen, zegt de H. Gregorius, ware uwe biecht niet alleen vruchteloos, maar schuldig en slecht. De H. Aloysius beweeende jaren lang eene kleine fout, die hij als kind bedreven had en zoudt gij dan geen berouw gevoelen over die menigvuldige, over die zware zonden misschien, waardoor gij God zoo bitter hebt bedroefd?

3. Belijd daarna uwe zonden in alle oprechtheid, in nederigheid en eenvoud des harten, gedachtig dat hij, die eene welbekende doodzonde vrijwillig verzwijgt, geen vergiffenis van zijne zonden verkrijgt, maar integendeel eene verschrikkelijke heiligschennis begaat. O hoe ongelukkig, hoe schuldig zijn zij die vrijwillig verzwijgen in de biecht! Welk een onrust in hun leven, welk een angst in hun sterfuur, welk een straf in de eeuwigheid! «Bedenk, zegt de H. Augustinus, dat God bedekt, wat gij in den biechtstoel bekend maakt; terwijl Hij voor de gansche wereld openbaart, wat gij voor één mensch, zijn plaatsbekleeder, zult verzwegen hebben.»

Bereid u daarom tot deze biecht alsof het de laatste uws levens ware en gij aanstonds daarna voor Gods rechterstoel moest verschijnen.

GEBED VÓÓR DE BIECHT.

O God van oneindige majesteit en heiligheid, ik geloof u hier wezenlijk tegenwoordig; ik geloof, dat gij mij aanschouwt en al mijne zonden kent.

Ik aanbid u uit geheel mijn hart en erken u voor mijn God en Schepper, mijn Verlosser en Zaligmaker.

Ik weet, o mijn God, dat gij den dood des zondaars niet wilt, maar vurig verlangt dat hij zich bekeere en leve. Ik weet dat gij steeds bereid zijt allen, die boetvaardig tot u komen, in genade te ontvangen: een vernederd en vermorzeld hart zult gij, o Heer, niet versmaden. Vol vertrouwen werp ik mij daarom voor u neder en vraag u de genade om eene goede biecht te spreken en vergiffenis mijner zonden te verwerven.

GEBED TOT DEN H. GEEST.

O H. Geest, bron van alle kennis, van alle licht en waarheid, zonder uwen bijstand is het mij onmogelijk mijne zonden goed te kennen en te betreuren. Daarom bid ik u, zend een straal van uw hemelsch licht in mijnen geest af, opdat ik mijne zonden met derzelven getal, grootheid, boosheid en alle omstandigheden kenne; tref mijn hart, opdat ik ze hate en verfoeie, dat ik ze oprecht beweene en betreure en ze onbeschroomd voor den priester belijde. Versterk mijnen wil, opdat ik mij ernstig betere en geene, ook niet de geringste zonde meer bedrijve. Amen.

GEBED VOOR HET ONDERZOEK DES GEWETENS.

Goede Jezus, mijn God en Zaligmaker, zie mij hier aan uwe voeten om mijn geweten te onderzoeken en mijne zonden te leeren kennen. Uit liefde tot u en om uwen goddelijken wil te volbrengen wil ik ernstig nadenken over alles waardoor ik u, oneindige goedheid, kan beledigd hebben; ik wil alles oprecht en nederig aan uwen plaatsbekleeder openbaren zonder iets te verzwijgen of te verkleinen, teneinde zoo volkomen vergiffenis van mijne zonden te verkrijgen en in uwe genade en uwe liefde toe te nemen. Eenmaal, o Jezus, zal ik voor uwen rechterstoel verschijnen om daar in alle gestrengheid onderzocht en geoordeeld te worden en mijne zonden voor de gansche wereld te hooren openbaren. Lieve Jezus, geef mij de genade, dat ik mij zelve thans rechtvaardig en streng oordeele, om dan niet door u veroordeeld te worden.

Goede Moeder Maria, toevlucht der zondaren, sta mij bij en verwerf mij door uwe voorspraak dat ik mijne zonden goed kenne en oprecht belijde. Mijn H. Engelbewaarder, alle Heiligen en uitverkorenen des hemels, bidt voor mij, opdat ik waardige vruchten van boetvaardigheid voortbreng. Amen.

Onderzoek hier uw geweten met betrekking tot uwe voorgaande biecht, tot deze biecht en tot de voornemens, die gij zult maken voor de toekomst:

1. *Met betrekking tot uwe vorige biecht vraag u zelve af:*

Wanneer is mijne laatste biecht geweest? Heb ik

ze goed verricht? Heb ik mijn geweten goed onderzocht? Heb ik een goed berouw, een goed voornemen gehad? Heb ik een akte van berouw gebeden eer ik mijne biecht sprak? Ben ik oprecht geweest? Heb ik uit vrees of schaamte of door lichtzinnige onverschilligheid niets verzwegen, vergeten, verkleind? Heb ik mijne penitentie volbracht en gedaan wat de biechtvader mij had opgelegd? Ben ik standvastig gebleven of wel aanstonds na mijne biecht weder in dezelfde zonden hervallen?

2. *Met betrekking tot deze biecht onderzoek u tegen welke geboden van God gij hebt misdaan:*

1e *gebod*; *Bovenal bemín één God.* Heb ik God bovenal bemind? Heb ik 's morgens mijne eerste gedachten aan Hem gewijd? Heb ik mijne dagelijksche gebeden verricht? Heb ik de schepselen, de ijdelheid der wereld, mijn eigenwil en mijn eigenbelang niet boven God gesteld? Heb ik mij niet uit menschelijk opzicht geschaamd mijne christelijke plichten te vervullen?

2^e *gebod*: *IJdel zweer, noch spot.* Heb ik den naam Gods niet ijdel en oneerbiedig gebruikt? Heb ik geene onbetamelijke woorden, vloeken, verwenschingen, godslasteringen uitgesproken? Heb ik niet tegen God gemord? Heb ik niet lichtvaardig gezworen om kleine, nietige zaken te bevestigen? Heb ik niet lichtzinnig eene of andere belofte gedaan, mijne beloften verbroken of op eigen gezag veranderd?

3^e *gebod*: *Vier de heiligendagen al te gader.* Heb ik de zon- en feestdagen niet ontheiligd door slave-lijke werken, door ergernis, losbandigheid, dronkenschap, ongeoorloofde gezelschappen en bijeenkomsten? Heb ik op die dagen met eerbied en aandacht eene geheele II. Mis gehoord? Heb ik de preek, de onderrichting, de namiddaggodsdienst oefeningen niet uit minachting of onverschilligheid verzuimd?

4^e *gebod*: *Eer vader en moeder.* Heb ik mijnen ouders eerbied, gehoorzaamheid en liefde betoond, gelijk ik verplicht ben? Heb ik hen niet beleedigd

en bedroefd door harde, ruwe woorden, door schelden, verwenschingen, verzet en weerspanningheid. Ben ik tegen hunnen redelijken wil niet te laat tehuis gekomen, omgegaan met kameraden of personen, die gevaarlijk voor mij zijn? Ben ik niet gegaan, waar zij het mij verboden hadden? Ben ik vriendelijk, voorkomend, toegeeflijk jegens hen geweest? Was ik eerbiedig, onderdanig en getrouw jegens mijne overheden?

5^e gebod. *Sla niemand dood*: Heb ik mij zelven niet naar ziel en lichaam benadeeld door onmatigheid, dronkenschap, toorn, drift en oplopendheid? Heb ik mijn naaste niet mishandeld, kwaad gewenscht, kwaad van hem gesproken, hem haat of nijd toegedragen, hem bespot en veracht, hem ergernis gegeven, hem tot zonden aangezet door raden, gebieden, prijzen, beschermen, door hem te sterken in zijne slechte voornemens enz

6^e en 9^e gebod: *Pleeg geen onkuischheid snood*, Heb ik niet gezondigd door vrijwillige onkuische gedachten, begeerten, woorden, werken? Heb ik geene onkuische gesprekken gehouden, slechte liederen gezongen, onzedige boeken gelezen, dubbelzinnige raadsels opgegeven, ongeoorloofde vrijheden toegestaan, gevaarlijke voorwerpen beschouwd, plaatsen, personen en gelegenheden opgezocht?

7^e en 10^e gebod: *Gij zult niet stelen*. Heb ik mij het geld of goed van anderen niet wederrechtelijk toegeëigend, behouden of verborgen? Heb ik anderen daarin niet door raad of daad geholpen? Heb ik anderen niet onrechtvaardig benadeeld? Heb ik niet geweigerd of uitgesteld mijne schulden te voldoen? Heb ik geen bedrog gepleegd in handel en wandel, waren vervalscht enz.

8^e gebod: *Gij zult geen getuigenis der valschheid geven*. Heb ik niet gezondigd door leugentaal, anderen schade daardoor veroorzaakt, kwaad gesproken, lastertaal, kwade vermoedens, kwaad van anderen voortverteld, valsche getuigenis aangehaald enz.? Heb ik

de plichten van mijnen staat goed vervuld? Was ik daaromtrent niet zorgeloos? Heb ik anderen daardoor niet ontsticht, in gevaar, in zonde gebracht?

3. *Met betrekking tot de toekomst.* Welke voornemens moet ik maken om niet meer in zonden terug te vallen? Welke middelen zal ik aanwenden om mij van deze of gene kwade gewoonte te ontdoen? Hoe zal ik mij gedragen in deze of gene gelegenheid, in die of die omstandigheid, tegenover dezen of dien persoon?...

GERED OM EEN WAAR BEROUW.

O mijn God, met zonden beladen, werp ik mij voor uw heilig aanschijn neder om uwe eindelooze barmhartigheid in te roepen en u vergeving te vragen. Ach! zoo dikwijls heb ik u beleedigd en bedroefd, zoo dikwijls uwe heilige geboden overtreden, uwe liefde veracht, uwe goedheid misbruikt! En ondanks al die zonden en schulden is mijn hart zoo koud en gevoelloos, zoo weinig van berouw en droefheid doordrongen. O God, God van barmhartigheid en liefde, ontform u mijner, heb medelijden met mijne zwakheid en mijne ellende. Verteeder bid ik u, vermorzel mijn ongevoelig hart en doordring het van een waar berouw, van een oprecht leedwezen over mijne zonden. Verleen mij dat innig leedgevoel, hetwelk aan uwe heilige liefde ontspruit, verleen mij die smart en die droefheid, welke gij aan een H. Petrus, eene H. Magdalena, een ootmoedigen tollenaar en aan zoovele andere ware boetelingen geschonken hebt. Laat mijn arm hart van droefheid over mijne zonden wegsmelten; aat het van haat en afschuw tegen mijne

misdaden vervuld worden. O mijn God, geef mij zulk een volmaakt berouw, dat ik waardig zij de vergiffenis te verwerven, welke gij aan boetvaardige zondaren beloofd hebt. Amen.

OPWEKKING TOT BEROUW.

1. De zondaar beleedigt een oneindig heiligen God.

O mijn God, iedere zonde, hoe klein ook, mishaaft u oneindig. Zij beleedigt uwe goedheid, zij onteert uwe heiligheid, zij veracht uwe grootheid, zij pleegt onrecht tegen u, die mij zoo vurig bemint en waardig zijt door alle menschen bovenal bemind te worden. En toch heb ik u durven beleedigen, ja u zoo dikwijls durven beleedigen, dat mijne zonden de haren van mijn hoofd en de zandkorrels aan den oever der zee in getal te boven gaan.

Ach! waarom ben ik dan niet van berouw en afschuw doordrongen? Hoevele redenen heb ik daartoe niet? Een nietig schepsel, een aardworm, een weinig ijdele eer, eene schandelijke wellust, eene ellendige eigenbaat heb ik gesteld boven uwe oneindige Majesteit, die ik moest aanbidden, eeren en dienen. —

Ach, mijn Heer en mijn God, vergeef mij om wille der eeuwige liefde, waarmede gij u zelve bemint, vergeef mij mijne zonden. O onbegrijpelijke goedheid, o oneindige schoonheid, hoe heb ik er toch toe kunnen besluiten, u te haten, u te verachten?... Maar die schrikkelijke en onredelijke haat is mij leed en bedroeft mij. Neen, — ik wil u niet meer belee-

digen; duizendmaal liever wil ik goederen, eer en gezondheid, ja zelfs mijn leven verliezen, dan andermaal een zoo goeden God, als gij zijt, te mishagen.

2. *De zondaar versmaadt Gods weldaden.*

God van goedheid en barmhartigheid, gij zijt mijn grootste weldoener! Wat al genaden heb ik van u ontvangen! Gij hebt mij uit het niet getrokken; gij hebt mij naar uw beeld en uwe gelijkenis geschapen en mij verlost door het bloed van uwen Goddelijken Zoon. Gij hebt mij tot het christendom geroepen, terwijl zoo-vele anderen in de duisternissen van het ongeloof bleven; gij hebt mij zoo tallooze genaden en middelen van zaligheid geschonken. En niet-tegenstaande al die weldaden heb ik u zoo dikwijls vergramd door mijne zonden.

O welk eene afgrijselijke ondankbaarheid! Neen, — er is, er kan geene grootere ondankbaarheid zijn onder de zon. Mijn beminnelijke Zaligmaker, zóó dan heb ik u mijne erkentelijkheid betoond, in plaats van u dankbaar te wezen, dat gij mij uit het niet getrokken hebt, waarin ik zonder u voor altijd zou gebleven zijn. Ach! zoo weinig heb ik tot dusverre uw kostbaar bloed geteld, dat gij met zooveel liefde en zooveel smarten voor mij vergoten hebt.

Wee mij ondankbare? Wie geve zuchten genoeg aan mijn hart, en tranen aan mijne oogen, om den dood mijner ziel te beweenen! Wie verleen mij genoegzaam berouw over het verraad, dat ik heb gepleegd jegens mijn God! — Ach! goede en barmhartige Jezus, ontferm u mijner! ik heb

een oprecht verlangen u nooit meer te beleedigen en maakt daartoe een vast voornemen.

Ach, was het wel billijk en rechtvaardig, dat ik, na het leven en ontelbare andere weldaden van God ontvangen te hebben, hem zoo dikwijls beleedigde, als ik helaas gedaan heb? Heb ik daarom, o mijn God, door uwe onzichtbare, almachtige hand in den schoot mijner moeder gevormd moeten worden; zijn mij daartoe handen, voeten, ooren en een hart geschonken, opdat ik mij van alle zintuigen, als van even zoovele werktuigen tot mishandeling en ontheiliging uwer verheven Majesteit zou bedienen? — Ach ongelukkige oogen, rampzalige handen, trouweloos hart! — Gij draagt door uwe buitensporigheden schuld aan al de pijnen en aan den gruwelijken dood, dien de Zoon Gods aan het kruis geleden heeft.

3. *De zondaar beleedigt God in diens aanbiddelijke tegenwoordigheid.*

Oneindige God, Vader, Zoon en H. Geest, gij zijt overal tegenwoordig. Gij ziet alles, gij kent alles, gij hoort alles, gij doorschouwt de verborgenste geheimen mijner ziel. Gij zijt mijn Rechter, die mij eenmaal zult oordeelen, Gij de God van majesteit, voor wien de verhevenste Seraphijnen sidderen. En ik, ellendige zondaar, ik heb de onbeschaamdheid gehad u te vergrammen, u te beleedigen in uwe tegenwoordigheid. Ach, mijn God, welk eene schandelijke boosheid, welk eene verachting. Ik heb dan durven doen voor uw aanbiddelijk oog, wat ik niet zou durven doen in tegenwoordig-

heid van den verachtelijksten mensch ter wereld! Barmhartigheid, o mijn God, barmhartigheid over zulk eene vermetele handelwijze. Ik verfoei ze thans en ik verafschuw ze uit den grond mijner ziel. Liever sterven, o mijn God, dan u nog ooit te beleedigen! Neen, o mijn Jezus, geen zondea, in eeuwigheid geen zonden meer!

GEBED ONMIDDELIJK VÓÓR DE BIECHT.

O mijn God, ik ga thans mijne zonden in het H. Sacrament der biecht belijden. Ik wil het doen, o barmhartige vader, in alle nederigheid en oprechtheid. O hoe ongelukkig zoude ik wezen en hoe bitter zoude ik u bedroeven, als ik uit valsche schaamte, uit menschelijk opzicht vrijwillig eene doodzonde zoude verzwijgen? Geef mij daarom de genade, o God, al mijne zonden met de soort, het getal en de noodige omstandigheden aan uwen plaatsbekleeder te openbaren. Ik betuig nogmaals dat ik mijne zonden verfoei, dat ik ze haat en verzaak uit liefde tot u, niet zoozeer omdat ik daardoor den hemel verloren en de hel verdiend heb, maar omdat ik u, oneindige goedheid en liefde, daardoor heb bedroefd. Schenk mij dan vergiffenis, o mijn God, door de verdiensten van Jezus' dierbaar Bloed en door de voorspraak der Allervreemdste Maagd Maria. En gij, o mijne goede Moeder, mijne heilige Patronen, mijn heilige Engelbewaarder, bidt voor mij, opdat ik eene goede biecht spreke en vergiffenis verwerve. Amen.

OEFENINGEN NA DE BIECHT.

De biecht is eene allergrootste weldaad Gods. Zij reinigt onze ziel, schenkt rust aan ons geweten, versterkt de krachten van onzen wil om met moed het pad der deugd te bewandelen. O welk een troost, welk eene voldoening verschaft eene goede biecht! Maar die weldaad vordert ook onze erkentelijkheid. Daarom moeten wij na dit H. Sacrament ontvangen te hebben *God vurig danken, onze goede voornemens vernieuwen, de opgelegde penitentie volbrengen*, om alle vruchten der biecht te gewinnen. Dit wordt door velen niet genoeg begrepen.

1. Dank God, zegt de H. Alphonsus, dat Hij u niet in de zonde heeft laten sterven, maar dat Hij ze u in zijne barmhartigheid zoo genadig heeft vergeven. Na de biecht, zegt de H. Franciscus van Sales, is het de tijd om zich aandachtig stil te houden in de tegenwoordigheid des Heeren, met wien wij verzoend zijn en Hem oprecht te danken voor de groote weldaden, die wij door dit Sacrament verkregen hebben. De H. Theresia bleef soms een uur in gebed neergeknield om God na de H. Biecht hare erkentelijkheid te betuigen.

2. Vernieuw tevens uw voornemen om God niet meer te beleedigen en alle middelen aan te wenden, welke de biechtvader u heeft voorgeschreven. Maak het besluit om veel te bidden, vooral in de bekoring, daardoor alleen zult gij die bekoringen overwinnen. (S. Alph.) Maak tevens het voornemen om alle gelegenheden van zonden te vluchten, vooral die, welke voor u bijzonder gevaarlijk zijn, want hij alleen zegt geheel en al vaarwel aan de zonde, zegt de H. Isidorus, die aan alle slechte gelegenheden van zonde vaarwel zegt. Tracht daarenboven de ergernissen en het nadeel anderen aangedaan te herstellen, zegt de H. Gregorius, want het is niet genoeg geen schulden meer te willen maken, de gemaakte moeten ook afgedaan worden.

3. Eindelijk verzuim niet zoodra mogelijk met eerbied en nauwgezetheid uwe penitentie te volbrengen, want wie vrijwillig de penitentie of een merkelyk deel daarvan verwaarloost, bedrijft eene nieuwe zonde, wijl de penitentie tot de volmaking van het H. Sacrament der biecht behoort en tevens eene der noodzakelykste verrichtingen is van een waren boetvaardige.

DANKZEGGING NA DE BIECHT.

Dierbare Jezus, hoe goed zijt gij, hoe groot is uwe barmhartigheid, hoe grenzenloos uwe liefde! Om mijne zonden had ik verdiend voor eeuwig van u verstooten te worden en gij neemt mij weder op als uw kind. Ik had verdiend in de boeien mijner zonden te blijven zuchten en gij hebt ze vol goedheid verbroken. Ik had verdiend als een trouwelooze knecht wegens mijne overgroote schuld voor altijd in den kerker geworpen te worden en gij hebt mij die schuld edelmoedig kwijtgescholden. Ik had mijne ziel bezoedeld, het kleed der heiligmakende genade besmeurd, mijn hart verontreinigd en gij wascht en zuivert mij in uw dierbaar Bloed. O onuitsprekelijke goedheid, o eindelooze barmhartigheid. Hoe zal ik u, mijn Jezus, genoeg voor zulk eene ontfermende liefde kunnen danken! Dank, eeuwigen dank zeg ik u, o mijn God, voor de groote genade mij door deze H. Biecht bewezen! Geloofd en geprezen zij eeuwig uwe groote barmhartigheid jegens mij. Met den boetvaardigen David roep ik u toe: Loof, mijne ziel, den Heer en alles wat in mij is, loof zijn heiligen naam. Loof, mijne ziel, den Heer en vergeet zijne weldaden niet,

want Hij heeft uwe zwakheden genezen, hij heeft uw leven van den ondergang gered en u met genade en barmhartigheid gekroond. Looft den Heer al zijne engelen, looft Hem alle Zaligen des hemels, looft Hem al zijne werken, looft God in eeuwigheid voor de liefde mij bewezen, voor de vergeving mij geschonken. Amen.

VERNIEUWING VAN HET VOORNEMEN.

Ja, o mijn God, mijn besluit is genomen. Tot nu toe heb ik u dikwijls verloren, tot nu toe u dikwijls bedroefd; maar voortaan zal het anders zijn. Ik wil van leven veranderen, ik wil u nooit meer beleedigen, nooit of nimmer eene zonde meer! Ik heb u beloofd liever te sterven dan u nog ooit te vergrammen, ik vernieuw nu mijne belofte en wil ze houden.

Ik beloof u, o mijn God, meer en vuriger te bidden en vooral in de bekoringen tot u mijne toevlucht te nemen, zeggende: Jezus Maria helpt mij, Jezus Maria staat mij bij.

Ik beloof u de gelegenheden van zonden te vluchten en mijne slechte gewoonte af te leggen en daartoe het volgend middel te gebruiken (noem dit middel).

Ik beloof u te doen, wat de biechtvader mij heeft opgelegd, vooral....

Doch gij kent mijne zwakheid; verleen mij, o God, de genade u getrouw te blijven tot den dood; help mij zoo dikwijls ik bekoord word, opdat ik tot u mijne toevlucht neme.

En gij, o Maria, Moeder der volharding, sta mij bij, op u stel ik al mijne hoop. Amen.

[GEBED VÓÓR HET VOLBRENGEN DER PENITENTIE.

Met onbegrijpelijke liefde, o mijn Jezus, hebt gij mijne ziel in uw allerheiligst bloed gereinigd en mij gezuiverd van alle zonden. Ja, ik gevoel het in mijn binnenste, mijn hart zegt het mij, mijne zonden zijn mij vergeven. Ik wil dan ook boete doen, o mijn Jezus, over mijne fouten en misslagen en offer u daarom de penitentie op, die ik ga verrichten en ik offer ze u op in vereeniging van die oneindige voldoeningen, welke gij ons door uw leven, lijden en sterven verworven hebt, alsook in vereeniging der verdiensten van uwe allerheiligste Moeder, van alle heiligen en boetelingen en van alle goede werken, die ooit op aarde verricht zijn. Neem ze aan, bid ik u, o mijn God, als eene kleine voldoening van het verdriet, dat ik u door mijne zonden veroorzaakt heb. Amen.

Volbreng hier, zoo de tijd het u eenigszins toelaat, uwe penitentie en doe dit zoo nauwkeurig en aandachtig mogelijk.

AANBEVELING.

Moge, o Heer, zoo smeek ik u, door de verdiensten der Allerzaligste Maagd Maria en van alle Heiligen, deze mijne biecht u aangenaam en welgevallig zijn en gewaardig u door uwe goedheid en barmhartigheid alles aan te vullen wat mij in deze of andere biechten zou ontbroken hebben aan berouw, aan oprechtheid of volledigheid en gelieve mij volgens die barmhartigheid volmaakter ontslagen te beschouwen in den hemel, die leeft en heerscht met God

den Vader in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE ZEVEN BOETPSALMEN.

Antiph. Gedenk, o Heer!

I. — Psalm 6.

Smeekgebed eener boetvaardige ziel en ontboezeming van haar vast vertrouwen op God.

Heer, straf mij niet in uwe verbolgenheid en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Ontferm U mijner, o Heer, want ik ben krank, genees mij, o Heer, want mijne beenderen zijn geheel ontsteld.

Mijne ziel is zeer verschrikt; hoe lang, o Heer, zult Gij nog vertoeven?

Wend U tot mij, o Heer, en red mijne ziel; verlos mij om uwe barmhartigheid.

Want er is niemand, die in den dood Uwer gedachtig is, en wie zal U loven in het graf?

Ik ben moede van mijne zuchten, ik zal alle nachten mijn bed wasschen en mijne rustplaats doorweken met mijne tranen.

Mijn oog is ontsteld van verdriet, ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Wijkt van mij, gij allen, die ongerechtigheid bedrijft, want de Heer heeft de stem mijner tranen gehoord.

De Heer heeft naar mijn smeeken geluisterd; de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en geheel

verbaasd worden, dat zij haastig en met schaamte terugkeeren.

Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen de hoovaardigheid. Onze Heer Jezus Christus heeft zich zelve vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja tot den dood des kruises, en ik nietswaardige aardworm, ik ellendig stof en asch, ik de doemwaardigste der zondaren, die duizendmaal de hel verdiend heb, vrees niet, mij in ijdel en ijdel te verheffen! Ach, Heer! wees mij genadig; ik erken en verafschuw thans mijne verfoeilijke verwatenheid. Werp mij toch niet met den trotschen Lucifer en zijnen aanhang neder in den afgrond der helle; keer U tot mij, en red mijne ziel; help mij en maak mij zalig om uwe barmhartigheid. Ik heb mijne keuze gedaan voor de toekomst: Ik wil liever gering en verachtelijk zijn in het huis mijns Gods, dan wonen in de tenten der zondaren!

II. — Psalm 31.

Beschrijving der gelukzaligheid van hen wier zonden vergeven zijn, en vermaningen tot onverwijld bekeering.

Gelukzalig zij, wier ongerechtigheden vergeven, en wier zonden bedekt zijn.

Gelukzalig is de mensch, dien de Heer zijne zonden niet toerekent en in wiens geest geen bedrog is.

Omdat ik zweeg (en mijne zonden niet beleet), daarom zijn mijne beenderen verouderd, terwijl ik riep den ganschen dag!

Want uwe hand was dag en nacht zwaar op mij; ik wentelde mij heen en weer in mijne

kwelling, terwijl de doornen der smart mij doorwondden.

Mijne zonden maakte ik aan u bekend, en mijne ongerechtigheid heb ik niet verborgen.

Ik zeide: Ik zal mijne ongerechtigheid belijden tegen mij voor den Heer: en gij hebt de boosheid mijner zonde vergeven.

Hierom zal ieder heilige u aanbidden op het gunstig tijdstip.

En waarlijk, al dreige de vloed van vele wateren, zij zullen tot hem niet genaken!

Gij zijt mijne toevlucht in de benauwdheid die mij omgeeft; gij, mijne blijdschap! ontruk mij aan de vijanden, die mij omringen.

Ik zal u, (zoo spreekt gij, o Heer!) verstand geven en u onderrichten op den weg, dien gij wandelen zult; en ik zal mijne oogen op u gevestigd houden.

Weest dan niet gelijk aan een paard en aan eenen muilezel, die geen verstand hebben;

Wier muil gij breidelt met gebit en toom, die u anders niet gehoorzamen.

Veelvuldig zijn de geeselslagen des zondaars; dengene echter, die op den Heer hoopt, zal barmhartigheid omringen.

Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen; en zingt vroolijk gij, oprechten van harte!

Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen de gierigheid. Wat wil ik in den hemel, en wat verlang ik op aarde zonder u, o God mijns harten en mijn erfdeel, o God, in eeuwigheid! Het oog wordt niet verzadigd van het zien, en het oor niet voldaan van het hooren; dan eerst zal ik verzadigd worden, als

uwe glorie zal verschijnen! Wee mij! dat ik tot dusverre met zoo grooten ijver den Mamon heb gediend! Wat zal het mij baten, indien ik de geheele wereld winne, maar schade lijde aan mijne ziel? Al de mannen des rijkdoms hebben hunnen slaap geslapen, en zij vonden niets in hunne handen. Ik zal mijne ongerechtigheid tegen mij belijden voor den Heer: en gij zult, dit hoop ik, de boosheid mijner zonden vergeven. In het vervolg zal ik mij ontfermen over den arme, het onrechtvaardig verkregen goed wedergeven, en mij met vurigheid wijden aan uwen dienst. En gij, o Heer! help mij, die mijn verlangen met onvergankelijke goederen zult verzadigen!

III. — Psalm 37.

Beschrijving der ellende des zondaars en nederig gebed om vergiffenis.

O Heer! straf mij niet in uwen toorn, en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Want uwe pijlen hebben mij doorwond: en gij legt uwe hand met geweld op mij.

Daar is geene gezondheid in mijn vleesch, voor het aangezicht uwer gramschap; daar is geen vrede in mijne beenderen voor het aangezicht mijner zonde.

Want mijne ongerechtigheden zijn gestegen boven mijn hoofd, en als een zware last, zijn zij mij te zwaar geworden.

Mijne wonden zijn overgegaan tot verrotting en bederf van wege mijne dwaasheid.

Ik ben ellendig geworden, en uitermate neer-

gebogen, den ganschen dag treed ik treurend voort.

Want mijne lenden zijn vervuld van kwellingen, en daar is geene gezondheid in mijn lichaam.

Ik ben verbrijzeld en uitermate vernederd en ik jammer luide om den angst mijns harten.

Heer! gij kent al mijne begeerten, en mijn zuchten is voor u niet verborgen.

Mijn hart is ontroerd, mijne kracht heeft mij begeven en het licht mijner oogen, ook dit zelfs is van mij geweken!

Mijne vrienden en mijne naasten traden toe, en stonden op tegen mij.

En die met mij waren, stonden van verre; en die mijne ziel zochten, pleegden geweld.

Zij die kwaad tegen mij zochten, spraken ijdele dingen en verdachten den ganschen dag listen.

Ik daarentegen was als een doove, die niet hoort; en als een stomme, die zijnen mond niet opendoet.

En ik ben geworden als een man, die niet hoort en in wiens mond geen tegenreden zijn.

Want op u o Heer! heb ik gehoopt; gij zult mij verhooren. Heer mijn God!

Tot u heb ik gesproken: Dat mijne vijanden zich niet over mij verblijden; want zoo mijne voeten wankelen, dan zullen zij zich tegen mij groot maken.

Ik ben tot geeselslagen bereid, en mijne smart is steeds voor mijne oogen. Ik zal mijne onge-rechtigheid bekend maken, en ik zal denken aan mijne zonden.

Doch mijne vijanden leven en zij zijn machtig

geworden boven mij; en die mij wederrechtelijk haatten zijn menigvuldig geworden.

Die kwaad voor goed vergelden, lasteren mij, omdat ik het goede najaag.

Verlaat mij niet, o Heer mijn God, wijk niet van mij!

Haast u tot mijne hulp o Heer, God mijns heils! — Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen de gramschap. «Hoe kan de mensch die gramschap in zijn hart draagt tegen zijnen evenmensch, zich vleien met de hoop, dat hij genade zal vinden bij God? Hij heeft geen medelijden met een mensch aan hem gelijk en toch verstout hij zich vergiffenis af te smeeken voor zijne eigene zonden. Wie zal voor hem vergiffenis verwerven?» Alzoo spreekt gij o Heer, door den mond van uwen dienaar, den zoon van Sirach. En zal ik het dan nog wagen eenige gramschap of haat te voeden in mijn binnenste tegen iemand? Spaar, o Heer! spaar de boosheid en de verhardheid des gemoeds, waarin ik tot dusverre voortleefde. Van ganscher harte vergeef ik nu alles wat ooit door iemand tegen mij werd misdaan; en ik smeeke u nederig, straf mij niet in uwen toorn, en kastijd mij niet in uwe gramschap. Dat ik voortaan zijn moge als een doove, die niet hoort, en als een stomme, die zijnen mond niet opendoet; wanneer mijne vijanden tegen mij opstaan, en zij geweld tegen mij plegen, die mijne ziel zoeken. Verlaat mij niet, o Heer, mijn God! en wijk niet van mij, want gij zijt mijne verwachting en mijne hoop!

IV. — Psalm 50.

Smeekbed van een rouwmoedigen zondaar.

Ontferm u mijner, o God, volgens uwe groote barmhartigheid.

En naar de menigte uwer ontfermingen delg mijne ongerechtigheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik ken mijne boosheid; en mijne zonde is aanhoudend voor mijne oogen.

Tegen u alleen heb ik gezondigd, en kwaad bedreven voor uw aanschijn; vergeef mij, opdat gij gerechtvaardigd wordt in uwe beloften, en overwint, als gij geoordeeld wordt.

Want zie, ik werd in ongerechtigheid ontvangen, en in zonde ontving mij mijne moeder.

Doch zie, gij hebt de waarheid bemind; gij hebt mij de onbekende en verborgen geheimen uwer wijsheid geopenbaard.

Besproei mij met hysop, en ik zal gereinigd worden; wasch mij, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Gij zult mij de stem van vreugd en troost doen hooren, en mijne vernederde beenderen zullen juichen.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden en delg uit al mijne ongerechtigheden.

Schep in mij, o God, een zuiver hart, en vernieuw den geest der gerechtigheid in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn en neem uwen Heiligen Geest niet weg van mij.

Geef mij de vreugde uws heils weder, en bevestig mij met den vorstelijken Geest.

Dan zal ik de boozen uwe wegen leeren, en de goddeloozen zullen zich tot u bekeeren.

Verlos mij van mijne bloedschuld, o God, God mijns heils; en mijne tong zal uwe rechtvaardigheid loven.

Heer, open mijne lippen, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt gij een zoenoffer gewild, ik zou het u voorzeker gebracht hebben; maar gij schept in brandoffers geen welbehagen.

Een boetvaardige geest is eene offerande voor God; een vermorzeld en ootmoedig hart zult gij, o God, niet versmaden.

Heer, handel genadig volgens uwe goedwilligheid met Sion; opdat de muren van Jerusalem worden opgetrokken.

Dan zult gij een offer van gerechtigheid, danken brandoffers ontvangen; dan zullen zij varren op uw altaar leggen.

Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen de onkuischheid. Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen u! en ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden! Wat zal ik rampzalige doen? Want uw Geest blijft niet in den mensch, omdat hij vleesch is. Ach ontferm u mijner, ontferm u mijner, volgens uwe groote barmhartigheid! — Dat ik met zoo vele duizenden verdoemden, die door de afschuwelijke pest der onzuiverheid ter helle worden gesleept, niet ben verloren gegaan, dit dank ik uwer oneindige goedheid! Zal ik dan wederom, o Jezus! uw onschatbaar, tot delging mijner schuld vergoten Bloed, onder

den voet treden door toe te geven aan dierlijke lusten? Neen, o Heer! duizendmaal neen! — Ik smeek u, o Zoon der allerreinste Maagd Maria! verlos mij van den geest der onzuiverheid. Wasch mij, wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid; en reinig mij van mijne zonde! Verwerp mij niet van uw aanschijn, en neem uwen heiligen Geest niet weg van mij!

V. — Psalm 101.

Smeekebed om afwering van de straffen der zonden en uitboezeming van gevoelens der levendigste smart en der diepste nederigheid.

Heer! verhoor mijn gebed, en mijn geroep kome tot u.

Wend uw aangezicht niet af van mij; neig uw oor tot mij, ten dage mijner benauwdheid.

Ten dage als ik u aanroep, verhoor mij haastelijk.

Want mijne dagen vergaan als rook, en mijne beenderen verdroogen als verdord hout.

Ik ben verzengd als hooi en mijn hart is verdord; omdat ik vergeten heb mijn brood te eten.

Mijn gebeente kleeft aan mijn vleesch, door de stem mijns zuchtens.

Ik ben gelijk geworden aan den pelikaan der wildernis; ik ben geworden als een nachtuil in zijne woning.

Ik ben slapeloos en gelijk aan eene eenzame musch op het dak.

Den ganschen dag smaden mij mijne vijanden, en die mij prezen, vloeken mij.

Asch eet ik als brood; en ik vermeng mijnen drank met tranen;

Om uwen toorn en uwe verstoordheid: want gij hebt mij verheven en weder neergeworpen.

Mijne dagen verzwinden als eene schaduw en ik verdor als hooi.

Maar gij, Heer, blijft in eeuwigheid; en uwe gedachtenis van geslacht tot geslacht.

Gij zult opstaan en u ontfermen over Sion: de tijd toch om genadig te zijn, de tijd toch is daar!

Want uwe dienaren hebben welgevallen aan Sion's steenen, en zij hebben medelijden met hare puinhoopen.

En de heidenen zullen uwen naam vreezen, o Heer! en alle koningen der aarde uwe heerlijkheid.

Want de Heer zal Sion herbouwen en hij zal verschijnen in zijne glorie.

Hij heeft het gebed der nederigen aangezien, en hunne smeeking niet versmaad.

Dit moge beschreven worden door het navolgende geslacht; en het volk dat geschapen zal worden, zal den Heer loven.

Want hij heeft uit de hoogte zijns heiligdoms neergezien: de Heer heeft uit den hemel op de aarde geschouwd;

Om het zuchten der gevangenen te hooren, om los te maken de kinderen der gedooden!

Omdat zij verkondigen den naam des Heeren in Sion: en zijnen lof in Jerusalem.

Wanneer de volken te zamen zullen vergaderd worden; en de koningen, om den Heer te dienen.

De arme sprak tot Hem op den weg zijner

kracht: o Heer! leer mij kennen den korten duur mijner dagen.

Neem mij niet weg in het midden mijner dagen, gij, wiens jaren zijn van geslacht tot geslacht.

In den beginne hebt gij, o Heer! de aarde gegrondvest, en de hemelen zijn het werk uwer handen.

Zij zullen vergaan, maar gij blijft: en zij allen zullen als een kleed verouderen.

En gij zult ze veranderen als een gewaad en zij zullen veranderd worden. Maar gij zijt immer dezelfde en uwe jaren nemen geen einde.

De kinderen uwer dienaren zullen wonen met u; en hunne nakomelingschap zal door u bestuurd worden in eeuwigheid!

Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen de onmatigheid. Wee mij, rampzalige! want ik heb u, o mijn Heer en mijn God, de bron des levenden waters verlaten en mij putten van aardsche genoegens gegraven, putten, die geen water kunnen houden. — Waarlijk, ik heb vergeten mijn brood te eten, het brood des levens, dat alle verkwikking en de zoetheid van allen smaak in zich bevat; en ik heb mij trachten te verzadigen met het draf der onreine dieren! — De overblijfselen der spijzen waren eertijds nog in den mond der kinderen Israëls, toen uwe gramschap over hen losbarstte; en mij, mij hebt gij zoo dikwerf gespaard, die door het onmatig gebruik van spijs en drank, niet zelden uw beeld en uwe gelijkenis, o God! aan de redelooze schepselen gelijk heb gemaakt. Ach, mocht ik in het vervolg in asch en boete mijn brood eten, en mijnen

drank vermengen met mijne tranen; en mocht het voortaan mijne spijs zijn, den allerheiligsten wil te volbrengen van u, die ons eenmaal met den stroom uwer eeuwige wellusten zult drinken!

VI. — Psalm 129.

Nederig smeekgebed om bevrijding van schuld en straf.

Uit de diepte heb ik geroepen tot u, o Heer! Heer, verhoor mijn gebed.

Wend goedgunstig uwe ooren tot de stem mijner smeeking.

Zoo gij onze zonden wilt gedenken o Heer, wie zal dan voor u bestaan?

Maar bij u is ontferming en om uwe belofte verlaat ik mij op u, o Heer.

Mijne ziel verlaat zich op zijn woord, mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den ochtendstond tot aan den nacht zal Israël op den Heer hopen.

Want bij den Heer is barmhartigheid en bij Hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen van al zijne ongerechtigheden.

Eere zij den Vader, enz.

Gebed tegen den nijd. Zoo zeer, o God! hebt gij de wereld liefgehad, dat gij uwen eeniggeboren Zoon hebt gegeven, opdat al wie in u geloof, niet verloren zoude gaan, maar het eeuwige leven bezitten! Gij laat uwe zon opgaan over goeden en kwaden, en zendt uwen regen neer over rechtvaardigen en onrechtvaardigen; en ik word door afgunst gekweld, wanneer anderen wel slagen; ik verlang dat alles naar mijnen wensch ga, en de minste voorspoed

mijner broeders veroorzaakt mij smart. O verfoeilijke boosaardigheid! helsch venijn des nijds! — Vergeef mij, genadige Vader! alles wat ik tot dusverre door dezen hartstocht misdeed! Gij zijt goedertieren en welwillend; geef, dat ook ik van dezen oogenblik af, als een uitverkorene Gods, goedertieren en welwillend gezind moge zijn, en dat ik mij boven alles de liefde, welke de band is der volmaaktheid, trachte eigen te maken!

VII. -- Psalm 142.

Gebod van den zondaar, die wenscht terug te keeren van den weg der boosheid.

O Heer! verhoor mijn gebed, neig uwe ooren tot mijne smeeeking naar uwe waarheid; verhoor mij naar uwe gerechtigheid.

Treed niet in het gericht met uwen dienaar; want niemand, die leeft, zal voor uw aangezicht gerechtvaardigd zijn.

De vijand vervolgt mijne ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde. Hij legt mij in duisternissen als dooden dezer wereld.

Daarom is mijne ziel beangstigd over mijn lot; en mijn hart is ontsteld in mij.

Ik gedenk aan de dagen van weleer; ik overleg al uwe daden; ik verdiep mij in de werken uwer handen.

Ik breid mijne handen uit tot u; mijne ziel is voor u als een dorstig land.

Verhoor mij haastelijk, o Heer! want mijn geest bezwijkt.

Wend uw aangezicht niet af van mij, want

ik zal gelijk worden aan degenen, die nederdalen in de diepte.

Doe mij uwe goedertierenheid hooren in den morgenstond: want ik betrouw op u!

Maak mij den weg bekend, dien ik bewandelen moet; want ik hef mijne ziel op tot u.

Red mij, Heer! van mijne vijanden; tot u vlucht ik: leer mij uw welbehagen doen, want gij zijt mijn God.

Uw goede Geest geleide mij in een effen veld, o Heer! Gij zult mij levend maken om uws naams wil, volgens uwe gerechtigheid.

Gij zult mijne ziel uit de benauwdheid voeren; en mijne vijanden verdelgen om uwe goedertierenheid.

En allen zult gij te gronde richten, die mijne ziel beangstigen, want ik ben uw dienaar. — Eere zij den Vader, enz.

Ant. Gedenk, o Heer! noch onze misdaden, noch die onzer ouders; en neem geene wraak over onze zonden.

Gebed tegen de traagheid. Wanneer, o God! zal ik toch eindelijk beginnen, u uit geheel mijn hart en uit alle mijne krachten te beminnen en te loven, u, die mij met eeuwige liefde hebt lief gehad, en mij voor immer aan u hebt verbonden? Helaas! mijne ziel is ingesluimerd ter oorzake harer loomheid! Wee mij! die tot dusverre zoo lauw ben geweest in uwen heiligen dienst! Met recht moet ik vreezen, dat gij begonnen zijt mij uit uwen mond te werpen. Doch spaar mij, o Heer! treed niet in het gericht met uwen dienaar; want geen levende zal gerechtvaardigd worden voor uw aangezicht. Ik strek mijne handen uit tot u; mijne ziel is

voor u als een dorstig land. Verhoor mij haastelijk, o Heer! want mijn geest begint te bezwijken! Uw goede Geest voere mij terug op den weg die ten hemel leidt. Ach, Heer! om uws naams wille maak mij wederom levend!

VOORBEREIDING

TOT DE

H. COMMUNIE.

«Wie mijn vleesch eet en mijn bloed
»drinkt, blijft in mij, en ik in hem.»
(Joan. 6. 57.)

Het is eene algemeene door alle godgeleerden aangenomen waarheid, dat de H. Communie de overvloedigste vruchten van genade en liefde in ons hart voortbrengt als wij ons goed daartoe voorbereiden. Velen echter trekken weinig nut uit hunne Communiën, zegt de H. Alphonsus, wijl zij zich niet vurig genoeg met Jezus onderhouden, maar hem onverschillig ontvangen. Jezus behandelt hen, gelijk Hij eenmaal aan de H. Margaretha van Cortona openbaarde, zooals zij Hem behandelen. Willen wij daarom met veel vrucht communiceeren dan moeten wij ons wel overtuigen van *de verheven handeling die wij gaan verrichten*, van *de heerlijke uitwerkselen die zij in ons moet voortbrengen* en van *de goede voorbereiding die daartoe gevorderd wordt*.

1. Onder alle Sacramenten, zegt de H. Alphonsus, is er geen zoo heilig, zoo waardig, zoo voornaam als het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. De andere Sacramenten toch bevatten slechts de gaven en genaden van God, maar de H. Communie bevat den God en gever dezer gaven zelve. In dit heilig ge-

heim van liefde, zegt de H. Joannes Chrysostomus, geeft Jezus zich zelve met alles wat hij het schoonste, het edelste, het kostbaarste bezit: zijn vleesch en bloed, zijne ziel en zijn lichaam, zijne menschheid met al de verdiensten van zijn sterfelijk leven, zijne godheid met al de schatten zijner wijsheid, zijner macht en zijner goedheid. «Hij geeft ons alles, zonder zich iets voor te behouden.»

2. Hoe verheven zijn dan ook de uitwerkselen der H. Communie! Zij geeft ons het leven der ziel en vereenigt ons op de innigste wijze met Jezus Christus. Zij reinigt ons van de dagelijksche zonden en bewaart ons voor de doodzonde. Zij verzwakt de booze neigingen en dooft de drift der hartstochten meer en meer. Zij versterkt en veredelt de ziel en geeft haar ijver en moed om alles wat God behaagt te volbrengen. Zij bewaart en vermeerdert de heiligmakende genade en maakt ons steeds welgevalliger aan God. Zij legt eindelijk in ons lichaam de kiem der onsterfelijkheid en geeft ons het onderpand eener heerlijke verrijzenis. Ééne heilige Communie goed ontvangen, zeide daarom de H. Aloysius, is genoeg om een heilige te vormen.

3. Om echter de H. Communie waardig te ontvangen moeten wij zuiver zijn van doodzonde en ons van alle gehechtheid aan de zonde trachten te ontdoen; wij moeten nuchter wezen van 's nachts twaalf uren en eindelijk een vurig verlangen bezitten naar Jezus en zijne heilige liefde. «Alleen zij die hongerig tot de H. Tafel naderen, zegt de geleerde Gerson, zullen verzadigd worden.» Dit verlangen nu moeten wij in ons opwekken door levendige akten van geloof, hoop, liefde, nederigheid en door vurige verzuchtingen naar Jezus' komst.

AKTE VAN VOORBEREIDING.

Groot, o mijn God, is het werk dat ik ga beginnen; niet voor een mensch, maar u zelve,

o oneindige heiligheid en liefde, ga ik eene woning in mijn hart voorbereiden. (1 Par. 29. 1).

Heilige Geest, die door uwe almacht de geschapen wereld hebt versierd, die de harten der menschen door uwe genade reinigt en door uwe liefde vervult, vorm mijne ziel tot eene waardige woonplaats voor Gods Zoon. Verlevendig mijn geloof, versterk mijne hoop, ontvlam mijne liefde, vermeerder mijn verlangen naar Jezus' komst, opdat ik goed voorbereid tot de H. Tafel nadere. Allerheiligste Maagd, mijne goede Moeder Maria, gulden huis, waarin God zelf gewoond heeft, bid voor mij, opdat mijn hart, evenals het uwe, van liefde en verlangen naar Jezus verzuchte. Heilige Engelbewaarder, sta mij bij en geleid mij tot de Tafel des Heeren. Amen.

AKTE VAN GELOOF.

Bereid u, mijne ziel, om Jezus te ontvangen. Verlevendig uw geloof en zeg Hem:

Binnen weinige oogenblikken, o mijn geliefde Verlosser, komt gij in mijn hart. Verborgene God, dien de meeste menschen minachten, ik geloof, dat gij in het allerheiligste Sacrament des Altaars waarachtig tegenwoordig zijt; ik aanbid u uit geheel mijn hart als mijnen Heer en mijnen God en gaarne wilde ik mijn leven opofferen voor de belijdenis dezer waarheid. Gij komt tot mij om mij met genaden te vervullen, om u geheel met mij te vereenigen, om u aan mij te schenken. O hoe groot moet dan mijn vertrouwen zijn op uwe liefdevolle komst in mijn hart!

AKTE VAN HOOP.

Ontsluit uw hart, mijne ziel, Jezus kan u met alle goederen verrijken. Hij bemint u zoo vurig en verlangt slechts uw geluk. Hoop daarom groote genaden van uwen Verlosser, die met zooveel teederheid en liefde tot u komt! Ja, allerzoetste Jezus, gij zijt mijne hoop, op u stel ik al mijn vertrouwen. Ik verwacht van uwe liefde, nu gij u geheel aan mij geeft, dat gij die vlammen uwer goddelijke liefde in mijn hart ontsteken, en in mij het vurig verlangen zult opwekken om u te beminnen, opdat ik in het vervolg niets anders wille, dan hetgeen u behaagt. —

AKTE VAN LIEFDE.

O mijn God, mijn God, gij alleen zijt de ware vriend mijner ziel. Kondet gij meer doen om mijne liefde te winnen dan gij voor mij gedaan hebt? Gij hebt niet alleen voor mij willen sterven, goddelijke Zaligmaker; gij hebt daarenboven dit allerheiligste Sacrament ingesteld, om u daarin geheel aan mij te schenken, en u zoo innig mogelijk met een zoo verachtelijk en ondankbaar schepsel te vereenigen. Ja gij noodigt mij zelfs uit, om tot u te komen, gij wenscht vurig, dat ik u ontvang. O oneindige liefde, o onbegrijpelijke liefde! Een God wil zich geheel aan mij geven! Gelooft gij dat, mijne ziel, wat zegt gij hiervan? O liefdevolle, o oneindige God, gij alleen verdient de liefde van al uwe schepselen. Ik bemin u uit geheel mijn hart, ik bemin u boven al, ik bemin u meer

dan mij zelve, meer dan mijn leven. Ach mochten toch alle menschen u beminnen! Konde ik toch bewerken, dat alle harten u liefhadden, gelijk gij het verdient! Ik bemin u, allerbeminnelijkste God, en om u te beminnen, vereenig ik mijn ellendig hart met de harten der Serafijnen, met het hart van Maria, zoodat ik, o oneindige goedheid, u dezelfde liefde toedraag, als de Heiligen; dezelfde liefde als die, waarmede het hart uwer goddelijke Moeder ontvlamd is. Ik bemin u, wijl gij alleen waardig zijt boven alles in den hemel en op aarde bemind te worden; ik bemin u, omdat gij verlangt door ons bemind te worden. Maria, Moeder der schoone liefde, help mij mijnen God beminnen en alleén uit liefde voor Hem te leven.

AKTE VAN OOTMOED.

Nog eenige weinige oogenblikken, o mijne ziel, en gij gaat u met het goddelijk vleesch en bloed van Jezus Christus voeden. Maar zijt gij ook waardig hem te ontvangen? O mijn God, wie ben ik, en wie zijt gij? Gij zijt de oneindig groote, de oneindig heilige, de oneindig machtige, de oneindig volmaakte, en ik, ik ben een ellendig schepsel, een nietige aardworm. Mijn God, hoe is het mogelijk dat gij, de oneindige zuiverheid, verlangt om in mijn hart te wonen, in dat hart, dat zoo dikwijls uwe vijanden heeft ontvangen, dat zoo dikwijls door de zonden is bevlekt geworden? Ik erken, o Heer, uwe verheven Majesteit, ik belijd mijne overgroote ellende. Ik word schaamrood

en beef voor u te verschijnen. Uit eerbied moest ik mij van u verwijderen. Doch waarheen zal ik gaan? waar zal ik hulp zoeken, wat zal er van mij geworden, als ik u, mijn God en mijn leven, verlaat? Neen, neen, ik wil mij niet meer van u verwijderen, ik wil altijd meer en meer tot u naderen. Ik kom dan, allerliefste Jezus, beschaamd over mijne zonden en verootmoedigd; maar vol vertrouwen op uwe barmhertigheid, en op uwe liefde tot mij, om u vandaag in mijn hart te ontvangen. O kom, oneindige liefde, kom tot mij.

AKTE VAN BEROUW.

O mijn Jezus hoe smart het mij, dat ik u tot dusverre niet bemind heb; maar dat ik in plaats van u te beminnen, mijne harts-tochten heb bevredigd en uwe oneindige goedheid daardoor zoo dikwijls beleedigd en bedroefd heb. Hoe smart het mij, dat ik uwe genade en vriendschap, dat ik zelfs u, mijn Jezus, mijn Heer en mijn God, vrijwillig heb willen verliezen. Ja het is mij leed uit den grond mijns harten; ik ben er niterst bedroefd over, ik haat en verzaak al mijne zonden, ik haat ze meer dan alle ander kwaad, omdat zij u, oneindige goedheid, beleedigd hebben. Ik hoop dat gij mij reeds vergeven hebt; of zoude dit niet zoo zijn, vergeef mij dan alvorens ik u ga ontvangen; reinig door uw dierbaar bloed mijne ziel, waarin gij aanstonds komt wonen.

AKTE VAN VERLANGEN.

Mijne ziel, het oogenblik is daar, waarop

Jezus zijn verblijf in u wil nemen. Zie, de Heer van hemel en aarde, zie uw Zaligmaker en uw God nadert, hij komt tot u. Bereid dan uw hart, om hem met liefde te ontvangen, verlang naar hem en bid: Kom o Jezus, kom in mijn hart, dat naar u dorst; kom spoedig, doch eer gij u aan mij geeft, wil ik mij aan u schenken: zie, ik geef u dit ellendig hart; neem het aan, en haast u, er bezit van te nemen.

GEBED TOT DE ALLERHEILIGSTE MAAGD.

En gij, allerheiligste Maagd, mijne goede Moeder Maria, zie op mij neder, nu ik op het punt sta uwen goddelijken Zoon te ontvangen. O ik wenschte zoo vurig uw hart, uwe liefde te bezitten. Geef mij uwen Jezus, gelijk gij hem aan de herders en aan de drie koningen gegeven hebt. Ik verlang hem uit uwe zuivere handen te ontvangen. Zeg hem, dat ik uw toegenegen dienaar ben, uw allerzoetste Jezus zal mij dan nog meer beminnen, en in mijn hart gekomen, zich nog inniger met mij vereenigen.

Als de priester de H. Hostie toont, herhaal dan met hem driemaal de volgende woorden:

Heer, ik ben niet waardig, dat gij komt onder mijn dak, maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden.

DANKZEGGING

NA DE

H. COMMUNIE.

Er is geen gebed, aangenamer aan God en voordeelijker voor de ziel, dan de dankzegging na de H. Communie. 't Is het gevoel van vele voornamen godgeleerden, dat Jezus, zoo lang de sacramenteele gedaanten onverteerd blijven aan de ziel, die zich door vurige akten van deugd daartoe voorbereidt, zonder ophouden nieuwe genaden geeft: en de kerkvergadering van Florence leert ons hetzelfde, als zij verklaart, dat de H. Communie dezelfde werking heeft als het stoffelijk voedsel, dat min of meer goed werkt naarmate het lichaam beter of slechter gesteld is. De Heiligen dan ook, die het meest door God verlicht waren over de waarde van den tijd, die de H. Communie volgt, hebben ook de grootste zorg besteed om geen enkel oogenblik daarvan te verliezen. Naar hun voorbeeld moeten wij na de H. Communie Jezus *vurig danken, ons geheel aan Hem opofferen, Hem vele genaden en gunsten vragen.*

1. De tijd na de H. Communie, zegt de H. Magdalena de Pazzis, is de kostbaarste van ons leven. Men doet niet goed, zegt de H. Alphonsus, als men, gelijk sommigen gewoon zijn, aanstonds een boek ter hand neemt, maar het is veel beter dat men zich in stilte door vurige akten van dankzegging, van liefde, van opoffering met Jezus onderhoude. Betuig Hem uwe dankbaarheid, uwe tevredenheid, uw geluk, uwe liefde en zeg Hem, dat gij Hem altijd wilt beminnen.

2. Keer in u zelven, spreekt de H. Joannes Chrysostomus, en overweeg de groote eer, die Jezus u betoond heeft met zich geheel aan u te schenken. Bedenk dat de engelen van verwondering en eerbied opgetogen rondom u staan om Jezus te aanbidden.

Aanbid Hem in vereeniging met die zalige geesten, bied Hem u zelve aan met alles wat gij hebt, maar schenk Hem vooral uw hart, waarom Hij zoo dringend vraagt: «mijn zoon, geef mij uw hart.» (Prov. 23 – 26.)

3. Bid eindelijk om vele genaden. Na de II. Communie, zoo verzekert ons de II. Teresia, zetelt Jezus in ons hart als op een troon van genade, terwijl Hij ons toespreekt: «o ziel, wat wilt gij, dat ik u doe, «wat wilt gij van mij ontvangen.» Vraag daarom alles, zegt de H. Alphonsus, wat gij naar ziel en lichaam noodig hebt, maar vooral bid Jezus om de heilige volharding en om zijne liefde. Wacht u inzonderheid het ontstichtend en vaak ergerlijk voorbeeld te volgen van sommige trage Christenen, die nauwelijks eenige oogenblikken dankzegging verrichten en daarna de kerk verlaten. Besteed minstens een half uur of zeker een kwartier uur aan uwe dankzegging.

AKTE VAN GELOOF.

O oneindige goedheid! o onbegrensde barmhartigheid! o onmetelijke liefde! Een God vereenigt zich met mij, een God wil geheel aan mij zijn! Mijne ziel wat zult gij doen, nu gij zoo innig met Jezus verbonden, nu gij één met Hem geworden zijt?

Wilt gij Hem niet zeggen, wilt gij niet met uwen God, die in u tegenwoordig is, spreken? Verlevendig uw geloof, denk dat de engelen hunnen God, die in u woont, aanbidden. Aanbid ook gij Hem; keer u inwendig tot uwen Jezus, verwijder alle andere gedachten: vereenig alles, wat gij van hem verlangt, tot een smeekgebed en offer dit aan uwen allerzoetsten Jezus op, zeggende:

AKTE VAN BEGROETING.

O mijn Jezus! mijne liefde, mijn oneindig goed, mijn al! ik groet u, ik dank u, dat gij in mijn nietig hart gekomen zijt. —

AKTE VAN DANKZEGGING.

Ja ik dank u, mijn Heer en mijn God, voor de groote genade, die gij mij bewezen hebt; ik dank u, dat gij in mijn ellendig hart zijt gekomen, ik wenschte, dat mijne dankbaarheid aan de groote genade, die gij mij geschonken hebt, volmaakt beantwoordde. Maar hoe zou ik, arm en ellendig mensch, u op eene waardige wijze kunnen danken?

AKTE VAN OPOFFERING.

Ik offer u, mijn allerdierbaarste Zaligmaker, ik offer u heden op alles wat ik ben, alles wat ik bezit. Ik offer u op de zintuigen van mijn lichaam en de vermogens mijner ziel. Ik offer u mijne gedachten, mijne genegenheden, mijne wenschen, mijne begeerten, mijne vrijheid, in één woord, mijn lichaam en mijne ziel, alles stel ik in uwe handen, —

Kom, o heilig vuur der goddelijke liefde, verteer in mij al wat van mij is, en wat aan uwe allerzuiverste oogen mishaaft; opdat ik van nu af geheel aan u zij en voortaan alleen leve, niet enkel om uwe geboden en uwe raadgevingen, maar ook om uwe verlangens en alles wat u behaagt, te vervullen. —

AKTE VAN VERZOEK.

Mijne ziel, verlies geen enkel oogenblik, de

tijd u thans geschonken is kostbaar, wijl gij nu gemakkelijk alle genaden kunt verkrijgen, die gij verlangt. — Ziet gij niet, hoe liefdevol de eeuwige Vader u aanschouwt, nu hij in uw hart zijnen beminden Zoon, het voorwerp zijner teederste liefde ziet? Hoort gij niet hoe Jezus zelf u toeroept: Wat wilt gij dat ik u doe? Sprek, geliefde ziel, wat verlangt gij van mij? Ik ben gekomen, om u rijk en gelukkig te maken; vraag met vertrouwen en alles, wat gij verlangt, zal u gegeven worden.

Vraag hier aan Jezus eenige bijzondere genaden voor u, voor uwe bloedverwanten, vrienden en wel-doeners. Vergeet ook de zondaren en de zielen des vagevuurs niet.

Eeuwige Vader, Jezus Christus, uw eeniggeboren Zoon zelf, heeft ons gezegd: »Voorwaar, »voorwaar ik zeg u: indien gij den Vader om «iets in mijnen naam zult bidden, hij zal het «u geven.» (Joan. 16. 23.) Verhoor mij dan uit liefde tot dezen uwen goddelijken Zoon, die nu in mijn hart woont, en verleen mij wat ik u gevraagd heb.

Mijne zoete liefde, Jezus en Maria! voor u wil ik lijden, voor u wil ik sterven, laat mij geheel aan u, en nooit meer aan mij zelven zijn.

Geloofd en aanbeden zij ten allen tijde het allerheiligste Sacrament des Altaars; gezegend zij de allerheiligste en onbevlekt ontvangen Maagd Maria.

LIEFDEVERZUCHTING TOT JEZUS.

Ziel van Christus, heilig mij.

Lichaam van Christus, maak mij zalig.

Bloed van Christus, maak mij dronken.

Water der zijde van Christus, wasch mij.
 Lijden van Christus, versterk mij.
 O goede Jezus, verhoor mij.
 In uwe wonden verberg mij.
 Laat niet toe dat ik van u gescheiden worde.
 Tegen den boozen vijand bescherm mij.
 In het uur des doods roep mij.
 En gebiedt mij tot u te komen.
 Opdat ik u met uwe Heiligen love.
 In de eeuwen der eeuwen. Amen.

Aflaat van 300 dagen, zoo dikwijls men dit gebed verricht;
 aflaat van 7 jaren als men het bidt na het ontvangen der
 H. Communie. (Pius IX, 9 Jan. 1854.)

GEBED

met vollen aflaat.

Zie, o goede en allerzoetste Jezus, ik werp mij voor uw aangezicht op mijne knieën neder en bid en smeek u met al den gloed mijner ziel, dat Gij levende gevoelens van geloof, hoop en liefde, een waar berouw over mijne zonden en een vasten wil om ze te verbeteren in mijn hart wilt uitstorten; terwijl ik met groote aandoening en smart uwe vijf wonden bij mij zelve overdenk en in den geest beschouw, voor oogen hebbende wat reeds de Profeet David van u, o goede Jezus, voorzeide: «Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, zij hebben al mijne beenderen geteld.» (Ps. 21—27, 28.)

5 Onze Vaders, 5 Wees gegroeten, 5 Glorie zij den Vader, tot intentie van Z. H. den Paus.

Alwie na geblecht en gecommuniceerd te hebben, boven-

staand gebed voor eenig beeld van den Gekruiste verricht en bidt tot intentie van Z. H. den Paus, verdient een vollen aflaat, ook toepasselijk op de zielen in het vagevuur. (Bekrachtigd door Pius IX, 31 Juli 1858.)

Over de geestelijke Communie.

«Met verlangen heb ik verlangd dit
«Paaschlam met u te eten.» (Luc. 22. 15.)

Wie verhinderd is tot de H. Tafel te naderen en Jezus in werkelijkheid te ontvangen, zal met zeer veel nut de geestelijke Communie verrichten. Deze schoone oefening, goed gedaan zijnde, is volgens vele Heiligen een zoo kostbare schat, dat zij der ziel evenveel en soms meer genaden kan bezorgen dan de H. Communie zelve, wanneer men die in werkelijkheid niet kan ontvangen. Die geestelijke Communie is des te kostbaarder wijl zij zoo *gemakkelijk* en zoo *verdienstelijk* is en zoo *dikwerf* kan verricht worden.

1. Volgens den H. Thomas van Aquine, bestaat zij «in eene brandende begeerte om Jezus in het Allerheiligste Sacrament te ontvangen en in eene liefdevolle vereeniging met Hem, evenals of men Hem «werkelijk ontvangen had.» Om geestelijkerwijze te communiceeren, zegt de H. Alphonsus, is er niets anders noodig dan dat men allervurigst verlange om Jezus, ware het mogelijk, werkelijk in de H. Communie te ontvangen.

2. God zelf heeft meermalen aan zijne Heiligen verklaard, hoe aangenaam Hem deze oefening is en welk voordeel zij ons aanbrengt. Zoo verscheen Jezus eens aan zuster Paulina Maresca, stichteres van het klooster der H. Catharina te Napels, en toonde haar een gouden en een zilveren kelk, haar verzekerende dat Hij in den gouden kelk hare werkelijke Heilige Communie bewaarde en in den zilveren hare geestelijke. Aan de H. Joanna van het Kruis zeide Hij een andermaal, dat zij, zoo dikwijls zij geestelijkerwijze communiceerde, dezelfde genaden zou ontvangen als wanneer zij werkelijk tot de H. Communie naderde.

De H. Petrus Lefevre, eerste medegezel van den H. Ignatius, was gewoon te zeggen, dat de geestelijke Communie een kostbaar middel is om de werkelijke Communie met veel vrucht en genade te ontvangen. Verzuim daarom nooit de geestelijke Communie, zegt de H. Theresia, want zij is zeer voordeelig; de Heer leert daaruit de liefde kennen, die gij Hem toedraagt.

3. Men kan de geestelijke Communie verrichten zoo dikwijls men wil, op alle tijden en op alle plaatsen. Men kan ze doen als men Jezus bezoekt in het Allerheiligste Sacrament des Altaars, als men eene kerk binnentreedt, die verlaat of voorbijkomt, onder het werk, in bekoring en lijden, maar vooral onder de H. Mis, zegt het Concilie van Trente, als men niet werkelijk communiceeren kan. Een H. Alphonsus, eene H. Theresia, eene H. Catharina van Siena en vele andere Heiligen deden het meermalen, eene H. Agatha van het Kruis zelfs tweehonderd malen daags.

GEBED

OM GEESTELIJKERWIJZE TE COMMUNICEEREN.

Mijn Jezus, ik geloof, dat gij in het Allerheiligste Sacrament des Altaars wezenlijk tegenwoordig zijt. Ik bemin u bovenal en wensch vurig u in mijn hart te ontvangen. Daar ik dit echter op dit oogenblik niet werkelijk doen kan, zoo bid ik u ten minste geestelijker wijze in mijn hart te komen. Ik aanbid u, ik omhels u, ik vereenig mij met u alsof gij in werkelijkheid in mijn hart gekomen waart; laat niet toe dat ik ooit van u gescheiden worde.

KORTER GEBED.

Ik geloof, o Jezus, dat gij in het Allerhei-

ligste Sacrament des Altaars tegenwoordig zijt; ik verlang vurig mij met u te vereenigen; kom in mijn hart. Ik omhels u, verwijder u niet meer van mij. Amen.

GEBEDEN

ONDER DE

Vespers en het Lof.

«Het is mijn welbehagen onder de kinderen der menschen te zijn.» (Prov. 8. 31.)

Ofschoon geen uitdrukkelijk gebod ons oplegt de namiddagoefeningen bij te wonen, welke op zon- en feestdagen in de kerk geschieden; zoo beschouwt ieder ijverig en goed Christen het toch als eene soort van verplichting om op die dagen in het lof of de vespers tegenwoordig te zijn. De eer van God, het verlangen der kerk en zijn eigen welzijn sporen hem daartoe aan.

1. God immers heeft geboden en op zware zonde geboden, dat wij den dag des Heeren zouden heiligen. Doch een Christen, die zich enkel tevreden stelt met op zon- en feestdagen eene heilige mis van een half uur of een uur bij te wonen, een Christen, die zonder de minste reden de godsdienstoefeningen verzuimt, die in den namiddag gehouden worden, kan hij in waarheid getuigen, dat hij den dag des Heeren heiligt? Kan hij zich de verzekering geven, dat hij aan God de eer en glorie geeft, welke God op die dagen vooral van den mensch vordert? Kan hij aanspraak maken op den naam van een goed, een ijverig Christen?

2. Vraagt de geest der kerk niet geheel iets anders? Waarom worden op de zon- en feestdagen namiddaggodsdienstoefeningen gehouden? Waarom

wordt Jezus voor allen ter aanbidding uitgesteld? Is het niet opdat allen ze zooveel mogelijk bijwonen, opdat allen zooveel zij kunnen, Jezus eer en glorie komen geven in het Sacrament zijner liefde? De eerste christenen dan ook muntten gansch bijzonder uit door hun ijver om op zon- en feestdagen den ganschen dag te heiligen en de geloovigen, die aanspraak willen maken op ijver en godsdienstzin, stellen er een geluk in hun voorbeeld te volgen. Zonder dringende redenen zullen zij het lof of de vespers op zon- en feestdagen niet verzuimen.

3. Trouwens hun eigen geestelijk en tijdelijk welzijn vraagt zulks. Door het ijverig bijwonen dezer godvruchtige oefeningen wordt de geest van geloof, van godsdienstzin en gebed in de harten aangeweekt, de liefde voor de deugd wordt opgewekt, de gelegenheid van zonde vermeden en de zegen des Heeren overvloedig afgetrokken. Hoe zeer is het daarom te betreuren, dat een geest van genotzucht, die alom toeneemt, den geest van godsdienstzin meer en meer verdrijft en dat zoovelen de namiddaggodsdienstoefeningen zoo lichtvaardig voor allerlei uitspanning en vermaken opofferen. Toon gij, mijn Christen, aan Jezus uwe liefde en uwe getrouwheid, woon ijverig het lof en de vespers op zon- en feestdagen bij en wees overtuigd, zegt de H. Alphonsus, «dat de tijd, dien gij in godsdienstoefening voor het «Allerheiligste Sacrament doorbrengt, nooit beter kan «besteed worden en u in uw stervensuur, ja de geheele eeuwigheid het meeste zal vertroosten.» —

De Vesper-psalmen

VOOR DEN ZONDAG.

O God, kom mij te hulp.

Heer haast u, om mij te helpen.

Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in de beginne nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

Alleluja, of Lof zij den Heer, Koning der glorie.

I. PSALM 109.

De Heer sprak tot mijnen Heer: zit aan mijne rechterhand.

Tot dat ik uwe vijanden make tot eene rust-bank uwer voeten.

Van Sion zal de Heer den scepter uwer macht doen uitgaan: heersch in het midden uwer vijanden.

Bij u is de heerschappij ten dage uwer kracht in heiligen luister; uit den schoot, vóór de morgenster verwekte ik u.

De Heer heeft gezworen, en het zal hem niet berouwen; Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de wijze van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand; koningen verslaat hij ten dage zijns toorns.

Hij zal gericht oefenen onder de volkeren, hen vol lijken maken, hoofden verpletteren in het land van velen.

Uit eene beek zal hij zich laven op den weg, en zoo het hoofd weer opheffen.

Eere zij den Vader, enz.

II. PSALM 110.

Ik wil u loven, o Heer, uit geheel mijn hart, in den kring der vromen en in de vergadering.

Groot zijn de werken des Heeren, gepast voor al zijne oogmerken.

Lof en heerlijkheid is zijn doen, en zijne rechtvaardigheid houdt eeuwig stand.

Hij stichtte eene gedachtenis voor zijne wonderen; barmhartig en genadig is de Heer; hij verschaftte aan zijne vereerders spijs.

Zijn verbond is Hij in eeuwigheid indachtig; hij gaf aan zijn volk zijne werkkraft te kennen.

Door hun der heidenen erf te geven. De werken zijner handen zijn getrouwheid en recht.

Alle zijne geboden zijn onwrikbaar, voor eeuwig vastgesteld, op waarheid en gerechtigheid gegrond.

Hij zond verlossing aan zijn volk; hij beval zijn verbond in eeuwigheid te houden.

Heilig en geducht is zijn naam! De vreeze des Heeren is het begin der wijsheid.

Recht verstand hebben allen, die daarnaar handelen; zijn lof bestaat in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

III. PSALM 111.

Gelukkig de mensch, die den Heere vreest; die grooten lust heeft in zijne geboden.

Zijn kroost zal machtig zijn op aarde; het geslacht der vromen zal gezegend worden.

Luister en rijkdom is in zijn huis, en zijne gerechtigheid blijft in eeuwigheid.

Den vromen gaat in de duisternis een licht op; de Genadige, en Barmhartige en Rechtvaardige.

Gelukkig de mensch, die zich ontfermt, en te leen geeft, die zijne woorden wikt in 't gerecht; want hij zal in eeuwigheid niet wankelen.

De rechtvaardige blijft eeuwig in aandenken; om kwaad gerucht wordt hij niet bevreesd.

Zijn hart is steeds gereed om op den Heer te hopen; zijn hart is geschraagd, hij is onwrikbaar, totdat hij nederziet op zijne vijanden.

Hij is mild jegens de armen; zijne gerechtigheid blijft in eeuwigheid; zijn hoorn verheft zich in heerlijkheid.

De goddelooze ziet het, en vergramt er zich over: hij knarst met de tanden en verteert; het verlangen des zondaars zal vergaan.

Eere zij den Vader, enz.

IV. PSALM 112.

Looft den Heer, gij zijne dienaren; looft den naam des Heeren.

De naam des Heeren zij gezegend, van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot haren ondergang worde 's Heeren naam geprezen.

Hoog verheven boven alle volkeren is de Heer, en zijne heerlijkheid gaat die der hemelen te boven.

Wie is gelijk de Heer, onze God, die zetelt in den hooge, en nederziet op het lage in den hemel en op aarde.

Die den geringe opricht uit het stof, en den behoeftige opheft uit het slijk.

Om hem te doen zitten naast de vorsten, naast de vorsten zijns volks.

Die de onvruchtbare vrouw in een huisgezin doet wonen als blijde moeder van kinderen.

Eere zij den Vader, enz.

V. PSALM 113.

Toen Israël uit Egypte toog, Jacobs huis uit een volk van vreemde sprake.

Toen werd Judea zijn heiligdom , Israël zijn rijksgebied.

De zee zag Hem en vlood , de Jordaan week terug ;

De bergen sprongen op als rammen , en de heuvelen als lammeren.

Wat hadt ge , o zee , dat ge wegvloodt , en gij , Jordaan ! dat ge terugweekt ?

Gij bergen ! dat gij opsprongt als rammen ; en gij , heuvelen ! als lammeren ?

Zij beefde de aarde , voor het aangezicht des Heeren , voor het aangezicht van Jacobs God.

Die de rots veranderde in meren , en den harden steen in waterbronnen.

Doe eere niet aan ons , o Heer , niet aan ons , maar wel aan uwen naam ;

Om uwe goedertierenheid en uwe trouw , opdat niet soms de heidenen zeggen : waar is toch hun God ?

Onze God is in den hemel ; al wat hij wil , dat doet hij.

De afgoden der heidenen zijn zilver en goud , werken van menschenhanden.

Een mond hebben zij , doch spreken niet ; oogen hebben zij , doch zien niet.

Zij hebben ooren , doch hooren niet ; neuzen doch rieken niet.

Zij hebben handen , doch tasten niet , voeten , doch gaan niet ; zij geven geen geluid met hunne keel.

Dat zij die ze maken , hun gelijk worden , en allen die er op vertrouwen !

Israëls huis vertrouwt op den Heer ; hun helper en hun beschermmer is hij.

Aarons huis vertrouwt op den Heer; hun helper en hun beschermer is hij.

Die den Heere vreezen, vertrouwen op den Heer; hun helper en hun beschermer is hij.

De Heer is onzer gedachtig geweest en heeft ons gezegend:

Israëls huis heeft hij gezegend, Aarons huis heeft hij gezegend.

Gezegend heeft hij allen, die den Heere vreezen, de geringen met de grooten.

De Heer zegene u al meer en meer, u en uwe kinderen.

Weest gezegend van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

De hemel der hemelen is voor den Heer, en aan de kinderen der menschen gaf hij de aarde.

De dooden kunnen u niet loven, o Heer, noch iemand van hen, die ter onderwereld dalen,

Maar wij die leven, wij loven den Heer, van nu af tot in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

LOFZANG DER H. MAAGD.

Mijne ziel verheft den Heer.

En verheugd heeft zich mijn geest over God, mijnen Zaligmaker!

Omdat hij nederzag op de geringheid van zijn dienstmaagd; want zie, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Dewijl hij groote dingen aan mij gedaan heeft, de Machtige, en heilig is zijn naam.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor degenen, die hem vreezen.

Kracht heeft hij geoeffend door zijnen arm:

hoogmoedigen in de gedachte huns harten heeft hij verstrooid;

Machtigen heeft hij afgezet van den troon, en geringen heeft hij verheven;

Nooddruftigen heeft hij met goederen overladen, en rijken heeft hij ledig weggezonden!

Hij is Israël, zijnen dienstknecht, te hulp gekomen, indachtig zijner barmhartigheid.

Gelijk hij gesproken had tot onze vaders, met Abraham en zijn zaad in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

ANTIPHONEN DER H. MAAGD.

IN DEN ADVENT.

Genadevolle Moeder des Verlossers, die ons eene open hemeldeur en zeester blijft. Snel uw volk, dat bezwijkt en zich bekeeren wil, ter hulpe. Gij die tot verbazing der natuur uwen heiligen Schepper hebt ter wereld gebracht en immer Maagd gebleven zijt. Gij die uit Gabriëls mond dien wondervollen groet mocht hooren, wil ons zondaars genadig zijn.

De Engel des Heeren heeft aan Maria geboodschapt.

En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Stort, bidden wij u, o Heer, uwe genade uit in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis mogen

gebracht worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Van Kerstavond tot Maria Lichtmis, de Antiphoon als boven met het volgende vers.

v. Na de baring zijt gij ongeschondene Maagd gebleven.

A. H. Moeder Gods, wees onze voorspraak bij God,

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die door den vruchtbaren maagdom der allerheiligste Moeder Maria, aan het menschelijk geslacht den prijs voor het eeuwige heil hebt verleend: wij bidden u, geef ons, dat wij de voorbede mogen erlangen van haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon. Amen.

Van Maria Lichtmis tot op Paaschavond:

Gegroet gij Koningin des hemels, gegroet gij der Engelen Vorstin. Gegroet gij heilige stam, gij hemeldeer, van waar der wereld het heilich gewerd. Verblijd u, o glorierijke Maagd, die allen in schoonheid overtreft. Gegroet, o wonderschoone, en smeeke tot Christus voor ons.

v. Vergun mij, o Heilige Maagd, uwen lof te verkondigen.

A. Geef mij kracht tegen uwe vijanden.

LAAT ONS BIDDEN.

Schenk goedertieren God, onze zwakheid bij-

stand, opdat wij, de gedachtenis der H. Moedermaagd vereerende, door hare hulprijke voorbede uit onze zonden mogen opstaan. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Van Paschen tot Drievuldigheids-Zondag.

Koningin des Hemels, verblijd u. Alleluja.
 Want dien gij waardig waart te dragen. »
 Is verreezen, gelijk hij gezegd heeft. »
 Bid God voor ons. »
 Verheug en verblijd U, Maagd Maria. »
 Want de Heer is waarlijk verreezen. »

LAAT ONS BIDDEN.

God, die U gewaardigd hebt door de verrijzenis uws Zoons de wereld te verblijden; geef, dat wij door zijne maagdelijke Moeder Maria, de vreugde des eeuwigen levens erlangen. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Van H. Drievuldigheids-zondag tot den Advent.

Wees gegroet, o Koningin, Moeder der Barmhartigheid. Ons leven, onze wellust, onze hoop, zij gegroet. Tot u roepen wij ballingen kinderen Eva's. Tot u zuchten wij treurende en weenende in dit tranendal. Sla gij dan, onze voorspreekster, uwe zoo meedoogende oogen op ons neder en toon ons na deze ballingschap Jezus de gezegende Vrucht van uwen schoot. O barmhartige, o liefdevolle, o minnelijke Maagd Maria.

v. Bid voor ons heilige Moeder Gods;

R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige God, die het lichaam en de ziel der glorieijke Moedermaagd Maria, door de medewerking des H. Geestes tot eene waardige woning uws zoons hebt voorbereid: geef dat wij, die ons in hare gedachtenis verblijden, door hare liefderijke voorbede van alle toekomstig kwaad, en van den eeuwigen dood mogen bevrijd worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

MEMORARE (¹)

GEBED VAN DEN H. BERNARDUS TOT DE H. MAAGD.

Gedenk, o goedertierenste Maagd Maria, dat men nimmer gehoord heeft, dat iemand die zijne toevlucht nam tot uwe bescherming, uwe hulp inriep, en om uwe voorspraak bad, verlaten is geworden. Van zulk een vertrouwen beziel, snel ik tot u, o Maagd der Maagden, o Moeder! Tot u kom ik, voor u sta ik, zuchtende over mijne zonden; wil o Moeder des Woords, mijne woorden niet versmaden, maar hoor ze genadiglijk en verhoor mij. Amen.

(¹) Telkens 300 dagen aflat. Pius IX.

Gebeden onder het Lof.

ONTBOEZEMING VOOR JEZUS IN HET H. SACRAMENT.

O mijne ziel, verlevendig uw geloof, versterk uw vertrouwen, gij bevindt u in tegenwoordigheid van Jezus in het Allerheiligste Sacrament. Uit liefde tot u is Hij uit den hemel nedergedaald op aarde. Uit liefde tot u is Hij mensch geworden en gestorven aan een kruis. Uit liefde tot u blijft Hij hier tegenwoordig in het tabernakel om uwe gebeden te verhooren en u met genaden te overladen. O spreek tot uwen Jezus en zeg Hem:

Mijn Jezus, ik geloof dat gij hier wezenlijk tegenwoordig zijt. Ik geloof alles wat de H. Kerk mij te gelooven voorhoudt, omdat gij, die de eeuwige waarheid zijt, het haar geopenbaard hebt. Ik geloof, dat gij de Schepper zijt van hemel en van aarde, de Heer en Meester van het heelal. Ik geloof, dat gij de rechtvaardigen voor eeuwig zult loonen in den hemel, de zondaren eeuwig zult straffen in de hel. Ik geloof dat gij de Zoon Gods zijt, oneindig heilig, oneindig groot, oneindig machtig, één in wezen met den Vader. Ik geloof, dat gij voor ons zijt mensch geworden, gekruist en gestorven. Ik geloof, dat gij het Allerheiligste Sacrament des Altaars hebt ingesteld, dat gij daar voortdurend tegenwoordig blijft met godheid en menscheid, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, om eene spijsje te wezen onzer ziel en om onze gebeden te verhooren.

Mijn Jezus, hoe ellendig ik ook ben, en hoe onwaardig ook om voor u te verschijnen, nader ik toch met vertrouwen en kniel eerbiedig voor uw heilig altaar neder. Ik aanbid u, o mijn

Jezus, ik loof en prijs en verheerlijk u. Ik aanbid u in vereeniging van alle engelen en heiligen, in vereeniging van uwe goede Moeder Maria, in vereeniging van die oneindige aanbidding, die gij uwen hemelschen Vader gebracht hebt. Ik dank u, mijn goddelijke Verlosser, voor al de genaden en weldaden, die ik van u heb ontvangen. Ik dank u dat gij mij geschapen hebt, mij geroepen tot uwe ware kerk, mij verlost door uw dierbaar bloed. Ik dank u geheel bijzonder, dat gij het aanbeddelyk Sacrament des Altaars hebt ingesteld, dat gij hier voor mij wilt tegenwoordig blijven en mij de genade schenkt u hier op dit oogenblik te bezoeken en te aanbidden. Ik dank u, o Jezus, voor alles wat gij voor mij gedaan hebt. O had ik u altijd bemind, had ik u nooit beleedigd door mijne zonden! Ik betreur ze, lieve Jezus, ik beweene ze uit geheel mijn hart, ik haat en verzaak ze uit liefde tot u en ik maak het vaste voornemen u voortaan nooit meer te beleedigen. Mijn Jezus, ik bemin u, ik bemin u uit geheel mijn hart, omdat gij het opperste goed zijt, onze liefde oneindig waardig. Ik bemin u en ik offer mij zelve aan u op; laat mij leven voor u, o Jezus, voor u werken, voor u lijden, laat mij de uwe zijn in eeuwigheid.

LIEFDEVERZUCHTINGEN TOT JEZUS.

Wie ben ik, o Jezus, dat gij mij zoo vurig bemint, en dat gij zoozeer verlangt door mij bemind te worden? O oneindige goedheid, die eene oneindige liefde waardig zijt, ik bemin u; ik bemin u boven alles, ik bemin u meer dan

mijn leven, meer dan mij zelven, maar helaas, ik bemin u nog veel te weinig.

O koning des hemels, koning der liefde, wees ook de koning van mijn hart, neem er bezit van en doe met mij volgens uw eeuwig welbehagen. Ik verlaat alles uit liefde tot u, ik omhels u, ik hecht mij aan u, laat niet toe, dat ik ooit van u gescheiden worde.

Wien zoude ik toch beminnen, o mijn Jezus, als ik u niet beminde, u de oneindige goedheid, de oneindige liefde zelve!

Neen, o mijn God, ik verlang niets anders dan u, dan u alleen; trek mij tot u door de zoete banden uwer liefde, hecht mij aan u, geef dat ik van liefde tot u verteere en wegsmelte.

Te weinig, o mijn Jezus, te weinig heb ik u gekend, te weinig u bemind. Dwaze, die ik ben, hoe heb ik mijn hart kunnen schenken aan de schepselen, hoe heb ik u kunnen verlaten om de zonde en de zondige vermaken.

O Jezus, ware ik in de zonden gestorven, ik zou u niet meer kunnen beminnen; ik zou u eeuwig moeten haten en vervloeken. Och hoeveel jaren heb ik verloren, verre van u en van uwe liefde!

Nu ten minste, o mijn Jezus, wil ik u beminnen. Ik wil u getrouw blijven en u nooit meer vergrammen. Laat niet toe, mijn Jezus, dat ik u nog ooit bedroeve, laat mij liever sterven dan nog ooit uwe genade en uwe liefde te verliezen.

Wanneer, o Jezus, zal ik u in den hemel mogen aanschouwen? Wanneer zal ik kunnen zeggen: Mijn God, ik kan u niet meer verlie-

zen? Wanneer zal ik zeker zijn u te beminnen voor eene gansche eeuwigheid?

Eeuwige Vader, ter liefde van Jezus, geef mij uwe liefde, geef dat ik Jezus beminne uit geheel mijn hart, uit al mijne krachten.

Mijn Jezus, gij hebt u geheel aan mij gegeven, ik geef mij aan u. Welke grootere vreugde kan ik genieten, welke grootere eer ontvangen, dan de vreugde en de eer van geheel aan u toe te behooren.

O Jezus, verborgen in het H. Sacrament des Altaars, ik geef u mijn verstand, mijn wil, mijn hart, mijne ziel, mijn lichaam, alles wat ik heb, alles wat ik ben en wat ik vermag.

Ik dank u, mijn Verlosser, dat gij mij nog den tijd en de genade geeft om u te beminnen; ik wil u lief hebben al de dagen van mijn leven, u beminnen gedurende de gansche eeuwigheid.

Voor u, mijn Jezus, wil ik leven, voor u wil ik lijden, voor u wil ik sterven; maak mij gelijkvormig aan u.

Vernederde Jezus, geef dat ik vernederd worde ter liefde van u en dat ik de vernederingen om uwentwil gaarne verdrage.

Mishandelde Jezus, o laat mij voor u veracht, versmaad, vervolgd en mishandeld worden. Sterk mij slechts om alle lijden met liefde uit uwe hand aan te nemen.

Gekruiste Jezus, die voor mij zijt gestorven aan het schandhout, o geef dat ik uit liefde voor u alle kruis en lijden, alle kwelling en tegenspoed gaarne verdure. Gij hebt zooveel geleden voor mij, zou ik weigeren te lijden voor u.

Beminnelijke en oneindig beminnende Jezus, om de liefde, die gij ons in het Sacrament uwer liefde hebt toegedragen, o geef dat ik u beminne, u beminne met eene zuivere, eene edelmoedige, eene standvastige liefde.

O Maria, Moeder der schoone liefde, geef dat ik uwen Jezus beminne, geef dat ik geheel aan Hem zij. Gij moet mij helpen om Jezus te beminnen, gij zijt de uitdeelster aller genaden, geef mij liefde voor Jezus in zijn allerheiligst Sacrament.

EEREBOETE AAN JEZUS IN HET ALLERHEILIGSTE
SACRAMENT.

Goddelijke Jezus, Verlosser van alle menschen, doordrongen van de bitterste droefheid bij het herdenken der beleedigingen, welke u in het geheim uwer liefde aangedaan zijn en nog dagelijks aangedaan worden, kniel ik ootmoedig voor u neder om u eerherstel en boete daarvoor aan te bieden. O Jezus, wat hebt gij niet gedaan om van ons bemind te worden? Voor ons hebt gij u van den glans uwer goddelijke majesteit ontdaan; voor ons zijt gij mensch, zijt gij een klein kind geworden, voor ons hebt gij alles verlaten, alles ten offer gebracht; voor ons hebt gij u met geesels laten verscheuren, met doornen laten kroonen; voor ons hebt gij u aan het kruis laten nagelen, om daar, te midden van de onbegrijpelijkste smarten, ter onzer zaligheid den laatsten druppel van uw kostbaar bloed te vergieten. En als ware dit nog niet genoeg, hebt gij in uwe liefde het middel gevonden om tot de voleinding der

eeuwen in ons midden te wonen door de instelling van het heilig Sacrament des Altaars. In dit Sacrament blijft gij dag en nacht onder ons tegenwoordig. In dit Sacrament zijt gij steeds bereid onze gebeden te verhooren, onze smarten te lenigen, onze zwakheid te sterken, ons met al uwe genaden en zegeningen te overladen. In dit Sacrament schenkt gij u zelve tot spijs en drank aan onze ziel. O Jezus, hoe groot is uwe liefde; hoe groot moest bijgevolg onze dankbaarheid wezen. En toch, wat hebben wij gedaan om aan zooveel liefde te beantwoorden? Engelen des hemels, staat verbaasd.... en gij, machten des hemels, siddert van verontwaardiging! Jegens alle andere weldoeners zijn wij dankbaar geweest, jegens Jezus, onzen besten weldoener, waren wij ondankbaar. In plaats van zijne liefde met wederliefde te vergelden, hebben wij niet opgehouden Hem te beleedigen en te bedroeven door onze onverschilligheden, onze oneerbiedigheden, onze heiligschennissen. Vergiffenis, o barmhartige Jezus, vergiffenis voor zooveel ondankbaarheid, zooveel snoodheid. Vergiffenis, o Jezus, voor de nalatigheid, de onverschilligheid en de minachting, waarvan gij het slachtoffer zijt in het Sacrament uwer liefde. Vergiffenis voor de oneerbiedigheden, traagheden en verstrooidheden, waaraan men zich in uwe heilige tegenwoordigheid schuldig maakt. Vergiffenis voor de heiligschennissen en onwaardige communiën, waardoor men u in uw aanbiddelijk Sacrament onteert. Vergiffenis, o Jezus, voor mijne eigene ongevoeligheid en traagheid om u te beminnen; vergiffenis voor de bitterheid, waarmee ik uw goddelijk Hart heb ge-

laafd, vergiffenis voor mijne koele en lauwe communiën, voor mijne oneerbiedigheid in de kerk, voor het verzuim der HH. missen, die ik zoo gemakkelijk had kunnen bijwonen, voor de nalatigheid om u in uw heilig Sacrament te bezoeken. Ik betreur ze van ganscher harte.

O Jezus, Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, vergeet al onze ondankbaarheden, wisch al onze misdaden uit. Om de liefde, welke gij den menschen toedraagt, laat uw heilig bloed nog eens te onzen gunste spreken, het zal luider roepen dan onze boosheden.

En gij, o eeuwige Vader; zie neder uit uw heilighdom, aanschouw van de hoogte uwer hemelsche woning deze aanbiddelijke offerande, die u onze Hoogepriester, uw heilige Zoon Jezus voor de zonden zijner broeders opdraagt en laat u daardoor bevredigen ondanks de menigte onzer boosheden. Zie, de stem des bloeds van onzen broeder Jezus roept tot u van het kruis. Verhoor, Heer, word verzoend, Heer, let op ons smecken en doe ons barmhartigheid; om uwentwil o mijn God, toef toch niet, want uw naam is aangeroepen over deze stad en over uw volk en handel met ons naar uwe barmhartigheid. Amen.

GEBED OM DE NOODIGE GENADEN.

O God, vader van goedheid en barmhartigheid, uw goddelijke Zoon Jezus heeft ons beloofd, dat gij ons alle genaden zult schenken, welke wij u in zijnen naam vragen. Vol vertrouwen in die belofte smee ik u in den naam en door het aanbiddelijk Hart van Jezus om uwe genaden en hemelsche zegeningen.

Ter liefde van Jezus, die hier tegenwoordig is in zijn H. Sacrament, geef mij vergiffenis van al de beleedigingen, welke ik u heb aangedaan. Geef mij uw goddelijk licht, om de ijdelheid der wereld en de voortreffelijkheid van het oneindig Goed, dat gij zijt, in te zien. Geef mij uwe heilige liefde, onthecht mij van de schepselen en vooral van mij zelven, opdat ik niets anders beminne dan u en uw H. Wil. Geef mij eene groote godsvrucht tot het allerheiligst Sacrament des Altaars en een onbeperkt vertrouwen in de oneindige verdiensten van Jezus en in de bescherming van Maria. Geef mij vooral de volharding in uwe heilige liefde en de genade om u steeds vuriger en oprechter te beminnen.

Zegen, o mijn God, Z. H. den Paus, Z. D. H. onzen bisschop, mijne geestelijke en wereldlijke overheden, mijne ouders, bloedverwanten, vrienden en weldoeners, zegen ook mijne vijanden, allen die mij eenig leed hebben aangedaan, en gelief hen om de verdiensten van Jezus met weldaden te overladen.

Ik beveel u ook, o God, de zielen des vagevuurs, de ongeloovigen, de ketters en alle zondaren. O doe u door allen kennen, door allen beminnen, door allen dienen en verheerlijken. Stort allen eene ware godsvrucht in tot Jezus in zijn H. Sacrament, een grooten ijver voor diens glorie en vereering. Amen.

GEESTELIJKE COMMUNIE.

Heere Jezus, Zoon van den levenden God, die hier wezenlijk en zelfstandig tegenwoordig

zijt, gij zijt mijn Verlosser en Zaligmaker, gij de eenige hoop mijner ziel. Op uwe liefdevolle barmhartigheid stel ik al mijn vertrouwen; van uwe goedheid hoop ik vastelijk al die genaden te verkrijgen, welke ik noodig heb om heilig te leven en zalig te sterven. Mijn Jezus, ik aanbid u en ik bemin u in uw H. Sacrament. Uit liefde tot u betreur ik al mijne zonden, omdat zij u, mijn grootsten weldoener, mijn besten Vader, mijn hoogste goed beleedigden. Liever sterven, o mijn Jezus, dan u nog ooit te vergrammen. O goddelijk brood des levens, kostelijke wijn, die maagden voortbrengt, zoo gaarne wenschte ik u in mijn hart te ontvangen. Mijne ziel hongert en dorst naar u. Daar ik u echter op dit oogenblik niet werkelijk ontvangen kan, zoo smee ik u, kom ten minste geestelijkerwijze in mijn hart. Kom tot mij met uwe liefde en met uwe genade; vervul mij met uwe deugden en uwe heilige gevoelens; hecht mij zoo innig aan u, dat ik nooit meer van u gescheiden worde. Amen.

GEBED TOT O. L. VROUW IN BETREKKING TOT HET
ALLERHEILIGSTE SACRAMENT.

Wees gegroet, o glorierijke Maagd en Moeder van mijnen God, die van eeuwigheid zijt uitverkoren om onzen Heer Jezus Christus, het brood der Engelen en menschen aan de wereld te schenken. Wie kan u, o Moeder des Heeren, waardig loven en prijzen? Groote dingen heeft God aan u gedaan. Onbevlekt heeft Hij u bewaard voor alle erfsmet, opdat gij eene waardige Moeder zoudt worden van zijn ceniggeboren

Zoon, dien ik hier met alle engelen onder de gedaante van brood aanbid. Met heiligen eerbied en liefde vereer ik u, o machtige koningin des hemels. Gheel uw leven was een zuiver hemelsch loflied, een geurige wierook voor den Heer, die uw hart met de volheid zijner genade, met de verhevenste deugden vervulde. O Maria, help mij, opdat ook mijn leven voor het aanschijn van uwen goddelijken Zoon een loflied van deugden zij, en mijn hart eene waardige woning, als Hij mij in zijn H. Sacrament komt bezoeken. Verkrijg voor mij, o goede Moeder, eene ware godsvrucht tot uwen Jezus in het geheim zijner liefde. Geef dat ik steeds eerbiedig voor zijn aangezicht verschijne, dat ik Hem steeds waardig in mijn hart ontvang, Hem dikwijls bezoeke en in oprechtheid Hem aanbidde, love en verheerlijke. Verwerf voor mij eene brandende liefde tot Jezus, den geest van gebed, van nederigheid, gehoorzaamheid, zachtmoedigheid en onderwerping aan zijn H. Wil.

O Moeder van mijnen Jezus, gij aanschouwt met uwe zuivere oogen zijn aanbiddelijk aanschijn; gij zijt in eeuwigheid met Hem vereenigd en bezit Hem in de zaligste liefde. Ik zie Hem slechts schuilende onder de gedaante van brood in het H. Tabernakel en mag Hem slechts nu en dan in mijn hart ontvangen, slechts van tijd tot tijd zijne heilige tegenwoordigheid genieten, o help mij, goede Moeder, dat ik hier op aarde steeds innig met uwen Jezus vereenigd blijve door de liefde, om Hem eenmaal met u voor eeuwig te aanschouwen, te aanbidden en te beminnen in den hemel. Amen.

GEBED OM DEN ZEGEN.

Ik wil u niet verlaten, o mijn Jezus, alvorens u mijnen oprechten dank te betuigen voor de groote genade, die ik heb ontvangen van u hier in uw heilig Sacrament te mogen aanbidden en uwen heiligen zegen verkregen te hebben.

Dank, lieve Zaligmaker, duizendmaal dank voor de kostbare oogenblikken, die ik in uwe heilige tegenwoordigheid mocht doorbrengen. Dank voor de verlichtingen en inspraken, voor de goede gevoelens en opwekkingen die gij mij geschonken hebt. Dank voor de gebeden, die ik hier aan uwe voeten mocht storten. Ik vraag u vergiffenis voor alle verstrooidheden en onvolmaaktheden, waarmede ik mijn gebed heb verricht.

O Jezus, laat mij niet heengaan, alvorens ik uwen H. zegen heb ontvangen. O strek uwe hand uit, minnelijke Verlosser, en zegen mijn lichaam en mijne ziel, mijne vermogens en mijne zintuigen. Zegen mijne tong, opdat zij niets spreke dan tot uwe glorie. Zegen mijne oogen, opdat zij nooit aanschouwen, wat u zou kunnen mishagen. Zegen mijn mond, opdat ik u niet door onmatigheid vergramme. Zegen mijn geheugen, opdat het zich altijd uwe liefde en uwe weldaden herinnere. Zegen mijn verstand, opdat het uwe goedheid kenne en begrijpe hoe beminnelijk gij zijt. Zegen mijn wil, opdat hij geen ander verlangen hebbe dan u te behagen, geen ander genot smake, dan u verheerlijkt te zien.

Zegen al diegenen, welke mij dierbaar zijn, mijne ouders, bloedverwanten, vrienden en weldoeners, in 't bijzonder diegenen, welke zich in mijne gebeden hebben aanbevolen en voor wie ik meer verplicht ben te bidden. Zegen allen die mij eenig ongelijk hebben aangedaan, zegen de levenden en de afgestorvenen. Dat uw zegen ons allen een onderpand zij van eene grootere godsvrucht tot uw aanbiddelijk Sacrament en van eene eeuwige zaligheid in den hemel. Amen.

BEZOEKEN

bij Jezus in het Allerheiligste Sacrament, bij de allerheiligste Maagd en bij den H. Jozef.

(VOOR IEDEREN DAG DER WEEK.)

«Komt allen tot Mij. die belast zijt en beladen en Ik zal u verkwikken.»

Het is een schoon gebruik, door verschillende godvruchtige geloovigen onderhouden, om dagelijks een klein bezoek te brengen bij *Jezus in het Allerheiligste Sacrament, bij de Allerzaligste Maagd en bij den H. Jozef*. O hoe aangenaam moet die godvruchtige gewoonte aan Jezus, Maria en Jozef wezen; wat al rijke zegeningen moet zij aftrekken over hen, die er getrouw aan zijn.

1. Jezus zetelt in het H. Sacrament zijner liefde als op een troon van genade. Dag en nacht is Hij bereid onze gebeden te verhooren en ons zijne gunsten mede te deelen. Ondanks die goedheid en barmhertigheid wordt Hij door de meesten in zijn liefdegeheim verlaten, veracht en met oneerbiedigheden over-

laden. Hoe dierbaar moeten Hem dan de zielen niet wezen die Hem dagelijks eenige oogenblikken gaan troosten en aanbidden? Een H. Alphonsus, een H. Franciscus Xaverius, eene H. Theresia, eene H. Magdalena de Pazzis brachten daar hunne aangenaamste oogenblikken door en niet alleen des daags maar ook dikwijls des nachts bleven zij voor het tabernakel in aanbidding neergeknield.

2. Bij dat bezoek aan Jezus voegen de godvreezende zielen een kort bezoek aan hunne hemelsche Koningin, Maria. Zij die deze godsvrucht met vertrouwen en liefde oefenen, zegt de H. Alphonsus, kunnen groote genaden van deze dankbare koningin verwachten. Maria immers, zegt hij, is de alvermogenende Moeder van God, zij is de uitdeelster aller genaden, zij is de grondslag onzer hoop, die den kleinsten liefdedienst met de grootste gunsten belooft, want nooit laat zij zich in edelmoedigheid overtreffen.

3. Vergeten wij ook den H. Jozef niet en zorgen wij hem steeds te vereeren, die door den Zoon Gods zelve zoo hoog geëerd is geworden. De ondervinding heeft geleerd, zegt de H. Theresia, dat zij, die eene teedere godsvrucht tot den H. Jozef hebben, vele genaden van God verkregen en in korten tijd groote vorderingen maken in de deugd en de volmaaktheid. Lees daarom, godvruchtige ziel, dikwijls en met aandacht de volgende gebeden:

Voor den Zondag.

Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

VOORBEREIDEND GEBED.

Heer Jezus Christus, die, om de liefde, welke Gij den menschen toedraagt, dag en nacht onder de gedaante van brood op onze altaren rust, terwijl Gij daar vol goedheid ons afwacht,

en met liefde allen ontvangt, die komen om U in het allerheiligste Sacrament te bezoeken; — ik geloof, dat Gij daar wezenlijk tegenwoordig zijt; ik aanbid U uit den afgrond van mijn niet, en bedank U, voor al de genaden, die Gij mij bewezen hebt; maar voornamelijk hiervoor, dat Gij mij U zelve in dit heilig geheim geschonken, uwe allerheiligste moeder Maria tot eene voorspreekster gegeven, en mij geroepen hebt om U in deze kerk te bezoeken.

Ik groet dan in dit oogenblik uw liefdevol hart, en doe dit om U te bedanken voor de groote weldaad der instelling van dit H. Sacrament, en om U eenige vergoeding te geven, voor den hoon, dien Gij van uwe vijanden in dit heilig geheim te dulden hebt. Ik wil ook, lieve Jezus, door U hier te bezoeken, U aanbidden op al die plaatsen van de wereld, waar Gij in uw H. Sacrament niet genoeg vereerd wordt, of het meest verlaten zijt. Ik bemin U, lieve Jezus, uit geheel mijn hart. Het doet mij leed, dat ik uwe oneindige goedheid voorheen zoo dikwijls vergramd heb. Onder inroeping van uwen bijstand maak ik thans een vast voornemen van U nooit wederom te beleedigen; en van dit oogenblik af, wijd ik mij, hoe ellendig ik dan ook ben, geheel en al aan U toe; ik maak U meester van mijnen wil, van mijne neigingen, van mijne verlangens, van alles wat mij toebehoort; doe met mij wat Gij wilt; ik smeek U alleen om uwe heilige liefde, om de volharding in het goede ten einde toe, en om eene volmaakte gehoorzaamheid aan uwen heiligen wil. Ontferm U over de zielen van het vagevuur, en voornamelijk over de zielen der-

genen, die tijdens hunnen levensloop hier op aarde, de meeste godsvrucht hadden tot het allerheiligste Sacrament en tot de H. Moeder Gods Maria. Ook de ongelukkige zondaars be-
veel ik U aan, lieve Jezus! Ik vereenig, o mijn dierbare Verlosser, al de gevoelens van mijn hart met die van uw liefdevol hart, en zoo ver-
eenigd offer ik die op aan uwen hemelschen Vader; en in uwen naam smeek ik Hem, die uit liefde tot U aan te nemen, en mijne gebeden te verhooren.

BEGROETING.

Ik ben dan hier bij de bron van alle goed, bij Jezus in het allerheiligste Sacrament des altaars, die mij toeroept: *Wien dorst, kome tot mij.* O wat stroomen van genaden zijn den Heiligen onophoudelijk toegevoeld uit deze bron van het allerheiligste Sacrament, waarin Jezus ons de verdiensten van zijn lijden uitdeelt, gelijk de Profeet het voorspelde: *Gij zult water scheppen uit de fonteynen des Zaligmakers.* (Is. 12. 3.)

Toen de gravin de Feria, geestelijke leerlinge van den eerbiedwaardigen Johannes van Avila, religieuze geworden was in de orde der H. Clara, ging zij Jezus in het H. Sacrament zóó dikwijls bezoeken, en maakte dan hare bezoeken zóó lang, dat zij daarvan onder hare zusters den naam kreeg van de bruid van het H. Sacrament. En toen men haar eens vroeg, wat zij toch deed in al die uren, die zij voor het Tabernakel neêrgeknield doorbracht, gaf zij dit antwoord: «*Ik zou,*» zeide zij, «*wel eeuwig daar*

kunnen blijven. Of rust daar niet dat Wezen, dat eens het genot der gelukzaligen moet uitmaken? Goede God! men vraagt, wat men voor het II. Sacrament al doet! Men doet daar alles: men bemint, men verheerlijkt God, men smeekt Hem. Wat doet de arme en behoeftige in tegenwoordigheid van den rijke? wat de zieke bij den geneesheer? wat iemand, die van dorst versmacht bij een heldere waterbron? wat een uitgehongerde aan een welvoorzienne tafel?»

O allerbeminnelijkste Jezus, mijn leven, mijn hoop, mijn schat! o allerzoetste Jezus, eenigst voorwerp van mijneliefde, o hoe duur is het u komen te staan, in dit Sacrament onder ons te kunnen verblijven! Den dood hebt Gij moeten ondergaan, om vervolgens op onze altaren te kunnen wonen, gelijk Gij daar nu woont. En hoe vele versmadingen hebt Gij moeten lijden door in dit Sacrament onder ons tegenwoordig te blijven! Maar alles overwint de liefde, welke Gij ons toedraagt en het verlangen, dat Gij hebt om van ons bemind te worden.

Kom dan, Heere Jezus, kom en maak U meester van mijn hart; neem Gij daar uwen intrek in, en sluit dan voor altijd den ingang er van toe, opdat geen schepsel meer daar binnensluipe, en een deel roove van die liefde, die U alleen toekomt, en die ik ook aan U alleen geheel en al schenken wil. O mijn dierbare Verlosser, beheersch Gij alleen mij geheel. En ben ik soms niet volmaakt aan U gehoorzaam, o kastijd mij dan met strengheid, opdat ik in het vervolg oplettender moge wezen, om in alles uw heilig welbehagen te volbrengen.

Maak, dat ik niets anders verlange, geen ander genoegen zoeken, dan aan u genoegen te geven, U dikwijls te bezoeken, terwijl Gij rust op onze altaren; mij daar met U te onderhouden, en U in de H. Communie in mijn binnenste te ontvangen. Moge, wie wil, andere schatten zoeken; ik verlang geen anderen schat dan den schat van uwe liefde! Om dien schat alleen wil ik U bidden; dien schat alleen vraag ik hier neêrgeknield aan den voet van uw altaar. Maak, o goede Jezus, dat ik mijzelf vergete, om alleen te denken aan uwe goedheid. Heilige Serafijnen! ik misgun U niet de heerlijkheid, die gij geniet in den hemel, maar wel de liefde, waarvan gij gloeit voor uwen en mijnen God. Ach! leert gij mij, wat ik doen moet om Hem te beminnen, en hoe ik het zal aanleggen om Hem genoegen te geven.

SCHIETGEBED.

Lieve Jezus! U alleen wil ik beminnen, aan U alleen behagen.

GEESTELIJKE COMMUNIE.

Zie bladz. 95.

Bezoek bij de Allerheiligste Maagd.

Eene andere gelukkige bron van genaden is voor ons onze Moeder Maria, die, volgens de uitdrukking van den H. Bernardus, zoo rijk is aan hemelsche goederen, dat er niemand gevonden wordt, die daaraan geen deel hebbe: *De plenitudine ejus accepimus omnes*. Door

Gods gunst was Maria vol van genade, naar luid van den groet des Engels: *Ave gratia plena! Wees gegroet, Maria, vol van genade!* Doch niet voor zich alleen, merkt de H. Petrus Chrysologus aan, maar ook voor ons, en om hare dienaars daaraan deelachtig te maken, ontving Maria dien onuitputbaren schat van genaden.

SCHIETGEBED.

Causa nostræ lætitiæ, ora pro nobis.
Oorzaak onzer blijdschap, bid voor ons.

GEBED.

Tot U, o allerheiligste en onbevleete Maagd Maria, Hemelkoningin, Moeder van God en ook mijne moeder, tot U, o voorspreekster en hoop der zondaars, neem ik, de allerellendigste van allen, op dit oogenblik mijne toevlucht. Met den diepsten eerbied kniel ik voor U neder, o groote Koningin, en ik bedank U voor al de genaden, die ik door uwe voorspraak heb verkregen, en voornamelijk hiervoor, dat gij mij van de straffen der hel, zoo dikwijls door mij verdiend, bevrijd hebt. Ik bemin U, allerbeminnelijkste Maria, en om de liefde, die ik u toedraag, beloof ik voor altijd uw dienaar (uwe dienaressen) te wezen, en zoo veel in mijn vermogen is, te maken, dat ook anderen U beminnen. Op U is mijn vertrouwen gevestigd; Gij moet mij ter zaligheid geleiden. Neem mij dan aan, o Maria, voor uwen dienaar (uwe dienaressen); laat mij schuilen onder den mantel van uwe barmhartigheid. En dewijl Gij zoo

vermogenend zijt bij God, bevrijd mij, smee ik U, van alle bekoringen, of wel verkrijg voor mij de noodige krachten, om tot aan mijnen dood toe die allen te overwinnen. Verwerf mij, o allerheiligste Maagd, eene ware liefde tot Jezus Christus; door uwe voorspraak hoop ik ook eenen goeden dood te sterven. Om de liefde, die gij aan God toedraagt, smee ik u, mij altijd uwen bijstand te verleen, maar voornamelijk in de laatste oogenblikken van mijn leven. Houd niet op met mij te beschermen, totdat Gij mij gelukzalig ziet in den hemel, waar ik U bedanken en uwe barmhartigheid zal prijzen in alle eeuwigheid. Zoo geschiede het. Amen.

Eezoek aan den H. Jozef.

De H. Jozef is aangesteld tot hoofd van het Heilig Huisgezin, dat wel is waar klein in getal, doch bijzonder groot was om de verhevenheid der personen, die het samenstelden, te weten: de Moeder van God en de eenige, de menschgeworden Zoon van God. God heeft hem dan gesteld tot meester van zijn huis (¹). In dat huis gebiedt Jozef en gehoorzaamt de Zoon van God; *en Hij was hun onderdanig* (²).

SCHIETGEBED.

O H. Jozef, bid Jezus voor mij.

1) Constituit eum dominum domus suae (Ps. CIV, 21.)

2) Et erat subditus illis (Luc. II, 51.)

GEBED.

Mijn heilige Patriarch, gij die thans in 's hemels vreugde zetelt op een verheven troon, in de nabijheid van uwen geliefden Jezus, die u op aarde onderdanig was, heb medelijden met mij!

Ik leef hier omringd van zoovele vijanden, van den duivel en mijne booze hartstochten, welke mij onophoudelijk bestrijden, om mij Gods genade te doen verliezen.

Om het geluk dat u op aarde te beurt viel, van voortdurend het gezelschap van Jezus en Maria te genieten, verkrijg mij de genade, om gedurende de dagen, die mij nog overig blijven, altijd met God vereenigd te leven, door weerstand te bieden aan alle aanvallen der hel, en daarna te sterven in de liefde van Jezus en Maria, opdat ik mij zoo éénmaal met u in hun gezelschap moge verheugen, in het rijk der gelukzaligen. Amen.

Voor den Maandag.**Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.**

Voorbereidend gebed: Heer Jezus, enz. bl. 120.

BEGROETING.

Omdat het brood eene spijs is, die genuttigd, maar ook bewaard kan worden, heeft Jezus, volgens de bemerking van den godvruchtigen Pater Nieremberg, bij ons op aarde willen blijven onder de gedaante van brood; want onder die gedaante kon Hij èn eene spijs worden voor onze zielen, èn tevens in onze Tabernakelen bij

voortdurend rusten, om daar, door Zijne aanhoudende tegenwoordigheid in ons midden, ons gedurig die alles overtreffende liefde te herinneren, welke Hij ons toedraagt. De H. Paulus, sprekende van de menschwording van Gods Zoon, zegt met recht: *Hij heeft zich zelven vernietigd, de gestaltenis van een dienstknecht aannemende* (Phil. 2. 7.) Maar wat zullen wij zeggen, en hoe aan Jezus onze verwondering over Zijne liefde uitdrukken, als wij bedenken, dat Hij niet alleen onze menschelijke natuur heeft willen aannemen, maar zelfs zich niet ontzien heeft, onder de gedaante van brood in ons midden te komen wonen!

Geene tong is in staat, zegt de H. Petrus van Alcantara, om uit te spreken, hoe zeer Jezus eene ziel bemint die in staat van genade is. En daarom ook, toen die allerbeminnelijkste Bruidegom onzer zielen uit dit aardsche leven scheiden zou, liet Hij haar, om altijd levendig in haar geheugen te blijven, dit allerheiligst Sacrament, waarin Hij altijd zou tegenwoordig zijn, tot eene gedachtenis na. Hij wilde namelijk tusschen zich en onze zielen, Zijne bruiden, geen ander onderpand van liefde stellen dan zich zelven; en dit deed hij door de instelling van het Heilig Altaargeheim.

Dewijl gij dan, o mijn beminnelijke Jezus, in onze Tabernakelen hebt willen wonen, om naar de smeekingen te luisteren van ellendigen, die hier komen om van u gehoor te vragen, o neig dan heden uw oor naar het gebed van een allerondankbaarsten zondaar! Met berouw en leedwezen lig ik hier neêr voor uwe voeten; ik gevoel welk een groot kwaad ik gedaan heb

met u te beleedigen. Vergeven moet gij mij alles wat ik tegen u misdaan heb; dat vraag ik u in de eerste plaats. O mijn God, hadde ik u toch nooit beleedigd! En dan, wilt gij weten, o mijn God, waarom ik u smeeke? Zie, ik heb nu begrepen hoe beminnelijk gij zijt, en mijn hart is op u verliefd geworden; een groot verlangen gevoel ik om u te beminnen, en aan u in alles welgevallig te zijn; maar ach! zonder uwen bijstand heb ik geene kracht om te doen, wat ik toch zoo gaarne wenschte. Daarom sta gij mij bij! Laat het gansche heir der zaligen in mij een nieuw bewijs zien van uwe macht en onuitsprekelijke goedheid; maak dat ik van een wederspannig zondaar; gelijk ik tot dusverre geweest ben, een van uwe hartelijkste vrienden worde. Ja, gij kunt en wilt mij ook zeker die genade schenken. Voorzie in alles wat mij ontbreekt, opdat ik er toe komen moge om u op het allervurigst te beminnen, of ten minste zóó zeer als ik u vroeger zwaar beleedigd heb. Ik bemin u, lieve Jezus, ik bemin u boven alles: ik bemin u meer dan mijn leven; o mijn God, mijne liefde, mijn Al!

SCHIETGEBED.

Mijn God en mijn al!

Geestelijke Communie bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

Laat ons dan met vertrouwen naderen tot den troon der genade. (Hebr. 4, 16.) De H. Antoninus merkt aan, dat van Maria gezegd kan worden, dat zij die troon is, waarop God al

130 BEZOEKEN BIJ JEZUS, MARIA EN JOZEF.

Zijne genaden uitdeelt. O Maria, allerbeminne-
lijkste Moeder, dewijl gij zoo zeer verlangt de
zondaars uit hunnen ongelukkigen staat te red-
den; o, ik bid u, let op mij, ongelukkigen zon-
daar, ik neem mijne toevlucht tot u; sta mij
krachtig bij, help mij spoedig!

SCHIETGEBED.

O eenigste toevlucht der zondaren, heb me-
delijden met mij!

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

Hoog moeten wij den H. Jozef eeren, wijl de
Zoon van God zelf, volgens Origenes, hem heeft
willen eeren als zijn Vader ⁽¹⁾.

Ook het Evangelie geeft hem dien titel: «zijn
«Vader en zijne Moeder waren verwonderd over
«hetgeen aangaande Hem gezegd werd» ⁽²⁾ en
zijne Moeder noemde hem niet anders: «Uw Va-
«der en ik zochten u met droefheid» ⁽³⁾

SCHIETGEBED.

H. Jozef, wil ook mijn Vader zijn.

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz.* bl. 127.

Voor den Dinsdag.

Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

Voorbereidend gebed: Heer Jezus. enz. bl. 120.

(1) Josephum parentis honore coluit Christus (in Luc. Hom. 17.)
— (2) Luc. II, 33. — (3) Luc. II, 48.

BEGROETING.

Het is mijn welbehagen met de kinderen der menschen te zijn. (Prov. 8.) Mijne ziel, gij zijt in de tegenwoordigheid van Jezus, die niet tevreden, met Zijn leven hier op aarde voor het gevallen menschedom opgeofferd te hebben, nog daarenboven, na Zijnen dood, onder hen in het allerheiligste Sacrament des Altaars Zijn verblijf heeft willen houden, daardoor bewijzende, dat Hij er waarlijk *Zijn vermaak in vindt met de kinderen der menschen te wezen.* Maar dit zoo zijnde, hoe is het dan mogelijk, roept de H. Theresia uit, dat wij een God kunnen beleedigen, die openlijk verklaart, dat Hij in ons *Zijn genoegen vindt?* Hoe! Jezus vindt zijn vermaak in ons, en wij, wij zouden ons vermaak niet vinden in Jezus? Houden zich die onderdanen niet voor zeer gelukkig, aan welke de vorst eene woonplaats vergunt in zijn paleis? Maar hoe gelukkig moeten wij ons dan niet achten, wij, die in het paleis van den Koning der koningen, en als onder een dak met Jezus Christus wonen! O! dat wij toch niet vergeten, Hem daarvoor onzen dank te betuigen, en ons die gemeenzaamheid van Jezus met ons ten nutte te maken.

Mijn Heer en mijn God! zie neêr op uwen dienaar, die hier ligt voor dit altaar, waarop gij uit liefde tot mij dag en nacht uw verblijf houdt, gij zijt de bron van alle goed, gij de geneesheer van alle kwalen, en een schat voor den behoeftige. Zie neêr, o mijn Jezus! daar ligt een zondaar aan uwe voeten, de armste, de krankste van alle zondaren; hij smeekt u

om ontferming, o heb toch medelijden met hem! Neen, lieve Jezus, mijne ellende zal mij den moed niet doen verliezen, nu ik gezien heb, dat gij uit den hemel op aarde, op onze altaren zijt nedergedaald, en dit alleen uit liefde tot mij. Ik loof u, ik bedank u, ik bemin u; en mag ik u nu om iets vragen, zoo luister waarom ik u smEEK; ik wil u voortaan niet meer beleedigen; en dit vraag ik van u, dat gij mij licht en genade geeft, om u uit al mijne krachten te beminnen. Ja, mijn God, ik wil u beminnen uit geheel mijne ziel, uit al mijn hart. Maar, ach! maak gij toch, dat deze mijne liefdebetuigingen geene bloote woorden, maar eene waarheid zijn, en dat ik u mijne liefde betoone door daden. Allerheiligste Maagd Maria, zalig koor der Engelen, en gij, mijne bijzondere beschermheiligen, helpt mij mijnen God uit geheel mijn hart beminnen!

SCHIETGEBED.

Goede herder, waarachtig brood des levens, Jezus, ontferm U onzer; hoed ons, bescherm ons, en laat ons komen in het land der zaligen.

Geestelijke Communie bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

De godvruchtige Pelbartus zegt, dat de ver-eering van Maria eene soort van ladder is om ten hemel op te klimmen. Bidden wij dan de allerheiligste Maagd, dat wij altijd meer en meer vertrouwen mogen stellen op hare bescherming.

SCHIETGEBED.

Tot u verzuchten wij in dit tranendal, o goedertieren Maagd Maria!

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

Volgens den H. Thomas schenkt God aan iemand, dien Hij tot eene bediening bestemt, al de genaden, welke noodig zijn om die bediening waardig te vervullen ⁽¹⁾. Wilt dus God u, H. Jozef, bestemde om voedstervader van het menschgeworden Woord te wezen, schonk Hij u al de gaven van wijsheid en heiligheid, welke voor die bediening noodig waren. De Heer heeft u dus verrijkt met al de genaden en voorrechten, die aan de andere heiligen verleend zijn.

SCHIETGEBED.

O groote Heilige, ik stel mij onder uwe bescherming.

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz.* bl. 127.

Voor den Woensdag.

Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

Voorbereidend gebed: Heer Jezus, enz. bl. 120.

BEGROETING.

De wereldlingen vinden zoo veel vermaak in den onderlingen omgang, dat zij geheele dagen

(1) Illos quos Deus ad aliquid eligit, ita disponit, ut ad id inveniantur idonei (p. 3. q. 27. a. 3).

kunnen doorbrengen in gezelschap met elkander. Als men zich dus verveelt voor het heilig Sacrament, dan bemint men Jezus Christus weinig.

Voor de heiligen was de omgang met Jezus in het geheim Zijner liefde een hemel op aarde. De H. Theresia zeide, na haren dood, aan eene van hare kloosterzusters: «Wij die in den hemel wonen, en gij die nog op deze aarde uw verblijf houdt, wij moeten één zijn in liefde: wij, als reeds genietende, en gij, als nog lijdende; en wat wij in den hemel doen ten opzichte van het goddelijk Wezen, dat moet gij doen op aarde ten aanzien van het allereilichste Sacrament des Altaars.» Zoo maakt dan dit heilig geheim ons paradijs uit op aarde.

O Lam zonder vlek, dat voor ons op het kruishout geslachtofferd zijt! Gedenk, dat mijne ziel eene dier zielen is, die gij met zoo veel lijden en door uwen smartelijken dood verlost hebt. Gij hebt u geheel aan mij geschonken, en gij doet dit nog voortdurend, dewijl gij uit liefde tot mij nog dagelijks uzelf op onze altaren op eene onbloedige wijze opoffert. O maak toch, dat ik naar waarheid zeggen kan, u te bezitten, en dat ik u nooit verlieze; maak dat ik geheel en al aan u toebehoore. Zie, lieve Jezus, ik geef mij thans geheel en al aan u over, opdat gij met mij handelt volgens uw welbehagen. Ik schenk u mijnen wil; boei gij dien met de zachte banden van uwe liefde, opdat mijn wil alzoo voor altijd ten dienste sta van den uwe. Voortaan wil ik niet meer leven om aan de begeerten van mijn hart te voldoen, maar alleen om aan u genoeg te geven. Ver-

nietig in mij alles, wat u in mij mishaaft; geef mij de genade van aan niets anders meer te denken dan om aan u genoeg te geven, en laat mij ook niets anders meer verlangen, dan wat met uw verlangen overeenkomstig is. Ik bemin u, o mijn dierbare Verlosser! ik bemin u uit geheel mijn hart; ik bemin u, omdat gij wilt, dat ik u beminne; ik bemin u, omdat gij de liefde van ons menschen overwaardig zijt, o mijn God! en dit smart mij, dat ik u niet zóó zeer bemin, als gij verdient door mij bemind te worden. O mocht ik toch mijn leven kunnen geven uit liefde tot u! Neem, o mijn God, dezen wensch voor daad aan, en schenk mij uwe liefde. Zoo zij het!

SCHIETGEBED.

O heilige wil van God, geheel en al offer ik mij aan u op!

Geestelijke Communie bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

Ik ben de moeder der schoone liefde, zegt Maria, dat is van die liefde, die de zielen zuivert en behagelijk maakt aan God. De H. Magdalena de Pazzi zag eens in den geest, hoe Maria zekeren zoeten drank rondschonk, die de liefde tot God moest beteekenen. Maria alleen is de uitdeelster van dien drank; o bidden wij haar dan daarom!

SCHIETGEBED.

Lieve Moeder Maria, mijne hoop! maak gij, dat ik geheel en al aan Jezus toebehoore!

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

Jozef nu, haar man, daar hij rechtvaardig was. ⁽¹⁾ Zoo lezen wij bij den Evangelist Mattheus. Jozef wordt dus in het Evangelie een rechtvaardig man genoemd. De naam van *rechtvaardige* beteekent hier, volgens den H. Joannes Chrysostomus, «begiftigd met alle deugden.» ⁽²⁾

Indien zij het meest bij God vermogen, die het heiligste zijn, wat mag ik dan niet van uwe voorspraak hopen, van wien God zelf getuigt, dat gij rechtvaardig zijt!

SCHIETGEBED.

H. Jozef, schenk mij een groot vertrouwen op uwe machtige voorspraak.

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz.* bl. 127.

Voor den Donderdag.**Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.**

Voorbereidend gebed: Heer Jezus, enz. bl. 120.

BEGROETING.

Wat Jezus toeriep aan de heilige bruid van het Hooglied: *Sta op, haast u, mijne vriendin, mijne schoone en kom,* ⁽³⁾ datzelfde zegt Hij ook aan elkeen, die Hem komt bezoeken in zijn H. Sacrament. O ziele, die mij hier bezoekt, roept Hij, *sta op*; richt u op uit uwe ellende;

(1) Joseph vir ejus, cum esset justus. (Matth. I. 19.)

(2) Justum hic omni virtute praeditum dicit. (Hom. IV, in Matth.) — (3) Surge, propra, amica mea, formosa mea, et veni. (Cant. 2, 10.)

ik ben hier, om u met een schat van genaden te verrijken; *haast u*, nader tot mij, zet u aan mijne zijde, en wees niet verschrikt voor mijne Majesteit, die zich in dit Sacrament vernederd heeft, om uwe vrees wegtenemen, en u vertrouwen in te boezemen: *mijne vriendin!* niet meer in vijandschap ben ik met u, neen, gij zijt thans mijne geliefde, want gij bemint mij, en ik bemin u; *mijne schoone!* mijne genade gaf u die schoonheid. *Kom*, welaan, omhels mij, en vraag van mij wat gij wilt, met het grootste vertrouwen.

De H. Theresia maakt de bemerking, dat Jezus, de groote Koning der heerlijkheid, ook daarom de gedaante van brood heeft willen aannemen in het heilig altaargeheim en alzoo Zijne Majesteit verbergen, ten einde ons aan-temoedigen om met des te grooter vertrouwen tot Zijn H. Hart onze toevlucht te nemen.

Laat ons dan met groot vertrouwen en eene innige liefde tot Jezus naderen; vereenigen wij ons met Hem, en smeeken wij van Hem allerlei genaden af.

O eeuwig woord des Vaders! vleeschgeworden God! die voor mij onder de gedaante van brood in dit H. Sacrament hebt tegenwoordig willen wezen, hoe groot een genoegen moet het niet voor mij zijn te weten, dat ik hier voor u lig neêrgeknield, voor u, die mijn God zijt, de oneindige Majesteit en Goedheid, die aan mijne ziel zoo groot eene liefde toedraagt.

O zielen, gij allen die liefde voor God hebt, waar gij u ook bevinden moogt, in den hemel of op aarde, ik smeeke u, bemint God ook voor mij! Lieve Moeder Maria, o help mij om Hem

te beminnen. En gij, mijn allerliefste Jezus, maak u tot het voorwerp van al mijne liefde; maak U meester van mijnen ganschen wil, en bezit gij mij geheel en al. Geheel mijn denkvermogen offer ik aan u op, opdat het altijd bezig zij met de gedachte aan uwe goedheid. Ook mijn lichaam wijd ik u toe, opdat het mij helpen moge om aan u genoeg te geven; en mijne ziel zij u toegeheiligd, opdat zij geheel en al de uwe zij. O welbeminde van mijn hart! hoe gaarne zou ik zien, dat alle menschen begrepen, welke teedere liefde gij hun toedraagt, opdat zij allen maar alleen leefden om u te eeren en aan u te behagen, gelijk gij dit verlangt en verdient! Laat ik ten minste altijd verliefd zijn op uwe oneindige schoonheid. Ja, van dit oogenblik af aan, wil ik alles doen wat in mijn vermogen is, om aan U te behagen. Ik maak een vast voornemen van niets te doen, het moge zijn wat het wil, dat aan u zou kunnen mishagen, al kostte het mij ook nog zoo veel moeite, en al moest ik daarbij alles, tot mijn leven toe, verliezen. O wat een geluk voor mij, indien ik alles verloor om u te bezitten, mijn God, mijn schat, mijne liefde, mijn al!

SCHIETGEBED.

O Jezus, eenigst voorwerp mijner liefde, neem mij geheel en al, en maak u ganschelijk meester van mij.

Geestelijke Communie bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

Zoo iemand klein is, hij kome tot Mij. Maria

noodigt al de kindertjes, die eene moeder behoeven, uit, om tot haar te komen, daar zij onder al de moeders de teederste is. Terecht zeide de godvruchtige Pater Nieremberg: «De liefde van al de moeders bij elkander genomen «is nog maar een schaduw bij de liefde, welke «Maria aan elk van ons in het bijzonder toedraagt.» Lieve Moeder Maria, Moeder van mijne ziel, Moeder, die mij bemint, die naast God meer dan iemand anders verlangt, dat ik zalig worde, toon mij, dat gij ook voor mij eene moeder zijt: *monstra te esse matrem.*

SCHILTGEBED.

Lieve Moeder Maria! maak dat ik altijd aan u denke!

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

Wanneer de H. Bernardinus van Siëna de macht van den H. Jozef bewijzen wil, drukt hij zich op de volgende wijze uit: (1)

«Het valt niet te betwijfelen, of Christus heeft «de vertrouweljkheid en den eerbied, welke hij «tijdens zijn sterflijk leven aan Jozef als een «zoon aan zijn vader bewees, in den hemel «voorzeker niet verminderd, maar veeleer vermeerderd.»

Men lette wel, zegt de H. Alphonsus, op de woorden: *de vertrouweljkheid en den eerbied,*

(1) Dubitandum non est, quod Christus familiaritatem et reverentiam, quam sibi exhibuit dum ageret in humanis: tamquam filius patri suo in coelis utique non negavit, quin potius complevit. (Sermo de S. Josepho. art. III.)

want zij beteekenen, dat die Opperheer, die zich verwaardigd heeft, den H. Jozef hier beneden als zijnen vader te eeren, hem in den hemel zeker niets weigert.

SCHIETGEBED.

H. Jozef, vraag voor mij de genade der volharding.

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz. bl. 127.*

Voor den Vrijdag.

Bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

Voorbereidend gebed: Heer Jezus, enz. bl. 120.

BEGROETING.

Allerbeminnelijkste Jezus! ik hoor u zeggen in dit Tabernakel, waarin gij uw verblijf genomen hebt: *Hier is mijne rustplaats voor altijd: haar heb ik uitgekozen; hier wil ik wonen.* (1) Indien gij alzoo op het heilig altaar, door uwe tegenwoordigheid in het H. Sacrament, onder ons uwe woning hebt uitgekozen, en die woning, om de liefde, die gij ons toedraagt, voor eene aan u aangename rustplaats houdt, o mijn Jezus, dan is het ook alleszins billijk, dat wij met onze harten altijd bij u wonen, en in u al ons genoeg en vermaak vinden. O gelukkige zielen, wier aangenaamste rust het is, te wezen bij Jezus in het allerheiligste Sacrament! En o mij gelukkige, indien ik van dit oogenblik af aan

(1) Haec requies mea in saeculum saeculi: hic habitabo, quoniam elegi eam. (Ps. 131.)

in niets grooter genoeg vond , dan in altijd bij u te blijven , o mijn Jezus , en altijd aan u te denken , die in het heilig altaargeheim altijd bezig zijt met mij en mijn geluk !

Ach ! lieve Jezus ! dat ik zoo vele jaren heb laten verloopen , zonder u te beminnen ! ongelukkige jaren ! ik verfoei u . Maar u zegen ik , o oneindig geduld van mijn God , dat mij , ondankbare , zoo lang verdragen hebt . En waarom deedt gij dit , o mijn God ! waarom ? Opdat ik eens door uwe barmhartigheden en uwe liefde voor u gewonnen , mij geheel en al aan u zou overgeven . Zoo dan , lieve Jezus , niet langer wil ik halsstarrig blijven , niet langer uwe liefde met ondankbaarheid vergelden . Ja , ten hoogste billijk is het , dat ik geheel de uwe zij gedurende mijne overige levensdagen , zij mogen veel of weinig zijn . Van u , lieve Jezus , hoop ik de noodige genade om aan u alleen toe te behooren ; en dewijl gij eens zóó goed jegens mij waart , toen ik niet met u wilde te doen hebben en uwe liefde verachtte , met hoeveel grond mag ik dan nu niet hopen op uwe goedheid , nu ik tot u kom , en zoo zeer verlang u te beminnen ? O schenk mij dan daartoe uwe genade , o God , die eene oneindige liefde waardig zijt . Ik bemin u uit geheel mijn hart , boven alles , meer dan mij zelven , meer dan mijn leven . Het doet mij leed , u ooit beleedigd te hebben , o oneindige goedheid , vergeef het mij , en schenk mij , tegelijk met die vergiffenis , de genade van u tot aan mijnen dood toe uit geheel mijn hart lief te hebben , en u in alle eeuwigheid te mogen beminnen in den hemel . Vertoon hier uwe macht , o almachtige God ! Laat aan de wereld dit won-

der zien, hoe eene ziel, eens zoo ondankbaar als de mijne was, u voortaan op eene uitstekende wijze beminne. Want dat verlang ik te doen, dat neem ik mij voor, en schenk gij, lieve Jezus, mij daartoe uwe genade.

SCHIETGEBED.

Lieve Jezus, ik bedank u, dat gij tot dusverre geduld met mij hebt gehad.

Geestelijke Communie bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

Sta mij toe, o mijne allerbeminnelijkste Moeder Maria, sta mij toe, dat ik u, met uwen dienaar, den H. Bernardus, nog eens noeme: *tota ratio spei meae; al mijne hoop*; en laat mij met den H. Joannes Damascus u toeroepen: *Totam spem meam in te collocavi. Op u is al mijne hoop gevestigd*. Gij, lieve moeder, gij moet mij de vergiffenis mijner zonden verkrijgen, en de volharding in het goede tot aan mijnen dood; door uwe voorspraak moet ik ook uit het vagevuur verlost worden. Allen, die zalig worden, verkrijgen de zaligheid door uwen bijstand; Gij alzoo, lieve Moeder, moet mij zalig maken. *Quem vis salvus erit.* (S. Bonav.) Wil het maar, dat ik zalig worde, o Maria; dan word ik zalig. Maar om door u zalig te worden moet men u aanroepen. Ik roep u dan aan, o heilige Maagd, en zeg:

SCHIETGEBED.

Maria! o behoud, voor die u aanroepen, behoud mij.

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

«Het schijnt,» zoo schrijft de H. Theresia, ⁽¹⁾ «dat de Heer aan de andere heiligen slechts heeft vergund, ons in eene bijzondere behoefte bij te staan; doch de ondervinding leert, dat de H. Jozef ons in al onze noodwendigheden te hulp komt.»

Hoe zou ik nog kunnen twijfelen, H. Jozef, of gij mij wilt verhooren, als ik u aanroep. Het is waar, ik verdien uwe goedheid niet, maar in het vervolg wil ik mij beteren, en Jezus niet meer vergrammen en u dienen tot aan mijnen dood.

SCHIETGEBED.

Help mij, H. Jozef, in allen nood.

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz.* bl. 127.

Voor den Zaterdag.

Voorbereidend gebed: Heer Jezus, enz. bl. 120.

LEGROETING.

Voor harten, die beminnen, bestaat er geen grooter genoegen dan in de tegenwoordigheid te wezen van het voorwerp hunner liefde. Klopt ons hart waarlijk voor Jezus Christus? Ziet, wij zijn hier thans in Zijne tegenwoordigheid. Jezus ziet en hoort ons in het H. Sacrament; hebben wij Hem niets te zeggen? O laat ons toch onzen troost vinden in Zijn gezelschap, verblijden

(1) Haar leven, 6e Hoofdstuk.

wij ons over Zijne heerlijkheid, en over de liefde, welke zoo vele beminnende zielen aan Jezus in het H. Sacrament toedragen; laat ons wenschen, dat allen Hem beminnen, en Hem hunne harten geheel en al toewijden; en wij ten minste, schenken wij Hem geheel ons hart. Jezus zij dan het eenigste voorwerp van onze liefde, en Hem te bezitten, zij al ons verlangen. Voor Salesius, een priester uit het gezelschap van Jezus, was het spreken over het H. Sacrament des Altaars reeds alleen genoeg om zich getroost te voelen. Die heilige man kon hetzelfde nooit genoeg bezoeken; werd hij naar beneden geroepen, of moest hij door het huis gaan, altijd maakte hij van deze gelegenheid gebruik om zijnen beminden Jezus te bezoeken, zoodat men bemerken kon, dat er nauwelijks een uur van den dag voorbijging, waarin Salesius niet een oogenblik bij het heilig Sacrament verwijlde. Hij had ook het geluk, die heilige man, door de handen der ketters gedood te worden, terwijl hij de waarheid van het H. Sacrament des Altaars verdedigde. O mocht ook ik voor eene zoo schoone zaak mijn leven geven, en sterven, lieve Jezus, om de verdediging van uw heilig altaargeheim, waarin gij ons op eene zoo uitstekende wijze de teederheid uwer liefde gedurig bewijst. O mijn God, daar gij zoo vele wonderwerken doet in dit H. Sacrament, doe, bid ik u, ook nog dit teeken. trek mij, ellendige, geheel en al tot u; ik wil u geheel toebehooren; dat verdient gij. Lieve Jezus, geef mij de genade U uit geheel mijn hart te beminnen. De goederen dezer wereld moogt gij geven aan wie gij wilt. Ik sta ze U

allen af; ik voor mij, verzucht naar niets anders, ik wil niets anders dan uwe liefde; daarnaar alleen wil ik trachten. Ik bemin u, lieve Jezus; maak gij, dat ik u beminne; ik verlang niets anders!

SCHIETGEBED.

O mijn Jezus, wanneer zal ik u beminnen gelijk het behoort!

Geestelijke Communie, bl. 95.

Bezoek aan de Allerheiligste Maagd.

O Maria, mijne allerzoetste en allerbeminlijkste Moeder! O welk een groot vertrouwen boezemt mij de H. Bernardus in, indien ik tot U mijne toevlucht wil nemen! Gij let niet zegt hij mij, op de verdiensten van hen, die uwen bijstand inroepen, maar zijt hulpvaardig jegens allen, die u om hulp vragen. (1) Bijgevolg, indien ik mij tot u vervoege, o Maria, dan ontvangt gij mij vriendelijk, en luistert naar mijne bede. Hoor dan nu wat ik van u vraag. Ik ben een arme zondaar, die duizendmaal de hel verdiend heb; maar ik wil mijn leven beteren; dien God, dien ik zoo zeer beledigd heb, wil ik voortaan beminnen. Uw dienaar wil ik worden; ik geef mij aan u over, zoo ellendig als ik ben; maak mij dan zalig, nu ik de uwe geworden en niet meer de mijne ben. Hebt gij mij begrepen, lieve Moeder Maria? Ja, gij zult mij begrepen hebben, en mijn gebed ook verhooren.

(1) Maria non discutit merita, sed omnibus se exorabilem prebet.

SCHIETGEBED.

O Maria, ik ben de uwe, maak mij zalig.

GEBED. *Tot u, enz.* bl. 125.

Bezoek aan den H. Jozef.

Ons heil is in uwe handen; zie slechts op ons, en wij zullen blijmoedig den koning dienen. Zoo spreekt de H. Kerk u toe, mijn welbeminde Vader, H. Jozef. De tijden worden steeds slechter, de duivel loopt meer dan ooit als een brieschende leeuw rond, zoekende wien hij verslinden kan; doch gij hebt onzen Jezus uit de handen zijner vervolgers gered, en kunt daarom ook ons redden uit Satans klauwen. Werp maar een gunstigen blik op ons, H. Jozef, en vreugdevol zullen wij God, onzen Koning dienen.

SCHIETGEBED.

Uwen naam zal ik prijzen, o H. Jozef, wijl gij mijn helper en beschermmer geworden zijt. (')

GEBED. *Mijn H. Patriarch, enz.* bl. 125.

(1) *Salus nostra in manu tua est, respice nos tantum et læti serviemus regi.* (Offic. in festo Patroc.)

OEFENING

VAN DEN

KRUISWEG.

«Christus heeft voor ons geleden,
«u een voorbeeld nalatende, opdat
«gij zijne voetstappen volgt.»
(1 Petr. II, 2).

De oefening van den H. Kruisweg, die ons den Goddelijken Zaligmaker in den geest doet vergezellen op zijn bloedigen tocht naar Calvarië, is een uitstekend middel om de liefde Gods in ons hart te ontsteken en tevens eene rijke bron van troost en opbeuring te midden der veelvuldige moeilijkheden, waarmede wij tijdens onze ballingschap op aarde te kampen hebben.

Onder alle oefeningen van godsvrucht, welke de H. Kerk ons bijzonder aanbeveelt, is die van den H. Kruisweg eene der *oudste, der voordceeligste en der gemakkelijkste.*

1. Jezus zelf heeft dien bitteren lijdensweg het eerst bewandeld en, beladen met zijn kruis, iederen voetstap als 't ware geteekend met zijn bloed. Na Hem en zoo dicht mogelijk bij Hem volgde Maria, zijne geliefde Moeder, en met Haar of na Haar de Apostelen, de heilige vrouwen en zij die deelgenomen hadden aan Jezus' lijden. Ook de eerste Christenen toonden den grootsten eerbied voor die heilige plaatsen, waar de Zaligmaker zooveel voor ons heeft geleden, en duizenden en duizenden pelgrims bezochten ze weldra met godsvrucht, terwijl de Overheden der Kerk deze bevorderden door het verleenen van vele geestelijke gunsten en aflaten. Als later echter, vooral na de verovering van het H. Land door de Turken, het bezoek dier heilige plaatsen moeilijk, voor de meesten volslagen onmogelijk werd, hechtten de Pau-

sen dezelfde aflaten aan de kruisjes, welke boven de afbeeldingen van den kruisweg in onze kerken worden opgehangen.

2. Zoo dikwijls wij derhalve den H. Kruisweg bidden kunnen wij dezelfde aflaten en geestelijke voordeelen gewinnen, als wanneer wij in persoon de lijdensplaatsen te Jerusalem zouden bezoeken, dat wil zeggen een schat van volle en gedeeltelijke aflaten welke door verschillende Pausen bekrachtigd en allen toepasselijk gesteld zijn op de zielen in het vagevuur. Daarenboven vinden wij in het bidden van den H. Kruisweg eene bron van kracht, van liefde, van geduld en troost te midden van alle rampen en tegenspoeden, alle kwellingen en smarten dezes levens. Hoe toch zouden wij niet tot geduld en gelatenheid in ons lijden worden opgewekt, als wij Jezus, de onschuld zelve, zooveel voor ons zien verduren? Geene oefening van godsvrucht dan ook, zegt de geleerde Paus Benedictus XIV, is zoo zeer geschikt om den zondaar tot inkeer te brengen, den lauwen en tragen Christen tot vurigheid op te wekken en den rechtvaardige te doen volharden als het bidden van den H. Kruisweg.

3. En die oefening is des te kostbaarder, wijl zij zoo gemakkelijk is. Wat toch wordt er vereischt om den kruisweg goed te bidden? Om den kruisweg goed te bidden, zoodat men de daaraan verbondene aflaten gewint, moet men vooreerst in staat van genade zijn en daarom is het raadzaam eer men den kruisweg bidt een akte van berouw te verwekken. Vervolgens moet men den kruisweg achtereenvolgens afbidden en hem niet merkkelijk onderbreken. Ook moet men zooveel mogelijk van de eene statie naar de andere gaan of zoo dit niet kan, moet men zich ten minste naar iedere statie wenden. (Decr. 1836 en 1871). Eindelijk moet men een oogenblik het lijden van Jezus overwegen, of wel het lijden in het algemeen, of het lijden van eene of andere statie in het bijzonder of het lijden dat op

iedere statie is voorgesteld. De onze vaders, wees gegroeten enz., die men gewoon is bij iedere statie te bidden, alsook de 6 onze vaders enz. tot intentie van Z. H. den Paus na den kruisweg, worden wel aangeraden, maar zijn geen vereischte om de aflaten te gewinnen. (Decr. 1838 en 1839.)

Zij die door ouderdom, ziekte, of verren afstand verhinderd zijn den kruisweg te bidden in eene kerk of kapel, waar hij wettig is opgericht, kunnen dezelfde aflaten verdienen aan een kruisje, hetwelk door een daartoe machthebbenden priester is gewijd, mits men vóór dat kruisje bidde 14 maal onze vader. 14 maal wees gegr., 14 maal glorie zij den Vader, benevens 5 maal onze vader, weesgegr. en glorie zij den Vader ter eere van de 5 H. Wonden des Zaligmakers en 1 onze vader, wees gegroet en glorie zij den Vader tot intentie van Z. H. den Paus, dus te zamen 20 maal onze vader, 20 maal wees gegroet en 20 maal glorie zij den Vader (Clem. XIV. 26 Jan. 1773.) Men bedenke echter dat men dit kruisje niet aan een ander kan overgeven, wjl het voorrecht persoonlijk is.

VOORBEREIDEND GEBED.

Heere Jezus! gij hebt dien weg van smarten betreden, met zooveel liefde, toen gij voor mij gingt sterven, en ik, ik heb u zoo dikwijls den rug gekeerd, maar thans bemin ik u uit geheel mijne ziel, en omdat ik u bemin, spijt het mij van ganscher harte u beleedigd te hebben: vergeef mij, en sta mij toe u te vergezellen op dien pijnlijken tocht: gij gaat sterven ter liefde van mij, ik wil ook met u gaan sterven ter liefde van u, mijn beminnelijke Verlosser! Ja mijn Jezus, ik wil leven en sterven altoos verenigd met u.

I. STATIE.

JEZUS WORDT TER DOOD VEROORDEELD.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus Christus, na gegeeseld en met doornen gekroond te zijn, door Pilatus onrechtvaardig werd veroordeeld, om den dood des kruises te sterven.

Bij iedere statie overwege men eenige oogenblikken wat Jezus daar geleden heeft.

Aanbiddelijke Jezus, niet Pilatus, neen, het waren mijne zonden, die u ter dood veroordeeld hebben. Ik bid u, door de verdiensten van dien smartvollen tocht, sta mijne ziel bij op hare reis naar de eeuwigheid.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed, dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne; en doe vervolgens met mij naar uw welbehagen. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

II. STATIE.

JEZUS WORDT BELADEN MET HET KRUIS.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg hoe de Zaligmaker, al voortgaande met het kruis op de schouderen, aan u dacht en voor u aan zijnen Vader den dood opofferde, dien hij ging verduren. —

Allerliefste Jezus! ik omhels alle leed, dat gij mij tot aan mijnen dood zult verzenden; ik bid u door de verdiensten der pijnen, welke gij geleden hebt in het dragen van uw kruis, mij den noodigen bijstand te verleenen, om mijn kruis met een volmaakt geduld en eene volkomene onderwerping te dragen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uw welbehagen. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

III. STATIE.

JEZUS VALT DE EERSTE MAAL ONDER HET KRUIS.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg den eersten val van Jezus onder het kruis. Zijn vleesch was geheel en al verscheurd door de geeselslagen; zijn hoofd was met doornen gekroond, hij had veel bloeds vergoten, en was dus zoo zwak, dat hij nauwelijks kon voortgaan, en toch droeg hij nog dien zwaren last

op zijn schouderen, de soldaten brachten hem wreede slagen toe en daarom viel hij verschillende malen op den weg ter aarde neder. —

Welbeminde Jezus! het is niet het gewicht van uw kruis, maar het is de last mijner zonden, die u zoovele pijnen deed lijden. Ach! ik bid u, door de verdiensten van dien eersten val onder het kruis, behoed mij voor het ongeluk, nog in doodzonde te vallen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelve. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

IV. STATIE.

JEZUS ONTMOET ZIJNE BEDROEFDE MOEDER.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, de ontmoeting van Jezus en zijne Moeder, op dien weg van smarten. Jezus en Maria zagen elkander aan en hunne blikken waren als zoo vele pijlen, die hunne elkander zoo minnende harten doorboorden. —

Lieve Jezus, door de smart, die gij geleden hebt bij die ontmoeting, verleen mij de genade,

een ware dienaar van uwe allerheiligste Moeder te mogen zijn. En gij, mijne bedroefde Koningin, verwerf voor mij door uwe voorspraak, eene gestadige en liefdevolle herinnering aan het lijden van uwen goddelijken Zoon.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij nit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

V. STATIE.

SIMON VAN CYRENE HELPT JEZUS HET KRUIS DRAGEN.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg hoe de Joden, ziende, dat Jezus uit-hoofde zijner overgrootte zwakte, bij elke schrede op het punt was te bezwijken, vreesden, dat hij onder weg zou sterven, en daar zij hem den schandelijken dood des kruises wilden doen ondergaan, noodzaakten zij Simon van Cyrene het kruis achter den Heer te dragen. —

Allerliefste Jezus, ik wil het kruis niet weigeren, gelijk de Cyrener; ik neem het aan en omhels het: ik aanvaard in het bijzonder den dood, die voor mij bestemd is, met alle smar-

ten, die hem zullen vergezellen; ik vereenig hem met uwen dood en offer u dien op. Gij zijt gestorven uit liefde tot mij; ik wil sterven uit liefde tot u, en om u te behagen.

O Jezus mijne liefde, ik bemín u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

VI. STATIE.

DE H. VERONICA REINIGT JEZUS GELAAT MET EEN
ZWEETDOEK.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

a. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe eene heilige vrouw, Veronica genaamd, Jezus zoo mishandeld en zijn gelaat met zweet en bloed overdekt ziende, hem eenen doek aanbood, waarmede de Zaligmaker zijn aanbiddelijk gelaat afveegde en waarin hij den afdruk van zijn aanschijn achterliet. —

Minnelijke Jezus, uw gelaat was schoon tevoren; maar op dien weg van smarten heeft het al zijne schoonheid verloren, de wonden en het bloed hebben u geheel en al mismaaakt. Helaas! mijne ziel was ook schoon, toen zij in

het doopsel met uwe genade verrijkt werd; maar ik heb haar mismaakt door mijne zonden. Gij alleen, o mijn Verlosser, kunt haar hare vroegere schoonheid wedergeven, doe het door uw bitter lijden.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelve. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

VII. STATIE.

JEZUS VALT TEN TWEEDEN MALE.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus ten tweeden male onder het kruis nedervalt en hoe, door dien val, de pijnen der wonden van zijn heilig hoofd en van al de andere heilige ledematen van onzen reeds met zoovele smarten overladen Zaligmaker vernieuwd worden. —

Allerzoetste Jezus! hoe menigmaal hebt gij mij vergeven; en ik, hoe menigmaal ben ik hervallen en opnieuw begonnen u te beleedigen! Ach, ik bid u, door de verdiensten van dezen uwen tweeden val, schenk mij de noodige hulp, om tot mijnen dood, in uwe genade te vol-

harden. Geef, dat ik, in alle bekoringen, die mij zullen overvallen, steeds tot u mijne toevlucht neme.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

VIII. STATIE.

JEZUS SPREEKT TOT DE WEENENDE VROUWEN.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe deze vrouwen Jezus dermate mishandeld ziende, dat het bloed van zijn lichaam vloeide, van medelijden begonnen te weenen. Maar Jezus zeide tot haar: Weent niet over mij, maar weent over u zelven en over uwe kinderen. —

O Jezus, overstelpt van smarten, ik beweene de zonden die ik bedreven heb, uithoofde van de straffen, die ik daardoor verdiend, maar nog meer om het verdriet dat ik daardoor veroorzaakt heb, aan u, die mij zoo zeer bemind hebt. Het is niet zoozeer de hel, dan wel uwe liefde die mij mijne zonden doet beweenen.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan

mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

IX. STATIE.

JEZUS VALT TEN DERDEN MALE.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg den derden val van Jezus onder het kruis. Zijne krachten waren zeer uitgeput, en onmenschelijk was de wreedheid der beulen, die hem zijnen weg wilden doen verhaasten, alhoewel hij nauwelijks den eenen voet voor den anderen kon zetten. —

Mijn versmadede Jezus, door de verdienste dier volslagen machteloosheid, die u op weg naar den Kalvarieberg heeft overvallen, verleen mij de noodige kracht om alle menschelijk opzicht en mijne kwade driften, die mij eertijds tot verachting uwer genade gebracht hebben, te overwinnen.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens

met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

X. STATIE.

JEZUS WORDT VAN ZIJNE KLEEDEREN BEROOFD.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u,

a. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe gewelddadig Jezus van zijne kleederen ontdaan werd; zijn onderkleed was aan zijn door de geeselslagen verscheurd vleesch vastgehecht terwijl de beulen, hem dat kleed uittrekkende, zijne wonden opnieuw openden. Neem deel aan de smarten van uwen Heer, en zeg hem: —

Onschuldige Jezus, ik bid u, om de smart die gij toen geleden hebt, leer mij, mijn hart te ontdoen van alle aardsche genegenheden, opdat ik al mijne liefde vestige op u, die zoozeer verdient bemind te worden.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

XI. STATIE.

JEZUS WORDT AAN HET KRUIS GEHECHT.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus, liggende op het kruis, zijne handen uitstrekt en den eeuwigen Vader zijn leven opoffert voor onze zaligheid. Die wreedaards nagelen hem aan hetzelfde vast, richten vervolgens het kruis omhoog, en laten hem van smart aan dat schandelijk hout sterven. —

O mijn met hoon en smaad overladen Jezus, ik bid u, nagel mijn hart aan uwe voeten, en maak dat het altijd daaraan gehecht blijve ten-einde u te beminnen, en u nooit weder verlate.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelve. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

XII. STATIE.

JEZUS STERFT AAN HET KRUIS.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u,

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus, na een doodstrijd van drie uren aan het kruis, uitgeput van lijden, een laatsten zucht slaakt, zijn hoofd vooroverbuigt en sterft. —

O gestorven Jezus, ik omhels met teederheid het kruis, waaraan gij voor mij gestorven zijt. Ik heb door mijne zonden eenen rampzaligen dood verdiend, maar op uwen dood heb ik mijne hoop gevestigd. Ach! ik bid u, door de verdiensten van uwen dood, schenk mij de genade, dat ik uwe voeten omhelzende en brandende van liefde tot u moge sterven. Ik leg mijne ziel in uwe handen neder.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

XIII. STATIE.

JEZUS LICHAAM WORDT VAN HET KRUIS GENOMEN.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe na den dood van Jezus, twee zijner leerlingen, Nicodemus, en Joseph van Arimathea, zijn lichaam van het kruis afnamen,

en het in den schoot zijner bedroefde Moeder nederlegden, die het met teederheid ontvangt, en het aan haar hart drukt. —

O Moeder van smarten, ter liefde van dezen uwen Zoon, bid ik u, neem mij aan tot uwen dienaar, en bid voor mij. En gij, mijn Verlosser, die voor mij gestorven zijt, laat mij u beminnen, want dat alleen verlang ik en niets meer.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

XIV. STATIE.

JEZUS LICHAAM WORDT IN HET GRAF GELEGD.

v. Wij aanbidden u, o Jezus! en wij loven u.

A. Omdat gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de leerlingen het lichaam van Jezus medenamen, teneinde het te begraven; ook Maria, Jezus moeder vergezelde het, en legde het met eigen handen in het graf neder. Vervolgens sloot men den ingang des grafs dicht en allen verwijderden zich. —

Mijn Jezus, ik omhels den steen, waarmede uw graf gesloten werd. Maar gij zijt ten derden dage verrezen; ik bid u door deze uwe verrij-

zenis, laat mij ten jongsten dage heerlijk met u verrijzen, om in den hemel altijd met u vereenigd te wezen, en u in alle eeuwigheid te danken en te beminnen.

O Jezus mijne liefde, ik bemin u meer dan mij zelven. Het is mij uit den grond mijns harten leed dat ik u vergramd heb. Laat niet toe dat ik ooit weder van u gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd beminne en doe vervolgens met mij naar uwen wil. Ik aanvaard alles wat u behaagt.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

Ontferm u onzer, o Heer! ontferm u onzer.

Hierna bidt men zes malen het *Onze Vader*, het *Wees gegroet* en: *Eere zij den Vader*. (De 5 eerste malen ter eere der H. Wonden, en éénmaal volgens de meening van Z. H. den Paus.)

AKTE VAN GELOOF.

Ik geloof in éénen God, één in wezen en drievuldig in Personen, God den Vader, God den Zoon en God den H. Geest, looner van het goed en straffer van het kwaad. Ik geloof dat God de Zoon, de tweede persoon der allerheiligste Drievuldigheid, voor ons is mensch geworden, gekruist, gestorven en verrezen: deze mysteriën en al hetgeen de H. Kerk mij voorstelt te gelooven, geloof ik vastelijk, omdat gij mijn God, de opperste waarheid en wijsheid zijt, die dit alles zelf geopenbaard hebt.

In en voor dit geloof wil ik leven en sterven.

AKTE VAN HOOP.

Mijn Heer en mijn God ik hoop en vertrouw vastelijk, door het bitter lijden en de verdiensten van Jezus Christus, te bekomen hier in dit leven uwe genade en vergiffenis van mijne zonden; en hierna u eeuwig te aanschouwen, te beminnen en te bezitten in den hemel: dit hoop ik omdat gij mijn God, oneindig goed zijt tot ons, almachtig en getrouw in uwe beloften.

In deze hoop wil ik leven en sterven.

AKTE VAN LIEFDE.

Mijn Heer en mijn God, ik bemin u bovenal en uit geheel mijn hart, omdat gij oneindig goed zijt en alle liefde waardig; ik bemin mijnen evennaaste gelijk mij zelven uit liefde tot u. Dat u alle menschen beminnen en dienen, dat u alle schepselen loven in eeuwigheid.

In deze liefde wil ik leven en sterven.

II. MEDITATIES VOOR IEDEREN DAG DER WEEK.

Over de Meditatie

OF HET

OVERWEGEND GEBED.

«De geheele aarde is met boosheden
«overdekt, omdat er niemand is, die
«nadenkt in zijn hart.» (Jer. 12, 11.)

Een der krachtigste middelen om de ziel te behoeden voor de zonde en haar te sterken in de deugd, is de meditatie of overweging en wel bepaaldelijk de overweging der eeuwige waarheden. «Gedenk uwe «uitersten, zegt de H. Geest, en in eeuwigheid zult «gij niet zondigen.» (Eccl. 7. 40.) O hoevele zielen zijn door de meditatie, standvastig en goed verricht, in korten tijd tot eene hooge volmaaktheid opgeklommen! Hoevele zondaren hebben door de meditatie den weg der zonde verlaten! Hoevele verdoemden branden nu in de hel, die zeker zalig geworden waren, hadden ze dit kostbaar middel niet verzuimd. Maak daarom het besluit om iederen dag een half uur of ten minste een kwartier uurs aan de meditatie te besteden, want is deze niet volstrekt noodzakelijk ter volharding, zij is toeh zedelijkerwijze noodzakelijk, wijl zij die niet mediteeren hunne plichten ook slecht zullen kennen en weinig of niet zullen bidden, terwijl zij die goed mediteeren hunne plichten goed zullen inzien en volbrengen en vurig zullen bidden. «Geef mij iemand, die dagelijks een

kwartier uurs mediteert, zegt de H. Theresia, en ik beloof hem den hemel.»

De meditatie bestaat uit drie deelen; *de voorbereiding, de overweging en het besluit.*

1. *De voorbereiding* bevat een akte van geloof in Gods tegenwoordigheid, een akte van vernedering en een gebed om licht, teneinde de meditatie goed te doen.

Alvorens dus uwe meditatie te beginnen, kniel eerbiedig neder en verricht uwe voorbereiding in dezer voege: O mijn God, ik geloof dat gij hier tegenwoordig zijt. Ik aanbid u uit den afgrond van mijn niet. Ik ben niet waardig voor u te verschijnen, o mijn God, want om mijne zonden had ik verdiend reeds lang in de hel te branden. Ik beweën en betreur ze en vraag u om vergiffenis.

Eeuwige Vader, ter liefde van Jezus en Maria, verlicht mij gedurende deze meditatie en geef dat ik er vrucht uittrekke.

Goede Moeder Maria, H. Jozef, mijn H. Patroon, mijn H. Engelbewaarder, alle Engelen en Heiligen staat mij bij opdat ik eene goede meditatie houde.

Lees daarna een punt van de meditatie bij voorkeur over het lijden van Jezus, over de eeuwige waarheden, de deugden enz., en begin dan uwe overweging.

2. *De overweging* bestaat uit eene opwekking van heilige gevoelens, uit korte verzuchtingen en gebeden en uit een goed voornemen.

Zoodra gij dus een punt der meditatie gelezen hebt denk bij u zelve daarover na en verwek over het nagedachte akten van geloof, hoop, liefde, berouw, vernedering, opoffering enz. Doe van tijd tot tijd een kort, maar vurig gebed en vraag vooral de volharding en de goddelijke liefde. Maak daarna het voornemen om de eene of andere deugd te beoefenen, deze of gene ondeugd uit te roeien, eene gelegenheid te vermijden enz.

Hebt gij eenigen tijd gemediteerd en ondervindt

gij moeite om u langer met het voorgelezene bezig te houden, lees dan een tweede punt, overweeg dit als hierboven en besluit vervolgens uwe meditatie.

3. *Het besluit* vraagt eene korte dankzegging voor de ontvangene genaden, eene vernieuwing der voornemens in de meditatie gemaakt en een gebed om die voornemens ten uitvoer te kunnen brengen.

Men kan dit doen als volgt: O mijn God, ik dank u voor de genaden en weldaden, die gij mij gedurende deze meditatie geschonken hebt en ik vraag u vergiffenis van de traagheid waarmede ik ze heb verricht. Ik maak het voornemen van u voortaan ijveriger te dienen, in het bijzonder om deze deugd..... te beoefenen.... O God, verleen mij hiertoe uwe genade. Goede Moeder Maria, H. Jozef, mijn H. Patroon, mijn H. Engelbewaarder, alle Heiligen des hemels staat mij bij.

Beveel ten slotte aan God de belangen der H. Kerk, de zielen des vagevuurs, uwe bloedverwanten, vrienden en weldoeners en bid tot dat einde een Onze Vader en Wees gegroet.

Zoudt gij in de meditatie bijzondere moeilijkheden ondervinden, lees dan eenvoudig een of ander punt en stel u daarna in den geest de volgende vragen: 1) wat heb ik hier gelezen? 2) wat moet ik daaruit leeren? 3) wat heb ik hieromtrent tot nu gedaan? 4) wat zal ik in 't vervolg doen? Verwek daarbij nu en dan vurige akten van liefde, van vernedering, van vertrouwen en blijven ondanks uwe beste pogingen de verstrooiingen, dorricheden en troosteloosheden aanhouden, verlies daarom den moed niet, maar geeft u geheel over aan den H. wil Gods. Hoe minder gevoeliger troost gij geniet, des te verdienstelijker zal de meditatie voor u wezen.

Overweging voor den Zondag.*Over het einde van den mensch.*

I. Overweeg, mijne ziel, dat God u, zonder cenige verdiensten uwerzijds, heeft geschapen, dat Hij u heeft gevormd naar zijn beeld en zijne gelijkenis en u door den H. Doop tot zijn kind heeft aangenomen. Hij heeft u meer bemind dan een Vader; Hij heeft u het aanzijn gegeven, opdat gij Hem in dit leven zoudt beminnen en dienen, teneinde Hem hiernamaals in den hemel eeuwig te genieten. Gij zijt dus niet geboren en moet derhalve ook niet leven, om u hier op aarde te vermaken, om u rijkdom en aanzien te verschaffen, enkel om te eten, te drinken en te slapen, zooals de dieren; neen, maar om uwen God te beminnen en uwe zaligheid te bewerken. Al het geschapene heeft de Heer u ten gebruike gegeven, opdat het u zou helpen uw groot en eeuwig doel te bereiken.

En ik rampzalige! ik heb aan alle andere zaken gedacht, uitgenomen aan mijn laatste einde. Mijn Vader! om de liefde van Jezus, maak, dat ik een nieuw, een heilig leven beginne, een leven volmaakt gelijkvormig aan uwen goddelijken wil.

II. Overweeg verder, hoe gij in het uur des doods zult gekweld worden door de knagingen van uw geweten, zoo gij verzuimd hebt, God te dienen. Welke smart zal het wezen aan het einde van uw leven te moeten zien, dat u alsdan van alle rijkdommen, waardigheden en ver-

maken niets overblijft dan eene handvol stof! Gij zult verbaasd staan dat gij voor ijdelheden en nietswaardige dingen de genade Gods en uwe onsterfelijke ziel hebt verloren, terwijl het u niet meer mogelijk is die ramp te herstellen, en den weg der deugd opnieuw in te slaan.

Welke wanhoop, welke wroeging! Dan zult gij zien, doch te laat, welke waarde de tijd heeft; gij zoudt dien met uw bloed willen terugkoopen; maar ongelukkige! gij zult het niet meer kunnen. Bittere dag voor dengene, die God niet gediend en Hem niet bemind heeft!

III. Overweeg eindelijk, hoezeer men zijne zaligheid, zijn laatste einde, verwaarloost. Men is slechts bedacht rijkdommen te verzamelen, te eten, verkeerigen aan te gaan en goede sier te maken; maar God dienen, daaraan denkt men niet! Men is niet bezorgd voor de redding zijner ziel, en zijn eeuwig doel houdt men voor eene kleinigheid. Aldus gaat het grootste deel der Christenen, al zingende, dansende en spelende naar de hel. Ach wisten zij eens, wat het woord: *hel* beteekent! O mensch! welke moeite doet gij om u te verdoemen, en gij wilt niets doen om u zalig te maken.

De geheimschrijver van koning Frans I riep op zijn sterfbed uit: Ellendige, die ik ben, ik heb zoo veel papier gebruikt, om brieven voor mijnen vorst te schrijven, en ik heb niet een enkel blad besteed om mij mijne zonden te herinneren en eene enkele goede biecht te spreken.

Maar waartoe dienen dan die zuchten, die weklachten? Zij dienen meestal slechts tot grootere wanhoop. Ach! leer toch, met de schade

van anderen uw voordeel doen, en het werk uwer zaligheid naar behooren behartigen, zoo gij niet in wanhoop wilt vallen. Weet, dat alles wat gij doet, spreekt of denkt, zonder Gods welbehagen, verloren is.

Welaan! het is tijd, dat gij van leven verandert. Hoe! wilt gij het oogenblik des doods afwachten om aan de poort der eeuwigheid, uit uwe dwaling te ontwaken aan den boord des helschen afgronds. — Maar dan is er geen tijd, of gelegenheid meer, om uwe dwaling te verbeteren.

Mijn God! ontferm u mijner! ik bemin u boven al. Het smart mij, meer dan alle kwaad, u beleedigd te hebben. Maria, mijne hoop, bid Jezus voor mij. (Verwek eene oefening van berouw en maak een vast voornemen.)

Overweging voor den Maandag.

Over de eeuwige zaligheid.

I. Overweeg, mijne ziel, hoe veel er u aan gelegen is, dat gij uw laatste einde bereikt.

Daar is alles aan gelegen; want zoo gij het bereikt, zijt gij gered, eeuwig zult gij zalig zijn, en eeuwig naar lichaam en ziel alle mogelijke goederen genieten; zoo gij het echter niet bereikt, hebt gij en ziel en lichaam en hemel en God verloren, voor eeuwig zijt gij ongelukkig, verdoemd voor altijd. De voorname, de eenig gewichtige, de eenig noodige zaak is dus: God dienen, en zijne ziel zalig maken. — Zeg derhalve niet meer: thans wil ik volgens mijne lusten leven; later zal ik mij tot God keeren

en zalig worden.... Hoevele zielen heeft die ijdele hoop al niet in de hel gestort! Hoevele zielen, die ook zoo spraken, zijn thans verdoemd, en missen reddeloos voor eeuwig hunne zaligheid! Wie ter wereld heeft zich ooit willen verdoemen? Doch God vervloekt dengene, die zondigt in de hoop op zijne barmhartigheid. «Vervloekt «de mensch, die in de hoop zondigt.» Gij zegt: ik wil die zonde nog eenmaal bedrijven en ze daarna biechten. Wie weet, of gij daartoe den tijd zult hebben? Wie geeft u de verzekering, dat gij niet terstond na die zonde zult sterven? Intusschen verliest gij de genade Gods, en wat zal er van u geworden, zoo gij ze niet terugbekomt? God is barmhartig jegens dengene, die hem vreest, maar niet jegens dengene, die hem veracht. «En zijne barmhartigheid is voor de-
«genen, die hem vreezen.» (Luc. 1. 50.)

Zeg ook niet: het is om het even of ik twee of drie zonden biecht. Neen; want twee zonden zal God u vergeven, doch drie wellicht niet. God wacht lang, maar hij wacht niet immer. «In de volheid der zonden zal hij straffen.» (II. Machab. 6.) Dikwijls gebeurt het, zegt de H. Gregorius, dat zij, op wier bekeering God lang gewacht heeft, plotselijk sterven, zonder den tijd te hebben zich met God te verzoenen. Hoe meer licht zij hebben ontvangen, des te zwaarder, zal hun straf zijn. O ziel, geef toch acht op hetgeen gij nu leest, houd op te zondigen en verzoen u met God! — Vrees, dat dit misschien de laatste vermaning zij, die God u toezendt. Gij hebt hem lang genoeg beleedigd; Hij heeft u lang genoeg verdragen. Vrees dat na de eerste doodzonde, die gij nog begaan

zult, God u den tijd tot boetvaardigheid niet meer geeft. Bedenk het toch wel, het gaat hier om uwe ziel, het gaat hier om de gansche eeuwigheid. Hoe velen heeft de groote gedachte der eeuwigheid niet bewogen, om der wereld te verzaken, en in kloosters, woestijnen en hollen te gaan leven.

Wee mij, ellendige, die zoovele zonden begaan heb! Mijn hart is bedroefid en mijne ziel is ontsteld; ik heb de hel verdiend; ik heb God verloren! — Ach! mijn God en mijn Vader, vereenig mij met u door uwe liefde!

II. Overweeg, hoezeer die ééne gewichtige zaak veronachtzaamd wordt. Aan alles denkt men, behalve aan zalig te worden; voor alles heeft men tijd, maar niet voor God. Zeg aan een wereldling: nader dikwijls tot de HH. Sacramenten, houd iederen dag een half uur meditatie, hij zal u antwoorden, ik heb kinderen, bloedverwanten, ik heb eene herberg, ik heb bezigheden. — Maar o God! hebt gij dan ook niet eene ziel! Bied al uwe rijkdommen aan, roep kinderen en bloedverwanten te hulp, zij zullen u in het uur des doods niet kunnen redden, en zoo gij verloren zijt, zullen zij u niet van de hel bevrijden. Vlei u niet met de hoop, dat gij God en de wereld, den hemel en de zonde kunt vereenigen. De zaligheid is geene zaak, die zich zoo gemakkelijk laat bewerken, neen, gij moet u geweld aandoen, zoo gij de kroon der onsterfelijkheid wilt winnen. Ach, hoevele Christenen, vleiden zich met de hoop, in de toekomst God te zullen dienen en zalig te worden, en branden nu voor eeuwig in de hel! Welke dwaasheid, altijd te denken aan

datgene, wat zoo spoedig een einde neemt, en zoo weinig te denken aan dat, wat nooit zal eindigen. O ziel! denk aan uw waarachtig vaderland, weet, dat gij weldra deze aarde zult verlaten en het huis uwer eeuwigheid ingaan. Ach, hoe rampzalig, zoo gij verloren gaat! Geef dus acht, want dan is er geen herstel meer mogelijk.

III. Overweeg eindelijk en zeg: ik heb maar ééne ziel; zoo ik die verlies, heb ik alles verloren. Ik heb maar ééne onsterfelijke ziel, en zoo ik de geheele wereld win, doch aan die ziel schade lijd, wat zal mij alles baten? — Zoo ik een beroemd man word, doch mijne ziel verlies, wat baat het mij? Laat mij rijkdommen verzamelen, mijn huis vergrooten, mijne kinderen verrijken, als ik mijne ziel verlies, wat helpt mij alles? Wat hebben die onderscheidingen, die verkeeringen, die ijdelheden gebaat aan zooveel die in de wereld leefden, en die nu tot stof in het graf vergaan, ja de prooi der hel geworden zijn?

Vermits ik dus maar ééne ziel heb, en die ziel eenmaal verloren zijnde, alles voor eeuwig verloren is, moet ik er ook ernstig aan denken, haar zalig te maken. Alles is er aan gelegen; het komt er op aan, eeuwig zalig of eeuwig ongelukkig te zijn. O mijn God, vol schaamte beken ik, dat ik tot nu toe als een blinde geleefd, en u schandelijk verlaten heb. Ik was er niet op bedacht mijne ziel zalig te maken. O mijn Vader! om de lietde van Jezus Christus, help mij, maak mij zalig. Ik ben tevreden, o mijn God, al moest ik ook alles verliezen, zoo ik u maar niet verlies —

Maria, mijne hoop, maak mij zalig door uwe voorspraak.

Overweging voor den Dinsdag.

Over de doodzonde.

I. Overweeg, dat God u geschapen heeft, om hem te beminnen; doch dat gij door de zonde met eene helsche ondankbaarheid tegen hem zijt opgestaan, dat gij zijne genade en zijne vriendschap hebt veracht. Gij wist, dat gij hem door iedere zonde mishaaagdet, en niettemin hebt gij ze bedreven. Wat doet hij, die zondigt? Hij keert God den rug toe, hij randt diens eer aan en heft de hand op, om hem te slaan; hij bedroeft het hart van zijnen God: «en zij hebben zijnen H. Geest bedroefd.» (Isai. 63.) Wie zondigt, zegt metterdaad tot God: «Verwijder u van mij, ik wil u niet gehoorzamen, ik wil u niet dienen, ik wil u niet meer als mijnen Heer erkennen, ik wil u niet als mijnen God beschouwen. Dit vermaak, dit voordeel, deze bevrediging mijner gramschap zal mijn God zijn.» Zoo spraakt gij in uw hart, toen gij het schepsel vóór uwen God steldet. De H. Maria Magdalena de Pazzis kon niet begripen, hoe een Christen met open oogen eene doodzonde kon bedrijven. En gij, die dit leest, wat zegt gij op uwe beurt? Hoe vele doodzonden hebt gij reeds gedaan?...

Mijn God! vergeef mij, en heb medelijden met mij. Ik heb uwe oneindige goedheid beleedigd; ik haat mijne zonden, ik bemin u, het

berouwt mij u bedroefd te hebben, u, die eene oneindige liefde waardig zijt.

II. Overweeg, hoe God op het oogenblik uwer zonde tot u zeide: «Mijn kind! ik ben uw God, «ik heb u uit het niet geschapen, ik heb u «met mijn dierbaar bloed vrijgekocht. Op straffe «van in mijne ongenade te vallen, verbied ik «u, deze zonde te bedrijven.» Doch gij antwoordet uwen God, door uwe zonde: «Heer, ik wil «u niet gehoorzamen; ik wil mij dit genoeg «verschaffen, ik geef er niet om of het u mis- «hage en of ik daardoor uwe genade verlieze «of niet.»

Ach mijn God! meer dan eenmaal heb ik zoo gehandeld. Hoe hebt gij mij toch zoo lang kunnen verdragen? Ach, ware ik gestorven eer ik u beleedigd had? Ik wil u niet meer mishagen, ik wil u beminnen, o oneindige goedheid, geef mij de genade der volharding, geef mij uwe H. liefde.

III. Overweeg, hoe de zonden oorzaak zijn, dat God den zondaar zijne overvloediger genaden weigert, ja zelfs soms met eenen plotselingen dood straft. «De Heer wacht geduldig «opdat hij, als de dag des oordeels gekomen is, «in de volheid der zonden straffe.» (II. Mach. 6.) O ziel, zoo gij op nieuw bekoord wordt tot zonde, zeg dan niet meer: «Later zal ik mijne «zonden biechten.» Wat toch zal er van u geworden in de eeuwigheid, als God u te voren laat sterven? hoe velen zijn er op die wijze reeds ten gronde gegaan! Ook zij hoopten vergiffenis, maar de ure des doods kwam, en ter helle werden zij gedoemd. — Ach vrees, dat dergelijk lot ook u trefte! — Wie van Gods

goedheid misbruik wil maken, om hem te beledigen, verdient geene barmhartigheid. God heeft u reeds zoovele zonden vergeven, hoezeer moet gij niet duchten, dat Hij u na de eerste doodzonde, die gij zoudt bedrijven, niet meer den tijd tot boetvaardigheid schenken zal. Dank hem, dat Hij u tot nu toe zoo goedertieren gespaard heeft, en maak het vast besluit, liever te sterven dan op nieuw eene zonde te bedrijven.

Zeg daarom: o mijn God, maar al te dikwijls heb ik u beleedigd! Ik wil den overigen tijd mijns levens niet meer besteden aan de zonde, neen, ik wil hem gebruiken om u te beminnen, en de beleedigingen te beweenen, die ik u heb aangedaan. Zij zijn mij van harte leed. Mijn Jezus, ik wil u beminnen, verleen mij daartoe uwe genade; Maria, mijne Moeder, geef mij kracht, en help mij. Amen.

Overweging voor den Woensdag.

Over den Dood.

I. Overweeg, dat dit leven eens zal eindigen, Het vonnis is reeds uitgesproken: «gij zult sterven.» De dood is zeker, doch gij weet niet, wanneer hij u zal treffen. Hoe weinig is er noodig om te sterven! Eene ader, die in de borst springt; eene verstikking in een hoestaanval; eene sterke bloedbraking; de beet van een giftig insect, eene koorts, een steek, eene wonde, eene overstroming, eene aardbeving, een bliksemstraal is genoeg, om u het leven te benemen. De dood zal u overvallen, als gij er het minst aan denkt. Hoe vele zijn 's avonds gezond ter ruste gegaan, en 's morgens dood

te bed gevonden ! Kan dit ook u niet overkomen. Zoo velen, die schielijk gestorven zijn, dachten niet dat zij op die wijze zouden sterven ; zij hebben niettemin op die wijze het leven verloren, en als zij in staat van zonde waren, wat is er dan van hen geworden ? Waar zijn zij dan gedurende de geheele eeuwigheid ? — Ja ook voor u zal eens een nacht beginnen, die geen dag meer heeft, of een dag, waarop geen nacht meer volgen zal. «Ik zal komen gelijk een dief in den nacht,» zegt Jezus Christus ; dat wil zeggen onverwachts en plotselijk. De Zaligmaker waarschuwt u bij tijds, omdat hij uwe zaligheid verlangt. «Wees bereid», zoo roept hij u toe, opdat gij nut zoudt trekken uit zijne waarschuwing eer de dood komt, want is deze eenmaal daar, dan is er geen tijd meer, om zich voor te bereiden.

Ja het is zeker, dat gij sterven zult. Het tooneel dezer wereld moet voor u eindigen en gij weet niet wanneer ! — Wie zegt u dat gij binnen een jaar, binnen eene maand, dat gij morgen nog leven zult ? Mijn Jezus ! verlicht mij en vergeef mij.

II. Overweeg en verbeeld u dat gij reeds werkelijk op het doodsbed ligt uitgestrekt. Een priester staat aan uwe zijde om u te troosten en te bemoedigen ; uwe bloedverwanten omringen u al weenende, zij toonen u het kruisbeeld, zij houden de doodkaars al gereed, want gij zijt op het punt de eeuwigheid in te treden. Gij lijdt vreeselijke pijnen, uwe oogen verduisteren, uwe tong brandt, uw adem is belemmerd, uwe borst benauwd, uw lichaam vermagerd, uw hart van smarten als gebroken.

Alles moet gij verlaten, arm en naakt zult gij in het graf neergelegd worden om daar tot ontbinding over te gaan. De wormen zullen er uw vleesch afknagen, en niets zal er van u overblijven, dan dorre beenderen en een weinig stof. Open een graf, en zie wat er van dien rijke, van dien gierigaard, van die ijdele en verwaande vrouw geworden is?

Zoo eindigt uw leven. In het uur des doods zult gij u daarenboven omringd zien van booze geesten, die u alle zonden voor oogen stellen, welke gij van uwe kindsheid af bedreven hebt. Thans verbergt en verkleint de duivel er de boosheid van, om u tot nieuwe zonde te verleiden; die ijdelheid, zegt hij, dat vermaak, die gemeenzaamheid, die haat is geene groote zonde, bij die verkeering hebt gij geen slecht inzicht; doch in het doodsuur zal hij u al de grootheid er van doen inzien. Op het punt van de eeuwigheid in te treden, zult gij erkennen, welk groot kwaad het is, eenen oneindigen God te beleedigen. Nu, het is nog tijd dat kwaad te herstellen, spoed u, want later zal het geen tijd meer zijn.

III. Overweeg, dat de dood het werk is van een oogenblik, en dat van dat oogenblik de geheele eeuwigheid afhangt. De mensch, op het punt van te sterven, staat voor eene tweevoudige eeuwigheid: eene gelukkige en eene ongelukkige. Zijn eeuwig lot hangt af van zijn laatsten ademtocht, waarna zijne ziel voor eeuwig zalig, of voor eeuwig verdoemd zal wezen. O doodsuur! o laatste ademtocht! o beslissend oogenblik, waarvan eene eeuwigheid afhangt; — eene eeuwigheid van glorie of eene

eeuwigheid van pijnen; eene eeuwigheid van geluk of eene eeuwigheid van ongeluk; eene eeuwigheid van vreugde of eene eeuwigheid van wanhoop; eene eeuwigheid van alle goed of eene eeuwigheid van ellenden; eene eeuwigheid in den hemel of eene eeuwigheid in de hel! Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen: als gij in dat beslissend oogenblik zalig wordt, zult gij niets meer te lijden hebben, maar eeuwig tevreden en gelukzalig zijn; doch zoo gij sterft in zonde en verloren gaat, zult gij rampzalig wezen, en wel zoo lang God, God zal zijn. Bij den dood zult gij zien, wat het zeggen wil: hemel, hel, zonde, verachting der goddelijke geboden, verzwegene zonden in den biechtstoel, onrechtvaardig geld en goed. Wee mij ellendige, zal de stervende zeggen, ik moet dan binnen weinige oogenblikken voor God verschijnen, en wie weet, welk oordeel mij wacht! Waar zal ik heengaan, naar den hemel of naar de hel? Zal ik mij met de engelen voor eeuwig verheugen, of eeuwig branden met de verdoemden? Zal ik kind Gods of slaaf des duivels zijn? Ach, weldra zal ik het weten, en waar ik het eerst den voet zal zetten, daar zal ik ook in eeuwigheid blijven. Wat zal er binnen weinige oogenblikken van mij geworden? Wat zal er geschieden, als ik die ergernis niet herstel; als ik dit onrechtvaardig goed niet teruggeef; als ik mijne vijanden niet van harte alles kwijtscheld; als ik geene goede biecht spreek? Duizendmaal zult gij dan den dag vervloeken, waarop gij gezondigd hebt, dat genoegten verwenschen dat gij u veroorloofd, die wraak, die gij geoeffend hebt. Doch te laat,

want wat gij doet, doet gij slechts uit vrees voor straf, niet uit liefde tot God.

O mijn God, zie, thans bekeer ik mij tot u: ik wil niet wachten tot het uur des doods aanbreekt, neen van nu af aan wil ik u beminnen. Ik omhels u, en in uwe omhelzing wil ik sterven! — Maria, mijne Moeder, laat mij sterven onder den mantel uwer bescherming; sta mij bij in het uur van mijnen dood. Amen.

Overweging voor den Donderdag.

Over het Oordeel.

I. Overweeg, hoe uwe ziel, zoodra zij het lichaam verlaat, voor den rechterstoel van God verschijnt, en geoordeeld wordt. Uw rechter is een almachtige door u beleedigde en uiterst vergramde God. Uwe beschuldigers zijn de duivelen. De stof van het oordeel zijn uwe zonden; het vonnis is onherroepelijk, de straf is de hel. Voor die rechtbank vindt gij makers noch ouders, noch vrienden -- gij staat er alleen met God. De afschuwelijkheid uwer zonden zal u klaar en duidelijk voor den geest worden gesteld, zonder dat gij u zult kunnen verontschuldigen, zooals gij nu doet. Alle zonden, die gij in gedachten, in woorden en werken bedreven hebt, alle zonden van behagen, van verzuim en van ergernis zullen er onderzocht, alles zal er gewogen worden in de groote weegschaal van Gods gerechtigheid. Wordt gij in één punt plichtig bevonden, een eeuwig ongeluk zal u treffen. Mijn Jezus! gij, die mijn

rechter zult zijn, vergeef mij, eer gij mij reenschap zult afvragen.

II. Overweeg, hoe de goddelijke gerechtigheid op het einde der wereld alle volkeren in het dal van Josaphat bijeen zal brengen om hen te oordeelen, en hoe allen met ziel en lichaam belooning of straf zullen ontvangen volgens hunne werken. Overweeg, hoe ook gij uw lichaam wederom zult aannemen, en hoe dat lichaam, zoo gij verdoemd zijt tot een eeuwigen kerker uwer ongelukkige ziel zal dienen. De ziel zal dan het lichaam, en het lichaam de ziel vervloeken, zoodat lichaam en ziel, die nu te zamen verbodene lusten involgen, na den dood huns ondanks zullen vereenigd blijven om elkander wederzijds te pijnigen. Zijt gij daarentegen zalig, dan zal uw lichaam geheel schoon, onlijdelijk en glorievol opstaan, zoodat gij naar ziel en naar lichaam, voor eeuwig gelukkig zult wezen. — Op die wijze zal 's menschen leven evenals een tooneel eindigen. Alle glorie en vreugde, alle luister dezer wereld neemt een einde, alles gaat voorbij; de eeuwigheid alleen blijft; maar eene eeuwigheid van glorie, of eene eeuwigheid van straf; eene gelukzalige of eene rampzalige eeuwigheid, eene eeuwigheid van vreugde of eene eeuwigheid van pijn. De hemel is voor de rechtvaardigen, de hel voor de zondaren. Rampzalig dan hij, die de wereld bemint, die om wille der ellendige genoegens dezer wereld alles verloren heeft, alles: ziel, lichaam, hemel en God.

III. Overweeg het eeuwig vonnis: Jezus Christus als rechter zal zich tot de verdoemden keeren en hun zeggen: «'t Is met u gedaan,

«ondankbaren! het is gedaan! mijn uur is gekomen, het uur der waarheid en der gerechtigheid, het uur van gramschap en van wraak. «Gaaf weg van mij, vervloekten! Gij hebt den vloek «bemind, dat die vloek over u nederkome. Weest «vervloekt nu en gedurende de gansche eeuwigheid! Gaaf weg van mijn aanschiyn, gaaf weg «in het eeuwige vuur, beroofd van alle goederen «en beladen met alle pijnen.» *Gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur.* (Matth. 25.) Dan zal Jezus zich tot de uitverkorenen wenden en zeggen: «Komt, gij gezegenden mijns Vaders, neemt bezit van het «rijk, dat voor u bereid is. Komt, niet om na «mij het kruis, maar om te zamen met mij «de kroon te dragen. — Komt, om erfgenamen «mijner rijkdommen, deelgenooten mijner glorie «te zijn; komt, om gedurende de geheele eeuwigheid mijne barmhartigheid te prijzen. «Komt uit dit ballingsoord naar het Vaderland, «uit de ellende naar de vreugde, uit dit dal «van tranen naar de plaats der eeuwige ge«neugten, komt uit dien kerker van pijnen naar «de plaats der eeuwige rust!» *«Komt gij gezegenden mijns Vaders, neemt bezit van het «rijk, dat voor u bereid is.»* Mijn Jezus, ik hoop ook een dier gezegenden te zijn. Ik bemin u boven al. — Maria, mijne Moeder, zegen mij.

Overweging voor den Vrijdag.

Over de Hel.

I. Overweeg, hoe de hel een akelige gevangenis, een kerker van vuur is, waar de ver-

doemden voor eeuwig gepijnigd worden. In dat vuur liggen zij als bedolven; want eene zee van vuur zien zij beneden zich, eene zee van vuur boven zich, vuur van alle zijden. Gemarteld door die pijnen, smachtend van dorst, verteerd door de vlammen, weenen, klagen, kermen en wanhopen die ongelukkigen, zonder dat iemand hen kan troosten of verkwikken. O hel! hel! sommigen willen niet aan uw bestaan gelooven, totdat zij door u verslonden zijn. Wat zegt gij, die dit leest? — Zoo gij nu moest sterven, waar zoudt gij heengaan? Gij kunt niet eens een voukje op uwe hand verdragen, en gij meent in eene zee van vuur te kunnen wonen, waar gij beroofd van troost en van allen verlaten, de gansche eeuwigheid zult doorbrengen!

II. Overweeg verder de folteringen, waardoor de verdoemde zal gepijnigd worden in alle vermogens zijner ziel. Het geheugen wordt in de hel gemarteld door de wroeging van het geweten, door dien worm die altoos knaagt aan de ziel van den verworpeling als hij de oorzaak nagaat zijner verdoemenis, namelijk, het een of ander vrijwillig zondig vermaak. — O God! hoe zullen hem die vermaken van een oogenblik toeschijnen, na honderd, na duizend, na millioenen jaren in de hel geweest te zijn? Die worm zal hem herinneren aan den tijd, hem door God gegeven, om het heil zijner ziel te bewerken, aan de gelegenheden, die hij gehad heeft, om zalig te worden, aan de goede voorbeelden zijner vrienden, aan de gemaakte, doch niet ten uitvoergebrachte voornemens. Dan zal hij zien, dat er geen middel meer is, om hem uit

zijn eeuwigen ondergang te redden. — O God! o God! welke dubbele hel zal dit zijn! — De wil zal altijd tegenstand ontmoeten; nooit zal hij hebben, wat hij verlangt, altijd wat hij niet verlangt: alle mogelijke folteringen. — Het verstand zal begrijpen, welk oneindig goed het verloren heeft, den hemel namelijk en God! Mijn God, mijn God! vergeef mij om de liefde van Jezus Christus.

III. Zondaar, die thans onbezorgd zijt of gij den hemel en God verliest of niet, gij zult uwe verblindheid erkennen, als gij de zegepraal en de vreugde der gelukzaligen in den hemel, uwe eigene verbanning uit dat gelukkig Vaderland, uit de tegenwoordigheid van God, uit het gezelschap van Maria, van de Engelen en de Heiligen Gods aanschouwen zult. Dan zult gij radeloos van wanhoop uitroepen: O hemel, o plaats van vreugde, o God! oneindig goed, gij zijt niet voor mij, gij zult nooit meer voor mij wezen! — Doe dan boetvaardigheid, verander terstond van leven. Wacht niet tot later, dan is er misschien geen tijd meer voor u. — Geef u over aan God. Begin hem waarlijk te beminnen. Bid Jezus, en Maria, dat zij zich uwer ontfermen.

Overweging voor den Zaterdag.

Over de Eeuwigheid.

I. Overweeg, hoe de hel geen einde kent, maar hoe men alle pijnen lijdt gedurende de geheele eeuwigheid. Er zullen honderd, ja dui-

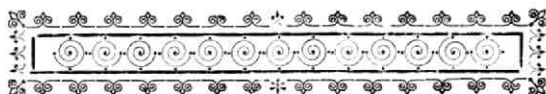
zend jaren in pijnen voorbijgaan, en de hel zal eerst beginnen. Er zullen honderd duizend, honderd millioenen, en duizend millioenen jaren en eeuwen verloopē, en de hel zal altijd op nieuw beginnen. Zoo in dit uur een Engel aan eenen verdoemde de tijding bracht, dat God hem uit de hel wil verlossen, maar eerst na zoovele millioenen jaren, als er druppelen in het water, bladeren aan de boomen, zandkorrels in de zee en op de aarde zijn; dan zou die tijding *den verdoemde* eene grootere vreugde veroorzaken dan gij hebben zoudt, als men u de tijding bracht, dat gij koning van een groot rijk waart geworden; want de verdoemde zou zeggen: het is waar, vele, zeer vele eeuwen zullen voorbijgaan, doch er zal toch éēns een dag komen, waarop mijne pijnen zullen eindigen. Ja al die eeuwen zullen voorbijsnellen, — doch de hel zal steeds op nieuw beginnen, al die eeuwen zullen zich zoo vaak vermenigvuldigen, als er zandkorrels, druppelen, bladeren zijn, doch de hel zal altoos op nieuw beginnen. Ieder verdoemde, zoo het mogelijk ware, zou gaarne met God dit verdrag sluiten: «Heer, «vermeerder mijne pijnen zooveel het u belieft! «verleng ze zooveel gij wilt, ik ben daarmee «tevreden; als zij maar éénmaal een einde «nemen, dan ben ik voldaan.» Doch neen, dat einde zal nooit komen, — nooit! — Doch misschien zal de arme verdoemde zich zelve zoeken te misleiden, en te vleien met de hoop, dat God eenmaal zich over hem moge ontfermen, en hem uit de hel verlossen. — Neen, de verdoemde zal altoos het vonnis zijner eeuwige verwerping voor oogen hebben, en uitroepen:

Ach! nimmer zullen de pijnen, die ik nu lijd, dat vuur, die droefheid, die kreten van wanhoop, eindigen; nimmer! nimmer! Zij zullen eeuwig, eeuwig duren! O eeuwigheid, o hel! hoe is het mogelijk dat de menschen aan u gelooven en toch zondigen, ja zelfs in de zonde blijven voortleven!

II. Mijne ziel, bedenk, dat de hel ook u wacht, als gij zondigt. Reeds brandt onder uwe voeten die schrikkelijke vuuroven, en ach! op het oogenblik, dat gij dit leest, worden zoo-vele zielen door dien vuurpoel verslonden. Bedenk, dat gij de hel niet meer zult verlaten, als gij daar eenmaal zijt binnen gegaan. En zoo gij misschien de hel reeds hebt verdiend, dank dan God, dat hij u nog niet daarin heeft geworpen, en haast, haast u, het bedreven kwaad, zoodra mogelijk te herstellen. Beween uwe zonden, en bezig alle middelen, die u ten dienste staan, om zalig te worden. Ga dikwijls biechten, lees dagelijks iets uit een of ander geestelijk boek. Bid dagelijks den Rozenkrans ter eere van Maria, ten einde eene groote godsvrucht tot haar te bekomen; vast, zoo het u mogelijk is, iederen zaterdag ter eere van Jezus' Moeder, wedersta aan de bekoringen, en roep dikwijls de zoete namen van Jezus en Maria aan. Vlucht de gelegenheden tot zonde; en zoo God u roept, om de wereld te verlaten, zoo doe het! doe het! Ach, al doet men nog zoo-veel om eene eeuwigheid van pijnen te vermijden, het blijft altijd weinig of niets. Nooit kan men zeker genoeg zijn, zegt de H. Bernardus, wanneer het op de eeuwige zaligheid aankomt.

Om zich voor de ceuwigheid in verzekering te stellen, kan men geene voorzorg genoeg nemen. Hoevele kluizenaars gingen, ten einde de hel te ontvluchten, in hollen en woestijnen leven. En gij? die zoo dikwijls de hel verdiend hebt, wat doet gij? Zie toe dat gij niet verloren gaat. Geef u over aan God, en zeg hem: Heer, zie ik wil alles doen, wat gij van mij verlangt. O Maria! sta mij bij!

III. GEESTELIJKE LEZING IN VERHALEN EN VOORBEEDEN.

«Leg u toe op de lezing.... overweeg de waarheden en wees er voortdurend mede bezig, opdat uw voortgang blijkbaar zij voor allen.» (1 Tim. 4, 14.)

Het ware te wenschen, zegt de H. Alphonsus, dat allen, die de volmaaktheid beminnen, iederen dag een half uur besteedden aan de meditatie; maar evenzeer ware het te wenschen, dat zij zich gedurende een half uur bezighielden met de geestelijke lezing. Voor hen, die volmaakt willen worden, is deze oefening *noodzakelijk, heilzaam en vol vertroosting*, vooral wanneer zij goed wordt verricht.

1. Alle godgeleerden en alle schrijvers van het geestelijk leven, prijzen eenparig de geestelijke lezing aan en noemen haar een grondslag voor de degelijke godsvrucht. De volmaaktheid, zegt de H. Augustinus, veronderstelt eene vereeniging met God; doch wie voortdurend met God wil wezen, zegt hij, moet ook voortdurend bidden en lezen. Verricht iederen dag uwe geestelijke lezing, schrijft de H. Hieronymus aan Nepotianus, want als gij bidt, spreekt gij met God, maar als gij uwe geestelijke lezing maakt, spreekt God met u. Alle Heiligen dan ook, alle godvruchtige zielen hechten eene groote waarde aan deze oefening en erkennen er de heilzame uitwerkselen van voor het geestelijk leven.

2. Weest er zeker van, zegt de H. Augustinus, dat de geestelijke lezing, goed verricht zijnde, de kostbaarste vruchten voortbrengt: zij zuivert de ziel, vervult haar met vrees voor de zonde en de hel en wekt een vurig verlangen op naar de hemelsche ge-

neugten. Eene goede geestelijke lezing, zegt een schrijver, verkwikt de neerslachtigen, troost de bedrukten, bemoedigt de wankelenden, sterkt de zwakken, maakt de uitgestorten ingetogen, de tragen ijverig, de rechtvaardigen volmaakt. Verschillende groote Heiligen zijn hunne bekeering aan de geestelijke lezing verschuldigd: de H. Seraphion aan het lezen van het Evangelie, de H. Augustinus aan het lezen der brieven van den H. Paulus, de H. Ignatius aan het lezen van de levens der Heiligen.

3. Om echter al die voordeelen te genieten en de vertroosting te smaken, die de geestelijke lezing aanbiedt, moet men ze goed verrichten en vooral drie zaken vermijden. Men leze niet te vlug, maar overwege datgene, wat men gelezen heeft. Gelijk een zachte, aanhoudende regen meer vruchtbaarheid geeft aan de aarde, dan een voorbijgaande stortvloed; zoo is het ook met de geestelijke lezing voor de ziel. Men leze niet uit nieuwsgierigheid, maar uit verlangen om deugdzaam te worden; anders mist men het doel der geestelijke lezing en sluit zijn hart voor de genade. Men leze eindelijk niet uit ijdelheid, uit zucht n. l. om veel te weten, maar uit verlangen om veel voor God te doen.

De volgende verhalen en overwegingen kunnen daartoe dienen.

DE EEUWIGE WAARHEDEN.

De kerkelijke geschiedenis verhaalt ons van een groot getal heilige boetelingen, welke, ten volle bewust van de nietigheid aller aardsche goederen, en getroffen door de overweging der eeuwige waarheden van onzen H. godsdienst, zich in de eenzaamheid begaven, om daar ongestoord de overweging dier heilige waarheden voort te zetten. Zij leefden van elkander gescheiden in holen en spelonken, en hielden zich

alleen bezig met deze gedachte: de dood is zeker, doch niemand weet wanneer, waar en hoe hij sterven zal; — elk oogenblik kan het laatste van ons leven zijn; — zoodra de mensch sterft, zal hij door God geoordeeld worden en eene strenge rekenschap afleggen van zijne gedachten, woorden en werken; — na dit leven, dat zoo snel voorbijgaat, begint de eeuwigheid, die geen einde heeft, en die of wel gelukzalig of wel rampzalig zal wezen. Zij overwogen, dat wij enkel op de wereld zijn, om onze zaligheid te bewerken; — dat het gemis der zaligheid voor eeuwig onherstelbaar is; — dat eene enkele doodzonde ons voor eeuwig rampzalig kan maken, en dat de zonde het éénig kwaad, het éénig ongeluk is, hetwelk wij te vreezen hebben. Doordrongen van die ernstige gelachten, brachten zij geheele nachten met waken door; zij vastten en droegen haren kleederen; zij voedden zich steeds met wortelen en kruiden of ten hoogste met brood, dat zij met hunne tranen bevochtigden, — en dat alles ten einde hun lichaam in bedwang te houden en het vleesch aan den geest te onderwerpen. Zoo sletten zij hun leven, of liever, zoo stierven zij langzaam weg, en waren zij aldus, na twintig, dertig, veertig jaren aan het einde hunner loopbaan gekomen, dan vroegen zij elkander, vervuld met eene heilige vrees en met bevende stem: «Meent gij, «ach meent gij, dat God mijne ziel barmhartig «zal zijn, dat hij mij mijne zonden zal vergeven «hebben? Meent gij, dat ik bij mijnen dood den «troost zal smaken, dat de eeuwige Rechter de «strengheid van zijn oordeel jegens mij zal ver«zachten? Zou ik mogen hopen, dat ik de eeuwige

«verdoemenis zal ontgaan, en deelachtig worden
«aan het geluk der uitverkorenen?»...

Welke gevoelens! welk voorbeeld! maar ook,
welke beschaming voor ons! —

Al zijn wij ook niet geroepen tot zulke buitengewone dingen, waartoe overigens eene buitengewone genade noodig is; wij zijn toch allen, zonder uitzondering, gehouden den geest van boetvaardigheid in ons aan te kweeken, zonder welke er geene zaligheid mogelijk is; want «zoo gij geen boetvaardigheid doet,» zegt de eeuwige wijsheid, «zult gij allen gelijkelijk ver-
«gaan.» Wij zijn geroepen, om eerst en vooral het rijk Gods te zoeken, om ons hart niet aan de wereld te hechten, om ons lichaam te kastijden, en aan de heerschappij van den geest te onderwerpen, om onze zaligheid met vrees en angst te bewerken. Maar waarom doen wij niets van dat alles, terwijl de heilige boetelingen, welke wij aanroepen en vereeren, werken verrichtten, die men volstrekt niet van ons vraagt, alhoewel zij hetzelfde evangelie volgden als wij, denzelfden godsdienst beleden als wij, denzelfden God dienden, en dezelfde eeuwigheid verwachtten of vreesden. — Wat is de reden van zulk een groot verschil tusschen hen en ons? De Heiligen hadden een levendig geloof, en daarom behartigden zij de zaligheid hunner ziel; — ons echter ontbreekt dat levendig geloof, en daarom verwaarloozen wij de belangen onzer ziel. Zij overwogen zonder ophouden de grootheid Gods, de afschuwelijkheid der zonde, de onzekerheid van het uur des doods, de verborgenheid van Gods oordeelen, de gedachte aan eene altoos gelukzalige of altoos rampzalige

eeuwigheid; — en wij, — wij zoeken zooveel mogelijk zulke gedachten van onzen geest verwijderd te houden. Zij, om het met één woord te zeggen, — zij leefden als heiligen, en wij leven als wereldlingen.

Laat ons die waarheden wel overwegen, zoo lang het nog tijd is. Hoeveel troost zal ons dit verschaffen! Daarentegen wat staat ons te wachten, zoo wij het verzuimen? Overdenken wij daarom van tijd tot tijd de eeuwige waarheden van ons H. geloof, uit vrees van anders in eeuwigheid prijs gegeven te worden aan wanhoop en vertwijfeling.

HET ZIELENHEIL.

Een man, die geheel zijn leven in dienst van een aanzienlijk heer had doorgebracht, werd door eene doodelijke ziekte overvallen. Zijn heer, die hem zeer beminde, bezocht hem, en vond den zieke in het grootste gevaar; ieder oogenblik kon men den dood verwachten. Diep getroffen bij het droevig gezicht, zeide hij tot hem: Och kon ik iets voor u doen! Vraag met vertrouwen al wat gij wilt, en vrees niet dat ik u iets zal weigeren. — Mijn heer en meester, sprak de zieke, in den toestand waarin ik mij thans bevind is er maar ééne zaak, die ik van u begeer, namelijk deze: verleng mijn leven, al ware het ook maar een kwartier uurs! — Helaas, sprak de meester, dat is niet in mijne macht! Vraag iets anders, wat ik in staat ben u te verleen. — Hoe, hernam de stervende, vijftig jaren lang heb ik u gediend en nu kunt gij mij het leven nog niet een kwartier uurs

verlengen? Ach! hadde ik mijnen God zoo trouw gediend als u, hij zou mij thans niet enkel een kwartier uur levens, maar eene gelukzalige eenwigheid schenken! Na die woorden gaf hij den geest. O hoeveel beter ware het hem geweest, hadde hij tijdens zijn leven in beoefening gebracht wat hij thans op zijn sterfbed, bekende verzuimd te hebben!

En wij, zullen wij niet eenmaal hetzelfde lot ondervinden? — Wij vermoeien en tobben ons af in den dienst der wereld, ja wij brengen ons voor haar ten offer, en als het uur van sterven daar is, wat zal de wereld dan voor ons doen?.... En wat zal ons op ons sterfbed overblijven van alles wat wij voor de wereld gedaan hebben, zoo wij den dienst van God en de zaligheid onzer ziel verwaarloozen? Overwegen wij dit ernstig en maken wij ten slotte het volgend besluit: ik wil zalig worden; ik wil de tijd mijns levens, die mij nog overblijft, aan het werk mijner zaligheid besteden! Tot nu toe heb ik dit al te zeer verwaarloosd en ik moet het als een groot geluk beschouwen, dat God mij nog den tijd en de genade schenkt daarover na te denken.

DE ZONDE.

Arcadius, keizer van Constantinopel, had eenen onverzoenbaren haat opgevat tegen den H. Joannes Chrysostomus. Eens zeide hij in eene vlaag van woede tot eenige zijner hovelingen: O kon ik mij toch op dien bisschop wreken! De hovelingen waren aanstonds gereed hunnen keizer

raad te geven. Zend hem in ballingschap, zeide de eene, opdat hij nimmer voor uwe oogen verschijne! Ontneem hem zijne goederen, sprak een tweede. Sla hem in boeien, zeide een derde, en werp hem in de gevangenis! Zijt gij niet meester over leven en dood, vroeg een vierde? Welnu, doe hem dan sterven. Één hoveling, veel verstandiger dan alle anderen te zamen, zeide op zijne beurt: gij bedriegt u; dat zijn niet de middelen, om u op hem te wreken. Waarheen zult gij hem verbannen, daar de geheele aarde zijn vaderland is. Ontneemt gij hem zijne goederen, gij ontneemt die niet aan hem, maar aan de armen. Werpt gij hem in den kerker, hij zal zijne ketenen kussen en zich gelukkig achten. Veroordeelt gij hem ter dood, gij opent hem den hemel. Neen, keizer, wilt gij u op den bisschop wreken, dwing hem dan eene zonde te bedrijven. Ik ken dien man, niets ter wereld vreest hij dan de zonde.

Christenen, overweegt eens deze waarheid en onthoudt ze goed; de mensch, in staat van zonde, kan nimmer den hemel, zijn waar vaderland, binnengaan. Als zondaar kunnen wij God, den oorsprong van ons wezen, nimmer aanschouwen. Om de zonde, ja om eene enkele doodzonde, die wij niet hebben afgeboet, worden wij voor eeuwig aan de pijnen der hel prijs gegeven. Overweegt dat wel, ja vergeet, als gij wilt, al het overige om hieraan alleen te denken. «Vlucht «de zonden als voor het gezicht eener slang.» (Eccl. 21. 2.) «Vader! ik heb gezondigd tegen «den hemel en tegen u.» (Luc. 15. 21.) «Ik erken «mijne ongerechtigheid, en mijne zonde staat «mij steeds voor oogen.» (Ps. 50. 5.) «Keer uw

«aangezicht af van mijne zonden en wisch alle
«mijne ongerechtigheden uit.» (Ps. 50 11.)

DE DOOD.

Eene jonge dame, die met veel verstand begaafd was en toegerust met alle eigenschappen welke haar geslacht konden versieren, bevond zich veel eerder dan zij gedacht had aan het einde harer loopbaan. Gelijk het helaas maar al te dikwerf gebeurt, hield men haar aanvankelijk het gevaar verborgen, waarin zij zich bevond; doch toen de kwaal toenam, was men gedwongen, haar haren toestand bekend te maken en haar te vermanen, dat zij haar geweten in orde moest brengen. Die tijding veroorzaakte haar in het begin schrik en ontsteltenis; doch gesterkt door de genade van God namen de gevoelens van geloof in haar de overhand, zij bracht grootmoedig aan God het offer van haar leven, en verzocht zelve om de laatste HH. Sacramenten. Inmiddels ontbood zij eenige harer «vriendinnen om haar te komen bezoeken. Deze «verschenen juist toen zij op het punt stond de laatste HH. Sacramenten te ontvangen. «Mijne vriendinnen,» zoo sprak de stervende op hartroerenden toon, «ik heb u ontboden om u de «nietigheid der aardsche dingen te toonen. Gij «ziet mijnen toestand en zijt getroffen; trekt «nut daaruit en erkent de beuzelarijen dezer «wereld. Ach! mijne geliefden, kondet gij toch «de zaken zoo klaar zien als ik die thans aan-«schouw! alle ijdelheden en hersenschimmen van «dit leven zouden voor uwe oogen verdwijnen, «en gij zoudt erkennen, dat niets ter wereld

«eenige waarde heeft dan God alleen te dienen. «— Mijn uur is thans gekomen, ook het uwe «zal komen; wacht toch niet, u daartoe voor te «bereiden. Voor de laatste maal in dit leven zie «ik u; voor de laatste maal spreek ik tot u en «verzoek u voor mij te bidden; en zoo ik, steu- «nende op de verdiensten van Jezus Christus «bij God barmhartigheid vind, zal ik ook u bij «God niet vergeten.» Vervolgens ontving zij de H. Teerspijze, en gaf kort daarna den geest. Deze laatste woorden drongen diep in de harten harer vriendinnen, en brachten vruchten van zaligheid voort.

Mochten zij ook bij ons ernstige overweging vinden.

DE EEUWIGHEID.

Een beroemd schilder van vroegeren tijd ontving eens het bezoek van een anderen schilder, die hem de volgende vraag stelde: Hoe komt het toch, dat gij, die een zoo groot kunstenaar zijt, zoo weinig schilderijen vervaardigt, daar ik, die in de kunst ver beneden u sta, er in korten tijd zoo velen vervaardigd heb? Dat zal ik u zeggen, was het antwoord; gij schildert voor den tijd, en ik voor de eeuwigheid.

Schoone les! — Wij allen moeten een beeld schilderen; dat wil zeggen: als Christenen moeten wij, willen wij eenmaal tot de uitverkorenen behooren, de gelijkenis van Jezus Christus, het voorbeeld en model aller uitverkorenen in ons afmalen. Dagelijks kunnen wij daaraan arbeiden: een gebed tot God gestierd, eene aalmoes ter liefde Gods gegeven, eene versterving door den

geest van boetvaardigheid geheiligd, zijn allen even zoovele penseeltrekken, waarmede wij het beeld van Jezus Christus in ons afschilderen. Doch houden wij steeds voor oogen, dat dit beeld niet voor den tijd, maar voor de eeuwigheid moet gemaakt worden.

Laat ons, overtuigd van die groote waarheid, leven en handelen als menschen, vol van de gedachte aan de eeuwigheid, door het geloof aan de eeuwigheid versterkt, en door de hoop op de eeuwigheid bemoedigd, in één woord, als menschen, die voor de eeuwigheid bestemd zijn. — Geve God dat de gelukzalige eeuwigheid eenmaal ons deel zij.

Overweeg dit wel, en zeg zonder ophouden tot u zelve: er is eene eeuwigheid! — ik ben voor die eeuwigheid bestemd, — misschien sta ik aan de poorten der eeuwigheid, — welk zal mijn lot in eeuwigheid zijn. Daar mij tijd gegeven is om dit te overwegen, zoo wil ik dien zoo ver ik kan, daartoe besteden en mijn gedrag daarnaar inrichten.

UITSTEL DER BEKEERING.

«Toef niet, u tot den Heer te bekeeren, en stel niet uit van dag tot dag.» (Eccl. 5, 8.) Te allen tijde ziet men zondaars, die in zonde leven, in zonde volharden, en toch nog zeggen, dat zij zich eens zullen bekeeren, in de meening, dat de tijd hun daartoe niet ontbreken zal. Uitzinnige taal, die reeds eene ontelbare menigte zielen in het verderf heeft gestort, en nog zal storten. O zondaar, bedrieg u niet, stel uwe bekeering niet uit, anders loopt gij gevaar

u niet te bekeeren, en als een verworpeling te sterven. Ten minste vindt gij in de waarheden van ons H. Geloof geen schijn van grond, die u in uw vermetel vertrouwen kan sterken; integendeel, alles roept u toe, dat gij in het uiterste gevaar verkeert. Ja de uitspraken van het geloof moeten eenen zondaar, die zijne bekeering uitstelt, met schrik en angst vervullen. Schrikkelijk zijn de uitdrukkingen, bedreigingen, vergelijkingen, afbeeldingen, gelijkenissen en voorbeelden, waarvan de H. Schrift zich bedient om den zondaar tot eene spoedige bekeering op te wekken.

Schrikkelijk op de eerste plaats zijn de uitdrukkingen, waarmede de H. Schrift bij den zondaar aandringt op bekeering: «Zoekt den Heer nu gij hem kunt vinden.» (Isa. 55. 6.) «Wandelt terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalle; want die in de duisternis wandelt, weet niet waarheen hij gaat.» (Joa. 12. 35.) «Weest bereid, want op een uur, waarop gij niet bedacht zijt, zal de Zoon des menschen komen.» (Luc. 12. 40.) «Heden, als gij zijne stem zult hooren, verhardt toch uwe harten niet.» (Ps. 94, 8.)

Schrikkelijk eveneens zijn de bedreigingen: «Gij zult mij zoeken en niet vinden.» (Joan. 7. 34.) «Wijl ik riep, maar gij geweigerd hebt; wijl ik mijne hand uitstrekke, maar niemand er acht op gaf, wijl gij al mijne raadgevingen verworpen, en mijne berispingen veracht hebt; zoo zal ik ook lachen bij uwen ondergang, en spotten als u overkomt wat gij vreestdet. Als het onheil u onverwachts zal overvallen; als uw verderf, een stormwind gelijk, aanrukt,

«als angst en nood over u komen, dan zullen «zij mij aanroepen, maar ik zal hen niet ver- «hooren.» (Prov. 1. 24. 28.) «In uwe zonde zult «gij sterven.» (Joan. 8. 21.)

Krachtig zijn de vergelijkingen: «De dag des «Heeren zal komen, gelijk een dief in den «nacht, want als zij zullen zeggen: vrede en «veiligheid, dan zal een plotseling verderf hun «overkomen.» (Thess. 5. 2-3.) «Gelijk de visschen «gevangen worden met den angel, en de vogelen «met den strik, zoo worden de menschen ge- «vangen ten tijde des onheils, wanneer hun dit «plotseling overvalt.» (Ecc. 9. 12.)

Treffend insgelijks zijn de afbeeldingen: Zóó flikkert de bliksem, en zóó is hij verdwenen: — ziedaar een beeld des levens: heden 'zijt gij op deze wereld; morgen in de eeuwigheid. «Gelijk «de bliksem uitgaat van 'het Oosten en licht tot «in het Westen, zoo zal ook de komst van den «Zoon des menschen zijn.» (Matth. 23. 27.) «Reeds ligt de bijl aan den wortel der boomen, «alle boom die geene goede vrucht voortbrengt, «zal uitgehouwen en in het vuur geworpen «worden.» (Luc. 3. 9.)

Niet minder treffend zijn de gelijkenissen: De dwaze maagden slapen in, terwijl zij den bruidegom verwachten; midden in den nacht komt hij; zij gaan hem te gemoet, — doch worden afgewezen met deze woorden: *ik ken u niet.* De knecht, door de komst van zijn Heer verrast, wordt vastgegrepen, gebonden, en in de duisternis daar buiten geworpen. «Werpt «dien nutteloozen dienstknecht in de duisternis «daar buiten. Daar zal gewezen zijn en geknars «der tanden. (Matth. 25. 30.)

Schrikwekkend ten laatste zijn de voorbeelden. Esau verkoopt zijn recht van eerstgeboorte. Weldra voelt hij berouw daarover, hij wil zijn woord herroepen, doch het is te laat; de zegen is voor altijd verloren. — De stervende Antiochus bidt, kermt en zucht; — de ongelukkige! zijn hart, zegt de H. Schrift, was niet oprecht; hij wenscht vergiffenis, doch bekomt ze niet: «Hij bad tot den Heer, de goddelooze, «van wien hij toch geene barmhartigheid meer «zou bekomen,» (2. Mach. 9.)

O verblinde zondaar, zeg mij eens wat zeggen al die uitspraken der H. Schrift aan hen, die hunne bekeering tot het einde uitstellen? Wat hebben zij te wachten, die ongelukkigen, die in hun leven doof waren voor de stem van God, die aan de goddelijke genade hardnekkig weêrstand boden, die de stem, welke hen tot boetvaardigheid aanspoorde, verstikken, die den H. Geest in hun hart bedroeven, die het aanbiddelijk bloed der verlossing onteeren, die zich tegen alle knagingen des gewetens verhard hebben? Wat hebben zij te wachten, dan dat zij, hunne bekeering altijd verschuivende, ten slotte geene boetvaardigheid doen, of ten minste geene oprechte boetvaardigheid, en alzoo onboetvaardig zullen sterven en eeuwig verloren gaan.

Wee hem! die dit niet in zijn geheugen prent.

Men zal misschien zeggen: maar hebben de arbeiders, die eerst in het laatste uur in den wijngaard zijn gekomen om te arbeiden, niet het gansche loon ontvangen? — Dat is waar, doch deze arbeiders stonden op de markt op

arbeid te wachten, zij zuchtten, zij verlangden te werken: de zondaren daarentegen, die de boetvaardigheid altijd uitstellen, waar moet men ze zoeken? bij het spel, in gezelschappen, midden in de zonden, en — hebben zij daarenboven wel eenig verlangen om zich te bekeeren?

Of men zal zeggen: de goede moordenaar heeft zich eerst bij zijnen dood bekeerd, wij mogen hetzelfde hopen. Dit is meer een wonder, dan een voorbeeld, zegt de H. Augustinus: durft gij, o zondaar! zulk een wonder der genade, zulk een wonder van bekeering verwachten? — Verdient gij het? — Ja, de goede moordenaar heeft zich bij den dood bekeerd, doch dit is het eenige voorbeeld van dien aard, dat in de H. Schrift te vinden is. En waar heeft hij zich bekeerd? Aan de zijde van den sterfenden Jezus, en met zijn goddelijk bloed besproeid. Doch zondaar, wend uwe oogen ook eens naar den anderen kant, zie daar hangt de kwade moordenaar. Hoe sterft hij? — In wanhoop, in de onmiddellijke nabijheid van Jezus Christus. In plaats dus van zorgeloos en onbekommerd voort te leven, sta op en wees niet zonder vrees geheel uw leven lang! —

Het is dan waar: de zondaar die zijne bekeering uitstelt, stelt zich in gevaar zich niet te bekeeren, en daar hij zich vleit met de gedachte van eene ijdele bekeering in de toekomst, stort hij zich in den afgrond der eeuwige straffen! — Overweeg dit; zeg tot u zelve, wat de H. Geest u toeroept: *«Stel niet uit!»* — begin heden, — morgen is het misschien te laat!

DE DOOD DES ZONDAARS.

Verbeeldt u een zondaar, die altijd in de zonde voortleefde, zijne bekeering van den eenen dag tot den anderen uitstelde, en zich vleide met de hoop: later, op mijn sterfbed zal ik mij bekeeren, — verbeeldt u zulk een zondaar door eene doodelijke ziekte aangetast op zijn uiterste gebracht. De eerste dagen stelt men zich gerust en zegt: het is niet erg, de ziekte heeft niet veel te beteekenen. Inmiddels neemt de kwaal toe, en wordt ernstig. Wat geschiedt er? De geneesheeren worden geroepen, alle soorten van geneesmiddelen aangewend om het lichaam te hulp te komen. — En wat doet men voor de ziel? Daar is nog tijd voor, dat vereischt nog geen spoed. Men moet den zieke niet verschrikken; wij zullen wachten tot morgen; zou de ziekte toenemen, dan zal men er aan denken. — De ziekte neemt inderdaad toe en eindelijk verklaren de geneesheeren haar voor doodelijk. — Nu ziet de een den anderen aan, droefheid is op aller gelaat te lezen, men spreekt elkander zachtjes toe, niemand durft den zieke zijn toestand onder het oog brengen; allen zijn verslagen, en men weet niet, wat men doen moet. O heillooze liefde, o ongelukkige omzichtigheid!

De zieke nadert zijn einde, de benauwdheden van den dood overvallen hem; hij ligt buiten kennis, zonder spraak en zonder gevoel. — Een biechtvader, een biechtvader! zoo roept men nu in de grootste beangstheid, een biechtvader! Aanstands wordt iemand heengezonden; doch — o heilige voorzienigheid! o vreeselijke recht-

vaardigheid Gods! Geen priester is te vinden! men zendt op nieuw, men wacht. Inmiddels sterft de zieke. *«In uwe zonden zult gij sterven!»*

Doch misschien vindt men terstond eenen priester, die zich naar den zieke spoedt, doch op het oogenblik, dat hij binnentreedt, geeft de zieke den geest, en men voegt den priester toe: hij is gestorven — *«In de zonde!»*

Veronderstel echter dat hij den zieke nog in leven vindt; welk leven is dat! Is het voor de zaligheid zijner ziel niet bijna hetzelfde, als ware hij reeds gestorven. Zijn hoofd is diep voorover gebogen, zijn oog mat en onbeweeglijk; zijn aangezicht doodsbleek; zijn ledematen zijn verstijfd, met moeite en luide ademt hij, hij is ten prooi aan de angsten des doods. De priester spreekt hem toe, — geen teeken van berouw is te bespeuren. Hoe zou hij zich nu nog kunnen bekeeren in dien staat — *«In de zonde!»*

Doch, geef den zieke behoorlijk tijd om zich voor te bereiden. Onderstel, dat hij in tijds gewaarschuwd is geworden, dat de biechtvader tijdig gekomen is, dat de zieke nog ter kennis en bij verstand is. Plaatsen wij ons in den geest aan zijn sterfbed, laat ons getuigen zijn van een schouwspel, dat schijnbaar en uiterlijk zielroerend en stichtend, maar in werkelijkheid schrikkelijk en ijzingwekkend is. — Ondoorgrondelijk zeker zijn de oordeelen Gods. Maar in den regel mag men zeggen, dat zij die tot den dood onboetvaardig geleefd hebben, ondanks den schijn van het tegendeel, ook op hun sterfbed onboetvaardig zijn. Slaven der zonde waren zij in hun leven, slachtoffers der

goddelijke wraak zijn zij na hunnen dood. «*In de zonde!*»

Wee den onboetvaardigen zondaar, die alle vermaningen en waarschuwingen met onverschilligheid en ongevoeligheid beantwoordt! Niets treft, niets roert hem meer. Al te duidelijk ziet men, aan dien afkeer voor alle goddelijke dingen, dat God hem nu ook verlaten en zich van hem verwijderd heeft. — «*In de zonde!*»

Wee u, onboetvaardige zondaar, die nu op uw sterfbed God voor eenen vreeselijken en onverbiddelijken wreker houdt, en dienvolgens u in den afgrond der wanhoop stort; die bij het zien uwer misdaden en gruwelen meent, dat er voor u geene barmhartigheid meer is, die den Heer aanschouwt als gewapend tegen u, met den bliksem zijner strallende gerechtigheid, die u zelve veroordeelt, en door die wanhoop u zelve uw eeuwig oordeel in de ziel drukt, — in uwe ziel. — «*In de zonde!*»

Wee u, onboetvaardige zondaar, die u in eenen anderen afgrond stort, door u namelijk aan vermetel vertrouwen over te geven, en u inbeeldt dat God, die u geschapen heeft, ja, die de zuivere liefde is, zijn scheepsel niet voor eeuwig kan verwerpen, dat zijne barmhartigheid oneindig is, ja dat hij ondanks de onboetvaardigheid uws harten u al uwe zonden zal vergeven! In schijn is uw vertrouwen schoon; doch in werkelijkheid is het een duivelsch, een vermetel vertrouwen, dat u overlevert aan uwen verworpen zin, en het teeken der eeuwige verwerping in uwe ziel drukt, — in uwe ziel. — «*In de zonde!*»

Wee u, onboetvaardige zondaar, die zelfs het

geloof in uw hart hebt uitgewischt, en door uw misdadig leven tot ongeloof en goddeloosheid gekomen zijt; die niet hooren wilt van bekeering, van godsdienst, van sacramenten, die oog en oor sluit voor alles wat u tot bekeering kan leiden, gij sterft, tot schrik en verbazing van allen, die u omringen, en eindigt de gruwelen van een goddeloos en onstichtend leven door eenen rampzaligen en heilloozen dood! — *«In de zonde!»*

Het beslissend oogenblik is genaderd. Een laatste zucht ontsnapt aan de borst des stervenden; hij is niet meer. Aanstonds verneemt men het weemoedig en treurig gelui der klokken. — Wat verkondigen zij? Een lid minder in een huisgezin — een mensch minder in de wereld, een verdoemde meer in de hel. — *«In de zonde!»*

Welk een dood! — kan men daaraan denken zonder te sidderen?

En ziedaar toch de gewone dood, ik zeg niet van alle, doch van de meeste zondaars, die de boetvaardigheid tot op hun sterfbed uitstellen. Ziedaar hun rampzalig uiteinde, of liever ziedaar de slagen der gerechte hand Gods, die hen treft. Als zondaar heeft hij geleefd, als verdoemde is hij gestorven! nu volgt eene eeuwigheid van wanhoop. — *«In uwe zonden zult gij sterven!»*

DE ONKUISCHHEID.

Een jongeling, aan alle gruwelen der ontucht overgeleverd, koesterde eene ongeregelde liefde voor eene lichtzinnige jongedochter. Alles werd

in het werk gesteld om den jongeling van den weg des verderfs terug te voeren. Doch gebeden en smeekingen, waarschuwingen en vermaningen, raadgevingen en bedreigingen bleken vruchteloos. De dood echter zou een einde aan dien zondigen omgang maken. Onverwachts wordt de jongedochter ten gevolge harer uitspattingen uit het leven weggerukt. De jongeling is ontroostbaar, ja vervalt schier in wanhoop. Welverre echter dat het ongeluk van haar, die hem in zoovele zonden had doen vallen, het vuur der ontucht in zijn hart zou uitdooven, wordt dit met den dag al heviger. Een vriend heeft medelijden met den beklagenswaardigen jongeling en teneinde hem tot inkeer te brengen voert hij hem naar het kerkhof, opent het graf waarin het zondig meisje nog kort te voren begraven was en zegt: ziehier waartoe de ontucht het voorwerp uwer onreine liefde gebracht heeft. Een ondragelijke geur doet den jongeling schier in onmacht vallen. Hij wil wegvluchten. — Zijn vriend echter houdt hem staande en spreekt: Wat vreest gij? Kom nader, aanschouw oplettend. Zie dat aangezicht dat reeds tot bederf is overgegaan. Zie die ingevallen oogen, die weleer ontucht straalkten. Zie dien geopenden mond, die u tot het kwaad aanzette, zie hoe de wormen er in en uitkruipen. Zie wat gij tot hiertoe bemind hebt, ziehier de vruchten der onkuischheid! De jongeling stond verslagen. Hij erkende zijne misdaad, keerde in zich zelve en begon een geheel ander leven. O welk een kwaad, welk een ongeluk is de zonde van onkuischheid. 't Is waar, de wereld beschouwt haar als eene klei-

nigheid, als eene verschoonbare zwakheid; het geloof echter leert ons geheel anders, het gezond verstand, de ondervinding bewijzen het tegendeel. Het geloof zegt, dat zij eene allergrootste misdaad is, wijl de onkuischaard God als zijn Opperheer onteert, Jezus Christus als zijn Verlosser schendt, den H. Geest als zijn Heiligmaker ontheiligt. De onkuische menschen onteert God, zijnen oppersten Heer: want hij maakt van het voorwerp zijner driften eenen afgod, dien hij om zoo te spreken aanbidt; de ontuchtige brengt aan zijne schandelijke drift zijne rust, zijne gezondheid, zijne eer, zijn vermogen, de gerade Gods en het leven zijner ziel ten offer. God is niet meer de Heer zijns harten, maar het is aan een schepsel, dat hij al zijne gedachten en begeerten wijdt. — Is dat geen gruwel, geene afschuwelijke ondankbaarheid jegens God!

De onkuischaard onteert Jezus Christus, die ons Hoofd, die onze Verlosser is. «Weet gij niet, dat uwe lichamen leden zijn van Christus? Zal ik dan de leden van Christus nemen en die maken tot leden eener ontuchtige? zegt de Apostel in zijn brief tot de geloovigen van Corinthe. (6, 15.) Zijn wij niet door het doopsel kinderen Gods, broeders van Jezus Christus, medeërfgnamen van het rijk zijns hemelschen Vaders en leden van zijn lichaam geworden? Hoe afschuwelijk handelt dus de onkuischaard met de ledematen van Jezus Christus?

De zonde van onkuischheid onteert eindelijk den H. Geest. «Weet gij niet (zegt de Apostel) «dat uwe leden een tempel zijn van den H. Geest «die in u is?» (I. Cor. 6, 19.)

Nu een Christen, die de zonde van onkuischheid bedrijft, verdrijft den H. Geest uit zijn hart, en maakt daarin plaats voor den onzuiveren geest.

De onkuischheid dan ook trekt de verschrikkelijkste straffen over den mensch af. Open slechts de H. Schrift en gij zult er overvloedige bewijzen aantreffen. God straft de wereld met een algemeenen watervloed, die alle menschen, met uitzondering van Noë en zijn huisgezin, verzwelgt. Waarom? Om de zonde van onkuischheid. Sodoma en Gomorrha met nog drie andere steden worden door het vuur des hemels vernield. Waarom? Om de zonde van onkuischheid. «*Veertig duizend Israëlitén*,» werden op Gods bevel in de woestijn omgebracht, omdat zij met de dochters der Madianiten gezondigd hadden. (IV. Boek Mos. 5.) *Her* en *Onan* werden om de zonde van ontucht met den dood gestraft. (I. Boek Mos. 38.) De zeven mannen van Sara werden tot straf dier zonde door den duivel gewurgd. (Tob. 3.)

Geene zonde, zegt de H. Cyprianus, is zoo verderfelijk als deze. Zij spaart noch de ziel, noch het lichaam. Het lichaam wordt door haar verzwakt, ontzenuwd, ondermijnd, uitgeput, met allerlei ziekten en pijnen overladen en vóór den tijd in het graf neergeworpen. De ziel wordt door haar vervuld met afkeer en walg voor het goede, met een onverzadeliiken dorst naar het kwaad, met verblindheid en wanorde des geestes, met onrust en knaging des gewetens, met slavernij en versteendheid des gemoeds, met wanhoop en eeuwige verwerping. O hoevelen branden er in de hel om wille dezer

zonde? En wat de onkuischheid nog gevaarlijker maakt is, dat zij zoo gemakkelijk bedreven wordt en zoo spoedig doodzonde is. Hoevele gelegenheden, hoevele gevaren van onkuischheid! Hoe lichtvaardig gaan velen daarmede in. Nochtans alles wat vrijwillig tegen de zuiverheid geschiedt, al ware het slechts eene vrijwillige onkuische gedachte, is doodzonde. Ver afschuw daarom deze zoo gevaarlijke en schandelijke zonde. Vlucht de gevaren en gelegenheden en wapen u door het gebed, de versterving en het dikwijls ontvangen der HH. Sacramenten.

DE NAASTE GELEGENHEDEN VAN ZONDE.

Eene der gewichtigste raadgevingen, welke de Zaligmaker ons heeft nagelaten, zegt de H. Bernardinus van Siena, eene raadgeving, die wij als den grondslag van onzen godsdienst moeten beschouwen, is dat wij de naaste gelegenheden van zonde moeten vluchten. Ontelbare Christenen gaan verloren, wijl zij dien raad des goddelijken Verlossers niet opvolgen. Wel verre van de gevaren en gelegenheden tot zonde te vermijden, beminnen zij die en vandaar hun hervallen in dezelfde zonden, vandaar hun zondig leven en onboetvaardig sterven. De gelegenheid van zonde beminnen, ze opzoeken, er in blijven en tegelijkertijd deugdzaam leven is eene onmogelijkheid. Even dwaas als het zoude zijn te zeggen: «ik zal in het water springen, «doch niet nat worden»; «ik zal mij in het vuur «werpen, maar niet verbranden», even zoo dwaas en dwazer nog is het te beweren: «ik «zal mij in het gevaar van zonde blootstellen,

«mij in de naaste gelegenheid van zonde begeven, doch geen zonde bedrijven». God immers heeft uitdrukkelijk gezegd: «Wie het gevaar abemint zal er in vergaan» (Eccl. 3. 27) en de godgeleerden verklaren eenparig dat zij, die zich vrijwillig aan het naaste gevaar van zonde blootstellen, daardoor alleen reeds zondigen, al zouden zij voor het overige geen kwaad bedrijven. De wil des menschen moge nog zoo goed zijn, zijne meening nog zoo zuiver, zijne bedoelingen nog zoo oprecht, hij moge zoo goede voornemens maken als hij wil; begeeft hij zich vrijwillig in eene naaste gelegenheid van zonde «peribit», zegt God, hij zal er in vergaan. Is zulks te verwonderen? De mensch is zwak, zegt de H. Thomas van Aquine, en wanneer hij zich vrijwillig aan een groot gevaar van zonde blootstelt, heeft hij geen recht op den bijstand des hemels. God zal zijne genade aan zulk een vermetelete onttrekken en deze zal bezwijken. Hij zal daarbij zijne eigene krachten voelen verminderen, zijn geest zien verduisteren en zijn wil verzwakken, want de gelegenheid van zonde is als een blinddoek, die ons belet te zien en krachtdadig te handelen. De duivel daarenboven, die rondloopt als een brullende leeuw zoekende wien hij kan verslinden, en die juist in de gelegenheden en gevaren de meeste zijner slachtoffers maakt, gelijk hij meermalen door den mond der bezetenen heeft moeten bekennen, zal zijne bekoringen vermeerderen en de zonde is onvermijdelijk. Onze kracht, zegt daarom de H. Schrift, is gelijk aan fijnbewerkt vlas, dat op het vuur wordt geworpen; het zal aanstonds verbranden zonder dat er iets van overblijft.

Zag men dit vlas in het vuur, zonder dat het vlam vatte, men zou het als een wonder beschouwen; maar een wonder zou het eveneens zijn als iemand zich vrijwillig in het gevaar van zonde begaf, zonder God te beleedigen, een grooter wonder zelfs, zegt de H. Bernardinus von Siena, dan wanneer hij een doode ten leven opwekte. Evenmin derhalve als men, volgens de uitspraak des H. Geestes, over gloeiende kolen kan wandelen zonder zijne voetzolen te verbranden; evenmin kan men zich vrijwillig in een naaste gevaar van zonde wagen zonder God te vergrammen, al zou men nog zoo schoone voornemens gemaakt en zoo goede beloften gedaan hebben. De treurige ondervinding leert het, helaas! maar al te veel. Een verschrikkelijk voorbeeld, wel in staat ons voor de gevaren en gelegenheden van zonde af te schrikken, verhaalt ons daaromtrent de geleerde Pater Segneri. Eene jonge dochter, zegt hij, werd gevaarlijk ziek nadat zij geruimen tijd in zondige betrekking geleefd had met een jongeling. Op haar sterfbed kwam zij tot inkeer, beleed hare misdaad en gaf alle teekenen van een waar berouw. Alvorens den geest te geven verlangde zij den medeplichtig in hare vroegere zonden, nog eenmaal te spreken, ten einde hem zijn zondig leven voor oogen te stellen, hem tot boetvaardigheid en verbetering zijns levens op te wekken. Vertrouwende op hare goede gesteltenis en op hare prijzenswaardige bedoeling, is men onvoorzichtig genoeg om haar verzoek in te willigen. Doch wat gebeurt? Nauwelijks is de jongeling het ziekbed der stervende genaderd, nauwelijks is deze in de

naaste gelegenheid of zij vergeet hare beloften, hare voornemens en met den dood voor oogen, richt zij zich op in haar bed, strekt de hand uit tot hem, die haar in het ongeluk gestort heeft en zegt: «ik heb u altijd bemind en blijf u beminnen in den dood; ik weet dat ik om uwen'twil naar de hel ga, maar ik bekommer mij er niet om, ik ga verloren om de liefde die ik u toedraag.» Na die woorden stierf zij! — Niet minder verschrikkelijk is het voorbeeld dat wij lezen in de kerkelijke geschiedenis. Eene deugdzame vrouw te Antiochië, d'e haar leven en hare zorgen gewijd had aan de begrafenis der martelaren tijdens de vervolging der Romeinsche keizers, vond op zekeren dag zulk een belijder des geloofs, die ondanks de vele onderstane folteringën, nog teekenen van leven gaf. Zij deed hem behoedzaam naar haar huis brengen en met behulp van bekwame geneesheeren slaagde zij er in hem te genezen. Dan, o droevig voorval, met bloedige tranen te beweenen, de kracht der gelegenheid is zoo groot dat die martelaar, welke zijn bloed voor Jezus had veil gehad, en die vrouw, welke haar leven op 't spel had gezet om hem te verplegen, langzamerhand in zonde vielen en door het gevaar al meer en meer verblind eindelijk het geloof verzaakten en een ellendigen dood stierven.

Zoo groot is het gevaar van de naaste gelegenheid tot zonde. Vlucht daarom die personen, die huizen, die plaatsen, die bijeenkomsten, in één woord alles wat u eene gelegenheid tot zonde kan wezen. Vertrouw niet op uwe deugd, op uwen goeden wil of uwe goede bedoelingen, want indien ceders van den Libanon

bezweken zijn, indien een David, een Salomon, een Samson zijn gevallen, zoudt gij dan niet vreezen? Vrees en vlucht, want «wie het ge-
«vaar bemint, zal er in vergaan.» (Eccli. 3. 27.)
«Wie echter de klippen d. i. de gevaren ver-
«mijdt, zal veilig wezen.» (Prov. 11. 20).

DE VERKEERINGEN.

Onder de vele gevaren en gelegenheden van zonde, welke jeugdige personen vooral in de wereld aantreffen, behooren zonder twijfel de verkeeringen. «Moeten in het algemeen jonge-
«lingen en jongedochters, die verkeeren, niet allen
«zonder onderscheid van zware zonden beschul-
«digd worden, zegt de H. Alphonsus, in den
«regel meen ik, zullen zij zich bezwaarlijk buiten
«de naaste gelegenheid bevinden van doodelijk
«te zondigen. De ondervinding bewijst het maar
«al te zeer, want van de honderd jongelieden
«zullen er nauwelijks twee of drie in zulke ge-
«legenheid vrij blijven van doodzonde, is het
«niet in den beginne, dan toch na verloop van
tijd.» Inderdaad, wat al zonden worden er niet
gepleegd, zonden in gedachten, woorden, be-
geerten en werken, tengevolge vooral van die
al te vroegtijdige, al te langgerekte en inzon-
derheid die eenzame verkeeringen onzer dagen!
Maar ook, wat al ongelukken, wat al slechte
huwelijken, wat al straffen voor tijd en eeu-
wigheid brengen dergelijke verkeeringen voort!
Delichtzinnigheid, waarmede zij worden begonnen
en voortgezet, is oorzaak van dat alles. Men
beschouwt de verkeerung niet genoeg als eene
voorbereiding tot het H. Sacrament des huwe-

lijks, eene voorbereiding tot dien hoogstgewichtigen staat, waaraan zoovele plichten, zoovele zorgen en moeilijkheden zijn verbonden. Onradenkend gaat men dikwijls eene verkeerung aan zonder te weten wat men doet, zonder hoop, zonder vooruitzicht op een huwelijk, ja zonder dat men nog aan een huwelijk gedacht heeft. Velen zoeken daarbij niets anders dan eene betere gelegenheid om zich aan allerlei ongeoorloofde vrijheden over te geven en wat erger is, sommige ouders, als waren zij met blindheid geslagen, laten zulke verkeerungen in hunne kinderen toe, ja bevorderen ze. Welke schande voor zulke ouders en voor zulke kinderen! Welke verantwoordelijkheid!

Hoe geheel anders was de gedragslijn van den aartsvader Abraham en diens zoon Isaak. Als Isaak oud genoeg geworden was om een huwelijk aan te gaan, wilde Abraham niet dat hij eene vrouw zoude kiezen uit de afgodische dochters van Chanaan, maar hij verlangde voor zijn zoon eene vrouw die den Heer vreesde en den zegen Gods over zijn huis kon aftrekken. Hij zond daarom zijn vertrouwden dienstknecht Eliëzer naar Mesopotamië om zulk eene vrouw voor Isaak te zoeken. Aanstonds begeeft Eliëzer zich op weg en beveelt zijne zending door vurige gebeden den Allerhoogste aan. Nauwelijks is hij in Mesopotamië aangekomen en heeft hij zijn gebed geëindigd of hij ziet de brave Rebecca, de dochter van Bathuel, eene bron naderen om water te scheppen. Eliëzer treedt op haar toe en vraagt te drinken. Rebecca is aanstonds bereid en spreekt «niet alleen u, maar ook uwe kameelen zal ik te drinken geven». Dat was

het teeken, hetwelk Eliëzer in het gebed aan God gevraagd had om de voor Isaak bestemde vrouw te kennen. Nadat hij haren naam en dien haars vaders vernomen heeft, gaat hij naar het huis van Bathuel, verhaalt dezen het doel zijner reis en alles wat hem overkomen is. Bathuel hier den vinger Gods erkennend stemt aanstonds in het huwelijk toe, mits Rebecca daarmede tevreden is. Deze neemt het voorstel aan en vergezelt Eliëzer met een talrijk gevolg naar Chanaan. Daar gekomen ziet zij in de verte Isaak, die in het veld was gegaan om te bidden. Aanstonds bedekt zij haar aanschijn met haren sluier en treedt Isaak te gemoet. Deze, van Eliëzer vernomen hebbende wat er geschied was, neemt Rebecca tot vrouw. Het geluk, de vrede, de zegen des Heeren rustte op hunne woning!

Dit voorbeeld bevat in het kort alles wat tot een gelukkig huwelijk, tot eene goede verkeer-
ring vereischt wordt. Gelijk Isaak en Rebecca moeten de jeugdige personen, die verkeer-
en willen, een behoorlijken leeftijd, een ernstigen wil en eene zedelijke mogelijkheid bezitten om binnen een gepasten tijd een goed huwelijk aan te gaan. Wie al te jong en zonder voor-
uitzicht op een huwelijk begint te verkeer-
en, kan zich verwachten op vele zonden, op vele ongelukken en straffen des hemels. Het gewone gevolg van dergelijke verkeer-
ingen is of schande in de familie of een ongelukkig huwelijk of beiden te zamen. De ouders moeten zulke ver-
keer-ingen streng verbieden, maar helaas! Eene moeder liet hare dochter van 16 jaren ver-
keer-en. Als gewoonlijk waren vele zonden en

ten slotte een ongelukkig huwelijk daarvan het gevolg. Weldra moest de moeder van hare dochter de bitterste verwijtingen hooren, wijl zij de oorzaak van het ongeluk haars kinds geweest was. Zou die moeder voorzichtiger worden? Zij had eene tweede dochter; ook deze liet zij zoo jong verkeerren, maar ook deze vond in haar huwelijk eene hel op aarde. Zoo verblind zijn hierin sommige ouders. Naar het voorbeeld van Isaak en Rebecca moet het huwelijk en ook de verkeering worden voorbereid door een zuiver en godvruchtig leven, door vele en vurige gebeden en door den raad en de goedkeuring der ouders. Een jongeling, die altijd braaf en zuiver geleefd had, wenschte den huwelijken staat te aanvaarden. Alvorens daartoe over te gaan bad hij God geruimen tijd, niet alleen om zijne roeping te kennen, maar ook om te weten wie God voor hem in het huwelijk bestemd had. Als hij zijne keuze gevestigd had, vroeg hij eerst de toestemming zijner ouders en dan die der ouders van het meisje, want, zoo sprak hij, wie tegen den redelijken wil der ouders eene verkeering aangaat, kan onmogelijk op geluk en zegen des hemels hopen. Eerst na die toestemming ontvangen te hebben, knoopte hij verkeering aan en zijn huwelijk was overgelukkig.

Eindelijk moet de verkeering niet te lang zijn en vooral niet eenzaam. De kortste verkeerungen zijn in den regel de beste, terwijl langdurige gewoonlijk in een zondigen omgang ontaarden. In het bijzonder echter zorg men te verkeerren onder het oog der ouders of van andere personen. Dat vraagt niet alleen de kerk, dat vraagt

ook de deugd, de eer, het voorbeeld aan anderen verschuldigd. Jeugdige personen die prijs stellen op deugd, op eer en fatsoen verkeeren niet in de eenzaamheid; ouders die het goed met hunne kinderen meenen staan het niet toe. Eene weduwe had hare dochter eens alleen gelaten bij een jongeling. «Moeder, sprak zij, als die jongeling weder komt, wees dan zoo goed ons niet alleen te laten. Gij meent dat ik braaf ben; ook zou ik den goeden God nooit door eene zonde willen beleedigen, doch de mensch is zwak, hij mag zich niet aan het gevaar blootstellen; zoovele anderen zijn in de gelegenheid gevallen, ook ik kan bezwijken. En al ware dit ook niet, ik stel te veel prijs op mijne eer, op mijn goeden naam en daarom wil ik steeds getuigen mijner handelingen hebben, opdat niemand mij iets ten laste kunne leggen.» — Een jongeling van aanzienlijke afkomst, vroeg een heer om de hand zijner dochter. Ik stem toe, zeide de vader, op ééne voorwaarde, dat gij steeds in onze tegenwoordigheid en nooit in de eenzaamheid verkeert. Wordt die voorwaarde niet vervuld, dan is de verkeering uit, want ik wil noch u, noch mijne dochter aan gevaren blootstellen.» Dat is juist de bepaling die ik met u maken wilde, antwoordde de jongeling, zie haar schriftelijk hier gesteld. O mochten alle ouders, mochten alle jeugdige personen zoo spreken en handelen, er zouden zoovele zonden, zoovele slechte huwelijken, zooveel verantwoordelijkheid niet zijn bij God.

SLECHTE GEZELSCHAPPEN.

«Met wie men verkeert, wordt men geëerd.» Dit aloude spreekwoord van zoo hooge betekenis, wordt helaas door velen niet genoeg begrepen, niet genoeg gewaardeerd. En toch wordt de juistheid ervan iederen dag door de ondervinding meer en meer gestaafd. Gaat men om met deugdzame personen, als ongemerkt, als onwillekeurig bijna, zal men langzamerhand door hun goed voorbeeld tot de deugd worden aanzet. Gaat men daarentegen om met slechte personen, met ongodsdienstige kameraden, met zedelooze makkers, van lieverlede zal men hunne ondeugden overnemen. Een verstandig vader toonde dit zijn zoon op de volgende, eenvoudige, maar tastbare wijze. De knaap was onder zijne vaderlijke waakzaamheid zoo deugdzaam opgegroeid, dat hij aan allen tot voorbeeld kon gesteld worden. Tot zijne groote verbazing vernemt de vader, dat zijn zoon op zekeren dag in gezelschap geweest is van eenige jongelingen zijner jaren, wier woorden en daden een vroegtijdig bederf te kennen gaven. Aanstonds waarschuwde hij zijn zoon en verbiedt hem met zulke kameraden om te gaan. Wees niet ongerust, vader, sprak de jongeling, ik ben veel te braaf en te verstandig om mij door hunne slechte voorbeelden te laten medesleepen; integendeel, ik zal hen langzamerhand tot het goede winnen. Gij vergist u, mijn zoon, hernam de vader, wie met pek omgaat, wordt er mede besmet, en met wie men verkeert, wordt men geëerd, die kameraden zullen u ongemerkt bederven. Geen nood, sprak de jongeling ver-

der, gij zult zien dat ik die makkers weder goed maak. Zonder verder iets te zeggen, nam de vader eenige heerlijke versche abrikozen, legde ze in een korfje en voegde er eene bedorven abrikoos bij. Daarna sloot hij het korfje in eene kast. Maar vader, zeide de jongeling, waarom hebt gij er die bedorven abrikoos bijgedaan? Zij is rot, zij zal de anderen aansteken. O neen, mijn kind, was het antwoord, de goede abrikozen zullen de slechte veeleer goed maken. Na eenige dagen opende de vader het korfje en zag dat reeds drie abrikozen waren aangestoken. Heb ik het niet gezegd, zeide de jongeling, weldra zullen allen bedorven zijn. De vader stelde hem gerust, andermaal verzekerende dat de goede abrikozen de slechte wederom frisch en geurig zouden maken. Kort daarna waren allen integendeel tot algeheel bederf overgegaan. De jongeling treurde er over, doch de vader sprak: Wees niet bedroefd, mijn kind, ik heb u slechts eene les willen geven. Heb ik u dezer dagen niet met eenige slechte makkers gezien? Welnu, gelijk deze ééne slechte abrikoos genoeg geweest is om alle goede te bederven, zoo is één slechte kameraad voldoende om een geheel gezelschap van brave personen in booswichten te veranderen.

, Inderdaad, slechte gezelschappen zijn een bederf voor den mensch. Zij zijn een ondergang voor zijne ziel, want de oneerbare taal in zulke gezelschappen gevoerd, de gesprekken tegen geloof en goede zeden, de spotternijen met godsdienstige instellingen en gebruiken, de slechte voorbeelden van allerlei aard werken zoo ingrijpend op het hart, dat zij niet alleen alle

eerbaarheid en schaamte, maar ook de kostbare onschuld, den schat des geloofs en de liefde voor de deugd doen verliezen. Er zou een wonder noodig zijn, zegt de H. Gregorius, om met slechte kameraden om te gaan, zonder zelf slecht te worden.

De slechte gezelschappen zijn daarenboven een ondergang voor het lichaam. De zondige gewoonten waaraan men door den omgang met bedorven personen onvermijdelijk verslaafd geraakt, ondermijnen de gezondheid, de ongebondenheid en losbandigheid waartoe men vervalt, verzwakken de beste levenskrachten en op een smartelijk ziekbed, dikwijls in hospitalen, gevangenissen of op het schavot, eindigt men weldra een ellendig leven. Op die wijze worden de slechte gezelschappen tevens eene bron van oneer en schande, dikwijls voor eene geheele familie en zijn zij een ondergang voor eer en goeden naam.

Hoevele voorbeelden strekken daarvoor ten bewijze. Voor eenige jaren beklom een jongeling te Rouaan de trappen van het schavot. Alvoorens zijn hoofd aan den beul over te leveren, sprak hij tot het volk: «In den jeugdigen leeftijd van drieëntwintig jaren valt mijn hoofd onder het beulenzwaard. Zes weken slechts heb ik met een slechten gezelschap verkeerdt, en deze heeft mij zoo ver gebracht. Ik vergeef hem, dat God mij ook vergeve!» — Een ander jongeling, Gervasius Baudie geheeten, werd ter dood veroordeeld te Moutier in Savoye. Eer hij zijne straf onderging, zeide hij: «Ik heb niet het minste recht om wie dan ook aan zijne plichten te herinneren. Veroorloof mij noch-

«tans te zeggen, niet om mij te verontschuldigen, maar om mijne misdaad des te meer «te verfoeien, dat ik zoo slecht en schuldig geworden ben door de slechte gezelschappen.» En als hij den voet reeds op het schavot gezet had, sprak hij nog: «Ik ga voor God verschijnen! Jongelieden en gij allen die mij hoort, «neemt eene les aan mij; verwijdert u van de «slechte gezelschappen en aanhoort de onderwijzingen van den katholieken godsdienst. Deze «alleen kan den mensch geleiden en hem zelfs «in deze wereld waarlijk gelukkig maken.»

Hoevele ongelukkige slachtoffers van slechte gezelschappen zouden eene zelfde bekentenis kunnen alleggen! Vlucht daarom alle slechte makkers, vooral hen, die zich in hunne goddeloosheid over alle ondeugden durven beroemen. Vlucht hen die u door woorden en daden tot het kwaad durven aanzetten, vooral die ergernisgevers, die steeds onkuische woorden in den mond hebben. Vlucht hen, die spotten met het geloof, met den godsdienst en de godsvrucht van brave personen. Verwijdert u van hen, zegt de H. Geest, opdat gij in hunne zonden en in hunnen ondergang niet begrepen wordet. (Num. 16, 26. en Eccli. 7—2.)

DE GEVAARLIJKE BIJENKOMSTEN EN ZONDIGE VERMAKEN.

Alles heeft zijn tijd, zegt de wijze man. Er is een tijd om te treuren, een tijd om zich te verheugen en te verblijden. Het is den Christen derhalve niet verboden van tijd tot tijd een gepast vermaak, een onschuldig verzet, een

redelijke ontspanning te nemen. Verheugt u, zegt de Apostel Paulus, maar verheugt u in den Heer. Opdat echter die vermaken gepast en geoorloofd zijn, mogen zij niet schadelijk zijn voor ziel en lichaam, niet hinderlijk aan geloof en goede zeden, en moeten zij daarenboven genomen worden te geschikter tijd, met mate en met eene goede meening. Het groote doel dier vermaken en ontspanning moet zijn en geest en lichaam te verkwikken, teneinde beter in staat te zijn tot de vervulling zijner plichten. Kan men dit echter ook zeggen van die spelen en vermakelijkheden, van die ontspanningen en bijeenkomsten, van die danspartijen, bals, theaters en concerten, zooals die in onze tijden zoo overvloedig worden aangetroffen? Helaas neen! welverre van eene verfrissching en verkwikking te zijn voor geest en hart, richten zij daarin veeleer de verschrikkelijkste verwoestingen aan. Zij zijn in vele, ja in de meeste gevallen, eene pest voor het lichaam, een gif voor de ziel, wijl zij geloof en zeden geweld aandoen en tot allerlei verderfelijke beginselen en gewoonten aanleiding geven. Eenigen dezer bijeenkomsten en vermaken zijn gevaarlijk en slecht uit hun aard; anderen, zonder in zich slecht en ongeoorloofd te zijn, worden het door de omstandigheden. Iedereen weet hoe noodzakelijk het is, dat men zijne zinnen, zijne oogen en ooren, zijne verbeelding vooral bedwingt, wil men niet evenals een Samson, een David, een Salomon en zoovele anderen in zware zonden vallen. Onmogelijk echter in genoemde vermaken en bijeenkomsten zijne zinnen genoegzaam te bewaken, wijl alles wordt aangewend om ze te

streelen en te boeien. Alles wat men er hoort en ziet en de lichtzinnige kleederdracht, en de wufte muziek, en de ongepaste vrijheden, houding en gebaren, en de voorgedragen stukken, die veelal slechts zedebederf en ongodsdienstigheid ademen, en de valsche beginselen er uitgestrooid, in één woord, de gansche omgeving is er op berekend om het oog, het oor, de verbeelding en het hart te treffen en als gevangen te nemen. Men is er slechts op bedacht om te zien en gezien te worden, om te behagen, om de aandacht te trekken, om het vuur der wellust in de harten te ontsteken. Men zou van steen of ijzer moeten zijn, zegt de H. Joannes Chrysostomus, wilde men in dergelijke gevaren niet bezwijken en niet in zware zonden vallen. Hoe vele zonden worden dan ook in dergelijke bijeenkomsten niet gepleegd! Men zondigt als men ze bijwoont met slechte bedoelingen hetzij om zijne eigene ongeregelde driften te streelen, hetzij om die in anderen op te wekken. Men zondigt als men zich blootstelt aan gevaar van te zondigen in gedachten, woorden, begeerten of werken gelijk dit altijd plaats heeft als die vermaken in zich zeer strijdig zijn met geloof en goede zeden. Men zondigt als men ergernis geeft hetzij door rechtstreeksche medewerking tot de zonde van anderen, hetzij door slechte voorbeelden. Men zondigt als men dergelijke vermaken bijwoont tegen den redelijken wil der ouders in en tegen het verbod der geestelijke overheid.

Vandaar dan ook dat de heilige vaders en de godgeleerden tegen dergelijke vermaken zoo ernstig waarschuwen; van daar dat zelfs on-

geloovige en zedelooze personen door de ondervinding geleerd al het nadeelige ervan erkend en veroordeeld hebben.

Van de theaters in het bijzonder gesproken noemen zij ze: eene school van ergernis en ongebondenheid, 'eene noodlottige klip waartegen geloof en zeden langzamerhand een wissel schipbreuk lijden, een zeker middel om de harten te bederven en allerlei booze driften aan te kweeken. De goddelooze D'Alembert noemt de theaters «een gevaarlijk vergif voor de zielen.» De niet minder goddelooze J. J. Rousseau schrijft: «de uitwerking van het theater is, «eene nieuwe kracht te geven aan alle harts-tochten. Hoe aangenaamer het is, des te nadeeliger is het voor de zeden.» «De theaters,» zegt hij elders, «zijn plaatsen waar zich lieden vereenigen, zonder godsdienst, zonder beginselen, lieden, wier verbeelding bedorven is door de ledigheid, wier liefde voor vermaken slechts monsters kweekt en booswichten.» En Lodewijk Riccoboni, een beroemd tooneelspeler te Parijs, verklaart na eene ondervinding van vijftig jaren, dat men niets nuttiger zou kunnen doen, dan alle theaters te verbieden.

Niet anders is hunne verklaring als er sprake is van bals en danspartijen. De beste deugen niet, zegt de H. Franciscus van Sales. De H. Ambrosius noemt de dansen «eene vereeniging van onge-rechtigheden, een klip voor de onschuld, een graf voor de eerbaarheid.» «Men kan God niet dienen en zich tegelijkertijd aan het dansen overgeven,» zegt de H. Ephrem, «want deze zijn niet alleen eene bron van verblindings voor de mannen en eene oorzaak van val voor de vrou-

«wen, maar daarenboven zijn zij de droefheid «der engelen en de vreugde der duivelen.» De dansplaatsen, zegt de H. Augustinus, zijn schandelijke schuilhoeken van satan; liever zag ik des zondags ploegen dan dansen. Wanneer iemand van den dans kwam en mij zeide: «ik «heb niet gezondigd,» spreekt de H. Hieronymus, ik zou zoo iemand bezwaarlijk kunnen gelooven, want de duivel mengt zich in zulke gemakkelijkheden, en leidt ze. Graaf De Bussy-Rabutin, een man naar de wereld, een hoveling, die alles om zoo te zeggen had medege maakt, zegt dan ook: «altijd heb ik de bals en «de danspartijen als gevaarlijk beschouwd; en «wat mij daartoe leidde was niet slechts de «rede, maar ook eigen ondervinding. De jongelieden kunnen zich niet derwaarts begeven, «zonder zich aan groote gevaren bloot te stellen. «Ook ben ik van meening, dat een Christen «niet bij dergelijke vermaken mag verschijnen.» — «Ik heb vele jaren gedanst,» schrijft een ander, «ik heb alles afgezien, alles gehoord... «Wat zal er in het oordeel Gods van mij geworden, wanneer al mijne zonden, bij het dansen gepleegd, geopenbaard worden! Wat zal er van die vaders en moeders komen, die hunne «kinderen zulke vermaken veroorloven? Moge «God mijne ouders genadig zijn. Wat mij betreft, zoo lang ik leef en adem, ja dat zweer «ik, zal geen mijner kinderen den voet zetten «in die hollen, de danszalen; en zouden mijne «woorden, mijne smekingen en bedreigingen «hen niet wederhouden, dan zal ik mij dwars «over den drempel der dansplaats werpen, waarin «zij slechts zullen doordringen over het lichaam

«huns vaders. Ja, ik wil mij liever door mijne «kinderen laten vertreden dan toe te staan dat «zij den voet zetten in die gevloekte plaatsen.»

Zoo spreken ouders die hunne kinderen oprecht beminnen en deze luisteren naar dien raad, als zij liefde hebben voor God, voor hunne ouders, voor hunne ziel, hunne deugd en hun goeden naam!

HET LEZEN VAN SLECHTE BOEKEN, ROMANS EN DAGBLADEN.

Gelijk goede boeken, die den geest van geloof en godsdienstzin met de liefde tot de deugd in de harten ontsteken en vermeerderen, zeer voordeelig en aanbevelenswaardig zijn; zoo zijn slechte boeken, die hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings het geloof en de goede zeden bestrijden, zeer gevaarlijk en verderfelijk. Onder welken vorm zij ook verschijnen en welken naam zij dragen, boeken, romans, tijdschriften, dagbladen, feuilletons of wat dan ook, altijd oefenen zij een noodlottigen invloed uit op geest en hart. Niet alleen die boeken, welke openlijk zedeloos en ongodsdienstig zijn, maar ook die welke meer bedekt en omsluiert het vergift van zedenbederf en ongeloof bevatten, kan men zonder overdrijving eene ware pest noemen voor den godsdienst, voor de maatschappij en voor het huisgezin. Hoevelen hebben door de lezing van zulke boeken hun geloof, hunne zeden, hun huiselijk geluk, hunne gezondheid, hun leven, hunne ziel verloren.

De leugens en dwaliagen, welke dergelijke boeken bevatten en op arglistige wijze verbergen,

het ongeloof dat zij verkondigen, de valsche beginselen die zij verspreiden, de onafhankelijkheid die zij prijzen, de ongeregelde liefde die zij ademen, dringen langzamerhand en als ongemerkt in de ziel om haar te berooven van allen eerbied voor God, alle achting voor het gezag, alle liefde voor ouders en overheden. Laat iemand nog zoo deugdzaam zijn, laat hem nog zoovele goede hoedanigheden bezitten, geeft hij zich over aan de lezing van slechte boeken, dagbladen en geschriften, onwillekeurig verdwijnen onschuld, eerbaarheid, schaamte, liefde voor den arbeid, plichtsbesef, om plaats te maken voor onverschilligheid, voor afkeer en walg van alle ernstige bezigheden, van het leven zelfs, waaraan vele zulke lezers een einde maken door zelfmoord. Eén slecht boek, één roman, één zedeloos dagblad is dikwijls genoeg om de vruchten der beste opvoeding geheel en al te verwoesten, om de zaden van ondeugd en boosheid in de ziel uit te strooien en gansche huisgezinnen ten gronde te richten. Zeer waar zegt daarom de H. Alphonsus: «krachtiger en zekerder middel om de zielen te «bederven, dan de lezing van slechte boeken.» Onverbiddelijk dan ook teekenen en het gezond verstand, en de droevige ondervinding, en het geestelijk gezag verzet aan tegen zulke lezingen en verbieden zij ze ten strengste. Wat personen, die aan dergelijke lectuur verslaafd zijn, ook zeggen mogen, welke schijnredenen zij ook aanhalen om hun geweten in slaap te wiegen en hunne heillooze lezingen voort te zetten, altijd leert het verstand en blijft het leeren dat die slechte boeken een vergift zijn voor

geloof en zeden, een doodsteek voor de onschuld, een graf voor alle goede neigingen. En zij, die beweren geen kwaad te zien in zulke lezingen, bewijzen daardoor alleen dat zij er den noodlottigen invloed reeds op onrustbarende wijze van ondergaan hebben en dat het kwaad al diep in hun hart geworteld is. Zelfs de goddelooze Voltaire, hoezeer ook bedorven en peilloos diep gezonken, erkent deze waarheid. In een zijner werken zegt hij: «nooit heeft een kuisch meisje «romans gelezen.... Het meisje, dat het waagt, «eene bladzijde uit dezen roman te lezen, is «verloren.» De ondervinding trouwens bewijst het helaas maar al te zeer! In den beginne leest men wat minder slecht is, men zou zich schamen zeer ongodsdienstige en zedeloze boeken ter hand te nemen. Langzamerhand evenwel gaat die eerbare schaamte voorbij, men zoekt al slechtere en slechtere schriften, men verslindt ze als het ware, leest bij dag en bij nacht totdat lichaam en ziel volkomen ondermijnd zijn. Hoevele voorbeelden staven deze woorden. Een jongeling van achttien jaren, die allen een voorbeeld was van eer en deugd, had het ongeluk eenige zedeloze feuilletons ter leen te ontvangen. Aanvankelijk leest hij ze met afkeer, weldra echter schept hij er behagen in, werpt zich als een uitgehongerde op alles wat die boeken schandelijks en bedervends bevatten en vindt nergens anders meer smaak in. Spoedig wordt het duister en onstuimig in zijn anders zoo helder en rustig gemoed. Eene zondige gewoonte door de lezing dier slechte boeken aangenomen, verwoest dermate zijne overigens sterke gezondheid en brengt hem binnen twee

jaren zoover, dat alle hoop op herstel verloren is. Na eene algeheele verlamming der beide beenen, na een langdurig smartelijk lijden, sterft hij aan eene ziekte van den ruggegraad, het gevolg van een losbandig en uitputtend leven. Eene twintigjarige dochter lag op haar uiterste. Tot haar achttiende jaar had zij braaf en voorbeeldig geleefd en was zij de troost geweest harer moeder, de vreugde harer vriendinnen. Alvorens te sterven, deed zij hare moeder tot zich komen en sprak: «Met den dood voor oogen «moet ik u danken voor de goede opvoeding, «die gij mij gegeven hebt, maar u tevens vergiffenis vragen voor het misbruik dat ik er van «maakte. Ondanks uwe goede zorgen heb ik u «weten te bedriegen en uwe waakzaamheid te «verschalken. Sinds twee jaren lees ik in het «geheim slechte boeken, en dit is de oorzaak, «dat ik zoo veranderd, zoo slecht geworden «ben.» Daarna sprak zij tot hare vriendinnen: «Nog eenige oogenblikken en ik ga voor God «verschijnen. Ik bid u, neem eene les aan van «uwe vroegere vriendin. Mijn lichaam is ten- «gevolge van het lezen van slechte boeken aan «den rand des grafs, mijne ziel aan de poorten «der hel gebracht. Gelukkig heb ik mijn mis- «stap vóór mijn sterven ingezien en betreurd. «Spiegelt u aan mijn voorbeeld en leest nooit «of nimmer slechte boeken of romans.» — In eene armoedige woning te Parijs lag een meisje van nog geen vijftien jaren, dood op den grond. Door middel van een halsdoek had zij gepoogd zich te wurgen en zich daarna door kolendamp verstikt. Onder haar oorkussen vond men verschillende romans, in hare kast eene menigte

slechte dagbladen, terwijl op een stuk papier met potlood geschreven stond: «ik breng mij «om het leven; de eenige zaak die ik vader en «moeder vraag, is, dat mijn lijk niet in de «kerk kome.»

Verschrikkelijke les voor de ouders, die niet streng toezien, of hunne kinderen slechte boeken lezen of hun daartoe gelegenheid verschaffen. Is het wonder, dat de Paus, dat de bisschoppen dergelijke lezingen zoo streng verbieden? Is het wonder, dat de priesters zoo dikwijls hunne stem tegen slechte boeken verheffen? Personen, die geloof, deugd en eergevoel bezitten, moesten een afschuw voor zulke boeken hebben en ze nooit ter hand nemen; de ouders en overheden, zegt de H. Alphonsus, moeten ze zorgvuldig uit hun huis verbannen, willen zij bij God geene strenge rekenschap afleggen.

IV. OVER DE CHRISTELIJKE DEUGDEN

OF

Handleiding tot een Godvruchtig Leven.

«Weest volmaakt gelijk mijn hemelsche
«Vader volmaakt is.» (Matth. 5. 48).

Ieder Christen is verplicht naar steeds grooter deugd en naar eene zijnen staat passende volmaaktheid te streven. Niet alleen vraagt God zulks uitdrukkelijk als Hij zegt: «Weest volmaakt gelijk uw hemelsche «Vader volmaakt is», en elders: «wie volmaakt is «worde nog volmaakter en wie rechtvaardig is nog «rechtvaardiger»; maar ook ons eigen welzijn gebiedt het. Hoe volmaakter en deugdzamer wij zijn, des te aangenamer zullen wij wezen aan God, des te grooter zal ons geluk en onze tevredenheid zijn in dit leven, des te heerlijker onze kroon in den hemel. Om echter tot die volmaaktheid van onzen staat te komen, moeten wij haar *vurig verlangen, nederig vragen, ijverig aankweeken.*

1. Hoe grooter de waarde eener zaak is en hoe moeilijker deze verkregen wordt, des te grooter moet ons verlangen er naar zijn, willen wij haar bereiken. De volmaaktheid nu is van eene allergrootste waarde voor den mensch: zij is een schat die hem hier en hiernamaals wezenlijk gelukkig maakt, doch een schat die slechts met moeite en inspanning wordt verkregen. Willen wij derhalve de volmaaktheid bereiken, zegt de H. Thomas, dan moeten wij het ernstig willen, dan moeten wij haar verlangen. Zonder dat verlangen zullen wij door den minsten tegenzin afgeschrikt, door de geringste moeilijkheid tegengehouden worden; met dat verlangen daarentegen

zullen wij alle hinderpalen gemakkelijk te boven komen. Daarom zegt ook de Zaligmaker: «Zalig die «honger en dorst naar de gerechtigheid, want «zij zullen verzadigd worden.»

2. En niet alleen moeten wij de volmaaktheid verlangen; wij moeten haar ook dringend aan God vragen. De volmaaktheid wordt alleen verkregen door hen, zegt de H. Theresia, die haar nederig afsmeeken door het gebed. Zonder het gebed, zegt de H. Alphonsus, zonder een nederig, aanhoudend en vertrouwwol gebed zullen wij nooit tot de volmaaktheid komen, wijl zij onze krachten verre te boven gaat; door het gebed echter zal God ons al de genaden schenken die wij noodig hebben om volmaakt te worden «vraagt en gij zult verkrijgen.»

3. Daarenboven moeten wij die verlangens en gebeden ondersteunen door onze werken. Wij moeten ons moeite geven om volmaakt te worden. Ons leven is gelijk aan den loop eener rivier. Een stroom van bekoringen, van verleiding, van driften en slechte voorbeelden dreigt ons mede te slepen en ons neer te werpen in den afgrond. Tegen dien stroom moeten wij inwerken door ons zelve steeds te overwinnen en in navolging van Jezus Christus die deugden te beoefenen, welke aan onzen staat meer bijzonder eigen zijn. Eenige dezer deugden laten wij hier volgen.

DE GELIJKVORMIGHEID AAN GODS WIL.

Onze gansche volmaaktheid bestaat in de liefde tot God «de liefde is de band der volmaaktheid» (Col. 3. 14.) Doch de volmaakte liefde steunt op de vereeniging van onzen wil met den wil van God. Het voornaamste uitwerksel der liefde, zegt de H. Dionysius de Areopagiet, is daarin gelegen, dat zij de harten der minnenden zoodanig vereenigt dat beiden maar één wil hebben.

Hoe grooter bijgevolg onze gelijkvormigheid is met den goddelijken wil, des te meer liefde zullen wij bezitten, des te volmaakter zullen wij wezen.

I. Willen wij derhalve volmaakt worden, schikken wij ons dan in alles naar den aanbiddelijken wil des Heeren, ja vereenzelvigen wij ons als het ware met hem. Dit leert ons Jezus Christus, wiens geheel leven eene onafgebroken onderwerping aan den wil zijns hemelschen Vaders geweest is. «Ik ben uit den hemel nedergedaald, »zegt Hij, niet om mijn wil te volbrengen, maar «om den wil te doen van Hem die mij gezonden heeft» (Joan. 6. 38.) «Slachtoffers en offeranden hebt gij niet gewild, o Vader, spreekt Hij verder, maar een lichaam hebt gij mij toe«bereid :... Toen heb ik gezegd: zie ik kom om «uwen wil te doen» (Hebr. 10. 5.) En elders: «Opdat de wereld erkenne dat ik den Vader «lief heb en zóó doe gelijk de Vader mij geboden heeft... staat op, laat ons gaan» (Joan. 14. 31.) «Niet mijn wil, zoo bad Hij, maar uw «wil, o Vader, geschiede.» — Dit leeren ons insgelijks de Heiligen. Zij hadden geen ander doel dan Gods wil te volbrengen, overtuigd dat daarin de gansche volmaaktheid eener ziel gelegen is. God wil niet altijd dat wij rijk zijn aan kennis en begaafdheid, zegt de zalige Henricus Suso, maar Hij verlangt dat wij ons in alles aan zijn heiligen wil onderwerpen. Ik wil dan ook liever de verachtelijkste aardworm zijn met den wil van God, zoo voegde hij er bij, dan een Seraphijn te wezen met mijn eigen wil. Men houde zich wel overtuigd, zegt de H. Theresia, dat de hoogste volmaaktheid bestaat

in de gelijkvormigheid met Gods wil, zoodat alles wat wij in het inwendig gebed moeten zoeken is, die heilige vereeniging met den aanbiddelijken wil des Heeren. Wie in deze oefening zal uitmunten, spreekt zij, zal van God vele gunsten ontvangen en grooten voortgang maken in het geestelijk leven. Ook de Zaligen des hemels leeren ons die volmaakte vereeniging met Gods wil, waarnaar zij zoozeer streven, dat zij zich aanstonds in den afgrond der hel zouden nederstorten, wanneer God hun daartoe zijn verlangen te kennen gaf.

Hoe gelukkig dan ook zijn die zielen, welke zich in alles aan den goddelijken wil onderwerpen! Zij geven aan God eene groote eer, eene groote voldoening. Zij brengen Hem het kostbaarst offer, dat zij Hem kunnen aanbieden, want wie zijn wil aan God schenkt, schenkt Hem alles. Zij verzamelen een schat van verdiensten in den hemel en van ongekende vertroosting en reeds hier op aarde. De H. Maria Magdalena de Pazzis behoefde slechts de woorden te hooren «wil van God», om aanstonds zulk een troost te smaken, dat zij in verrukking en buiten zich zelve geraakte van liefde.

II. Doch waarin vooral moeten wij ons aan Gods wil onderwerpen?

1. Wij moeten tevreden zijn met Gods wil *in ziekte en kwelling*. Wel is waar mogen wij gebruik maken van de gewone geneesmiddelen, wijl God zulks wil; wel mogen wij God vragen dat Hij ons van onze ziekte en pijnen verlosse; doch missen die middelen hunne uitwerking, blijven onze gebeden onverhoord, dan moeten wij onderworpen en tevreden zijn heiligen wil

aanbidden, met Jezus zeggende: «Heer, niet mijn wil, maar uw wil geschiede.» De tijd van ziekte en kwellingen is de beste tijd om te zien of iemand ware deugd bezit; men zou hem gerust den toetssteen der ziel kunnen noemen. Verdraagt iemand zijne ziekte en kwelling zonder onrust, zonder klacht, zonder ontevredenheid; gehoorzaamt hij aan de geneesheeren, aan zijne oversten, is hij onderworpen aan Gods heiligen wil, dan is dit een teeken van degelijke, oprechte deugd. Is hij daarentegen lastig, ontevreden, morrend en klagend over alles, dan kan men zulk een gunstig oordeel niet over hem vellen, zijne deugd zal in de meeste gevallen slechts eene schijndeugd wezen. Het volmaaktste wat wij derhalve doen kunnen is noch ziekte, noch gezondheid te verlangen, maar ons geheel aan God te onderwerpen en te bidden dat Hij met ons doe wat Hem behaagt.

2. Wij moeten ons verder aan Gods wil overgeven *in natuurlijke gebreken en tegenheden*, zooals: zwakte, mismaaktheid, slecht geheugen, traag verstand, weinig aanleg, armoede, hitte, koude, regen, honger, dorst enz. Alles wat wij bezitten hebben wij van God ontvangen, 't is eene weldaad, eene loutere gave zijner goedheid, waarop wij geen recht hadden. God had ons veel ellendiger, veel armer, veel onwetender, veel mismaakter kunnen scheppen; Hij had ons eeuwig in het niet kunnen laten en nog zou Hij rechtvaardig met ons gehandeld hebben. Zijn wij dus tevreden met datgene wat wij zijn en hebben en danken wij Hem voor alles wat Hij ons geschonken heeft. Wie weet of grooter rijkdommen en talenten, of uiterlijke schoonheid

en begaafdheid, of gezondheid en andere uitwendige voordeelen voor ons niet eene oorzaak van eeuwigen ondergang zouden geweest zijn. Voor hoevelen zijn dergelijke gaven eene gelegenheid van tijdelijk en eeuwig ongeluk geweest. Hoevelen zijn in rijkdom, in wetenschap, in schoonheid verloren gegaan, die in armoede, in eenvoud, in ziekte zalig zouden zijn geworden! Onderwerpen wij ons daarom met liefde aan alles wat God ons overzendt; nemen wij het goede en het kwade even tevreden uit zijne vaderhand aan, zeggende: «ja, Heer, zoo geschiede het, wijl het zoo behagelijk is voor U.» Dit is het beste middel om altijd gelukkig en tevreden te leven.

De godvreezende Tauler verhaalt daaromtrent het volgende, dat hem zelf overkomen is. Jarenlang had hij gebeden, dat God hem iemand zou zenden, die hem in het geestelijk leven kon onderrichten. Op zekeren dag nu hoort hij eene stem, die hem zegt: ga naar die en die kerk en gij zult vinden wat gij vraagt. Tauler begeeft zich naar de aangewezen plaats en vindt daar een bedelaar, met ellendige lompen bedekt. Hij groet hem zeggende: Goeden dag, mijn vriend. Meester, was het antwoord, ik herinner mij niet dat ik ooit een kwaden dag beleefd heb. Welnu, hernam Tauler, God verleene u dan een gelukkig leven. God zij dank! sprak de arme, ik ben nog nooit ongelukkig geweest. Als Tauler zich verwonderd toonde over dat gezegde, ging de bedelaar voort: Luister, mijn vader, ik zeide u niet zonder reden dat ik nooit een kwaden dag gehad heb; heb ik honger, dan loof ik den goeden God; sneeuwt

of regent het, dan zegen ik hem; veracht en verstoot mij iemand, of valt mij iets anders onaangenaams te beurt, dan verheerlijk ik deswege den Heer. Ik zeide ook dat ik nimmer ongelukkig was geweest, en ook dat is waar; want ik ben gewoon alles te willen wat God wil, zonder eenige beperking: overkomt mij iets zoets of bitter, alles ontvang ik van zijne hand met vreugde, als zijnde dat voor mij het beste, en dat nu maakt mijn geluk uit. — Maar, hernam Tauler, zoo God nu wilde dat gij verloren gingt, wat zoudt gij dan zeggen? — O, antwoordde de arme, als hij dat wilde, dan zou ik mijnen God nederig en liefdevol omhelzen, en ik zou hem zoo stevig vasthouden dat, zoo hij mij in de hel wilde storten, hij gedwongen zou zijn met mij mede te gaan; ja het zou mij veel zoeter wezen met hem in de hel te zijn, dan alle wellusten des hemels te smaken zonder hem. — Waar hebt gij God gevonden? — Ik heb hem gevonden daar waar ik de schepselen verlaten heb. — Wie zijt gij dan? — Ik ben koning. — En waar is uw koninkrijk? In mijne ziel, waarin ik de orde doe heerschen, want mijne driften gehoorzamen aan de rede, en de rede aan God. — Tauler vroeg hem ten laatste hoe hij eene zoo groote volmaaktheid bereikt had. — Wel, antwoordde hij, met het stilzwijgen te bewaren voor de menschen, om mij te onderhouden met den Heer, en door mij gestadig vereenigd te houden met God, in wien ik al mijne rust, en al mijn geluk vind. Ziedaar wie die arme bedelaar was; door zijnen wil te vereenigen met dien van God, was hij zeker veel rijker in zijne armoede, dan alle koningen der

aarde, en veel gelukkiger in zijn lijden dan de wereldlingen te midden hunner vermaken. Terecht antwoordde dan ook Alphonsus de Groote, koning van Arragon, als men hem eens vroeg, wie wel de gelukkigste mensch op aarde was: Hij is de gelukkigste, die steeds berust in den wil van God en uit diens hand even gelaten het kwaad als het goed aanvaardt.

3. Wij moeten ons vervolgens aan Gods wil onderwerpen *in allen tegenspoed*, die ons overvalt, zooals verlies van goederen, vooruitzichten, bloedverwanten, alsook in beleedigingen, verachtingen, lasteringen, vernederingen die ons door de menschen worden aangedaan. Niet dat God de zonde goedkeurt, die anderen daardoor bedrijven, neen, God wil de zonde niet, maar Hij wil onze vernedering, onze berooving, onze tuchting. Immers, 't is een punt van ons heilig geloof, dat er niets geschiedt zonder den wil en de toelating van God. «Goed en kwaad, «leven en dood, armoede en rijkdom,» zegt de Wijze Man, «komen van God.» (Eccli. 11. 14.) Beschouwen wij daarom de onheilen die ons treffen, niet als uitwerkselen van een blind toeval of van de kwade gezindheid der menschen, zegt de H. Augustinus, maar laten wij overtuigd zijn, dat alles wat ons overkomt, tegen onzen eigen wil, ons overkomt door den wil van God.

Cesarius verhaalt dat een kloosterling, die zich van zijne medebroeders niet onderscheidde, niettemin een zoo hoogen trap van heiligheid berelkt had, dat eenvoudig de aanraking van zijn kleed de zieken genas. Zijn abt, verbaasd over dat wonder, vroeg hem op zekeren dag,

hoe het kwam dat hij zulke wonderen verrichtte, hij die toch niet voorbeeldiger leefde dan de anderen. De kloosterling gaf ten antwoord, dat hij zelf daarover verbaasd stond, en niet wist hoe dat geschiedde. Maar welke oefeningen van godsvrucht, verricht gij dan, hervatte de abt? De nederige kloosterling gaf te verstaan dat hij weinig of niets deed, maar dat hij zeer bezorgd was in alle zaken datgene te willen wat God wil, en dat hij de genade ontvangen had zijnen wil volkomen te doen berusten in den wil van God. Voorspoed, zeide hij, verheft mij niet, en in tegenspoed ben ik niet terneêrgedrukt, want ik aanvaard alles als komende van de hand van God, en het eenig doel dat ik mij voorstel in al mijne overwegingen, is dat zijn heilige wil volmaaktelijk in mij vervuld worde. — En de schade welke ons eergisteren die vijandige mensch berokkende, die ons van alle middelen van bestaan beroofde, doordien hij onze hoeve in brand stak, waarin ons graan en ons vee zich bevonden, hebt gij deswege geen verdriet gevoeld? Neen, mijn vader, ik heb zelfs God gedankt, zooals ik gewoon ben te doen in dergelijke gevallen, overtuigd als ik ben, dat de Heer niets doet en niets toelaat, dan dat wat strekt tot zijne glorie, en tot ons welzijn; en zoo ben ik steeds tevreden, wat er ook gebeure. — Na dit antwoord, waarin eene zoo groote overeenstemming ligt opgesloten met den wil van God, was de abt niet meer verwonderd, dien kloosterling zoo groote wonderen te zien verrichten.

4. Nog moeten wij ons met Gods wil vereenigen in *geestelijke dorheden, troosteloosheden, bekoringen en verlatenheden*, welke de hemel

ons overzendt. Als eene ziel zich op het inwendig leven begint toe te leggen, is de Heer gewoon haar een zekeren gevoeligen troost te verleenen teneinde haar meer en meer te onthechten aan de genoegens dezer wereld. Is zij echter genoegzaam in het inwendig leven bevestigd, dan onttrekt Hij haar dikwerf die vertroosting en hare liefde op de proef te stellen en te zien of zij Hem dient om Hem zelven en niet om de voldoening die zij in zijnen dienst smaakt. «Door dorheden en bekoringen,» zegt de H. Theresia, «beproeft God degenen, die «Hem liefhebben.» Welverre dus van ons in verlatenheid en bekoring door moedeloosheid te laten medesleepen, moeten wij ons veeleer verheugen, wijl het dan juist de tijd is om aan God onze getrouwheid te toonen, de tijd ook om schatten voor den hemel te verzamelen. Hoe minder voldoening wij smaken in onze godvruchtige oefeningen, des te meer voldoening zullen wij geven aan God en des te meer verdiensten zullen wij gewinnen voor ons zelven, mits wij ze trouw verrichten. Nooit ook kunnen wij beter onze ellende en onze nietigheid inzien dan ten tijde van dorheden en troosteloosheden. Dan begrijpen wij hoe weinig wij kunnen uit ons zelven, hoe sterk wij daarentegen zijn door God. Dan vernederen wij ons gemakkelijker voor Hem en spreken met meer overtuiging: Heer, ik ben uwe vertroosting niet waardig; ik verlang ze ook niet, tenzij gij ze mij wilt schenken, ik wensch niets anders, dan dat uw heilige wil in mij vervuld worde. Door zoo te spreken en te handelen, zegt de H. Theresia, verdienen wij meer in één dag van troosteloos-

heid, dan in eene maand van zoete genoegens en tranen van hemelsche aandoening.

Hetzelfde geldt ook voor de bekoringen. Wij moeten ze vermijden zooveel wij kunnen, maar laat God toe dat wij tegen het geloof, de hoop, de zuiverheid of tegen eene andere deugd bekoord worden, dan moeten wij wederom tevreden zijn met zijn heilig welbehagen. Alle heiligen zijn overigens met dorheden en geestelijke verlatenheid bezocht geworden, en velen hadden met de verschrikkelijkste bekoringen te strijden. «Hoe koud en ongevoelig is mijn hart,» riep de H. Bernardus uit, «ik heb geen smaak «meer in de lezing, geen lust in de overweging, «geen voldoening in het gebed.» Doch welverre van daarom den moed te verliezen of hunne oefeningen van godsvrucht achtertelaten, stelden zij des te meer vertrouwen op God en verriichten hun gebed en hunne goede werken met des te meer ijver. Zij waren overtuigd van hetgeen de eerbiedwaardige Joannes van Avila zeide: «Het is veel beter in dorheid en bekoringen te leven in overeenstemming met Gods wil, dan tegen dien wil zich tot den hoogsten «trap van beschouwing te verheffen.»

5. Eindelijk moeten wij ons aan Gods wil onderwerpen in alles wat *onzen dood* betreft, zoowel met betrekking tot den tijd en de plaats, als tot de wijze waarop het Gode behagen zal ons dien over te zenden. Hij, die sterft met volle overgave aan Gods aanbiddelijken wil, sterft een heiligen dood en verdient eene belooning eenigermate gelijk aan die der martelaren. «Eene akte van volmaakte overgave aan Gods wil, bij den dood,» zegt de god-

vreezende Blossius, «bevrijdt ons niet alleen van «de hel, maar ook van het vagevuur.» Als de H. Gertrudis op zekeren dag eene steilte bekrom, gleed zij uit en stortte naar beneden. Hare zusters vroegen haar of zij niet bang was geweest zonder Sacramenten te moeten sterven. «O neen,» antwoordde de Heilige, «ik verlang «wel vurig de genademiddelen der kerk bij mijn «dood te ontvangen, maar nog liever wil ik «Gods wil volbrengen. Ik ben overtuigd, dat «de beste gesteltenis om goed te sterven, is, «zich geheel aan dien aanbiddelijken wil te onderwerpen; ik verlang bijgevolg den dood, gelijk het God behagen zal mij dien over te «zenden.» Eveneens moeten wij gesteld zijn. Dit belet evenwel niet dat wij verlangen mogen om langer te leven, teneinde méér voor God te kunnen werken en lijden en dat wij met den H. Martinus zeggen: «Heer, indien ik nog «noodig ben voor uw volk, zoo weiger ik den «arbeid niet.» Dit belet evenmin dat wij naar den dood verlangen, om God spoediger in den hemel te bezitten en dat wij met den H. Paulus uitroepen: «Ik wensch onthouden te worden, «om met Christus te zijn;» integendeel, wij zijn zelfs verplicht naar den hemel te verlangen, en hij, die dat verlangen niet bezit, toont dat hij weinig liefde heeft voor God. Doch wanneer God er anders over beschikt, wanneer Hij wil dat wij langer werken, lijden en strijden, dan moet wederom onze bede zijn: Heer, uw wil geschiede. In één woord, wat ons ook overkome, hetzij rechtstreeks van God, hetzij door tusschenkomst van de menschen, hetzij wij in vreugde of droefheid, in voor- of tegenspoed,

in armoede of rijkdom, in ziekte of gezondheid zijn, blijven wij steeds tevreden met Gods wil en zeggen wij dikwerf: Heer, geef dat uw wil volmaakt in mij vervuld worde, ik verlang niets dan uw eeuwig welbehagen.

III. Om die schoone deugd van overgiving aan Gods H. Wil te verkrijgen, moeten wij ons wel van hare verhevenheid en volmaaktheid overtuigen. Wij moeten haar dikwijls vragen in onze gebeden, onder de Mis, na de H. Communie, in onze bezoeken bij Jezus in het Allerheiligste Sacrament. Wij moeten ons eindelijk in die heilige overgiving oefenen, door in alle moeielijkheden, tegenspoeden en ongelukken, in droevigheden en troosteloosheden te zeggen: «Heer, uw wil geschiede.» «Mijn God, doe met mij wat gij wilt. Geef dat ik steeds tevreden zij met uw heilig welbehagen. O Jezus, ik verlang niets anders, dan hetgeen gij verlangt.» Eéne enkele verzuchting in tegenspoed, één enkel «gezegend zij God» of «Heer, uw wil geschiede,» is veel meer waard, zegt de godvreezende Johannes van Avila, dan duizend dankzeggingen in voorspoed.

DE LIEFDE TOT GOD.

God is een God van liefde, die eene oneindige liefde waardig is. Niet alleen bemint Hij ons, zijne schepselen, maar Hij wil daarenboven ook door ons bemind worden. Hij vraagt, Hij gebiedt dit zelfs uitdrukkelijk in de H. Schrift: «Mijn zoon,» spreekt Hij, «geef mij uw hart.» «Gij zult den Heer uwen God beminnen,» zegt Hij elders, «uit geheel uw hart, uit geheel uwe

«ziel, uit al uwe krachten.» En verder: «Wat vraagt de Heer uw God van u, dan dat gij Hem vreest, dat gij zijne wegen bewandelt, «dat gij Hem dient en bemint uit geheel uwe «ziel.»

I. Niemand dan ook heeft meer recht op onze liefde dan God. Hij is oneindig groot, oneindig goed, oneindig volmaakt, oneindig beminnelijk. «Wie God niet bemint, kent God niet,» zegt de H. Joannes. (Joan. I. 4. 8.) God daarenboven heeft ons het eerst bemind, ons bemind van alle eeuwigheid en ons in die liefde tallooze weldaden geschonken naar ziel en lichaam. «Zoozeer zelfs heeft Hij ons bemind,» zegt de Apostel, «dat Hij zijn eenigen Zoon niet «gespaard, maar Hem voor ons ten beste gegeven heeft.» (Joan. 3. 16.) «O mijn God,» roept dan ook de H. Augustinus uit, «wien zou ik beminnen, als ik u niet beminde, u, die oneindig goed en beminnelijk zijt in u zelve.»

Men verhaalt van de Japancezen, dat toen men hun het Evangelie verkondigde, en hen onderrichtte over de schoonheid, de grootheid en de oneindige liefde van God; toen men hun vooral sprak van de groote geheimen van onzen godsdienst, en van al wat God voor de menschen gedaan heeft, toen men hun voorhield hoe God uit liefde tot ons en om onze zaligheid is mensch geworden en gestorven, zij in eene zoete verrukking uitriepen: O hoe groot, hoe goed, hoe beminnelijk is de God der Christenen! Als zij verder hoorden, dat er een gebod bestaat, hetwelk ons voorschrijft God te beminnen, een gebod dat dengene, die hem niet bemint, met straffen bedreigt, stonden zij ver-

stomd, en konden van hunne verbazing niet bekomen. Hoe zeiden zij? Hebben dan redelijke menschen een gebod noodig om God te beminnen, die ons zoo zeer bemind heeft? Is het niet het grootste geluk, hem te beminnen, en het grootste ongeluk, hem niet te beminnen? Hoe! liggen de Christenen niet gestadig geknield aan den voet der altaren van hunnen God, door-drongen van zijne goedheid, ontvlamd van zijne heilige liefde? — En als zij verder vernamen dat er Christenen waren, die niet alleen God niet beminnen, maar hem integendeel beleedigen, hem lasteren, dan riepen zij weemoedig uit: o onrechtvaardig volk, o ondankbare harten, is het mogelijk dat Christenen aan zulk een gruwel plichtig zijn? En op welken vervloekten bodem wonen dan die ongevoelige en onredelijke menschen?

Willen wij dat dit verwijt ook niet op ons van toepassing zij, willen wij dat die verwijderde volkeren niet eenmaal tegen ons opstaan in den dag des oordeels, laten wij God dan beminnen uit geheel ons hart. Beminnen wij Hem met eene oprechte, eene edelmoedige, eene werkdadige liefde, eene liefde die God stelt boven alles, eene liefde die voor God weet te lijden en die bereid is liever alles ten offer te brengen, dan Gods geboden vrijwillig te overtreden. Beminnen wij God zoo, dat wij met den Apostel Paulus kunnen zeggen: «Noch leven, noch dood, noch engelen, noch machten, «noch eenig ander schepsel zal ons kunnen «scheiden van de liefde Gods, die is in Jezus «Christus onzen Heer.»

II. O, hoe gelukkig zij die den kostbaren

schat der goddelijke liefde bezitten! Die schat is zoo groot, dat wij alle middelen behooren aan te wenden om hem te verkrijgen, te bewaren en te vermeerderen. En welke zijn die middelen?

1. Een eerste middel om de liefde tot God te verkrijgen, is *zich te ontdoen van alle aardsche genegenheden*. Zoolang een hart vol aarde is, kan de liefde Gods er geen plaats in vinden en hoe meer het aan de aarde verkleefd blijft, des te minder zal de goddelijke liefde er in wonen. Daarentegen nadert God met zijne liefde, zoodra men zijn hart aan het aardsche begint te onthechten, en is die liefde eenmaal in de ziel binnengetreden, dan hecht zij weldra geen waarde meer aan alles wat de wereld acht: «Al gaf een mensch ook alle goederen «van zijn huis voor de liefde,» zegt de H. Geest, «hij zal dat voor niets achten.» (Cant. 7. 8.) En de H. Franciscus van Sales was gewoon te zeggen: «zoodra een huis in brand staat, werpt «men alles door de vensters,» dat wil zeggen: zoodra het hart ontvlamd is van de goddelijke liefde, dan maakt het zich als van zelf los van de goederen, van de eer en de genoegens dezer aarde. Willen wij God dus waarlijk beminnen, dan moeten wij bezörgd wezen al het aardsche, al het zinnelijke uit ons hart te verbannen, zoodat wij met den H. Paulus kunnen spreken: «Ik acht alles nadeel om de overtreffende kennis «van Jezus Christus, mijnen Heer, om wien ik «dat alles verloren heb en als slijk acht opdat «ik Christus gewinne.» (Phil. 3. 8.) Wij moeten den H. Geest gestadig bidden, dat hij ons hart van zijne goddelijke liefde ontvlamme en wan-

neer ooit eenig schepsel aanspraak wil maken op een deel van ons hart, dan moeten wij het aanstonds allen toegang weigeren en tot Jezus zeggen: «Mijn Jezus, gij alleen zijt mij genoeg; ik wil niets anders beminnen dan u.» «Gij zijt «de God mijns harten, gij mijn deel in eeuwigheid.» Mijn God, ik verlang dat gij de eenige meester, de eenige liefde van mijn hart zijt.

2. Een tweede middel om de liefde tot God te verwerven, is *de overweging van het lijden onzes Heeren Jezus Christus* en vooral van de liefde, die Hij ons in zijn lijden en in het Allerheiligste Sacrament des Altaars betoond heeft. Zoo Jezus weinig bemind wordt in de wereld, dan is dit een gevolg van de onachtzaamheid der menschen, die niet willen overwegen, ten minste van tijd tot tijd, wat de Zoon Gods voor ons gedaan en geleden heeft. «Het schijnt eene «dwaasheid geweest te zijn,» zegt de H. Gregorius, «dat een God heeft willen sterven om «ellendige schepselen zalig te maken; en toch «is het een punt des geloofs dat God dit gedaan heeft ter liefde van ons.» «Hij heeft ons «liefgehad, en zich zelven voor ons als een offer «overgegeven.» (Eph. 5, 2.) «Hij heeft ons liefgehad, en ons met zijn bloed van onze zonden «gewasschen.» (Apoc. 1, 5.) O mijn God, roept de H. Bonaventura uit, gij hebt mij zoozeer bemind, dat gij uit liefde tot mij, u zelven schijnt gehaat te hebben. En niet tevreden met te lijden en te sterven aan het kruis voor onze zaligheid, heeft de Heer nog daarenboven ons voedsel willen worden in de H. Communie, zoodat volgens de uitspraak van den H. Thomas, God zich te onzen opzichte vernederd heeft,

als ware hij onze dienstknecht, en ieder onzer zijn God geweest.

Dit ook bewoog den Apostel te zeggen: «De liefde dringt ons.» (II. Cor. 5, 14.) De liefde die Jezus Christus ons heeft toegedragen dringt en noodzaakt ons eenigermate hem te beminnen. Als de menschen zich aan een schepsel hechten, wat doen zij dan niet voor hetzelfde? En een God, oneindig goed en oneindig schoon, een God die ons dermate bemind heeft, dat hij voor eenieder van ons aan een kruis gestorven is, bemint men zoo weinig! Ach! laat ons den apostel Paulus navolgen, die zeide: «Van mij zij het verre te roemen dan op het kruis van onzen Heer Jezus Christus.» (Gal. 6, 14.) Welk een grooteren roem kan ik in de wereld verwachten, dan door een God zoozeer bemind te zijn geworden, dat hij zijn bloed en leven ter liefde van mij gegeven heeft. Zoo moet iedereen spreken die geloof heeft, en zoo men geloof heeft, hoe kan men dan nog iets anders beminnen dan God? Als eene ziel Jezus beschouwt met drie nagelen aan het kruis gehecht, rustende niet al het gewicht van zijn lichaam op de wonden zijner handen en voeten, en stervende van smart ter liefde van ons, hoe is het dan mogelijk dat zij zich niet gedrongen, ja bijna genoodzaakt gevoelt, hem uit al hare krachten te beminnen.

3. Een derde middel om tot de volmaakte liefde Gods te komen, is *zich in alles te schikken naar zijn heiligen wil*. Wie God volmaakt bemint, zegt de H. Bernardus, kan niets anders willen dan hetgeen God wil en daarom leggen deugdzaame zielen zich op de vereeniging met

Gods heiligen wil toe, teneinde tot die volmaakte liefde Gods te komen. Dikwijls echter gebeurt het, dat men met den mond zegt: Heer uw wil geschiede, dat men door zijne woorden betuigt geheel en al in den goddelijken wil te berusten, zonder dat zulks ernstig genoeg gemeend is. Want, overkomt er eene of andere wederwaardigheid, wordt men door tegenspoed, door eene lastige ziekte, of een ander kruis getroffen, dan is men ontroostbaar. Nochtans in die oogenblikken juist is het tijd om God bewijzen te geven, dat men niets anders zoekt dan zijn heiligen wil en zijne liefde. In die oogenblikken juist moet men met den Goddelijken Zaligmaker spreken: «Den kelk, «dien de Vader mij gegeven heeft, zou ik dien «niet drinken»? (Joan. 18. 11). In die oogenblikken moet men met den deugdzamen Job zeggen: «Gelijk het den Heer behaagd heeft, «zoo is het geschied, de naam des Heeren zij gezegend» (Job. 1. 21). Dan moet men met den koninklijken Profeet David uitroepen: «Heer, «leer mij uwen wil volbrengen» (Ps. 142. 10) of met den Apostel Paulus «Heer wat wilt gij «dat ik doe»? (Act. 9. 6) Dit is de volmaaktste akte van liefde tot God, die men kan verwekken, eene akte die meer waarde heeft dan duizendmaal te vasten en duizend lijfkastijdingen te verrichten.

4. Een vierde middel om ons hart van liefde tot God te ontvlammen, is *het inwendig gebed of de meditatie*. De eeuwige waarheden ziet men niet, gelijk de stoffelijke zaken, met de oogen des vleesch, maar alleen in den geest door de overweging. Hieruit volgt, dat zoo wij

niet een gedeelte van onzen tijd besteden aan de overweging der eeuwige waarheden en vooral van de verplichting die wij hebben om God te beminnen, het ons moeilijk zal zijn ons hart aan de schepselen te onthechten en het geheel aan God te schenken. Overwegen wij echter die waarheden, dan leeren wij als ongemerkt de nietigheid der aardsche, en de waarde der hemelsche goederen inzien en zoo wordt ons hart van lieverlede tot God getrokken en door zijne liefde ontstoken. Hoe komt het dan dat sommige menschen gewoon zijn hunne overweging te doen en toch God niet vinden? Dat komt, wijl zij de meditatie verrichten met een hart vervuld van aardsche genegenheden. God zelf zegt van de ziel: «Ik zal haar in de eenzaamheid geleiden en daar tot haar hart spreken.» (Os. 2. 14). De eenzaamheid des lichaams is echter niet genoeg om God te vinden, zegt de H. Gregorius, ook de eenzaamheid des harten wordt gevorderd. «Er zijn vele zielen tot wie ik gaarne zoude spreken, zeide God daarom eens tot de H. Theresia, maar de wereld maakt zooveel gedruis in haar hart, dat zij mijne stem niet kunnen verstaan? Dit deed deze heilige Bruid des Heeren zeggen: «Ontchecht uw hart van de schepselen, zoek vervolgens God en gij zult hem vinden.»

5. Een vijfde middel eindelijk om een hoogen graad van liefde tot God te bereiken is *het gebed*. Wij zijn arm en van alles ontbloot. Wij zijn zwak en kunnen niets uit ons zelve. Door het gebed echter worden wij sterk en rijk aan alle goederen, want God heeft gezegd «vraagt en gij zult verkrijgen.» Die waarheid begrepen

de heiligen en vandaar dat het leven van alle heiligen een leven van gebed geweest is. Door het gebed hebben zij die vele en groote genaden verkregen, welke hen tot de liefde Gods en de heiligheid gevoerd hebben. Willen ook wij dus heilig worden, willen wij eene groote liefde tot God verwerven, dan moeten wij voortdurend staan aan de deur der goddelijke barmhartigheid om gestadig zijne genaden en zijne liefde te vragen. Vragen wij die in de meditatie, onder de mis, na de H. Communie, vragen wij ze zoo dikwijls wij voor Jezus in zijn H. Sacrament zijn neergeknield. Verwekken wij dan levendige akten van liefde, want deze zijn als het hout dat het vuur der goddelijke liefde in ons voedt en vermeerdert. Zeggen wij dikwijls: o Jezus, ik bemin u, ik bemin u boven alles, ik bemin u meer dan mij zelven. O Jezus vermeerder uwe liefde in mijn hart. Vragen wij die genade aan Maria, want de genade van God te beminnen, zegt de H. Franciscus van Sales, bevat alle genaden, omdat hem, die God waarlijk bemint, geene enkele deugd ontbreken kan.

III. Wat nu de kenteekenen betreft, waaruit wij kunnen afleiden dat de liefde Gods in ons woont, deze zijn menigvuldig; vooral echter zijn er twee, n. l. *werken en lijden*. Immers de liefde is een vuur. «Ik ben het vuur op aarde «komen brengen», zegt Jezus Christus sprekende van de liefde die Hij in de harten der menschen wil ontsteken. Het vuur nu heeft deze tweevoudige eigenschap, dat het uit zijn natuur werkzaam is en dat het wederstand biedt. Het vuur is altijd in werking, het slaat

om zich henen en overwint de grootste hinderpalen. Zoo ook de liefde; zij wil zich altijd verder en verder uitbreiden en weerstaat daartoe alle moeilijkheden. Willen wij derhalve met genoegzame zekerheid weten of de liefde Gods in ons verblijft, onderzoeken wij dan slechts of wij voor God werken en lijden. Verrichten wij al onze handelingen met eene zuivere meening, om aan God te behagen? Onderhouden wij zijne geboden en die zijner kerk, vervullen wij al onze plichten met nauwgezetheid, om Gods heiligen wil te volbrengen? Lijden wij gaarne te zijner liefde tegenspoed, armoede, ziekte, kwelling, vernedering, verachting en versmading? Zoo ja, dan is de liefde, de ware liefde Gods in ons, dan is die liefde een werkzaam vuur, een vuur dat alle beletselen wederstaat. Daarom ook zegt Jezus Christus: «Wie mijne geboden heeft en ze bewaart, hij is het die mij lief heeft.» Doch werken wij niet met eene zuivere bedoeling, lijden wij niet met gelatenheid en geduld, zijn wij onachtzaam in het onderhouden van Gods geboden en in het naleven onzer plichten; wij mogen dan nog zoo dikwijls met den mond zeggen: «mijn God, ik bemín u», onze liefde is geene ware, maar eene valsche liefde. En hiertegen waarschuwt ons de H. Geest als Hij zegt: «Mijne kinderen, laat ons niet liefhebben met woord of tong, maar met daad en waarheid» (1 Joan. 3. 18)

Voor al uit het lijden kunnen wij besluiten dat wij God beminnen, want lijden is een veel zekerder teeken van liefde dan werken. Wie werkt geeft zich moeite voor iemand dien hij liefheeft en dit is een bewijs dat hij hem be-

mint; maar wie lijdt vergeet zich zelf om wille van een ander, dien hij liefheeft, en dit is een bewijs van eene veel grootere liefde. Het was door het lijden dat God op eene bijzondere wijze de groote liefde van den profeet Job wilde doen uitschijnen. Job had zeer zeker eene groote liefde tot God, maar wanneer vertoonde zij zich in haren heldersten glans? Was het toen hij zich omringd zag van een talrijk kroost, toen hij baadde in den overvloed van alle goederen, toen hij eene volmaakte gezondheid genoot? Zeker ook toen straalde zijne groote liefde door, want hij erkende dat alles hem van God kwam, hij was daarvoor dankbaar, droeg Gode offeranden op, verzuimde geene enkele zijner verplichtingen, gaf heilzame lessen aan zijne kinderen en bad gestadig voor hen, uit vrees dat zij God zouden beleedigen. Maar zijne liefde tot God vertoonde zich eerst in heldhaftigen graad, toen hij in één oogenblik van al zijne goederen beroofd werd, toen zijne kinderen allen stierven, en hij zelf met wonden overdekt, op een mesthoop gezeten, door zijne vrienden, door zijne eigene vrouw nog bespot werd. Te midden dier ongehoorde beproevingen herhaalde hij met een bewonderenswaardig en onoverwinnelijk geduld deze schoone woorden: «De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, zooals het den Heer behaagd heeft, zoo is het geschied. De naam des Heeren zij gezegend.»

Doch waarom het voorbeeld van den H. Man Job aanhalen? Zien wij diezelfde waarheid niet veel duidelijker en veel verhevener in onzen Heer Jezus Christus? Op het punt staande van zijn lijden te beginnen, sprak Hij tot zijne leer-

lingen: «Opdat de wereld erkenne dat ik den «Vader liefheb staat op, laat ons gaan» (Joan. 14. 31). En de Heiligen, strekken zij ons hierin niet ten bewijze door woorden en daden? Eene H. Theresia was gewoon te zeggen: «of «lijden of sterven». Eene H. Magdalena de Pazzis: «Lijden en niet sterven». Een H. Joannes van het Kruis: «Lijden en zwijgen», en onschuldig bleef hij zonder klagen negen maanden lang in den kerker, waar hij duizenden ongemakken en kwellingen verduurde. Eene H. Lidivina leed met vreugde eene smartvolle ziekte van 38 jaren. Eene H. Francisca verdroeg gelaten de onrechtvaardige verbanning van haren gemaal en de verbeurdverklaring van al hare goederen.

Het geduld alzoo is het zekerste bewijs van de ware liefde tot God, van die kostbare deugd, die de koningin aller deugden is en bij welke alle rijkdommen der wereld niet eens in vergelijking kunnen komen. Laat ons derhalve aan niets ter wereld eenige waarde hechten dan aan de liefde Gods alleen. Laat ons voor haar werken, voor haar lijden en haar door vurige smeeingen aan God vragen, zeggende: «Uwe «liefde alleen, o Heer, uwe liefde alleen is mij «genoeg». «Geef mij uwe liefde en uwe genade «en ik vraag niets meer».

DE LIEFDE TOT DEN NAASTE.

Zijn wij verplicht God te beminnen, wij zijn ook gehouden onzen evenmensch lief te hebben. «Gij zult den Heer uwen God beminnen uit «geheel uw hart, zegt Jezus Christus, en uwen

«evennaaste gelijk u zelven,» En op eene andere plaats spreekt Hij : «Ik geef u een nieuw «gebod, dat gij elkander bemint, gelijk ik u «heb liefgehad.» «Dit is het gebod dat wij van «God ontvangen hebben, zegt de H. Joannes, «dat alwie God bemint, ook zijn broeder lief- «hebbe » (1 Joan. 4, 21.) Die liefde nu aan onzen evenmensch verschuldigd, moet inwendig zijn en uitwendig. Inwendig moeten wij onzen naaste beminnen door hem geen kwaad te gunnen maar hem alle goed te wenschen dat wij voor ons zelven verlangen. Wij moeten verheugd zijn als het hem wel gaat en bedroefd wezen als hij tegenspoed heeft en ongelukken. Wij moeten ons wel wachten den evenmensch te oordeelen en zonder gegronde redenen kwade vermoedens van hem op te vatten.

Uitwendig moeten wij onzen naaste beminnen, door hem niet alleen geen kwaad te berokkenen, maar door hem bepaaldelijk goed te doen. En die liefde moet zich openbaren in woorden en in werken :

In woorden moeten wij onze liefde toonen, dat wil zeggen :

1) Wij moeten zelfs den schijn van kwaadspreken vermijden. De kwaadspreker wordt gehaat door God en de menschen; wie integendeel van iedereen goed spreekt, wordt door God en de menschen bemind. Als men de fouten van zijnen evenmensch niet kan verontschuldigen, moet men ten minste zijne bedoeling verontschuldigen.

2) Wij moeten ons wel wachten aan iemand het kwaad over te brengen dat een ander van hem gezegd heeft, want daaruit ontstaan soms

langdurige vijandschap en wraak. De H. Schrift zegt dat zij die tweedracht zaaien, door God gehaat worden.

3) Wij moeten ons ook zorgvuldig in acht nemen den evenmensch niet te kwetsen door een of ander bijtend woord, dat enkel bij wijze van scherts gezegd wordt. Zoudt gij wel willen dat men met u den spot dreef, gelijk gij dat doet met anderen?

4) Wij moeten alle oneenigheid en twist vermijden. Soms ontstaat er twist uit onbeduidende zaken, die vervolgens op beledigingen en haat uitloopen. Laat ons derhalve allen geest van tegenspraak vermijden, en niet doen gelijk sommigen, die zonder grond, altijd en in alle zaken tegenspreken. Zeg bij gelegenheid uw gevoelen en blijf overigens bedaard.

5) Wij moeten eindelijk iedereen met zachte woorden toespreken, zelfs onze minderen, en ons onthouden van alle verwenschingen en beledigingen. Wordt iemand boos en voegt hij ons een beledigend woord toe, laat ons dan met zachtheden antwoorden, en de toorn zal spoedig bedaard zijn, want: «een zacht antwoord doet de gramschap bedaren.» (Prov. 15. 1.) En als het gebeurt dat wij zelven boos worden op den evenmensch, wachten wij ons dan wel van een woord te spreken; want de drift die ons dan beheerscht, zou ons ingeven, dat wij met gestrengheid moeten optreden, doch later zou het ons berouwen. De H. Franciscus van Sales zegt: «Ik ben nooit boos geweest, of ik heb later berouw daarover gehad.» Neem tot regel te zwijgen tot dat de gevoeligheid bedaard is. Moet gij iemand die vertoorn

is terechtwijzen, wacht dan eenigen tijd, anders is uw woord niet bij machte te overtuigen en goed te stichten.

In werken moeten wij de liefde jegens onzen naaste beoefenen, dat wil zeggen :

1) Wij moeten hem behulpzaam zijn zooveel wij kunnen en vooral den arme door onze aalmoezen bijstaan. De aalmoes, zegt de H. Schrift, bevrijdt van alle zonde en van den dood, en «zal niet gedoogen dat de ziel de duisternissen inga.» (Job. 4. 11.) De aalmoes dus bevrijdt ons van de zonde en behoedt ons voor de hel. Men verstaat door aalmoes, alle hulp, elken dienst dien men anderen kan bewijzen. De verdienstelijkste aalmoes is die welke men besteedt voor de ziel van den evenmensch, door hem met zachtheid, en te geschikter tijd te verbeteren, telkens als men kan. Zeg niet gelijk sommigen: Wat is mij daaraan gelegen? Daar moet ieder Christen aan gelegen zijn. Wie God bemint, wil hem ook door iedereen bemind zien.

2) Eene bijzondere liefde moeten wij wijden aan de zieken, die meer dan anderen hulp noodig hebben. Verleenen wij hun eenigen onderstand zoo zij arm zijn, bezoeken en troosten wij hen, ook dan wanneer zij ons geene erkentelijkheid betoonen. God, de Heer, zal er ons voor beloonen.

3) Oefenen wij in het bijzonder liefde jegens onze vijanden. Men vindt menschen, die vol liefde zijn voor hunne vrienden, maar Jezus Christus heeft gezegd: «doet wel aan die u ha-ten,» (Matth. 5, 44.) Daaraan erkent men den waren Christen. Kunnen wij derhalve niets doen voor hen die ons vervolgen, bidden wij dan ten

minste voor hen, gelijk Jezus Christus ons beveelt: «bidt voor hen die u vervolgen.» (Matth. ibid.) Op die wijze wreken zich de heiligen. Alwie zijnen beleediger vergeeft, is zeker dat God ook hem zal vergeven; want hij heeft het beloofd: «Vergeeft en u zal vergeven worden.» (Luc. 6. 37.) Hij zeide eens tot de gelukzalige Angela van Foligni: «het zekerste bewijs voor «eene ziel dat zij door God bemind wordt, is «dat zij dengene bemint die haar beleedigd heeft.»

4. Toonen wij eindelijk onze liefde jegens de overledenen en bidden wij veel voor de arme zielen in het vagevuur. De H. Thomas leert dat evenals wij gehouden zijn onzen naaste bij te staan tijdens het leven, wij evenzeer gehouden zijn hem ter hulp te komen na zijnen dood. De zielen des vagevuurs lijden pijnen, die alle pijnen dezer wereld te bovengaan; zij verkeeren daarenboven in den uitersten nood, daar zij zich zelve niet helpen kunnen. Laat ons dus zorgen die arme zielen te hulp te komen, hetzij door missen te laten lezen, of ter harer lfenis missen bij te wonen, door aalmoezen, versterkingen of ten minste door onze gebeden, en door haar de aflaten toe te passen die wij verdienen kunnen. Zij zullen ons zeker dankbaar zijn en groote genaden voor ons bij God verwerven, niet slechts als zij in den hemel zullen zijn, maar zelfs reeds in het vagevuur, waar hare gebeden aangenaam zijn aan God.

OVER HET GEDULD.

Het leven van den mensch op aarde is een strijd. Deze wereld is geen plaats van rust en

vrede, maar van arbeid en lijden, zij is een ballingsoord, een tranendal, waar kwelling en smart ons wachten. Door het geduld echter komen wij alles te boven. «Het geduld,» zegt de H. Jacobus, «heeft een volmaakt werk.» (Jac. 1. 4.) 't Is door het geduld dat wij schatten van verdiensten en eene heerlijke kroon verwerven in den hemel. Tegenspoed en lijden, beproeving en kwelling moeten de schoonste juweelen in die kroon uitmaken. God immers zendt ons de kruisen niet over om ons te verdoemen, gelijk sommige ongeduldige menschen wel eens zeggen, neen, Hij geeft ze ons wíjl Hij ons wil zalig maken en des te zekerder den hemel invoeren. Alle menschen dan ook hebben hunne kwellingen en hunne moeilijkheden, rijken zoowel als armen, rechtvaardigen zoowel als zondaren en die het hoogste geplaats is, heeft doorgaans het meest te verduren. Beklagenswaardig de mensch, die zijn lijden met weerzin en ongeduld verdraagt; hij verzwaart zijn tegenwoordig lijden en bereidt zich een nog veel zwaarder in het ander leven. Beklagenswaardig de zondaar, die in deze wereld slechts voorspoed geniet; 't is een bewijs dat God hem eene eeuwige straf voorbehoudt. Gelukkig daarentegen zij, die door kruis en lijden bezocht worden; 't is een bewijs dat God hen zalig wil maken, want Hij kastijdt hen in dit leven, waar de pijnen kortstondig en licht zijn, om hen niet te moeten kastijden in het andere leven, waar die pijnen streng en eenwigdurend zullen wezen. Gelukkig, driewerf gelukkig wie zijn lijden verduurt in geduld en liefde, want wie met geduld lijdt, lijdt minder en wordt zalig; wie

uit dwang lijdt, lijdt meer en gaat verloren. Het kruis schijnt zwaar aan hem die het gedwongen sleept, zegt de H. Theresia, doch die het gewillig opneemt voelt het als het ware niet. In deze wereld, zegt op zijne beurt de H. Philippus Neri, bestaat er geen vagevuur; er is slechts een hemel en eene hel. Wie zijne beproevingen geduldig verdraagt, heeft een hemel; wie dit niet doet, heeft eene hel. Lijden wij dus met liefde, het oog gevestigd op onzen Goddelijken Verlosser, die zooveel voor ons doorstaan heeft; want, zegt de H. Maria Magdalena de Pazzis, «alle lijden, hoe zwaar «het ook zij, wordt zoet als men Jezus aan het «kruis beschouwt.» Wie Jezus lief heeft, verdraagt geduldig alle kruisen en kwellingen en wie voor Jezus niet weet te lijden, zegt de gelukzalige Joseph Calasantius, kan Jezus ook niet gewinnen.

In welke omstandigheden nu, moeten wij het geduld beoefenen?

1. Wij moeten het geduld beoefenen in *ziekten*. De tijd der ziekte doet den mensch kennen en leert zien of hij van goud of van lood is. Men vindt er, die vol godsvrucht en opgeruimdheid zijn, zoolang zij frisch en gezond blijven; doch worden zij door eene of andere ziekte bezocht, dan verliezen zij het geduld, zij klagen over iedereen, slaan over tot droefgeestigheid en vallen in duizenden fouten: ziedaar het goud in lood veranderd. Ware men geduldig in ziekten, zeide de gelukzalige Joseph Calasantius, nooit zou men klachten hooren. Sommigen hoort men vrome klachten uiten: In den toestand waarin ik ben, kan ik niet ter kerk gaan, niet communiceeren, geen mis hooren, in één woord,

kan ik niets doen. Hoe! gij kunt niets doen? maar gij doet alles, zoo gij den wil van God doet. Zeg mij eens waarom wilt gij die opgenoemde zaken verrichten? Is het niet om aan God te behagen? Welnu, het behaagt God, dat gij met geduld omhelst al wat gij te lijden hebt, en dat gij al het overige wat gij zoudt wenschen te doen achterlaat. Men dient God beter, zegt de heilige Franciscus van Sales, met te lijden, dan met te werken. Vooral zoo de ziekte doodelijk is moet gij haar met alle geduld aanvaarden, zelfs den dood aannemen als het einde van uw leven gekomen is. Zeg dan niet: Maar ik ben thans niet voorbereid, ik wenschte nog wat te leven, om boete te doen voor mijne zonden. Maar hoe weet gij, dat gij langer levende werkelijk boete zult doen, en niet in nog zwaardere zonden zult vallen? Hoevelen zijn er niet, die van eene doodelijke ziekte hersteld, later slechter leefden dan tevoren en verloren zijn gegaan, terwijl zij misschien zalig zouden geworden zijn, zoo zij aan hunne ziekte bezweken waren? Zoo God wil dat gij nu deze wereld verlaat, onderwerp u dan aan zijnen heiligen wil, en dank hem dat hij u de genade verleent te sterven voorzien van de laatste H.H. Sacramenten; aanvaard gelaten den dood, en leg u neder in de armen der goddelijke barmhartigheid. De berusting in den wil van God, die u den dood verzendt, is voldoende om uwe eeuwige zaligheid te verzekeren.

2) Wij moeten het geduld nog beoefenen *bij den dood van bloedverwanten en vrienden*. Er zijn menschen, die zoo ontroostbaar zijn bij het verlies van een hunner bloedverwanten,

dat zij het gebed, het ontvangen der HH. Sacramenten, en al hunne oefeningen van godsvrucht achterwege laten. Sommigen gaan zoo ver van tegen God te morren, en zeggen: «Heer! waarom hebt gij dat gedaan?» Welke vermetelheid! Zeg mij eens: waartoe dient die matelooze droefheid? Meent gij misschien op die wijze iets welgevalligs te doen aan den overledene? O neen. Gij mishaaft den overledene zoowel als God. Degene wiens afsterven gij beweent verlangt dat zijn dood u diene om u inniger met God te vereenigen, en dat gij voor hem bidt, indien zijne ziel soms in het vagevuur mocht wezen.

3) Wij moeten verder het geduld beoefenen *als wij veracht en vervolgd worden* en ons zelfs gelukkig achten dat wij met en voor Jezus vervolging mogen lijden. Gij zegt misschien: wat heb ik toch gedaan, dat ik aldus vervolgd moet worden? Waarom moet ik dien smaad lijden? — Mijn broeder, zeg dat aan den gekruisten Jezus, en luister wat hij u zal antwoorden: «En ik dan, welk kwaad heb ik gedaan, om zooveel pijnen en versmadingen, en den dood des kruises te moeten lijden.» Als Jezus Christus zooveel geleden heeft ter liefde van u, dan is het niet te veel gevorderd dat gij ook een weinig lijdt ter liefde van hem. Mocht gij ooit in uw leven eene zware zonde bedreven hebben, bedenk dan dat gij verdient in de hel te wezen, waar men veel grooteren smaad en veel heviger vervolgingen van de zijde der duivelen te lijden heeft. Vervolgt men u omdat gij uwen plicht gedaan hebt, verheug u dan grootelijks daarover: «Zalig zijn zij, die

«vervolging lijden om de gerechtigheid, want «hunner is het rijk der hemelen.» (Matth. 5. 10.) Wees overigens overtuigd van hetgeen de Apostel ons voorspelt. «Alwie in deze wereld «met Jezus Christus vereenigd wil leven, moet «vervolging lijden.»

4) Wij moeten geduld oefenen *ten tijde van dorheid en verlatenheid des geestes*, wat zeker het zwaarste lijden is voor eene ziel die God liefheeft. Aldus beproeft God de liefde dergenen die hem dierbaar zijn. Wij moeten ons ten tijde van die beproevingen vernederen, ons onderwerpen aan den wil van God en ons nederleggen in zijne handen. Laat ons wel bedacht wezen om alsdan niet eene van onze godvruchtige oefeningen achter te laten; zooals het gebed, het naderen tot de H.H. Sacramenten, het bezoek aan het Allerheiligste Sacrament, de geestelijke lezing enz. In dien toestand geplaatst, meenen wij dat alles wat men doet verloren is, omdat men alles met tegenzin en met moeite verricht; doch wij dwalen, want wie ondanks allen tegenzin volhardt, geniet wel is waar geene voldoening, maar handelt tot groote voldoening van God.

5) Wij moeten eindelijk geduldig zijn *in de bekoringen*. Sommige kleinmoedige zielen verliezen den moed als de bekoring lang duurt, en durven soms zeggen: Wil God mij dan veroordelen? O neen: God laat de bekoringen toe niet tot ons verderf, maar tot ons voordeel; opdat gij u zoudt vernederen, en u inniger met Hem vereenigen door u geweld aan te doen, teneinde de bekoringen te wederstaan; en door uwe gebeden te verdubbelen, om aldus meer

verdiensten te verwerven voor den hemel: «Om-
 «dat gij welgevallig waart aan God, was het
 «noodig dat gij door de bekoring beproefd werdt»,
 (Tob. 12. 13.) zeide God tot Tobias. Elke be-
 koring, die men overwint, bezorgt ons een nieuwen
 graad van glorie, en eene vermeerdering van
 kracht om de bekoringen, die ons in het ver-
 volg mochten overvallen, te overwinnen. Ook
 laat God nooit toe, dat wij boven onze krachten
 bekoord worden: «God is getrouw, en hij zal
 «niet toelaten, dat gij beproefd wordt boven
 «uw vermogen, maar hij zal met de beproeving
 «ook de uitkomst geven, opdat gij haar ver-
 «dragen kunt.» (I. Cor. 10. 13.) Wij moeten
 wel is waar God bidden, dat hij ons voor be-
 koringen behoede, doch zoo zij ons niettemin
 overvallen, moeten wij berusten in zijnen hei-
 ligen wil en hem de sterkte vragen om weer-
 stand te kunnen bieden. De H. Paulus door
 bekoringen tegen de zuiverheid overvallen, bad
 God hem daarvan te bevrijden, doch God gaf
 hem ten antwoord, dat zijne genade hem ge-
 noeg moest wezen: «Mijne genade is u genoeg:
 «want de kracht wordt in zwakheid volmaakt.»
 (II. Cor. 12. 9.) Het eerste middel dat wij in
 de bekoringen vooral tegen de zuiverheid moe-
 ten bezigen is zooveel mogelijk ons verwijderen
 van de gelegenheden, vervolgens niet steunen
 op eigen krachten, maar aanstonds onze toe-
 vlucht nemen tot Jezus Christus, en zijne hulp
 afsmeeken. En zoo de bekoring nog niet op-
 houdt, moeten wij voortgaan met bidden, ge-
 stadig herhalende: Mijn Jezus, help mij. Heilige
 Maagd Maria, sta mij bij. — De aanroeping
 alleen der machtige namen van Jezus en Maria,

is voldoende om alle pogingen, en alle aanvallen der hel te verijdelen. Het is ook zeer goed dan het teeken des kruises te maken op voorhoofd en borst. Met het teeken des kruises sloeg de H. abt Antonius, dergelijke aanvallen des duivels af. Het is ook zeer heilzaam de bekoringen aan zijnen zielbestierder te openbaren. Eene bekoring geopenbaard, zegt de H. Philippus Nerijs, is half overwonnen.

OVER DE VERSTERVING.

De versterving is eene deugd, die over het algemeen weinig wordt beoefend, omdat zij weinig wordt gekend. Sommige Christenen meenen dat de versterving iets overbodigs, dat zij zelfs iets onnatuurlijks is en zij schrikken terug voor alles wat hun natuur wederstreeft. Jezus Christus echter spreekt: «Wie na mij wil komen, verloochene zich zelve, neme zijn kruis op en volge mij na.» (Matth. 16. 24.) Doch zich zelve verloochenen, zijn kruis opnemen, is zich zelve en vooral zijne eigenliefde versterven. Wilt gij derhalve Christus volgen, wilt gij Christen zijn, overwin dan uwe eigenliefde, verloochen, versterf u.

Er is eene tweevoudige versterving: eene *inwendige* en eene *uitwendige*. De inwendige versterving doet ons de driften beteugelen, vooral die welke ons het meest beheerschen, de uitwendige versterving daarentegen doet ons de begeerlijkheid der zinnen in bedwang houden. Wie zijne driften, vooral zijne hoofddrift niet bestrijdt is in groot gevaar van verloren te gaan; wie deze echter te boven komt, zal alle

anderen gemakkelijk overwinnen. Sommigen laten zich door eene drift beheerschen en houden zich niettemin voor deugdzaam, omdat zij in zich zelven de gebreken niet zien, welke zij in anderen bespeuren. Doch wat baat dit, vraagt de H. Cyrillus; eene kleine opening, zegt hij, is genoeg om een schip te doen zinken. Anderen zeggen: ik kan mijne driften niet wederstaan; doch zij bedriegen zich, zij kunnen het wel, mits zij bidden en zich geweld aandoen. Een vaste wil, met de hulp Gods, die nooit ontbreekt, komt alles te boven. Anderen wederom geven toe dat men het lichaam elk verboden vermaak moet ontzeggen, maar zij versmaden de uitwendige verstervingen, wijl de inwendige versterving, dat is de versterving van den wil, de eenig noodzakelijke is. Ja, zij beschuldigen zelfs de heiligen van wreedheid, omdat dezen aan hun lichaam alle voldoeningen der zinnen weigerden en het met boetekleederen, lijfkastijdingen, vasten en andere boetplegingen tuchtigden. Doch ten onrechte, zegt de H. Bernardus, want die zoo spreken zijn veel wreeder jegens zich zelven, ten einde hier op aarde eenige elendige en kortstondige voldoening te genieten, veroordeelen zij zich om eeuwig te branden in het vuur der hel. Zeker, men moet voornamelijk den wil versterven, maar men moet ook zijn weerspannig vleesch beteugelen, wijl het anders moeilijk valt den geest aan God te doen gehoorzamen. Volgens den H. Joannes van het Kruis moet men geen geloof slaan aan hen, die leeren dat de uitwendige versterving niet noodzakelijk is, al zouden zij overigens ook wonderen verrichten.

Maar waarin moet men zich dan vooral versterven?

1) Men moet *zijne oogen* versterven. De eerste schichten, die de ziel treffen, en haar dikwijls den dood toebrengen dringen binnen door de oogen. De oogen zijn zooveel als haken der hel, die de zielen bijna gedwongen tot de zonde trekken. Een heidensch wijsgeer benam zich vrijwillig het gezicht, om te kunnen wederstaan aan de lusten des vleesches. Wij mogen ons wel is waar niet van het gezicht berooven door middel van een gloeiend ijzer, maar wij moeten ons blind maken door middel van de heilige versterving; zoo niet dan zal het ons moeilijk vallen de zuiverheid te bewaren. «Wie niet wil «dat de vijanden de stad binnentreden, moet «de poorten gesloten houden», zegt de H. Franciscus van Sales. Wij moeten ons dus wachten eenig voorwerp te beschouwen dat bekoringen kan verwekken. De H. Aloysius van Gonzaga durfde zelfs zijne eigene moeder niet in het aangezicht zien. Mochten onze oogen soms een gevaarlijk voorwerp ontmoeten, nemen wij ons dan in acht dat voorwerp aan te staren. Niet het zien maar het bezien van een voorwerp, zegt de H. Franciscus van Sales stort ons in het verderf. Laat ons dus oplettend wezen om onze oogen te versterven, want velen zijn thans om wille hunner oogen in de hel.

2) Men moet ook *zijne tong* versterven, met zich te onthouden van achterklap en van beledigende en oneerbare woorden. Een al te vrij woord in het gesprek gebezigd, alleen maar om te lachen, kan aanstoot verwekken, en vervolgens aanleiding geven tot duizenden zonden.

Men merke ook op dat een dubbelzinnig woord geestig aangevoerd, soms meer kwaad sticht dan een openlijk oneerbaar gesprek.

3) Men moet daarenboven den mond versterven. Volgens den H. Andreas Avellinus moet men om als goed Christen te leven, beginnen met zijnen mond te versterven. «Men moet eten om te leven, zeide de H. Franciscus van Sales, «en niet leven om te eten.» Vele menschen schijnen te leven om te eten, en dat is oorzaak van hunnen ondergang zoo naar ziel als naar lichaam. Hoevele ziekten worden door de gulzigheid voortgebracht! Doch wat erger is, de onmatigheid is in den regel eene bron van onkuischheid. Als de maag met spijsen en geestrijke dranken, zooals wijn, brandewijn en dergelijke is gevuld, zegt Cassianus, dan is het onmogelijk dat men niet vele onzuivere bekoringen gewaar worde. Doch moet ik dan niet meer eten? zal iemand zeggen. Ja gij moet eten om uw leven te onderhouden, gij moet eten als mensch, doch niet als dier. Heb den moed om van tijd tot tijd eene versterving of onthouding te oefenen, bijzonder des zaterdags ter eere van de Allerheiligste Maagd Maria. Zoovele personen vasten op water en brood: doe ook zoo ten minste daags vóór de zeven voornaamste feesten van O. L. V. Ik bid u ten minste de kerkelijke vastendagen te onderhouden.

4) Men moet ook het *gehoor* en het *gevoel* versterven; het gehoor, door niet te luisteren naar gesprekken die de zedigheid of de liefde kwetsen; het gevoel door voorzichtig te zijn zoowel ten opzichte van anderen, als van zich

zelve. Daar zijn er die niets daaruit maken, omdat zij het doen bij wijze van scherts, doch ik vraag u: Is er wel iemand die vermaakshalve met vuur zal spelen?

OVER DE NEDERIGHEID.

De nederigheid wordt door de heiligen de grondslag en de bewaarster aller deugden genoemd. Ofschoon zij onder de deugden niet de eerste is in rang, zegt de H. Thomas, is zij toch de eerste als grondslag; wijl alle andere deugden op haar moeten gevestigd worden en zonder haar niet kunnen bestaan.

Wie niet nederig is, kan dan ook aan God niet behagen, want God duldt de hoovaardigen niet. Hij heeft beloofd diegenen te verhooren die Hem bidden; doch het gebed van den hoovaardige verhoort Hij niet: «God wederstaat «de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij «genade» (Jac. 4. 6.)

Men onderscheidt eene tweevoudige nederigheid: de nederigheid des geestes en de nederigheid des harten. De nederigheid des geestes bestaat daarin, dat wij eene geringe gedachte hebben van ons zelve en dat wij ons voor ellendig en verachtelijk beschouwen, gelijk wij ook inderdaad zijn. De nederigheid des harten of van den wil echter gaat verder en bestaat in het verlangen om door anderen veracht te worden en zich in de vernederingen te verheugen. Zij heeft drie trappen, zegt de H. Bernardus: de eerste is, dat men niet verlangt te gebieden, de tweede, dat men gaarne onderworpen is en de derde, dat men geduldig alle beledigingen verdraagt.

Wat nu moeten wij doen, om de nederigheid des geestes te bezitten?

1) Wij moeten nooit *vertrouwen op onze eigen krachten* of voornemens; maar steeds ons zelven mistrouwen, en gestadig met eene heilzame vrees bezielde zijn: «Arbeidt aan uwe «zaligheid, met vreezen en beven.» (Philip. 2.12.) De H. Philippus Nerijs zeide: Wie niet vreest, is reeds gevallen.

2) Wij moeten ons nimmer *beroemen* hetzij op onze talenten of werken, hetzij op onze geboorte, op onze ouders enz. Laat ons daarom nimmer spreken over hetgeen wij doen, tenzij over de fouten die men bedreven heeft; ja het best van alles is nooit over ons zelven te spreken, noch ten goede, noch ten kwade; want zelfs wat wij zeggen tot ons nadeel doet soms in ons de ijdele begeerte ontstaan om geprezen te worden, of ten minste om voor nederig door te gaan, zoodat de nederigheid eigenlijk slechts een bedekte hoogmoed is.

3) Wij moeten ook *niet boos worden* op ons zelven, als wij eene fout bedreven hebben. Dat is niet de ware nederigheid, maar hoogmoed, dat is eene list des duivels, die ons in moedeloosheid wil storten en den goeden weg wil doen verlaten. Zoodra wij gevallen zijn, moeten wij zeggen evenals de H. Catharina van Genua: «Heer! ziedaar de vruchten van mijnen tuin.» Wij moeten ons vernederen en opstaan van onzen val door eene akte van liefde en van berouw, met het voornemen van niet meer te vallen, rekenende op den bijstand van God. En zoo wij andermaal vallen en hervallen, moeten wij telkens hetzelfde doen.

4) Als wij zien dat anderen vallen, moeten wij ons daarover *niet verwonderen*, maar medelijden met hen hebben. Wij moeten God danken, dat wij niet gevallen zijn, en bidden dat hij ons gelieve te ondersteunen; anders zou God ons straffen met toe te laten dat wij in dezelfde, wellicht nog in zwaardere, zonden vielen.

5) Wij moeten steeds ons zelve *voor de grootste zondaars der wereld houden*, zelfs dan als wij wisten dat anderen meer gezondigd hebben dan wij; want de zonden bedreven door ons, die zooveel licht en genaden ontvangen hebben, zijn zwaarder voor God dan die van anderen, alhoewel minder in getal. «Meen niet,» schrijft de H. Teresia, dat gij gevorderd zijt «op den weg der volmaaktheid, zoolang gij u niet houdt voor den slechtste van allen, en niet verlangt als de minste behandeld te worden.»

6) De nederigheid des harten, of van den wil vordert *dat wij ons verheugen door anderen veracht te worden*. Wie de hel verdiend heeft, moest eeuwig door de duivelen met voeten getreden worden. Jezus Christus wil dat wij van hem zouden leeren, zachtmoedig en ootmoedig van harte te zijn: «Leert van mij; want ik ben zachtmoedig en ootmoedig van harte.» (Matth. 11. 29.) Velen zijn nederig met den mond, doch niet met het hart; zij zeggen wel: Ik ben de slechtste der menschen; ik verdien duizendmaal de hel; — maar ingeval iemand hun eene terechtwijzing of een onaangenaam woord toevoegt, keeren zij hem hoogmoedig den rug toe. Zij doen gelijk de stekelvarkens, die zoodra men hen aanraakt, terstond hunne stekels vertoonen. Hoe! gij zegt dat gij de

slechtste van allen zijt, en gij kunt niet één woord verdragen? Wie waarlijk ootmoedig is, zegt de H. Bernardus, acht zich gering, en wil ook voor dusdanig door anderen gehouden worden. — Wilt gij dus waarlijk ootmoedig zijn:

Ontvang dan gelaten elke terechtwijzing die men u doet, en dank dengene die ze u geeft. De H. Joannes Chrysostomus zegt, dat de rechtvaardige als hij terechtgewezen wordt, zich bedroeft over de bedreven fout; maar dat de hoovaardige integendeel zich bedroeft, omdat zijne fout is opgemerkt. De heiligen, zelfs dan als zij ten onrechte beschuldigd worden, verdedigen zich niet, zoo zij niet gedwongen zijn dat te doen, om anderen niet tot ergernis te dienen; doch bestaat hier geen gevaar voor, dan bewaren zij het stilzwijgen, en brengen alles aan God ten offer.

Versmaadt men u, verdraag dan dien smaad met geduld en tracht dengene die u versmaadt nog meer te beminnen. Ziedaar de toetssteen die ons doet kennen of iemand waarlijk ootmoedig en heilig is: wordt iemand boos als hij hoon en smaad ontvangt, al deed hij overigens ook wonderen, zeg gerust dat hij een holle rietstok is. Pater Balthasar Alvarez zeide, dat de tijd der vernederingen de tijd is om schatten van verdiensten te verzamelen. Gij wint meer met gelaten eene versmading te verduren, dan met tien dagen lang op water en brood te vasten. Het is goed dat wij ons zelve vernederen, maar het is veel beter dat wij de vernederingen geduldig aanvaarden, die ons door anderen worden toegevoegd. In zulke vernederingen is minder voor ons en meer voor God

gelegen, en is het ons dus veel voordeeliger die te verdragen. Maar wat kan een Christen dan nog doen, als hij zelfs geene vernedering ter liefde van God kan verduren? Hoevele versmadingen, kaakslagen, bespottingen, geeselslagen, bespuwingen enz. heeft Jezus Christus voor ons niet geleden! Ach! zoo wij Jezus Christus lief hadden, zouden wij niet ontevreden zijn over de versmadingen, maar ons veeleer verheugen wijl ook Jezus Christus zoo versmaad is geweest.

OVER DE ZUIVERHEID.

Zoo er ééne deugd is, welke de H. Vaders bijzonder prijzen en verheffen, dan is het zeer zeker de schoone deugd van zuiverheid. Een H. Petrus Damianus noemt haar: «de koningin «der deugden». Een H. Hieronymus: «het sieraad «ker kerk». Een H. Athanasius: «de woonplaats «des H. Geestes, het leven der engelen, de «kroon der heiligen». «De zuiverheid, zegt de «H. Bernardus, maakt den mensch tot een «engel». «De zuiverheid, zegt de H. Ambrosius, «brengt engelen voort; hij die haar bewaart is «een engel, die haar verliest is een duivel». «O zuiverheid, roept de H. Ephrem uit, o «schoone zuiverheid, gij maakt den mensch tot «een mededinger der engelen». Ja, Jezus zelf verzekert dat de zuivere zielen aan de engelen gelijk zullen zijn «zij zullen zijn gelijk de Engelen Gods» (Matth. 22. 30.) Hij prijst haar zalig en belooft haar het aanschouwen Gods: «Zalig zijn de zuiveren van harte, want zij «zullen God zien» (Matth. 5. 8). Hij vindt in

haar zijn welbehagen en voedt zich onder haar. «Hij voedt zich onder de lelien» (Cant. 6. 2) Tot moeder dan ook koos Hij de zuiverste aller maagden, tot voedstervader nam Hij den kuischen H. Jozef; zijn voorlooper was maagd, zijn beminde leerling was maagd. En de H. Geest, die zeker beter dan iemand de waarde der zuiverheid kent, weet als het ware geen woorden te vinden om den lof dezer schoone deugd genoeg te verheffen. Alle schatten der aarde, zegt Hij, zijn niets in vergelijking van eene zuivere ziel. (Eccl. 26. 20). O hoe schoon, roept Hij uit, is eene zuivere ziel in deugdenglans. Hare gedachtenis is onsterfelijk; zij is in eere bij God en bij de menschen. Is zij tegenwoordig, dan volgt men haar na; is zij afwezig, dan betreurt men haar, zij zegeviert en wordt voor altijd gekroond, nadat zij den prijs der overwinning behaald heeft. (Cant. 4.)

Groot derhalve is de waarde der zuiverheid, maar verschrikkelijk ook is de strijd, welke de helsche machten den mensch aandoen, om hem dezen kostbaren schat te ontrooven. Het zondig vleesch is het machtigst wapen, waarvan de duivel zich bedient, om den mensch tot zijn slaaf te maken. Dagelijks, zegt de H. Augustinus, moet men strijden en zeldzaam is de overwinning. Hoevele ongelukkigen, spreekt de H. Laurentius Justinianus, zijn na jaren van gebed, vasten en gestrengheden medegesleept geworden door de ongeregelde begeerten van het bedorven vleesch en hebben zoo hunne zuiverheid en hun God verloren.

Daarom moeten de zielen, die naar de volmaaktheid streven, met de grootste zorg waken

over zich zelven, en standvastig alle middelen aanwenden om die schoone deugd te bewaren, welke cenmaal de schitterendste parel in de kroon des hemels zal uitmaken.

1. Wie zuiver wil leven, moet waken over zijne *gedachten*. Zoolang de onzuivere gedachten niet vrijwillig zijn, zijn zij geene zonde; dech zoodra men er wetens en willens in toestemt, zoodra men er vrijwillig behagen in neemt, worden zij zondig en slecht en «slechte «gedachten, zegt de H. Schrift, scheiden ons «van God.» (Sap. 1. 3.) Zoodra derhalve eene slechte gedachte bij ons opkomt, moeten wij haar verwerpen, door te bidden, aan iets anders te denken, onzen geest te verstrooien en zoo meer.

2. Wie zuiver wil leven, moet waken over zijne *oogen*. De oogen zijn de vensters der ziel en de meeste driften die onze ziel den oorlog aandoen, nemen hun oorsprong in de al te groote vrijheid welke men zijnen oogen geeft. De eerste schichten welke zuivere zielen verwonden en haar dikwijls den dood berokkenen, zegt de H. Bernardus, komen binnen door de oogen. Wie den vijand buiten de stad wil sluiten, zegt de H. Franciscus van Sales, moet de poorten gesloten houden; zoo ook moet eene ziel, die de zuiverheid bemint, zedig zijn in hare blikken, en hare oogen zorgvuldig sluiten voor alles wat gevaarlijk is.

3. Wie zuiver wil leven, moet waken over zijn *hart*. Weinig zoude het baten te waken over zijne oogen, als men niet tegelijkertijd waakte over de genegenheden zijns harten, want «uit het hart komt het leven voort», zegt de H. Geest (Prov. 4. 23.) Men wachte zich wel

zijn hart te hechten aan de schepselen, men hoede zich voor bijzondere, en meer nog voor al te natuurlijke en zinnelijke vriendschappen, men vluchte zorgvuldig iederen al te vertrouwelijken omgang. «Wie de gevaarlijke vriendschappen niet vermijdt, zegt de H. Augustinus, stort «zich weldra in den afgrond».

4. Wie zuiver wil leven, moet *veel en vurig bidden*, vooral in de bekoringen. Redeneer nooit met de bekoring, maar verhef aanstonds uw hart tot God, zoodra eenig onzuiver beeld, eenige onreine gedachte zich voor uwen geest opdoet. Roep de namen aan van Jezus en Maria en ga daarmee voort zoolang de bekoring aanhoudt. De namen van Jezus en Maria hebben eene bijzondere kracht tegen den duivel en zij die ijverig gebeden hebben in de bekoring kunnen gerust zijn, dat zij niet hebben toegestemd.

5. Wie zuiver wil leven, moet vervolgens dikwijls *naderen tot de H.H. Sacramenten*, hij moet eene *teedere godsvrucht oefenen* tot de Allerheiligste maagd Maria en *het werk be-minnen* en de *ledigheid* schuwen.

Wie deze middelen aanwendt zal met Gods genade zijne ziel zuiver en kuisch bewaren, een gerust en tevreden leven leiden, eene heerlijke kroon verwerven in den hemel.

OVER DE GOEDE MEENING.

De goede meening bestaat hierin, dat men alles wat men doet, verricht, alleen om aan God te behagen. Naar gelang onze meening goed of slecht is, zullen ook onze werken goed

of slecht zijn, want Jezus Christus zegt: «Indien uw oog zuiver is, zal geheel uw lichaam helder zijn; maar indien uw oog niet goed is, zal geheel uw lichaam duister zijn». Het zuiver oog nu beteekent de zuivere meening om in alles aan God te behagen. Het duister oog beteekent de verkeerde meening, wanneer wij onze handelingen verrichten uit ijdelheid of om aan ons zelve te behagen.

Op drie wijzen nu kan onze meening goed zijn. Vooreerst als wij eene of andere goede handeling verrichten om van God tijdelijke goederen te verkrijgen, zoo zij ons zalig zijn, b.v. men geeft eene aalmoes, laat eene H. Mis lezen of vast om van eene ziekte bevrijd te worden of eene andere tijdelijke gunst te verwerven. Vervolgens als wij die handelingen verrichten om aan de goddelijke rechtvaardigheid te voldoen, om onze zonden uit te boeten of geestelijke goederen, zooals deugden, verdiensten, den hemel te verwerven. En eindelijk als wij alles doen enkel en alleen om aan God te behagen en zijn heiligen wil te volbrengen. Deze laatste meening nu is de beste en de volmaaktste, zij is de aangenaamste aan God.

Deze meening dan ook behooren wij steeds te vormen in alles wat wij doen. Want, zoeken wij ons zelve of onze eigene voldoening, dan kunnen wij van God geen loon verwachten, zelfs niet van onze geestelijke werken, zooals gebeden, aalmoezen, vasten en boetplegingen. Wat is er schooner dan zijn leven te geven voor het geloof? En toch, zegt de H. Paulus, als iemand sterft met eene andere meening dan om aan God te behagen, zal hij niets met zijn

marteldood winnen. Maar, als zelfs de marteldood niets beteekent, wanneer hij niet geleden wordt voor God, wat zullen dan onze andere goede werken zonder goede meening beteekenen? De heiligste werken, wanneer men ze niet voor God doet, worden in een gescheurden zak geworpen, zegt de Profeet Aggeus, (Ag. 1. 6.) dat wil zeggen, zij gaan aanstonds verloren. Daarentegen wat men met eene goede meening, wat men voor God doet, wordt altijd beloond, al is het in zich nog zoo klein, nog zoo gering. Een glas koud water aan een arme gegeven in Jezus' naam, zal zijn loon niet missen. Eene kleine daad met eene goede meening verricht, heeft voor God veel meer waarde dan eene groote daad zonder goede meening. Zoo oordeelde Jezus veel gunstiger over het penningske der arme weduwe, dan over al de rijke gaven der Schriftgeleerden en Pharizeërs. «Deze arme «weduwe, zegt Hij, heeft het meest geofferd «van allen» (Marc. 12. 41.) Zij gaf met eene goede meening, zegt de H. Cyprianus. Maken wij daarom eene goede meening zoo dikwijls wij eenig werk beginnen, vooral des morgens en dragen wij dan al ons doen en laten aan God op. Vernieuwen wij die meening van tijd tot tijd in den loop van den dag zeggende: «O «mijn God, alles tot uwe meerdere eer en «glorie.» «Alles ter liefde en ter eere van Jezus «en Maria.» «Wie alles wat hij doet met eene «zuivere meening deed, zegt de H. Maria Mag- «dalena de Pazzi, zou recht naar den hemel «gaan.»

V. MIDDELEN OM IN HET GOEDE TE VOLHARDEN EN DE VRUCHTEN DER MISSIE TE BEWAREN.

«Wie volhard zal hebben tot het einde
«toe, zal zalig wezen.» (Matth. 24. 13.)

Al het goede hangt af van het einde. «Einde goed, alles goed,» zegt het spreekwoord. Goed beginnen is zeker veel, maar het is niet genoeg; men moet ook volharden. Wat baat het immers in het begin zijns levens eenige jaren braaf en godsdienstig geweest te zijn, als men in meer gevorderden leeftijd van het goede pad afwijkt, slecht en ongodsdienstig wordt en een rampzaligen dood sterft? Wat baat het bij gelegenheid eener Missie of geestelijke oefening goede voornemens gemaakt, den weg der zonde verlaten en eenige weken, maanden misschien in die goede stemming volhard te hebben, als men daarna zijne vroegere slechte gewoonten weder aanneemt, zijne vorige zonden weder in erger mate wellicht bedrijft en ten slotte verloren gaat! Niet het begin, maar het einde spant de kroon. Velen zijn goed begonnen, maar slecht geëindigd en betreuren nu voor eeuwig hunne onstandvastigheid en ongetrouwheid in den afgrond der hel,

Wij moeten dus volharden. Zonder volharding geen ware deugd. Zonder volharding geen ware verdiensten. Zonder volharding geen zaligheid. Wij kunnen echter volharden met de genade Gods, welke Hij steeds bereid is te geven aan hen die ze vragen, op ééne voorwaarde, dat wij met zijne genade medewerken, dat wij de middelen aanwenden welke Hij zoo overvloedig ter volharding aanbiedt.

Eenige dezer middelen hebben wij hier en daar

in dit boek reeds besproken, zooals het gebed (bl. 3), het bezoeken van Jezus in het Allerheiligste Sacrament (bl. 119), de geestelijke lezing (bl. 187), de meditatie (bl. 164), het vluchten der gelegenheden van zonde (bl. 208), in het bijzonder de slechte verkeerungen (bl. 212), de slechte gezelschappen (bl. 217), de zondige bijeenkomsten (bl. 220), het lezen van slechte boeken en dagbladen (bl. 225), enz.

Eenige anderen zullen wij hier laten volgen, zooals het aanhooren van Gods woord, het veelvuldig naderen tot de H. Sacramenten, de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus, de godsvrucht tot O. L. Vrouw, het deelnemen aan broederschappen en geestelijke vereenigingen, het bestrijden van den geest der wereld, het menschelijk opzicht, de lauwheid, enz.

LUISTER MET EERBIED NAAR GODS WOORD.

Een krachtig middel om ons in het goede te doen volharden, is met eerbied Gods woord te aanhooren. Dat woord Gods heeft Christus zelf verkondigd toen Hij op aarde zijne kerk kwam stichten en Hij heeft het vervolgens aan zijne apostelen en hunne opvolgers, de bisschoppen en priesters te verkondigen gegeven toen Hij zeide: «Gaaf en verkondigt het Evangelie aan alle volkeren.» Doch gelijk Christus den priesters voorschreef, dat goddelijk woord te prediken, zoo schreef Hij ook den geloovigen voor naar die prediking te luisteren, terwijl Hij verzeerde: «Wie uit God is, hoort Gods woord.»

1. Willen wij echter vruchten ter volharding van dat woord plukken, dan moeten wij de preeken aanhooren met een *leerzaam* hart. De preek is nu eenmaal het door God bestemde middel om tot de harten te spreken. Niemand verbeelde

zich daarom zoo geleerd en onderwezen te zijn, dat hij het gepredikt woord van God kan missen, want wie den verkondiger van Gods woord niet wil aanhooren en weigert naar de preek te luisteren, veracht Jezus Christus, die gezegd heeft: «wie u hoort, hoort mij en wie u veracht, veracht mij!» Niemand zegge: «ik kan het woord Gods lezen in de H. Schrift, ik heb geen preek noodig;» immers 't is de kerk, die door den H. Geest verlicht en bestuurd, door hare priesters den waren zin der H. Schrift leert kennen en behoedt voor dwaling. Niemand ook denke: «ik heb tehuis degelijke verklaringen van het evangelie en andere stichtende boeken, deze kan ik lezen:» want, zegt de H. Thomas van Villanova: «de letter is dood, de stem is levend. De prediker is de levende stem Gods.»

2. Wij moeten het woord Gods verder aanhooren met een *nederig* hart, zonder te zoeken naar schoone woorden en volzinnen, zonder de preek op anderen toe te passen of den priester te bedillen en te beoordeelen. Gelijk een baneling, die in den vreemde eenig nieuws hoort van zijn ver verwijderd vaderland, zijne ouders, bloedverwanten en vrienden, niet let op stijl en vorm, maar alleen op datgene wat verhaald wordt; zoo moeten ook wij tijdens de preek, waarin gesproken wordt over ons hemelsch vaderland, over God en de heiligen, niet zoozeer letten op de wijze waarop, dan wel op de zaak zelve die gepredikt wordt.

3. Wij moeten de preek eindelijk aanhooren met een *getrouw* hart en naar het voorbeeld der allerheiligste Maagd alle woorden zorgvuldig

in ons binnenste bewaren om ze later te overwegen en in beoefening te brengen. «Zalig,» zegt Jezus Christus, «die het woord Gods aanhooren en beoefenen.» (Luc. 11. 28.) Het zal honderdvoudige vruchten in hunne ziel voortbrengen!

NADER DIKWILS TOT DE HH. SACRAMENTEN.

Geen beter middel om de zonde te vermijden en de deugd te beoefenen en daarin standvastig te volharden, dan dikwijls te biechten en te communiceeren.

De veelvuldige biecht verlicht de ziel om zich zelve te kennen en te vernederen, om hare fouten, gebreken en zwakheden te ontdekken, om de gevaren en gelegenheden van zonde in te zien en de middelen aan te wenden, welke voor een deugdzaam leven noodig zijn. De veelvuldige biecht zuivert daarenboven de ziel van al hare zonden en ongerechtigheden, want de biecht vergeeft alle zonden, hoe groot en hoe menigvuldig zij ook zijn, zij scheldt de eeuwige straffen kwijt en neemt de tijdelijke straffen geheel of gedeeltelijk weg, al naargelang het berouw meer of minder volmaakt is. Zij geeft het kleed der heiligmakende genade weder en tegelijk de verdiensten der goede werken, welke door de doodzonde waren verloren gegaan. De veelvuldige biecht sterkt tevens de ziel om niet in de zonde te hervallen. Zij sterkt haar door de bijzondere genaden aan dat Sacrament verbonden, door de opwekkingen en vermaningen van den biechtvader en door de goede voornemens, welke de ziel telkens vernieuwt. Vandaar

dan ook dat de Heiligen en de godgeleerden het dikwijls biechten zoozeer aanprijzen. «Mijn «zoon,» sprak de H. koning Lodewijk op zijn sterfbed, «mijn zoon, ga dikwijls te biechten «en geef gelegenheid aan uwe biechtvaders om «u vrij te vermanen en te waarschuwen.» «Mijn «kind,» zeide de H. Philippus Nerus tot een jongeling, die onophoudelijk in dezelfde zonde herviel, «ik ken slechts één middel om u te «redden, ga biechten zoodra gij gevallen zijt,» èn door dat middel was de jongeling weldra van zijne schandelijke kwaal genezen. Door hetzelfde middel genas de H. Macarius eene driftige vrouw, die later een voorbeeld werd van zachtmoedigheid.

Eveneens raden de godgeleerden aan van tijd tot tijd eene generale biecht te spreken over de voornaamste zonden van geheel het leven of van een merkelyk gedeelte des levens, wijl niets zoozeer in staat is om eene ziel te zuiveren en gerustheid van geweten te schenken. Hoevelen, die vroeger aan de schandelykste en verschrikkelijste zonden verslaafd waren, zijn na eene generale biecht geheel veranderd en standvastig gebleven in hunne goede besluiten.

En gelijk de veelvuldige biecht een uitstekend middel is om in het goede te volharden, zoo ook de veelvuldige Communie. De heerlijke uitwerkselen eener H. Communie nu hebben wij vroeger reeds gezien (bl. 83); maar welke moeten die uitwerkselen dan niet zijn als men dikwijls communiceert? De H. Communie is de bijzondere en innige vereeniging van Jezus Christus met de ziel; zij is als een nieuw leven, dat Jezus ons door zijn goddelijk lichaam

en bloed mededeelt om ons te doen leven door zijn eigen leven; zij is een onderpand van onsterfelijkheid en eeuwige glorie; maar hoe sterk moet dan die vereeniging niet wezen, hoe krachtig dat leven, hoe zeker en geruststellend dat onderpand voor eene ziel, die Jezus dikwijls ontvangt in de H. Communie. Jezus verlangt dat wij dikwijls communiceeren en juist daarom heeft Hij de H. Communie als een voedsel onzer ziel ingesteld; juist daarom heeft Hij gezegd: «Wie mijn vleesch eet, zal leven in «ewigheid; wie echter het vleesch van den «Zoon des menschen niet zal gegeten en zijn «bloed niet zal gedronken hebben, zal het leven «niet in zich hebben.» De kerk insgelijks verlangt dat wij Jezus dikwijls in de H. Communie ontvangen, en daarom zegt zij ons door het Concilie van Trente: «het heilig Concilie zou «wenschen dat alle geloovigen elke mis bij- «woonden en daar communiceerden, niet alleen «in den geest en door het verlangen, maar ook «door het ontvangen der wezenlijke Communie, «opdat zij overvloedigere vruchten uit dit heilig «offer zouden trekken,» want voegt het Concilie er bij, «de H. Communie is een tegengif, waar- «door wij van de dagelijksche zonden verlost «en voor de doodzonden bewaard blijven.» Ook onze ziel verlangt naar dit haar geestelijk voedsel, gelijk het lichaam naar het aardsche voedsel versmacht. 't Is waar, er zijn Christenen, die zelden communiceeren en die daarvoor allerlei verontschuldigen aanhalen, zeggende: ik heb geen tijd om zoo dikwijls te biechten en te communiceeren — God gebiedt dit overigens niet, de kerk verlangt het niet — ik gevoel er

geen behoefte aan — en zij die zoo dikwijls te biechten en te Communie gaan zijn ook niet altijd de besten; — doch door zoo te spreken en te handelen openbaren zij eenvoudig hunne onverschilligheid en hunne onwetendheid. Christenen, die het goed met God en met hunne ziel meenen en in het goede willen volharden, achten zich gelukkig dikwijls de HH. Sacramenten te ontvangen.

VEREER VURIG HET H. HART VAN JEZUS.

De godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is een ander middel ter volharding. Jezus zelf heeft het geopenbaard aan de gelukzalige Margaretha Alacoque als Hij haar zeide: «Zij die «deze godsvrucht oefenen, zullen hunne namen «in mijn hart gegrift vinden en deze zullen er «nooit worden uitgewischt. Ik zal hun al de «genaden geven, die zij in hunnen staat noodig «hebben. Ik zal hunne veilige toevlucht wezen «in hun leven, maar vooral in hunnen dood.»

De gelukzalige Margaretha Maria hierop doellende zegt dan ook: «ik ken geene godsvrucht «die meer geschikt is om de ziel in korten tijd «tot eene groote volmaaktheid op te voeren, dan «de godsvrucht tot Jezus' H. Hart. Ik ben er «van overtuigd, spreekt zij, dat er geen Christen «op aarde zou gevonden worden die het H. Hart «niet vereert, zoo hij wist hoe dierbaar die «godsvrucht aan Jezus is. De personen, die aan «God zijn toegewijd, gaat zij voort, vinden er «een onfeilbaar middel om hunnen ijver te be-
waren en te vermeerderen of dien terug te «bekomen als hij verloren was. De personen

die in de wereld leven, vinden er alle genaden die zij noodig hebben in hunnen staat, vooral vrede in hun huisgezin, ondersteuning in hunnen arbeid, zegen des hemels in al hunne ondernemingen:

Die godsvrucht trouwens is zoo oud als de Kerk. Zij heeft haar begin genomen op den berg van Calvarië, toen Jezus' Hart, met eene lans doorboord, een toevluchtsoord opende voor alle Christenen. De grootste heiligen aller eeuwen, een H. Bernardus, een H. Bonaventura, eene H. Gertrudis, eene H. Catharina van Siena en zoovele anderen kenden en vereerden dat gezegend Hart; doch vooral in onze dagen is die godsvrucht algemeen en bloeiend geworden. Haar voorwerp en voorname beweegreden is de liefde welke Jezus' Hart ons heeft toegedragen, eene liefde, die Hem aanspoorde om voor ons te lijden en te sterven en zijn H. Sacrament in te stellen. Haar bijzonder doel is, de liefde te vereeren van Jezus' H. Hart, en dat Hart schadeloos te stellen voor de beledigingen waarvan het voortdurend slachtoffer is, onze wederliefde op te wekken en de genade der volharding te verwerven.

Wat nu de wijze aangaat waarop godvruchtige zielen het H. Hart van Jezus vereeren, zij is de volgende:

1. *Iederen dag* offeren zij des morgens al hunne gedachten, woorden en werken aan God op in vereeniging van Jezus' H. Hart en verrichten door den dag van tijd tot tijd een schietgebed, zooals: «Zoet Hart van Jezus, wees mijne liefde:» «Zoet Hart van Jezus, geef dat ik U meer en meer beminne.»

2. *Iedere week*, des donderdags houden zij het heilig uur, dat wil zeggen, zij stellen zich in den geest het uur voor waarop Jezus' Hart in den hof van Olijven zoo ontzettend veel voor ons geleden heeft en brengen dit uur in gebed en overweging door. Het heilig uur geschiedt eigenlijk, volgens het verlangen door Jezus aan de gelukzalige Margaretha Maria uitgedrukt, in den nacht van donderdag op vrijdag, van 11 uur tot middernacht. Jezus' Hart zal echter tevreden zijn, wanneer men dit heilig uur op een anderen tijd stelt b. v. des donderdags onder de H. Mis of bij het bezoek aan het Allerheiligste Sacrament.

3. *Ieder maand* viëren zij den eersten vrijdag, die bijzonder aan het H. Hart is toegewijd, (of wel den eersten Zondag) door de H. Mis bij te wonen, te Communiceeren en de akte van opdracht en eereboete aan het H. Hart te bidden.

4. *Iedere jaar* is hun de feestdag van Jezus' H. Hart bijzonder dierbaar en viëren zij dien met meer ijver nog dan den eersten vrijdag van iedere maand. Zij storten dan vurige gebeden, offeren zich aan Jezus' Hart meer bijzonder op en vragen alle genaden welke zij wenschen te verkrijgen.

HEB EENE TEEDERE GODSVRUCHT TOT DE ALLERHEILIGSTE MAAGD.

Eene teedere godsvrucht tot de Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria werd door de heiligen en godgeleerden steeds beschouwd als een der zekerste teekenen van volharding en

van eeuwige voorbeschikking. «Indien ik Maria «bemin, zeide de H. Joannes Berchmans, dan «ben ik zeker van mijne volharding, dan ver- «krijg ik alles van God wat ik verlang.» «Een «dienaar van Maria, zegt de H. Ephrem, kan «niet verloren gaan.» Alle ware katholieken dan ook beminnen en vereeren Jezus' Moeder. En geen wonder. Heeft God zelf ons daarvan geen voorbeeld gegeven? Heeft Hij Maria niet bevoorrecht boven alle schepselen? Heeft Hij haar niet uitverkoren tot de hoogste waardigheid, die een schepsel kan bekleeden, tot Moeder van zijn eeniggeboren Zoon? Heeft Hij haar niet verheven tot koningin van engelen en heiligen? Heeft Hij niet ontelbare wonderen op hare voorspraak verricht? Leert de kerk ons niet hoe wij Maria vereeren en prijzen moeten? Hoevele kerken ter eere der Moeder-Maagd gebouwd! Hoevele altaren gesticht! Hoevele feesten ingesteld! Hoevele gebeden voorgeschreven! Hoevele broederschappen en kloosterorden onder hare bescherming geplaatst! Hoevele allaten aan hare vereering verbonden! Hebben alle heiligen Maria niet vereerd en verheven? Koningen en vorsten vertrouwd hunne staten aan hare hoede toe. Geleerden en kunstenaars vervaardigden haar ter eere hunne meesterstukken. Tal van Christenen verrichtten heldenfeiten uit liefde tot haar. Wat deed voor Maria niet een H. Joannes Damascenus, een H. Bernardus, een H. Alphonsus en zoovele anderen! En zouden wij haar dan niet vereeren? Is zij niet het beminnelijkste en vereerenswaardigste aller schepselen? Is zij niet onze alvermogende voorspreekster? Is zij niet

de uitdeelster aller genaden? Is zij niet onze moeder? Is zij niet de toevlucht der zondaren na Jezus onze eenige hoop, gelijk de H. Bernardus haar noemt?

Ja, vereeren wij die goede Moeder en wij zijn zeker van onze volharding; wij mogen niet twifelen aan onze zaligheid. Bidden wij iederen morgen en iederen avond drie weesgegroeten ter eere harer onbevleete Zuiverheid. Bidden wij dagelijks een rozenhoedje om haar te verheerlijken. Dragen wij met eerbied het Schapulier. Vieren wij met ijver hare feesten. Naderen wij dikwijls tot de HH. Sacramenten ter eere onzer goede Moeder. Brengen wij dikwijls een bezoek aan een harer beelden. Luisteren wij gaarne naar de verkondiging van haren lof en lezen wij met voorliefde iets over hare heerlijkheden. Doen wij van tijd tot tijd, vooral des zaterdags, eene kleine versterving ter eere van O. L. V., geven wij naar vermogen eene aalmoes aan den arme ter liefde van Maria. Vooral roepen wij hare voorspraak dikwijls in, inzonderheid ten tijde der bekoring. Zeggen wij dan: o Maria help mij. Goede Moeder sta mij bij. Trachten wij eindelijk die liefde en vereering ook in de harten van anderen uit te storten, want Maria heeft gezegd: Die mij vereeren zullen niet zondigen en die mij verheerlijken zullen het eeuwig leven bezitten!

ZORG LID TE ZIJN VAN EENE OF ANDERE BROEDERSCHAP OF CONGREGATIE.

Tegen groote en vele gevaren moeten groote en vele hulpmiddelen worden aangewend. Nooit

wellicht waren de gevaren der ziel zoo verschrikkelijk en zoo talrijk als in onze dagen; maar nooit ook werden door de kerk en hare bedienaren zoovele behoedmiddelen tegen die gevaren geboden als dit thans geschiedt door de talrijke broederschappen en Congregatiën. Men treft ze aan op schier alle plaatsen, onder allerlei titels en benamingen. Men vindt broederschappen van het Allerheiligste Sacrament, van den H. Rozenkrans, van het Schapulier, van het H. Hart van Maria, van de H. Barbara en van verschillende andere heiligen. Men heeft Congregaties van de H. Familie J. M. J., van O. L. V. en van den H. Aloysius, van den H. Franciscus Xaverius, benevens tal van patronages, zondagsscholen, gezellen-vereenigingen enz.

Dat al deze broederschappen en vereenigingen een krachtig middel zijn om den geest van ongeloof en zedebederf onzer dagen te bestrijden, om de zonde te beletten en de deugd te bevorderen, is meer dan duidelijk. «'t Is onge-
«loofelijk, zegt de geleerde Paus Benedictus XIV,
«wat al voordeelen personen van allen rang en
«stand in dergelijke vereenigingen hebben geno-
«ten. Hoevele Congreganisten, spreekt hij, heb-
«ben door hunne getrouwheid in het bewandelen
«van het pad der deugd en der godsvrucht
«onder bescherming der Allerheiligste Maagd
«gedurende geheel hun leven den grooten schat
«der onschuld bewaard! Anderen, gaat hij voort,
«anderen in de boeien der zonde gekluisterd,
«stonden op uit hunne ellende en keerden op
«den weg der gerechtigheid terug. Met behulp
«der Allerbarmhartigste Moeder van God, aan

«wier dienst zij zich door hunne intrede in «dergelijke Congregaties hadden toegewijd, ver- «kregen zij eindelijk de kroon der volharding.»

«Vraagt mij daarom een persoon die in de «wereld leeft, zegt de H. Alphonsus, : wat moet «ik doen om mijne zaligheid te verzekeren? — «dan kan ik hem geen beteren raad geven, dan «dat hij zich late opnemen in eene of andere «Congregatie. De Congregaties, zoo gaat de «Heilige voort, zijn een zeker middel van zalig- «heid, welke alle andere middelen, zelfs de «onfeilbaarste, in zich besluiten, zoodat een lid «van zulk eene vereeniging in alle waarheid «kan zeggen: «alle goederen zijn mij met haar «geworden.» (Cant. 7. 11) — Van het gewicht «dier geestelijke vereenigingen, zegt de H. Al- «phonsus verder, ben ik tijdens de missiën «overtuigd geworden, daar ik menigmaal on- «dervonden heb, dat die personen welke lid «waren van zulk eene vereeniging, gewoonlijk «de onschuldigste en deugdzaamste waren.» Geen wonder. De leden van zulke vereenigin- gen worden in het goede gesterkt en tot vol- harding aangespoord en door de voorspraak der H. Patronen, onder wier bescherming de Con- gregatie gesteld is, en door de kracht der gebeden, welke zij gemeenschappelijk verrichten, en door de H.H. Sacramenten die zij zoo dik- wijls ontvangen, en door de goede werken, welke zij als om strijd oefenen, en door het stichtend voorbeeld dat zij elkander voortdurend geven en door de zorgen, de waakzaamheid en de opwekkingen van hunnen Directeur. Zij worden daarenboven door hunne beschermheiligen en hunne medeleden getroost en geholpen in het

sterfuur; zij worden door hen bijgestaan ook na hunnen dood. «Gerust kan men daarom zeggen, spreekt de H. Alphonsus, dat ingeschreven te zijn in de registers van die ver-eenigingen hetzelfde is, als ingeschreven te zijn in het boek des levens, mits men in de Congregatie volharde en haar reglement on-derhoude.»

Dat allen derhalve, die hunne volharding en hunne zaligheid op prijs stellen, lid worden van de eene of andere broederschap of Congregatie, inzonderheid van de H. Familie J. M. J. en van de H. Maagd.

BESTRIJD DEN GEEST DER WERELD.

Was er ooit een tijd waarin men de jeugdige personen vooral moest waarschuwen voor den bedorven en bedervenden geest der wereld; dan is het in onze dagen. Reeds de goddelijke Zaligmaker vermaande zijne leerlingen: «Wilt de wereld niet beminnen, noch datgene wat in de wereld is, want alles in deze wereld is begeerlijkheid des vleesches, begeerlijkheid der oogen en hoovaardij des levens.» (1 Joan. 2. 15.) Jezus vervloekte die wereld en verklaarde dat Hij voor haar niet wilde bidden. Doch wanneer zag men ongods-dienstigheid, weelde en zingenot zoo schrikba-rend toenemen als in onzen tijd. De wereld biedt meer dan ooit duizenden gevaren en gelegenheden van zonde aan, schaamteloos volgt zij eene zedeleer geheel in strijd met die van het evangelie, door ijdele, dikwijls onzedige modes verblindt zij de jeugdige harten, door

overdreven zucht naar rijkdom, eer en vermaken sleept zij de zielen mede en bederft ze; zij bespot de godsvrucht, veracht de wetten van God en van zijne kerk, spant allerlei strikken aan de zuiverheid, voedt de hartstochten en leert deze in alles te bevredigen. En ach, hoevelen zijn er die deze wereld beminnen, die hare achting, hare goedkeuring zoeken! Hoevelen die denken, spreken, handelen gelijk de wereld. Uit gehechtheid aan de genogens, aan de eer en de goederen dezer aarde, verwaarloozen zij het groote werk hunner zaligheid. Zij volgen de ijdelheden der wereld en loopen hare vermaken na. Zij beschouwen het als eene dwaasheid de verachting geduldig te verdragen en de beledigingen te vergeven; eene dwaasheid zich in iets te versterven en de bedorven lusten te bedwingen. Genieten is hun verlangen, genieten hun hoogste doel op aarde. Alle vermaken willen zij bijwonen, alle vreugden deelen, zien en gezien, geprezen en geveid worden. Beklagenswaardige zielen, zij worden beheerscht door den geest dezer wereld. In dien wereldgeest zoeken zij hun geluk, hunne voldoening; maar helaas, rust, voldoening en geluk vinden zij nergens. Niet bij God, want zij worden door God gehaat en tegelijk met de wereld door Jezus Christus gevloekt. «De liefde dezer wereld is vijandin van God, zegt de H. Geest, wie vriend wil zijn van de wereld, wordt Gods vijand.» (Jac. 4. 4). Geen rust ook, geen waar geluk in de verleidelijke en bedriegelijke wereld, want alles wat die wereld aanbiedt kan het hart niet bevredigen. De eer dier wereld verandert weldra in ver-

achting, de grootheid in vernedering, de rijkdom in berooving, de genoegens in gal en bitterheid. Geen rust of voldoening daarenboven in hun eigen hart. Dat hart is steeds ontevreden, onvoldaan, gefolterd door de zonden, welke de wereldgeest doet bedrijven. O hoevelen, die eerst met Salomon den geest en de voldoeningen der wereld gevolgd hebben, moeten later met dien grooten koning treurend uitroepen: «ijdelheid der ijdelheden en alles is ijdelheid «en kwelling des geestes.»

Bestrijden wij daarom den geest dezer wereld, waar wij hem ook ontdekken en leven wij in de wereld alsof wij er niet leefden, gelijk de Apostel zegt, gebruiken wij de goederen dezer wereld alsof wij ze niet gebruikten. De wereld gaat voorbij met hare begeerlijkheden, maar die den wil van God volbrengt blijft in eeuwigheid.

VERACHT HET MENSCHELIJK OPZICHT.

Een der gevaarlijkste kunstgrepen waarvan de duivel zich bedient om ons van het goed af te houden en tot het kwaad aan te sporen; een der grootste hinderpalen tevens voor de volmaaktheid en de volharding, zegt de H. Bernardus, is het menschelijk opzicht. Door menschelijk opzicht verstaat men eene zekere laffe vrees voor de menschen, eene vrees die ons belet onze plichten te vervullen, het goed te doen en het kwaad te laten, tegen ons geweten in. Iemand zou bijv. gaarne meer bidden, meer naar de H. Mis gaan, meer biechten en communiceeren; hij zou gaarne lid worden van

eene of andere Congregatie, zich gaarne onttrekken aan die lichtzinnige modes, aan die ijdele vermaken en gevaarlijke bijeenkomsten, hij zou gaarne zediger en ingetogener leven, dezen of genen vloeker of vuilprater den mond sluiten; maar aanstonds komt de gedachte bij hem op: wat zullen de menschen van mij zeggen? — wat zal men van mij denken? — men zal mij uitlachen; een zonderling noemen — en door die dwaze vrees overwonnen verwerpt hij de goede inspraken des H. Geestes, om toe te geven aan de inblazingen des duivels. Het menschelijk opzicht heeft bij hem de overhand. Welke dwaasheid, welke lafheid, welke schandelijke slavernij! Hij verzuimt zijne heiligste plichten, berooft zich van vele deugden en verdiensten, stort zich in vele fouten en zonden, hij beledigt God en trekt diens straffen over zich af — en dat om een «wat zal men van mij zeggen»! Veronderstelt eens een gezond en sterk man siddert en beeft en gaat op de vlucht voor een kind. Zoudt gij hem geen dwaze, geen lafaard noemen? Maar hoeveel dwazer en lasser is hij, die zich laat medeslepen door het menschelijk opzicht! Voor wien vreest hij? Voor God, voor brave menschen, voor zijn geweten? Neen, voor God behoeft men zich niet te schamen, voor brave menschen en voor zijn geweten niet te vreezen als men zijn plicht doet. Hij vreest voor eenige lieden die niet deugen, die geen godsdienst, geen deugd, dikwijls geen eer en fatsoen hebben, voor personen die spotten met al wat goed en heilig is. Maar is het dan schande zijn plicht te doen tegenover hen die het niet doen? Welk eene

slavernij! Hij weigert te gehoorzamen aan God en zijn geweten en hij schikt zich naar evenzovele personen als hij uit menschelijk opzicht vreest en ontziet. Is hij met brave menschen dan spreekt hij goed, en doet zich voor als godsdienstig; is hij met slechte dan spreekt en handelt hij slecht en ongodsdienstig. Bij de eenen prijst hij, wat hij bij anderen laakt; bij eenigen keurt hij goed, wat hij voor anderen afkeurt. Is dat geen slaaf zijn van het menschelijk opzicht? Is dat geen laagheid van karakter? En wat wint men met zoo te handelen? Niets, integendeel men verliest de achting van God en van alle weldenkenden, terwijl men bespot en verfoeit wordt door hen, die men vreest. In zijne tegenwoordigheid zullen zij den slaaf van het menschelijk opzicht prijzen; in zijne afwezigheid verachten zij hem en noemen hem een verfoeieliijken bloodaard. Vertrappen wij daarom edelmoedig alle menschelijk opzicht, zoo wij geëerd willen zijn door God en de menschen, zoo wij waarlijk deugdzaam willen leven en in het goede volharden. Gaan wij er groot op Christen te zijn en ons als christen te gedragen. Stellen wij er eene eer in met Jezus Christus door de boozen versmaad te worden. Storen wij ons niet aan het gezegde der menschen, want zegt de Apostel Paulus, «zoo ik nog «tracht aan de menschen te behagen, kan ik «Christus' dienaar niet wezen.» En Jezus zelf zegt: «wie zich over mij zal geschaamd hebben voor de «menschen, over hem zal ik mij schamen voor «mijn Vader die in den hemel is; wie mij echter «voor de menschen zal beleden hebben, hem «zal ik belijden voor mijn hemelschen Vader.»

VLUCHT DE LAUWHEID.

Er zijn twee soorten van lauwheid: ééne die onvermijdelijk is, en ééne die men kan vermijden. Onvermijdelijk is die lauwheid, waarin men tengevolge der menschelijke zwakheid van tijd tot tijd eenige onvrijwillige fouten bedrijft. Zelfs inwendige zielen zijn hieraan onderhevig. Niet zelden gevoelen zij zich zonder ijver, traag en lusteloos in hunne godvruchtige oefeningen en bedrijven in die oogenblikken van dorheid lichtelijk eenige fouten. Zij moeten hierom evenwel niet moedeloos worden, maar hunne gewone oefeningen standvastig voortzetten en hunne fouten verfoeien. God laat dien toestand toe om hen in de nederigheid te bewaren.

De andere en schuldige lauwheid daarentegen is die, waarin de ziel zich nog wel wacht voor groote zonden, maar geen afschuw heeft voor de dagelijksche. Deze bestryft ze vrijwillig en zonder vreeze, betreurt ze weinig of niet en geeft zich geen moeite om zich te beteren. Zielen die zich in deze lauwheid bevinden verrichten hunne oefeningen van godsvrucht slechts uit gewoonte, met verveling en tegenzin. Zij bidden zonder aandacht, biechten zonder zich te beteren, communiceeren zonder vrucht, voeden in hun hart allerlei afgekeerdheden, jalouerschheden, gehechtheden, een geest van afkeuring, bedilzucht, kwaadsprekendheid en andere fouten. Die toestand nu is zeer gevaarlijk en een groot beletsel voor de volharding. Immers de lauwheid belet de genade des Heeren. God heeft een afkeer van de lauwe en trage zielen. «Waart gij slechts koud of warm, zegt

«Hij, maar nu gij lauw zijt zal ik beginnen «met u uit mijn mond te spuwen.» (Apoc. 3. 16.) Doch hoe wil God zijne genade overvloedig schenken aan eene ziel voor welke Hij een walg gevoelt? De lauwheid daarenboven doet vele fouten bedrijven en er weinig uitboeten, zoodat de lauwe ziel zich eene zware rekenschap bij God voorbereidt. De lauwheid verzwakt vervolgens de ziel al meer en meer, zegt Pater Alvarez, zoodat zij, van Gods bijzondere genaden verstoken tijdens eene zware bekoring geen kracht genoeg bezit om die te wederstaan, Daarom zegt de H. Geest «die de kleine fouten «niet acht, zal langzamerhand in groote vallen» (Eccl. 19. 21.) Wat meer is, de lauwe ziel eenmaal in zware zonde gevallen, staat moeilijk daaruit op. Door aanhoudend dagelijksche zonden te bedrijven heeft zij zoodanig allen afschuw daarvoor verloren, dat zij zelfs niet meer voor de doodzonde terugschrikt en den ellendigen toestand niet inzien waarin zij langzamerhand is gekomen. «Mijne kinderen, zeide daarom ge-«woonlijk de H. Theresia tot hare zusters, God «behoede u voor elke vrijwillige zonde, hoe «klein die ook zij.»

Uit dit alles is het duidelijk dat lauwe zielen niet in de genade en in hunne goede voornemens zullen volharden, zoo zij niet spoedig uit hunnen staat van lauwheid opstaan. Niemand, zegt het Concilie van Trente, kan in de genade volharden zonder een bijzonderen bijstand van God. Doch God zal billijkerwijze dien bijstand weigeren aan iemand die zoo lauw is in zijnen dienst. «Wie karig zaait, zegt God zelf, «zal karig maaien.» (2. Cor. 9. 6.) Eene lauwe

ziel moet derhalve besluiten tot elken prijs zoo spoedig mogelijk uit dien ongelukkigen toestand op te staan, gedachtig dat het oprecht verlangen den arbeid lichter maakt en kracht geeft om voorwaarts te gaan. Zij moet vervolgens de gelegenheden harer fouten vermijden en vooral hare hoofddrift bestrijden. Zij moet eindelijk God vurig bidden, dat Hij haar ijver schenke in zijnen dienst. Mijn God, zoo moet zij zeggen, mijn God kom mij te hulp. Heer, haast u mij te helpen.

WEES STERK IN HET GELOOF.

Er is maar één waar geloof, gelijk er maar één ware God is. Dat ééne ware geloof steunt op het woord van God, die niet kan liegen, noch bedriegen. Dat onfeilbaar woord van God is door zijn eeniggeboren Zoon Jezus Christus, de eeuwige Waarheid zelve, aan zijne kerk geleerd en toevertrouwd, het is op zijn bevel door de Apostelen en hunne opvolgers, de Pausen, bisschoppen en priesters aldus verkondigd. Die kerk van Jezus Christus, waarin de Pausen en in hunnen naam de bisschoppen en priesters in onafgebroken opvolging met de Apostelen, het ware geloof hebben verkondigd, is alléén de katholieke kerk.

Derhalve is de katholieke kerk, de ware kerk van Jezus Christus, is het katholiek geloof het ééne ware geloof. Niets bijgevolg is redelijker, niets is eervoller, niets is zekerder dan de leer der katholieke kerk te volgen, wijl deze kerk alléén verlicht en bestuurd wordt door den H. Geest, die de geest der waarheid is. Wie

hare leer onderhoudt, kan onmogelijk dwalen, onmogelijk ook verloren gaan.

Dwaasheid is het alzoo een geloof te verwerpen, dat door God zelf is geopenbaard, door Jezus Christus gepredikt, door de Apostelen verkondigd, door ontelbare heilige en geleerde mannen gevolgd, door millioenen martelaren met hun bloed bezegeld, door ontelbare wonderen bevestigd is, een geloof dat één is en door alle eeuwen heen onveranderlijk werd beleden.

Grootere dwaasheid is het nog te zeggen: alle godsdiensten zijn goed, — men kan in ieder geloof zalig worden — men moet leven en sterven in het geloof waarin men geboren is. Alleen kwaadwillige goddeloozen, alleen door hunne zonden verblinde menschen kunnen zoo spreken. Neen, niet alle godsdiensten zijn goed, maar alléén de ware godsdienst, die door God gewild en geopenbaard is; de waarheid is één en God kan niet tegelijkertijd het ware en het valsche goedkeuren. Men kan niet in ieder geloof zalig worden, maar alléén in het ware katholieke geloof; want de mensch moet zijne zaligheid bewerken niet zooals hij wil, maar zooals God wil. Men moet niet altijd leven en sterven in het geloof waarin men geboren is, want is dit geloof valsch, dan moet men onderzoek doen naar het ware en God vooral vurig bidden om dat ware geloof te kennen, want het geloof is eene gave Gods. Heeft men dat ware geloof eenmaal leeren kennen, dan is men verplicht het te omhelzen, wil men niet eeuwig verloren gaan.

Doch de grootste aller dwaasheden is het ware geloof te kennen en te bezitten en er de voor-

schriften niet van na te leven of zich over zijn geloof te schamen. Wie zich schaamt over zijn geloof, wie vreest voor dat geloof uit te komen, is Jezus Christus onwaardig. Zijn wij daarom sterk in ons heilig geloof; danken wij God dat Hij ons tot de waarheid heeft geroepen en smeeën wij Hem ons de genade te verleen en volgens dat geloof te leven en daarin te volharden. «Wie volhard zal hebben, zal zalig zijn.»

VI. PLICHTEN EN LEVENSREGELN VOOR BIJZONDERE STANDEN.

I. PLICHTEN DER GEHUWDE JEGENS ELKANDER.

«Dat een ieder uwer zijne vrouw beminne
«gelijk zich zelven en dat de vrouw haren man
«vreeze.» (Ephes. V. 33.)

Ieder mensch is geschapen om God te kennen, te dienen en te beminnen en aldus zijne zaligheid te bewerken. Ieder mensch moet die zaligheid bewerken in den staat of stand, dien God hem daartoe heeft aangewezen en het is slechts door het trouw vervullen van de plichten aan dien staat verbonden, dat hij in dit en in het andere leven gelukkig zal wezen. De plichten nu welke de gehuwden, welke christelijke echtgenooten jegens elkander te volbrengen hebben zijn: *onderlinge liefde, wederzijdsche stichting en onschendbare trouw.*

1. *De onderlinge liefde*, welke man en vrouw elkander verschuldigd zijn, is de grondslag van al hunne andere plichten. Niets is zoo noodzakelijk in het huwelijk als die wederzijdsche genegenheid, die eenheid des harten. Neemt deze weg en gij berooft het huwelijk van zijn wezen en waren vorm. Die liefde echter moet eene ware, eene standvastige en eene christelijke liefde zijn. Man en vrouw moeten elkander niet slechts beminnen in woorden en uiterlijken schijn, maar in daad en werkelijkheid. Zij moeten

belang stellen in elkanders geluk, elkanders fouten en gebreken geduldig verdragen, elkander troosten en helpen en de lasten des huwelijks edelmoedig met elkander dragen. Hunne liefde moet niet verminderen met de jaren, maar steeds dezelfde blijven in den ouderdom als in de jeugd, in vóór- als in tegenspoed, in ziekte als in gezondheid. Zij moet gevestigd zijn niet op uiterlijke voordeelen, die vergaan, maar op God, die onveranderlijk is. In God moet zij haar begin en haar laatste einde hebben. In God en om God moeten zij elkander beminnen. Zij zullen elkanders handelingen niet te nauwlettend nagaan, maar deze steeds ten goede trachten uit te leggen; nooit zullen zij eenig ongegrond vermoeden in hun hart toelaten en vooral overdragers en oorblazers geen gehoor verleen. Spot- en schimpwoorden mogen tusschen gehuwden niet gewisseld worden, maar met eene christelijke beleefdheid en zachtmoedigheid zullen zij elkander om God behandelen.

2. *De wederzijdsche stichting* moet een natuurlijk gevolg van deze oprechte liefde zijn. Welverre dat man en vrouw elkander een beletsel zouden wezen om God te beminnen, moeten zij in elkander een steun vinden om Hem volmaakter te dienen. Door woorden en voorbeelden moeten zij elkaar tot de liefde Gods, de onderhouding zijner geboden, den innigen vrede en de beoefening aller deugden aansporen. De man toone achting, behulpzaamheid en verdraagzaamheid aan zijne vrouw. Hij beschouwe haar als zijne gezellin en niet als eene dienstmaagd, veel minder als eene slavin. In zijne woorden, in zijn oordeel, in zijn minzamen om-

gang geve hij bewijzen zijner hoogachting voor haar. Hij wachte zich wel haar door zijn lastig, oplopend, ontevreden en onhebbelijk karakter tot droefheid te verstrekken. Hij helpe haar met raad en daad, overlaadde haar niet met te veelvuldigen arbeid en verschafte haar, naar best vermogen, alles wat zij in het huishouden noodig heeft, zonder zich evenwel te veel met huiselijke kleinigheden in te laten. Hare gebreken verdrage hij met geduld, zonder ze nochtans goed te keuren of te bevorderen en is zij lastig, onredelijk en boosaardig dan trachte hij haar niet door vloeken en geweld, maar door vriendelijke woorden te verbeteren. De vrouw op hare beurt moet eerbied, gehoorzaamheid en zorg hebben voor haren man. Zij moet hem als haar Hoofd beschouwen en hem in alles onderdanig zijn, de zonde alleen uitgenomen. Met geduld en volharding neme zij de zorg des huizes waar en gedrage zich in alles zindelijk, spaarzaam en huishoudelijk. Is de man driftig en vergramd, dan zoeken zij hem door toegevendheid en stilzwijgen en niet door tegenspreken en spijtige woorden te bedaren. Om wille van den vrede, waaraan Gods zegen is verbonden, zullen zij elkander gaarne toegeven en voor elkander wijken.

3. *De onschendbare trouw*, welke de echtgenooten elkander verschuldigd zijn, bevat twee plichten, eene met betrekking tot anderen, eene met betrekking tot elkander. Met betrekking tot anderen zullen zij nooit de minste vrijheid over hunnen persoon of hun hart veroorloven. Geene vreemde genegenheid, geen zucht om aan anderen te behagen, geen gemeenzaamheid

mogen zij voeden, willen zij geen wantrouwen, jaloerschheid en valsche vermoedens opwekken en zich in gevaar stellen van tot de zware zonde van ontrouw te vervallen. Met betrekking tot elkander zorgen zij alles te vermijden wat tot wederzijdsche ergernis en meer nog tot nadeel der kinderen zoude strekken. Zij houden het huwelijk in eere, gelijk God zegt, (Hebr. 13. 4) en wachten zich wel voor de verschrikkelijke zonde, welke de Heer met een plotseligen dood in Onan strafte. Schenkt God hun vele kinderen, dan moeten zij Hem dankbaar wezen. Schenkt Hij hun geene kinderen of neemt Hij ze weder uit de wereld weg, dan moeten zij tevreden zijn, zeggende: «Wat God doet is wel gedaan. Heer uw wil geschiede.»

II. PLICHTEN DER OUDERS JEGENS HUNNE KINDEREN.

«Neem dit kind en voedt het voor mij op;
«ik zal u uw loon geven.» (Exod. II. 9.)

De plichten, welke de ouders tegenover hunne kinderen te vervullen hebben, zijn zoo gewichtig en zoo innig met hun eigen geluk verbonden, dat de H. Alphonsus niet aarzelt te zeggen: «Bij gebrek aan plichtsbetrachting en waakzaamheid gaan er meer ouders naar de hel om de zonden hunner kinderen, dan om hunne eigene zonden.»

De plichten welke ouders hebben ten opzichte hunner kinderen zijn: *liefde, opvoeding, zorg voor de ziel.*

1. De ouders moeten hunne kinderen *beminnen* en dit niet zoozeer met eene natuurlijke, als wel met eene bovennatuurlijke liefde. De

kinderen immers zijn hun toekomstige steun in den ouden dag niet alleen, maar wat meer zegt, zij zijn ook de hoop van de maatschappij, van de kerk, van den hemel. Zij zijn een kostbaar pand, hetwelk God aan de ouders heeft toevertrouwd en dat Hij eenmaal uit hunne hand zal opeischen. De ouders moeten daarom hunne kinderen beminnen met eene in- en uitwendige, eene welgeregelde en algemeene liefde. Zij moeten wel weten dat zij zondigen, wanneer zij hunne kinderen haten, vervloeken en verwenschen, wanneer zij hen te hardvochtig behandelen, hen niet helpen willen in den nood of door al te groote toegeefelijkheid oorzaak worden dat die kinderen in zonde vallen.

2. De ouders moeten hunne kinderen *opvoeden*, dat wil zeggen, zij moeten zorgen voor hun levensbehoud, voor hun voedsel en verkrijging van een zekeren stand. Zoo vóór als na de geboorte van het kind moeten de ouders voorzichtig zijn dat hetzelfde geen ongeluk overkome. De moeder wachte zich voor al te zwaren arbeid, het heffen van te groote lasten, onmatigheid enz. De vader zij behoedzaam om haar niet tot groote droefheid of gramschap op te wekken. Ook wagen zij het niet een kind, beneden het jaar, bij zich te bed te houden. Hoevele moeders hebben geheel haar leven lang zulk eene onvoorzichtigheid betreurd. Verder zijn de ouders verplicht te zorgen voor voedsel, kleeding en woning, waarop hunne kinderen volgens hunnen stand recht hebben. Ook moeten zij zorgen dat de kinderen later volgens dien stand kunnen leven. De ouders blijven derhalve aan hunne plichten te kort als zij

hunne goederen lichtzinnig verkwisten, als zij hunne kinderen niet tijdig aan den arbeid gewennen en iets nuttigs laten leeren, waardoor zij later in hun bestaan kunnen voorzien, alsook wanneer zij die kinderen eenen levensstaat opdringen, waartoe deze niet geroepen zijn of hen met geweld daarvan afhouden als zij zich geroepen gevoelen.

3. Eindelijk moeten de ouders zorg dragen voor het *geestelijk welzijn*, voor de *ziel* hunner kinderen. Zij zijn verplicht hen door woord en voorbeeld te onderrichten en tot het goede aan te sporen. Zijn de kinderen nog klein dan moeten de ouders en vooral de moeder hen de namen van Jezus en Maria leeren uitspreken, hen leeren bidden, leeren wat zij weten moeten uit noodzakelijkheid des middels, zij moeten hen vlijtig de school en den catechismus doen bezoeken, de H. Mis en andere oefeningen van godsvrucht leeren bijwonen. Door woord en voorbeeld moeten zij de kinderen leeren hun morgen- en avondgebed te verrichten, te bidden vóór en na het eten, dikwijls te biechten en te communiceeren en zoo meer. De ouders moeten verder waken over hunne kinderen. Nooit laten zij kinderen van verschillend geslacht boven de vier of vijf jaren bij elkander slapen; nooit laten zij hen omgaan met slechte makkers; nooit veroorloven zij hun spelen die gevaarlijk zijn; nooit mogen zij hun naar plezieren, vermaken, bijeenkomsten laten gaan waar hunne ziel schade zou lijden; nooit gedoogen zij dat hunne dochters een doelloozen omgang hebben met personen van het ander geslacht, dat zij uitgaan met hen bij avond of

nachttijd, dat zij in de eenzaamheid verkeeren of zich te veel overgeven aan ijdelheid, behaagzucht en lichtziinnige kleederdracht. Met zorg verbr enen de ouders uit hun huis slechte dienstboden, personen die vloeken, vuile taal spreken of ongodsdienstig zijn, alsmede zedelooze boeken, platen, romans en laten vooral niet toe dat hunne kinderen in diensten wonen of in huizen verblijven, waar het er ongodsdienstig en lichtzinnig toegaat. Zouden hunne kinderen naar de raadgevingen en vermaningen hunner ouders niet luisteren, zouden ze niet willen gehoorzamen, dan moeten de ouders hen berispen en bestraffen en dit wel met ernst, met eene gepaste strengheid en met gemeenschappelijk overleg; zij moeten in het berispen en bestraffen ééne lijn trekken en wat de eene zegt, doet of goedkeurt, mag de andere in tegenwoordigheid der kinderen niet afkeuren of tegenspreken. Willen nu de ouders dat hunne vermaningen, hunne lessen en hunne bemoeiingen voor het welzijn der kinderen de gewenschte vruchten dragen, dan moeten zij nooit door hun eigen slecht voorbeeld, door vloeken, dronkenschap ongodsdienstigheid, twist en tweedracht afbreken, wat zij door hunne woorden opbouwen; maar door daden steunen zij wat zij door woorden leeren. Immers woorden wekken, maar voorbeelden trekken.

III. PLICHTEN DER KINDEREN OPZICHTENS HUNNE OUDERS.

«Eer vader en moeder, gelijk de Heer uw
«God u geboden heeft, opdat gij lang moogt
«leven en het u welga op aarde.» (Deut. V. 16.)

Heeft God aan de ouders plichten opgelegd, welke zij tegenover hunne kinderen moeten vervullen; den kinderen wederkeerig heeft Hij plichten voorgeschreven tegenover hunne ouders. Die plichten zijn: *liefde, eerbied en gehoorzaamheid*.

1. *Liefde* zijn de kinderen aan hunne ouders schuldig, want, na God, zijn deze hunne grootste weldoeners. Hoevele moeite, pijnen en smarten staat eene moeder voor haar kind niet uit; hoevele slapelooze nachten brengt zij voor hetzelfde niet door? Hoevele inspanning en zorg kost het een vader niet zijne kinderen te spijzen, te kleeden en op te voeden. Voor dit alles zijn de kinderen liefde aan hunne ouders verschuldigd en wel eene inwendige liefde, die den ouders steeds wenscht wat goed is, en eene uitwendige liefde, welke alle kwaad van de ouders tracht af te weren, hun goed te doen en in het noodige te voorzien. Kinderen, die door hun slecht gedrag aan de ouders verdriet en schande veroorzaken, hun kwaad wenschen, hunne gebreken niet geduldig verdragen, hen met minachting bejegenen, hard toespreken en tot gramschap opwekken; kinderen, die hunne ouders in ziekte, in nood en ouderdom niet bijstaan, die in gevaar van sterven niet tijdig geestelijke en tijdelijke hulp aan hunne ouders

verschaffen, niet voor hen bidden, als zij overleden zijn, misdoen tegen de liefde aan vader en moeder verschuldigd en kunnen zich dan ook op Gods straffen verwachten.

2. *Eerbied* moeten de kinderen aan hunne ouders toonen en hen als plaatsbekleeders van God beschouwen. Geen leeftijd, geen staat of stand, geen ambt welkdanig ook, kan hen van dien plicht ontslaan. In al hun doen en laten, in woorden, in werken, in gedachten, in geheel hun gedrag moet die eerbied doorschijnen. Zij zondigen daarom tegen dien eerbied, als zij hunne ouders minachten, hen met bitse woorden toespreken, hun spot- of scheldnamen geven en ongepaste verwijtingen toevoegen. Zij zondigen als zij vader en moeder uitlachen, gaarne over hunne onvolmaaktheden spreken, zich schamen over hunne onwetendheid, hunne armoede of hun minderen stand. En wee het kind, dat het wagen zoude, zijne ouders te vervloeken en te verwenschen of dreigend de hand tegen hen op te heffen! «Vervloekt, zegt God, wie zijn «vader en zijne moeder niet eert.» (Deut. 27. 16.) «Wie vader en moeder slaat, spreekt Hij, moet «sterven en wie zijne ouders vloekt zal den «dood ondergaan.» (Exod. 21. 15. 17.)

3. *Gehoorzaamheid* zijn de kinderen daarenboven aan hunne ouders verschuldigd. «Kinderen, zegt God, gehoorzaamt uwen ouders in «den Heer, want dit is rechtvaardig.» (Ephes. 6. 1.) Een kind moet zijnen ouders gehoorzamen in alles, wat niet zonde is; gehoorzamen vooral in datgene wat het bestuur des huizes en het welzijn hunner ziel aangaat. Kinderen zondigen, en zondigen dikwijls zwaar, als zij hunnen ouders

openlijk gehoorzaamheid weigeren of onwillig en slechts ten halve gehoorzamen, als zij hunne vermaningen en waarschuwingen niet aannemen, zich tegen hunne bestraffingen verzetten en, ondanks het strenge verbod van vader of moeder, gevaarlijke gezelschappen, danszalen, drink- of speelplaatsen bezoeken, en slechten omgang onderhouden, in de eenzaamheid verkeeren en zoo meer. Zulke kinderen vergeten welke strenge rekenschap de ouders van hunne ziel aan God moeten geven; maar van zulke kinderen geldt dan ook het woord van den Apostel Paulus: «Die aan de ouders niet gehoorzamen.... zijn «den dood schuldig.» (Rom. 1. 30.)

IV. PLICHTEN DER MEESTERS EN OVERHEDEN.

«Zoo iemand geen zorg heeft voor de zijnen
«en vooral voor zijne huisgenooten, dan heeft
«hij zijn geloof verloochend en is slechter dan
«een ongeloovige » (1 Tim. V. 8.)

De Meesters en Overheden bekleeden Gods plaats bij hunne dienstboden en ondergeschikten. Zij hebben diensvolgens plichten tegenover hen te vervullen en wel zulke ernstige plichten dat God zelf verzekert: «Zoo iemand geen zorg «heeft voor de zijnen en vooral voor zijne huis- «genooten, dan heeft hij zijn geloof verloochend «en is slechter dan een ongeloovige.» De Meesters en Overheden nu zijn verplicht hunne onderdanen *welwillend te behandelen, behoorlijk te onderrichten en te berispen en hun een billijk loon te betalen.*

1. *Welwillend moeten de overheden hunne onderhoorigen behandelen.* Deze zijn menschen,

geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, menschen die dikwijls een edeler hart en een gevoeliger gemoed bezitten dan velen denken. De overheden moeten hen op eene passende en menschelijke wijze aanspreken, hen van behoorlijk voedsel en verblijf voorzien, hen niet overladen door overmatigen arbeid en hen, zoo zij ziek zijn, uit liefde verzorgen. «Hebt gij een trouwen knecht, spreekt God, hij zij u als uwē ziel, behandel hem als een broeder.» (Eccli. 33. 31.) De overheden blijven aan dien plicht te kort als zij hunne dienstboden en ondergeschikten met beleedigingen, vloeken en verwenschingen overladen, als zij hun een arbeid opleggen boven hunne krachten, als zij hen niet toegevend behandelen in ziekte. Zij zijn echter niet verplicht hunne dienstboden, als deze langen tijd ziek zijn, het volle loon en de onkosten der behandeling, zooals geneesmiddelen enz. te betalen, tenzij de gewoonte of eene vooraf gesloten overeenkomst zulks vorderen.

2. De overheden moeten hunne onderhorigen *onderrichten* en *berispen*. Zij moeten toezien of deze in den godsdienst genoegzaam onderwezen zijn, of zij de geboden van God en van de kerk onderhouden, of zij zich niet overgeven aan ondeugden of aan gevaren en gelegenheden van zonde zich blootstellen, en in die gevallen moeten zij hen waarschuwen en vermanen. Overheden maken zich aan zonde schuldig als zij hunnen onderhorigen geene gelegenheid geven om hunne godsdienstplichten te vervullen, als zij niet zorgen dat zij zich genoegzaam in den godsdienst kunnen onderwijzen,

als zij hen beletten om des zondags de H. Mis bij te wonen en op behoorlijke tijden te naderen tot de H. Sacramenten, als zij hen hiertoe niet aanzetten, wanneer zij nalatig zijn; zij zondigen als zij niet door strenge handhaving der orde en huiselijke tucht zooveel mogelijk alle gevaren en gelegenheid tot zonde van hunne ondergeschikten verwijderd houden, als zij hen niet berispen wanneer zij vloeken, onzedige taal spreken, ergernis geven, als zij de onverbeterlijken niet uit hun huis verwijderen, zoo zij gevoegelijk kunnen, en vooral wanneer zij zelf door ongodsdienstigheid en slecht gedrag een ergernis voor hunne onderdanen zijn.

3. De overheden moeten eindelijk aan hunne ondergeschikten *het verdiende loon* schenken, willen zij zich niet aan eene wraakroepende zonde plichtig maken. Zij mogen derhalve het rechtvaardig loon niet achterhouden, niet verminderen, de betaling er van niet te lang uitstellen, hen niet zonder goede redenen vóór den tijd uit den dienst verwijderen; in dat geval zijn zij verplicht de schade te vergoeden, welke de onderdanen lijden. Daarom vermaant God: «Gij overheden, geeft wat recht en billijk is aan uwe onderdanen, daar gij weet «dat ook gij een Heer in den hemel hebt, een «Heer, bij wien geen aanzien is van personen.» (Eph. VI. 9.)

V. PLICHTEN DER DIENSTBODEN EN ONDERHOORIGEN.

«Dienstboden, weest aan uwe meesters naar het «vleesch gehoorzaam met vrees en eerbied... als «aan Christus zelven.» (Ephes. VI. 5.)

Gelijk de Meesters en Overheden plichten te

vervullen hebben jegens hunne dienstboden en onderhoorigen, zoo hebben dezen plichten te onderhouden tegenover hunne overheden. De plichten der dienstboden en ondergeschikten ten opzichte hunner meesters zijn: *eerbied*, *gehoorzaamheid* en *trouw*.

1. De dienstboden en ondergeschikten moeten hunne meesters *eerbiedigen* en in hen Gods plaatsbekleeders zien. «Dienstboden, zegt de H. Paulus, acht uwe meesters alle eer waardig.» (I Tim. 6. 1.) «Zijt hun met allen eerbied onderdanig, zegt de H. Petrus, niet alleen den goeden en zachtmoedigen, maar ook den eigenzinnigen.» (I Petr. II. 18.) Tegen dien eerbied zondigen de ondergeschikten als zij hunne overheden bespotten, hunne gebreken alom bekend maken, hen onbeleefd en ruw toespreken en vooral als zij door ongodsdienstig en zedeloos gedrag, door slechte voorbeelden, vloeken, ongebonden gesprekken, onvoorzichtige handelingen oorzaak zouden zijn dat de kinderen of huisgenooten hunner meesters bedorven werden en in zonde vielen. Die eerbied vordert dus dat zij allen een goed voorbeeld geven, dat zij hunne godsdienstplichten stipt vervullen en zich in alles kuisch en matig gedragen. O hoeveel goed kunnen brave dienstboden, hoeveel kwaad daarentegen slechte dienstboden in het huis hunner meesters stichten!

2. De dienstboden moeten verder hunne overheden *gehoorzamen* en wel in alles wat den dienst aangaat en wat de goede zeden betreft. Zij moeten dit doen niet uit vrees voor straffen, ook niet hoofdzakelijk om eenig tijdelijk loon, zegt de Apostel, maar om God. «Dienstboden

«gehoorzaamt uwen meesters, niet als oogen-
«dienaars, maar met oprechtheid des harten
«uit vrees voor God.» (Col. III. 22.) Aan die
gehoorzaamheid blijven zij te kort die de recht-
matige bevelen hunner meesters weerstaan, die
hen door norschheid, weerspanningheid, onge-
zeggenheid tot gramschap opwekken, die het
hun voorgeschrevene niet of slecht volbrengen.
In één geval slechts mogen die ondergeschikten
hunnen overheden niet gehoorzamen, namelijk
als dezen iets zouden gebieden wat zonde is,
vooral als zij zelf eene naaste gelegenheid tot
zonde zouden stellen of in hun huis toelaten.
Dan moeten de onderhoorigen met kracht en
standvastigheid weerstaan en, baat dit niet,
aanstonds het huis verlaten.

3. De dienstboden moeten eindelijk *trouw zijn*
in hunnen dienst. «Vermaan de dienstboden, zegt
«God, dat zij in alles welgevallig zijn, niet
«tegenspreken, niet ontvreemden, maar zich
«volkomen getrouw toonen.» (Petr. II. 9.) Tegen
die getrouwheid zondigen de dienstboden, als
zij niet ijverig werken, als zij de zaken hunner
meesters niet behartigen, deze verwaarloozen,
bederven of laten bederven, als zij ze ontnemen
of laten ontnemen, als zij de geheimen van het
huisgezin openbaren, zich kostbaarder spijzen
of dranken toeëigenen, den dienst zonder reden
verlaten vóór den tijd of, niet tevreden zijnde
over het loon, dat men eenmaal bepaald heeft,
zich zelven betalen, door meer te nemen dan
hun toekomt.

Opdat echter de ondergeschikten al hunne
plichten nauwgezet kunnen vervullen, moeten
zij voorzichtig zijn in de keuze van eenen dienst

en zich niet verhuren in huizen waar geen godsdienst is, waar zij hunne godsdienstige plichten niet kunnen waarnemen, waar naaste gelegenheden van zonde en vooral gevaren bestaan voor hunne zuiverheid. Zij moeten wel bedenken dat zij meer moeten zorgen voor hun geestelijk welzijn, dan voor het tijdelijk, meer voor de ziel, dan voor het lichaam.

VI. PLICHTEN DER JEUGDIGE PERSONEN MET BETREKKING TOT HUNNE ROEPING.

«Leer mij den weg kennen, die ik bewan-
«delen moet, want tot U, Heer, heb ik
«mijne ziel verheven.» (Ps. 142. 8.)

Niets is van zoo groot belang voor jeugdige personen, dan de keuze van een levensstaat. Van die keuze immers hangt niet alleen het welzijn af der maatschappij en het geluk van het tegenwoordig leven; maar zelfs de eeuwige zaligheid.

Inderdaad, 't is in het belang der maatschappij dat iedere staat goed vervuld worde; dit echter is niet mogelijk tenzij eenieder, zoover hij kan een staat kicze, waarvoor hij neiging en geschiktheid heeft. Zonder neiging en zonder aanleg toch voor eene zaak, zal men haar in den regel weinig behartigen of zoo men ze ook al behartigt, zal men er zonder geschiktheid moeilijk in slagen. Ook is het duidelijk, dat men in eenen staat waarvoor men geen geschiktheid heeft, niet gelukkig en tevreden zal leven, wijl men in den regel geen lust en voldoening vindt in iets, waarvoor men geen neiging en bekwaamheid heeft. Bijgevolg moet zulk een toe-

stand noodzakelijkerwijze eene bron worden van tegenzin, afkeer en verdriet, die ons langzamerhand tot moedeloosheid doet vervallen en geheel het leven, doch vruchteloos, de slechte keuze doet betreuren, welke men eenmaal gedaan heeft. Gewichtiger evenwel zijn de gevolgen welke de keuze van een levensstaat na zich sleept met betrekking tot de eeuwige zaligheid. Wel is waar zijn alle levensstaten goed in zich; maar allen zijn zij niet goed voor iederen mensch in het bijzonder; gelijk ook ieder mensch niet geschikt is voor iederen staat. De een zal zalig worden in dezen staat, terwijl hij in een anderen verloren zou zijn gegaan; een ander zal verloren gaan in genen staat, terwijl hij in dezen zijne zaligheid zou hebben bewerkt. De reden hiervan is, dat de Voorzienigheid den mensch tot een bepaalden levensstaat roepend, aan dien staat ook bijzondere genaden verbindt, welke hij elders niet zoo overvloedig zou verkrijgen. Hij dus, die een staat aanvaardt, waartoe God hem niet geroepen heeft, kan niet vorderen dat God hem die bijzondere genaden schenke welke Hij geeft aan diegenen welke Hij roept. Doch zonder die bijzondere genaden zal het hem moeilijk zijn de plichten van dien staat, welke hij zich zonder geroepen te zijn, gekozen heeft, te vervullen en daar van het goed vervullen van die plichten grootendeels onze zaligheid afhangt, is het met recht te vreezen dat zoo iemand niet zal zalig worden. Kan men derhalve niet zeggen, dat allen die hunne roeping missen verloren gaan; dit nochtans is zeker uit de ondervinding dat het leven van de meesten dezer

weinig hoop op zaligheid overlaat. De keuze van een levensstaat alzoo is van het allergrootste gewicht. Doch, welke zijn nu de beginselen, de regelen, welke men volgen moet om zich in eene zoo belangrijke keuze niet te vergissen?

1. Het eerste middel om een goeden levensstaat te kiezen is, te handelen met eene goede meening. Men moet in die keuze niet zoozeer zijn tijdelijk voordeel beoogen, dan wel zijn geestelijk voordeel en boven alles den wil en de eer van God zoeken. Eerst en vooral dus moet men vast besloten zijn om God getrouw te dienen en dan moet men zich afvragen: hoe wil God dat ik Hem diene? In welken staat zal ik mijne ziel het beste zalig maken.

2. Een tweede middel om zijne roeping te kennen, is een deugdzaam en echt christelijk leven. Men stelle daarom alles in het werk teneinde de zonde te vermijden, de deugd te beoefenen en goede werken te verrichten, vooral dikwijls te biechten en te communiceeren. Daardoor trekt men Gods genade en zijne verlichtingen over zich af.

3. Een derde, en allernoodzakelijkst middel om zijne roeping te kennen is het gebed. Men vrage dikwijls met den Apostel Paulus: «Heer «wat wilt gij dat ik doe»? of met den jeugdigen profeet Samuel: «Spreek, Heer, uw die-«naar luistert», of met Salomon: «Zend, Heer, «den geest uwer wijsheid in mij af, opdat die «goddelijke geest in mij zijnde en in mij wer-«kende, mij doe kennen wat u behagelijk is». Niets is zoozeer geschikt om zijne roeping duidelijk in te zien en de moeilijkheden die haar in den weg staan te overwinnen, dan een aan-

houdend gebed en wel inzonderheid het gebed tot de Allerh. Maagd, die de zetel der wijsheid is, de moeder van goeden raad.

4. Een vierde middel om zijne roeping te kennen, is te zien tot welken staat men de grootste neiging en den meesten aanleg heeft. Doch hierin wederom moet men voorzichtig wezen en onderzoeken of die neiging God en zijne zaligheid of wel hoofdzakelijk natuurlijke en tijdelijke voordeelen tot voorwerp heeft. Tevens moet men de verplichtingen van dien staat trachten te kennen en de gevaren die er aan verbonden zijn.

5. Een ander middel eindelijk is een deugzaam en verstandig raadsman, in het bijzonder zijn biechtvader te raadplegen. Hierbij zij echter bemerkt, dat de kinderen in de keuze van een levensstaat niet behoeven te gehoorzamen aan hunne ouders en dit in vele gevallen niet mogen. Zelfs is het in den regel niet raadzaam, zegt de H. Thomas, dat zij den raad hunner ouders inwinnen als zij den kloosterlijken staat willen omhelzen; wel echter als zij een huwelijk willen aangaan met een bepaalden persoon; dan immers moeten zij raad en verlof aan hunne ouders vragen tenzij in geval zij voorzien dat dezen zich *zonder billijke redenen* tegen het huwelijk zouden verzetten.

Mochten alle jeugdige personen deze gewichtige regelen goed onderhouden, hoevelen zouden er dan voor een tijdelijk en eeuwig ongeluk bewaard blijven!

VII. PLICHTEN DER JONGELINGEN.

«Gedenk uwen Schepper in de dagen
«uwer jeugd . . . vrees God en onder-
«houd zijne geboden, dit immers is de
«gansche mensch.» (Eecl XII. 1. 13.)

1. De christelijke jongeling moet eerst en vooral *godsdienschtig zijn* en dit wel van zijne jeugd af. Hij moet God vreezen en diens geboden onderhouden, want daarin bestaat de gansche mensch. Nooit of nimmer schame hij zich over zijn geloof; nooit of nimmer vreeze hij voor zijn godsdienst uit te komen. Schaamt een soldaat zich dat hij in dienst is van zijn koning, dat hij de wapenen draagt en zijn vaderland verdedigt? Integendeel, hij gaat er groot op en gaarne vertoont hij zich in volle wapenrusting. En zou een katholiek jongeling zich dan schamen in dienst te zijn van den oppersten koning van hemel en van aarde? Zou hij zich schamen zich christen te toonen, zijn God en de kerk, zijn vaderland, tegen schaamtelooze spotters te verdedigen? Neen christen te wezen, zich als christen te gedragen, de plichten van een christen te vervullen, moet zijne grootste eer, zijn roem wezen. Gaarne moet hij zich in volle wapenrusting als christen vertoonen; gaarne bidden, gaarne de kerk bezoeken, mis hooren op zon- en feestdagen, maandelijks biechten en communiceeren, gaarne moet hij lid zijn van de eene of andere godvruchtige vereeniging. Zou een jongeling zich daarover schamen en vreezen voor een spotlach van ongodsdienstigen, dan zou hij zich een lafaard toonen en Christus zou zich schamen over hem; gelijk ook een

koning zich schamen zou over een soldaat en dezen een lafaard zou noemen als hij zich schaamde de wapenen voor zijn vorst te dragen.

2. Een christelijk jongeling moet verder *matig* zijn. Een jongeling die overmatig gebruik maakt van spijs en drank wekt de zinnelijke lusten op en voedt ze; hij benevelt zijn verstand, verzwakt zijn wil, ondermijnt zijne gezondheid en stort zich in ontelbare zonden. De overdaad, vooral in sterken drank, maakt den jongeling moedwillig en losbandig en doet hem vooral in de slavernij der ontucht vervallen. Een onmatig jongeling dan ook is een ramp voor zich zelven, eene schande voor de menscheit, een voorwerp van verdriet voor zijne ouders, eene oorzaak van verderf voor zijne makkers, een ongeluk voor hen die met hem moeten leven, een afschuw voor de engelen, eene vervloeking voor God. Hij blijve daarom altoos matig, vluchte de ledigheid, schuwe slechte makkers en verwijle nooit te lang in herbergen en drinkgelagen. Arme jongeling die zich aan onmatigheid overgeeft! Arme ouders die een dronkaard tot zoon, arme vrouw die hem tot man krijgt!

3. De christelijke jongeling moet daarenboven *zuiver en kuisch* zijn. Volgens de grondbeginselen der wereld is de ontucht slechts eene kleinigheid, eene verschoonbare zwakheid; doch in het oog van God en van den godsdienst is zij eene schandelijke en verlagende misdaad; eene misdaad, welke de drie goddelijke personen de aanbiddelijke Drievuldigheid grootelijks beledigt; eene misdaad die de verschrikkelijkste straffen over den schuldige aftrekt; eene mis-

daad, die zich zoo spoedig in het onnoemelijke vermenigvuldigt en den jongeling vóór den tijd naar ziel en lichaam ten gronde richt. Een deugdzaam jongeling, die waarlijk deugdzaam en gelukkig wil blijven, ga daarom nooit met ongodsdienstige, onmatige en ontuchtige kameraden om, die hen tot zonde en ongodsdienstigheid aanzetten, maar kieze godvreezende makers, die even als hij het gebed, de oefeningen van godsvrucht, de matigheid en zuiverheid beminnen; want waarmede hij verkeert, wordt hij ook geëerd.

VIII. PLICHTEN DER JONGE DOCHTERS.

«De ongehuwde vrouw en maagd
denkt wat des Heeren is opdat zij
«heilig zij naar lichaam en geest».
(1 Cor. VII. 34.)

Het grootste verlangen eener jongedochter moet zijn aan God te behagen; hare voornaamste zorg moet wezen heilig te zijn naar lichaam en ziel. De *zuiverheid*, de *ingetogenheid* en de *godsvrucht* moeten hare geliefkoosde sieraden uitmaken.

1. Eene jongedochter moet *kuisch* zijn. De kuischheid is haar grootste schat; voor niets ter wereld moet zij dien prijs geven. Liever moet zij willen sterven, dan den schat der zuiverheid verliezen. In die deugd vindt zij eene rijke bron van rust en vrede, een bron tevens van deugden en verdiensten. Door die deugd wordt zij aangenaam aan God en de menschen, wordt zij in zekeren zin gelijk aan de Engelen. «O hoe schoon, roept de H. Geest uit, is een «zuiver geslacht in deugdenglans. Niets op aarde

«kan met eene zuivere ziel gelijk gesteld worden». Wat daarentegen is eene jongedochter, die niet kuisch is? Zij is een voorwerp van afschuw voor God en de menschen, een voorwerp van verlaging in haar eigen oog. Strijden daarom moet de jongedochter, strijden als eene heldin om de kuischheid te bewaren; alle gevaren en gelegenheden moet zij zorgvuldig vluchten. Een gevaarlijke klip nu voor die deugd is de al te vrije omgang met personen van het andere geslacht, vooral het bezoeken van slechte gezelschappen. Hoevele jongedochters, lichtzinnig in dit punt, zijn diep gevallen en hebben hare roekeloosheid moeten boeten door een droevig naberouw, stelt gij daarom prijs, jongedochter, op uwe onschuld, vlucht dan slechte gezelschappen, vlucht den omgang met ongelijke personen, vlucht de eenzame verkeerling. Vindt gij gevaren in het ouderlijke huis, waarschuw oogenblikkelijk uwe ouders; treft gij gevaren aan in uwen dienst, verwittig den meester of de meesteres en helpt dit niet, verlaat dan zonder tegenbedenking dat huis. Liever eenige schade lijden, ja liever armoede en vervolging verduren dan uwe reinheid te missen.

2. Eene jongedochter moet vervolgens *ingetogen* zijn. Zonder ingetogenheid is het onmogelijk voor eene jongedochter om zuiver te leven. Eene jongedochter die niet zedig, niet ingetogen is, staat bloot aan allerlei verstrooiingen en verleidingen; zij is nieuwsgierig, verlangend om te zien en gezien te worden, praat-zuchtig, uitgestort van geest, zij is eene oorzaak van vele zonden voor zich zelve en voor anderen. Eene jongedochter daarentegen die ingetogen is,

is een voorwerp van stichting voor eenieder. Zij is zedig in hare blikken, zedig en omzichtig in hare woorden, zedig en stemmig in geheel haar voorkomen; overal verspreidt zij den goeden geur harer deugden; op eenieder maakt zij een gunstigen indruk. In strijd echter met die ingetogenheid is de ijdelheid in kleeding en opschik; de zucht om aan anderen te behagen. Eene behaagzieke jongedochter maakt zich bespottelijk door hare ijdelheid. Die zucht om schoon gekleed te gaan en zich op te schikken toont dat zij in werkelijkheid weinig of niets is. Ware zij iets uit zich zelve, dan behoefde zij hare toevlucht niet te nemen tot ijdele sieraden en lichtzinnige modes om iets van zich te maken. De ware schoonheid eener jongedochter is de eenvoudigheid, die inwendige zedigheid, die zich uitwendig vertoont. Daarom zegt de H. Petrus: Het sieraad der vrouw zij niet het uitwendige, het vlechten der haarlokken, het omhangen van goud, of het aantrekken van kleederen, maar de verborgen mensch des harten, met het onvergankelijke van dien zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is in het oog van God. (Petr. III. 3.)

3. Eene jongedochter moet eindelijk *godvruchtig* zijn. Immers «de godsvrucht is tot alles nuttig, zegt de Apostel Paulus, zij heeft «de belofte van dit en van het toekomstige leven». (1. Tim. 4. 8.) Zij doet de onschuld schitteren, de deugd bloeien, de gevaren vluchten, de bekoringen wederstaan. Eene jongedochter die werkelijk godvruchtig is zal alle deugden beoefenen en eene vreugde, een troost zijn voor allen die met haar omgaan.

Daartoe echter is het niet genoeg, dat zij uitwendig godvruchtig is, dat zij gaarne bidt, gaarne naar de kerk gaat, gaarne biecht en communiceert; neen, zij moet ook inwendig godvruchtig zijn, eene godsvrucht bezitten, die voortkomt uit een levendig geloof, een sterk vertrouwen, eene brandende liefde tot God, eene godsvrucht die haar geduldig kruisen en tegenspoeden, vernederingen, ziekte en smarten doet verdragen. Zonder die degelijke, innerlijke godsvrucht is alles slechts klatergoud, is zij onstandvastig, lichtzinnig, gemakkelijk over te halen tot het kwaad. Wil nu eene jongedochter deze deugd verwerven, dan moet zij de zinnelijke pleizieren, de zondige vermaken dezer wereld verachten; want deze zijn met de ware godsvrucht niet bestaanbaar.

Gelukkig de jongedochter die deze deugden bezit, zij zal eene vreugde zijn voor God, een troost voor hare ouders, een toonbeeld voor allen die haar kennen.

IX. PLICHTEN TEGENOVER DEN PRIESTER.

«Wie u hoort, hoort Mij; wie u versmaadt, versmaadt Mij».

Hebben alle menschen plichten te vervullen jegens elkander; hebben zij plichten vooral jegens hunne overheden, zij hebben die inzonderheid jegens hunne geestelijke Overheden, de priesters. Alle menschen, en wel bijzonder de katholieken, moeten hunne priesters *eerbiedigen, beminnen en gehoorzamen*. Niemand kan zich aan die plichten onttrekken zonder God te beledigen en zich aan zware straffen schuldig te maken.

1. Wij moeten de priesters *eerbiedigen*. Zij zijn Gods afgezanten, Gods plaatsbekleeders, Gods bemiddelaars bij de menschen. Van den priester staat er geschreven: «wij vervullen een gezantschap voor Christus». (2. Cor. 5. 20.) Moeten wij nu de gezanten van een aardsehen koning eerbiedigen, hoeveel meer de gezanten van den koning des hemels en der aarde. De priesters bekleeden Gods plaats bij de menschen, in naam van God dragen zij het H. Misoffer op, vergeven zij de zonden, verkondigen zij zijn woord. Moet men dan een gouverneur eerbiedigen omdat hij in zijne provincie de plaats des konings inneemt en in naam des konings handelt, meer nog den priester, die handelt in naam van God. De priester is de Middelaar tusschen God en de menschen, hij bedaart Gods gramschap, verzoent Hem met de zondaren en bidt voor het volk. Aan den priester is de hoogste macht gegeven, zegt de H. Bernardus, eene macht grooter dan die der engelen, want hij gebiedt over God zelve en doet op zijn woord Jezus Christus uit den hemel nederdalen. Dit deed een H. Franciscus van Assisië zeggen: «indien ik een priester ontmoette en een engel, «dan zou ik eerst den priester mijn eerbied «bewijzen en dan den engel, want de macht «des priesters is grooter dan die der engelen». En de groote keizer Constantijn was gewoon te zeggen: «indien ik een priester eene fout «zag bedrijven, zoude ik die aanstonds met «mijnen keizerlijken mantel bedekken, uit eerbied voor zijne hooge waardigheid».

2. Wij moeten de priesters *beminnen*. Zij zijn onze grootste weldoeners, onze beste vrien-

den bij God. De priester is vader der zielen. Aan onze ouders danken wij het lichamelijk leven, aan den priester het geestelijk leven. De priester is leeraar, hij onderwijst in de verhevenste aller kennissen, in de heiligste aller wetenschappen, in de kennis Gods en de wetenschap der zaligheid. De priester is geneesheer, hij toont ons onze geestelijke wonden en geneest die, hij geeft edelmoedig de beste middelen daartoe aan. De priester is rechter; hij doet uitspraak tusschen den zondaar en God en verzoent den schuldige met den eeuwigen Rechter. Wat doet niet een priester voor de geloovigen? Hij volgt hen van de wieg tot aan het graf, ja zelfs tot aan gene zijde van het graf. Hij doopt het pasgeboren kind, leert en vormt het; hij troost de zieken, staat de stervenden bij, opent den hemel en sluit de hel. Hij deelt de kostbaarste genadeschatten, de H.H. Sacramenten uit en verleent ontelbare andere weldaden. Voor die goedheid en liefde zijn wij den priester wederliefde schuldig; wij moeten steeds nederig, vreedzaam, goedertieren met hem omgaan, voor hem bidden, zorgen hem het noodige te verschaffen. «Weet gij niet, zegt Jezus Christus, dat zij die in het heiligdom arbeiden, «van het heiligdom moeten leven en dat zij die «het altaar bedienen van het altaar hun aandeel moeten ontvangen». (1. Cor. 9. 13.) «De «werkmán, spreekt Hij, is zijn loon waardig», (Luc. 10. 7); de geloovigen bijgevolg zijn verplicht hunne priesters te onderhouden.

3. Wij moeten de priesters verder *gehoorzaam*. Zij zijn onze geestelijke Herders, door God aangesteld om ons te besturen en ten

hemel te geleiden en eenmaal zullen zij eene strenge rekenschap moeten afleggen van de zielen aan hunne zorgen toevertrouwd. «Gehoor-
«zaamt hem daarom, zegt de Apostel Paulus, en
«weest hun onderdanig, opdat zij dit met vreugde
«en niet al zuchtende doen; want dit is u niet
«dienstig» (Hebr. 13. 17.) Gehoorzamen moeten
wij derhalve aan de priesters in alles wat het
geloof, de christelijke tucht en in het algemeen
het zielenheil betreft. Dit begreep weder keizer
Constantijn de Groote. Als eenige Arianen ver-
langden dat de Keizer over een geloofspunt
beslissen zou, gaf hij hun onbewimpeld ten ant-
woord: «Gij vergist u, zoo gij meent dat ik in
«geloofszaken eene beslissing geven zal. Al ben
«ik keizer, zoo ben ik toch een mensch zonder
«rang en gezag in de orde der goddelijke din-
«gen en zal er nooit toe overgaan uitspraak
«te doen over datgene wat slechts aan God en
«zijne priesters toekomt. Ik zelf onderwerp mij
«met kinderlijke gehoorzaamheid aan hun oor-
«deel, aan hunne uitspraak en beslissingen en
«dit is ook uwe plicht». Hoe schuldig zijn der-
halve die christenen welke geen eerbied, geen
liefde, geen onderwerping aan de priesters
toonon; die hunne handelwijze beoordeelen en
bevitten, hunne daden afkeuren, hun zelfs
slechte bedoelingen toeschrijven, hen bepraten
en bekladden, zich tegen hen durven verzetten
en ook anderen daartoe aansporen. Hoe ver-
schrikkelijk zal de straf van zulke christenen
zijn, want God zelf heeft gezegd: «Raakt mijne
«gezelfden niet aan». (1. Par. 16. 22.) Want
«wie hen aanraakt raakt den appel aan van
«mijn oog. Ik zal mijne hand tegen hen op-

«heffen en zij zullen een roof worden voor hen «die hen dienden» (Zach. 2. 8.) Zelfs dan, wanneer de priester ongelijk zoude hebben en verkeerd handelen, mogen wij hem niet oordeelen; maar wij moeten hem blijven eerbiedigen om zijne waardigheid en het oordeel overlaten aan Hem, die gezegd heeft: oordeelt niet en gij zult niet geoordeeld worden: aan Mij is het oordeel, ik zal vergelden.

VII. BEKNOPTTE HANDLEIDING VOOR ZIEKEN EN STERVENDEN.

«Waakt, omdat gij niet weet, op wat uur uw Heer komen zal.» (Matth. 24. 42.)

I RAADGEVINGEN VOOR ZIEKEN.

1) Zoodra gij ziek wordt, mijn Christen, moet uwe eerste zorg zijn, uw hart te verheffen tot God, die u deze ziekte als eene beproeving overzendt. Zeg in uw hart met den geduldigen man Job: «De hand des Heeren heeft mij getroffen,» (c. 19.) — Neem uwe ziekte uit Gods hand aan, als eene bijzondere genade, gelijk Jezus Christus den bitteren kelk zijns lijdens uit de handen van zijnen hemelschen Vader aannam. Zeg met uwen goddelijken Zaligmaker: «Niet mijn, maar uw wil geschiede, o Hemelsche Vader!» — Vereenig op die wijze uwen wil met den wil van God, en bid hem om geduld in uw lijden.

2) Zorg voor de belangen uwer ziel, alsof uwe ziekte de laatste uws levens ware. Tracht op tijd door eene goede en rouwmoedige biecht, en zoo uw biechtvader het goedvindt, door eene algemeene biecht u met God te verzoenen. Stel uwe biecht niet uit van dag tot dag, opdat de ziekte niet onverwachts toeneme en u het biechten lastig of schier onmogelijk make. Ontvang het H. Sacrament des Altaars als het beste geneesmiddel zoo naar ziel als naar lichaam, en als teerspijze voor de reis naar de eeuwigheid. Ontvang Jezus met eene innige liefde, als den besten vriend en helper uwer ziel. — Wordt het H. Oliesel u toegediend, schrik dan niet, alsof gij zeker moest sterven; maar troost u bij de gedachte dat dit H. Sacrament de ziel van hare zonden

zuivert, haar in den strijd tegen de booze aanvechtingen versterkt, en u eindelijk ook de lichamelijke gezondheid, in geval het u zalig is, kan verschaffen. De Kerkvergadering van Trente verzekert ons: (Sess. 22, cap. 2) dat men somtijds de gezondheid des lichaams, als zij tot zaligheid onzer ziel strekt, door dit II. Sacrament bekomt. Het zou dan eene groote uitzinnigheid zijn, zoo gij niet bij tijds zorgtet dit zoo troostvol, voor ziel en lichaam zoo heilzaam Sacrament te ontvangen.

3) Hebt gij uw geweten in orde gebracht, stel dan ook orde op uwe tijdelijke zaken; maak of een testament waarin uw uiterste wil klaar en duidelijk staat uitgedrukt; of regel uwe aardse belangen op eene andere wijze. Stel die regeling niet te lang uit, opdat gij niet het laatste oogenblik uws levens, waarop gij enkel u met de belangen uwer ziel behoort bezig te houden, u met tijdelijke zaken gaat bemoeien. Weet dat de dood u onverwachts kan overvallen, en dat gij u voor den rechterstoel van Jezus Christus zult moeten verantwoorden, zoo iemand door uwe zorgeloosheid eenig onrecht zou lijden. Hoevele twisten en oncenigheden ontstaan er niet bij gebrek aan eene behoorlijke wilsbeschikking des overledenen. Hebt gij onrechtvaardig goed in uw bezit, geef het dan terug, hebt gij schulden, betaal ze zoo gij kunt. Wee u, zoo uwe ziel met onrechtvaardig goed belast, de eeuwigheid ingaat! — Hebt gij vermogen, vergeet dan ook den arme niet, maar zorg vooral voor uwe ziel, door het maken van vrome stichtingen, en het geven van milde giften; na den dood immers treedt niet zelden bij de erfgenamen het eigenbelang op den voorgrond.

4) Onderwerp u aan den geneesheer en neem de voorgeschreven geneesmiddelen, God immers heeft ze geschapen, en geneeskraacht daaraan medegedeeld. Stel niettemin geheel uw vertrouwen op God, die de geneesheeren moet verlichten en aan de geneesmiddelen de noodige kracht moet verleen. — Helpen

de geneesmiddelen niet, wees dan bedaard en gelaten. Wees minzaam en erkentelijk jegens hen die u verplegen: geef u eindelijk geheel en al over aan den wil van God, zonder wiens toelating geen haar van uw hoofd valt.

5) Breng den tijd uwer ziekte niet door, met nuttelooze gesprekken of met eene bovenmatige bezorgdheid voor de gezondheid uws lichaams: maar bedenk, dat van het goed benutten uwer ziekte de eeuwig zaligheid uwer ziel afhangt. Verriecht van tijd tot tijd eenige gebeden en godvruchtige oefeningen, bid den rozenkrans, de boetpsalmen, of eene litanie: lees een geestelijk boek of laat het voorlezen, bijzonder een boek dat over het lijden van Jezus Christus handelt. Zijt gij niet in staat veel te bidden of te lezen, verhef dan dikwijls uw hart tot God door het verwekken van korte maar vurige schietgebeden. — Neem uw kruisbeeld in de hand druk het dikwerf aan uw hart en aan uwen mond, zeggende: «O mijn Jezus! ik vereenig mijne pijnen met de uwe: ik wil ze gaarne verduren tot boete mijner zonden!» —

Plaats aan uw bed het beeld der allerheiligste Maagd, en stel in haar al uw vertrouwen. Keer u tot haar, als tot eene geliefde moeder, die u ten tijde van tegenspoed niet zal verlaten. Vereer ook de engelen en de heiligen Gods: bijzonder degenen, in wie gij een bijzonder vertrouwen stelt

Duurt uwe ziekte geruimen tijd, vraag dan uwen biechtvader, dat hij u kome bezoeken en u van tijd tot tijd de H. Communie toediene tot sterking uwer ziel.

6) Denk gedurende uwe ziekte, behalve aan het lijden van Christus, dat het voornaamste voorwerp uwer geestelijke overwegingen moet zijn, aan het lijden der heiligen en aan hun voorbeeldig geduld. Hoe geduldig leed niet de heilige man Job. Hoe geduldig was niet de oude Tobias tijdens zijne blindheid? De H. Franciscus Xaverius riep uit in zijn lijden: Nog meer, o Heer! De H. Teresia was gewoon te zeggen: lijden of sterven! De H. Maagd Lidwina

leed acht en dertig jaren lang eene smartelijke ziekte, geheel haar lichaam was met wonden overdekt, en toch behield zij het geduld en den vrede der ziel. Ontelbare voorbeelden van een heldhaftig geduld kunt gij vinden in de levens der heiligen.

II. RAADGEVINGEN VOOR STERVENDE.

1) Neemt uwe ziekte dermate toe, dat de dood meer en meer nadert, word dan niet kleinmoedig en ontsteld; maar wees tevreden deze wereld te verlaten, om het hemelsch vaderland binnen te gaan. Immers wij hebben hier geene vaste woonplaats. Wij zijn als vreemdelingen op aarde. Door den dood wordt gij verlost van uwe ellenden, alsmede van het gevaar van nog te zondigen. De dood is de ingang des hemels en de beste boete voor uwe zonden, zoo gij dien met overgiving aan den wil van God aanneemt. De dood maakt u gelijkvormig aan uwen Goddelijken Verlosser; want ook Jezus is voor u gestorven.

2) Hebt gij nog iets dat u beangstigt of bezwaart, openbaar het dan aan uwen biechtvader, doe eene rechtzinnige biecht, opdat niets de rust uws gewetens store.

3) Zijt gij met iemand in onmin, tracht u dan met hem te verzoenen, verban allen haat en wrevel uit uw hart. De laatste woorden die de goddelijke Zaligmaker sprak aan het kruis, waren een gebed voor zijne vijanden. — Hebt gij vrouw en kinderen die gij moet verlaten, bemoed g u dan door deze gedachte: God zal voor hen zorgen. — Gij van uwen kant kunt voor den troon Gods voor hen bidden.

4) Zoodra uw geweten in orde is en uwe tijdelijke zaken zijn geregeld, bekommer u dan niet meer met deze of soortgelijke gedachten: hoe zal het met mij gaan na den dood; zal ik wel zalig worden? Laat dat geheel aan de oneindige en liefderijke barmhertigheid Gods over, en verlang niets anders, dan dat God in u verheerlijkt en zijne allerheiligste wil volbracht worde. Ziedaar de beste wijze om zalig te

sterven, en zich van zijne eeuwige zaligheid te verzekeren; want het is onmogelijk, dat eene ziel, die zich aan God op eene zoo volmaakte wijze overgeeft, eeuwig verloren gaat. — Zeg dikwijls tot uwen aan het kruis verlaten en bedrukten Zaligmaker: Mijn Jezus in uwe handen beveel ik mijnen geest!

5) Strijd met moed en standvastigheid tegen alle aanvechtingen en bekoringen der hel. Overvalt u eenige *twijfel aangaande het geloof*, onderzoek dan niet, ga met den vijand uwer ziel geen strijd aan op dat gebied, maar zeg: «Ik geloof alles wat de «katholieke Kerk gelooft, en in dit geloof wil ik «sterven!» Wordt gij bekoord tot *kleinmoedigheid* en *mistrouwen* op God, en wel omdat gij zoovele en zoo zware zonden bedreven hebt, of omdat gij nu geene boetvaardigheid meer doen kunt; zijt gij bevreesd den hemel te missen, omdat de weg die daarheen leidt smal, de deur eng, het getal der uitverkorenen klein is, en uwe goede werken zoo onbeduidend zijn; of stellen uwe vroegere lauwheid en ondankbaarheid jegens God, of andere schrikbeelden zich voor uwen geest, verdrijf dezelve, of liever overweeg de onmetelijke liefde en barmhartigheid Gods, en de oneindige verdiensten van Jezus Christus, geef u met de grootste gerustheid en kalmte over aan den goddelijken wil, en zeg met het hart: «Hemelsche Vader, ik stel mij «geheel in uwe handen! ik offer u op mijn leven, «mijne ziel, mijne zaligheid, geheel mij zelven; doe «met mij wat gij wilt, u hoor ik toe in leven en in «sterven.»

6) Houd u vooral bezig met akten van geloof, hoop, liefde en van berouw te verwekken over de zonden die gij gedurende uw leven bedreven hebt, voeg daarbij ook akten van overgiving aan den goddelijken wil. Weet dat ieder mensch op zijn sterfbed gehouden is, eene akte van volmaakte liefde tot God en een volmaakt berouw over zijne zonden te verwekken. Laat u de geschiedenis voorlezen van het lijden van Jezus Christus, of andere godvruchtige

overwegingen, bijaldien u dat niet te zeer vermoeit. Neem dikwijls het kruisbeeld in de hand en kus het teeder. Zorg ook den vollen aflat te verdienen, die ons verleend wordt in het uur des doods. Aanschouw dikwijls een beeld der allerheiligste Maagd Maria, en beveel u aan hare machtige bescherming. — Dat de namen van Jezus en Maria op uwe stervende lippen zweven, en dat de brandende waskaars van u in eeuwigheid getuige, dat gij het H. Geloof, dat gij in uw Doopsel ontvangen hebt, ook tot het einde toe bewaard hebt.

III WENKEN VOOR HEN DIE ZIEKEN EN STERVENDEN BIJSTAAN.

1) Onder alle werken van christelijke liefde tot den naaste, is er geen zoo verdienstelijk en Gode zoo aangenaam, dan den naaste in zijne ziekte en bij zijn sterven bij te staan. Door dien christelijken liefdedienst kan menige ziel, die anders wellicht verloren ware gegaan, zalig worden; want Jezus Christus belooft den hemel aan hen, die zich over hunne zieke medebroeders ontfermen, hij zal tot hen zeggen op den dag van het algemeen oordeel. «Komt, gij gezegenden mijns Vaders, neemt bezit van het rijk, «dat voor u bereid is van de grondvesting der wereld af; want ik was ziek, en gij hebt mij bezocht» (Matth. 25.) De H. Philippus Neri noemt de ziekenkamers geestelijke goudmijnen, waar men zich on eindig groote schatten van verdiensten voor den hemel kan verzamelen. — Daarom moeten de huisgenooten en geburen des zieken het zich ten plicht rekenen, bij gemis aan eenen priester zelven op eene waarlijk christelijke wijze den zieke toe te spreken.

2) Bij den stervende moeten alle nuttelooze, ijdele en wereldsche gesprekken vermeden worden. De stervende moet voor de reis naar de eeuwigheid, onderzocht, versterkt en getroost worden. Daarom moeten zij allen verwijderd worden, die door noodelooze gesprekken den geest des zieken verstrooien en ver-

moeien. Men late slechts enkele personen toe die ter oppassing van den stervende volstrekt noodzakelijk zijn en die zorgen moeten hem met godvruchtige verzuchtingen en heilige gedachten bezig te houden. De overigen kunnen in eene andere kamer de litanie der stervenden, den II rozenkrans, of andere gebeden voor den stervende bidden.

3) Van het sterfbed moeten ook verwijderd worden, dezulke wier tegenwoordigheid den stervende eene gelegenheid tot nieuwe bekoringen zouden zijn, of die de rust zijns harten kunnen storen, b. v. personen, tot wie de zieke gedurende zijn leven misschien in ongeoorloofde betrekking heeft gestaan, of zij, die hem groote beleedigingen of verdriet hebben aangedaan, of bloedverwanten, aan wie zijn hart bijzonder verkleefd is, of die hunne droefheid niet kunnen matigen, en zodoende den stervende ontrusten.

4) Men moet den stervende vragen, of er nog iets is, dat zijn geweten bezwaart, en zoo ja, dat men dan zonder uitstel eenen priester roepe, die zijn geweten gerust stelt. Zoodra de doodstrijd begint, moet men de gebeden der stervenden bidden, en zoo het gevoegelijk kan, eenen priester ontbieden.

5) De godvruchtige gebeden en oefeningen die men met den zieke verricht, moeten overeenkomstig zijnen toestand gekozen worden. Bijzonder moet men hem tot akten van geloof, hoop, liefde, berouw, van overgiving aan den goddelijken wil, en van verlangen naar den hemel opwekken. Bij het vóórbidden of vóórlezen mag men niet te luid spreken, om den zieke niet lastig te vallen. Men leze niet te spoedig en niet te veel op eenmaal, maar langzaam, en men onderbreke van tijd tot tijd de lezing, opdat de stervende den tijd hebbe, het gehoorde te overwegen. Men moet hem herinneren, dat het geuoeg is, als hij in den geest nabidt, en dat het niet noodig is mondgebeden te verrichten.

6) Zij die den zieke verplegen, moeten zorgen hem van tijd tot tijd eene godvruchtige gedachte voor te

houden, b. v. : bij het opmaken van het bed : «Zie, «gij hebt toch nog een zacht rustbed; terwijl onze «Verlosser niets had, waarop hij zijn hoofd kon neder-«leggen.» — Als de zieke spijs of drank of eene andere verkwikking neemt, kan men zeggen : «O hoe «goed is de lieve God, die ons spijs en drank bezorgt. «Jezus, de Zoon Gods, heeft te onzer liefde geene «andere spijs gehad, dan gal en edik.» — Als de zieke zich voortdurend van den eenen kant tot den anderen wendt en nergens rust vindt, kan men zeggen : «In God «alleen is ware rust en ware verkwikking te vinden. «In deze wereld kunnen wij nergens rust vinden, «dan met ons over te geven aan den wil van God.» — Op die wijze kan men den zekere gestadig in vereeniging houden met God.

7) Moeten den stervende de laatste H.H. Sacramenten toegediend worden, dan zorg men dat alles daartoe gereed zij. Men bedekke eene tafel met een helder witten doek, plaatse in het midden daarop een kruisbeeld tusschen twee brandende waskaarsen en aan de eene zijde daarvan een weinig zuiver water, aan de andere zijde een weinig wijwater met een palmtakje. Ook geve men den zieke een witten doek als deze de H. Communie ontvangt. Zonder noodzakelijkheid spreke men niet, uit eerbied voor het aanbiddelijk Sacrament. Heeft de zieke de H. Communie ontvangen, dan late men hem eenige oogenblikken met rust om zijne dankzegging te verichten.

8) Men late den kranke dikwijls een kruisbeeld aanschouwen en vereeren en plaatse voor zijne oogen eene beeltenis der Allerheiligste Maagd, opdat hij tot haar zijne toevlucht neme. Men verwijdere uit de kamer van den zieke alle wereldsche zaken, opdat zijn geest daardoor niet verstrooid worde. — Men houde de gezegende kaars in gereedheid, besproeie dikwijls de kamer en het bed van den stervende met wijwater: en als hij op het punt is den laatsten snik te geven, dan zegge men hem nog de laatste

verzuchtingen der stervenden voor, en herhale hem gestadig de zoete namen van Jezus en Maria.

IV. GEBEDEN EN VERZUCHTINGEN VOOR ZIEKEN EN STERVENDEN, VOORAL TIJDENS EENE BEKORING.

De zieke behoeft geen lange gebeden te storten, doch hij trachte zich door schietgebeden en vurige verzuchtingen met God te onderhouden. In bekoringen redeneere hij niet met den helschen vijand, maar verwekke korte akten, die hem sterken in de deugd waartegen hij bekoord wordt. Komen bijv. bekoringen tegen het geloof, dan verwekke hij akten van geloof: in bekoringen tegen de hoop, denke hij aan Gods goedheid en vaderlijke barmhartigheid en verwekke akten van hoop en vertrouwen enz. Inzonderheid bediene hij zich, als hoofdmiddelen tegen de bekoringen, van de zoete namen van Jezus en Maria en van het teeken des kruises. De volgende akten zijn hiertoe zeer dienstig; zij die de zieken en stervenden verzorgen zullen hun deze dikwijls voorzeggen.

Akten van geloof. Mijn God ik geloof in u. Ik geloof alles wat de katholieke kerk mij te gelooven voorhoudt. O Jezus ik dank u dat gij mij tot het ware geloof geroepen hebt, in dat geloof wil ik leven en sterven. Heer vermeerder mijn geloof.

Akten van hoop. Mijn God, gij zijt oneindig goed en barmhartig. Gij wilt den dood des zondaars niet, maar verlangt dat hij zich bekeere en leve. Mijn God op u stel ik mijn vertrouwen. Jezus, Maria gij zijt mijne hoop. O Jezus, gij hebt Magdalena in genade aangenomen, gij hebt Petrus met goedheid aanschouwd, gij hebt den goeden moordenaar den hemel beloofd, gij hebt uwen vijanden vergeven;

o neem ook mij genadig aan en vergeef mij mijne zonden. Gij zijt mijn Verlosser en Zaligmaker, maak mij zalig.

Akten van liefde. Mijn God ik bemin u; ik bemin u meer dan mij zelve, ik bemin u boven alles, geef dat ik u meer en meer beminne. Zoet Hart van Jezus wees mijne liefde. Zoet Hart van Maria wees mijne toevlucht. Mijn God en mijn al, geef dat ik u eeuwig beminne in den hemel. O hadde ik u altijd bemind. Jezus mijne liefde, u schenk ik mijn hart.

Akten van berouw. Mijn God wees mij, arme zondaar, genadig. Mijne zonden zijn mij leed uit den grond van mijn hart. Het smart mij, lieve Jezus, u beleedigd en bedroefd te hebben. O hadde ik u toch nooit vergramd door mijne zonden. Mijn Jezus, ik vraag u vergiffenis, liever sterven dan u nog ooit te beleedigen. Mijn Jezus, uit liefde tot u vergeef ik aan allen die mij iets misdaan hebben, vergeef ook mij om uwe oneindige barmhartigheid.

Akten van geduld. Mijn God ik lijd veel, ik verduur zware pijnen; maar ik verdraag alles uit liefde tot u. Lieve Jezus, gij hebt zooveel voor mij geleden, ik offer u mijne pijnen op, geef mij geduld, sterk mij. Heilige Moeder Maria zoo groot waren uwe smarten. Heilige Martelaren gij hebt zooveel voor God verduurd, bidt voor mij opdat ik mijne pijnen geduldig verdrage. Alles ter liefde van Jezus en Maria.

Akten van overgiving aan Gods wil. Heer uw wil geschiede. Mijn God ik wil niets anders dan hetgeen gij wilt, wilt gij dat ik leve, wilt gij dat ik sterve, mijn God ik ben tot alles be-

reid. Geef dat uw wil in mij vervuld worde. Doe met mij volgens uw welbehagen. Vader, zoo het mogelijk is, laat dezen kelk van mij voorbijgaan; niet echter wat ik wil, maar wat gij wilt. Gelijk het den Heer behaagd heeft zoo is het geschied, de naam des Heeren zij gezegend. Goede Jezus ik offer u mijn leven en mijn sterven op — doe met mij wat gij wilt — neem mijn dood aan tot boeting mijner zonden. O zalige wil van God, ik aanbid u.

Akten van verlangen. Mijn God, ik verlang, ik verzucht naar u, ik wenschte u in mijn hart te ontvangen. O kom ten minste geestelijkerwijze in mijne ziel. Mijn Jezus ik wensch u in den hemel te aanschouwen. O wanneer zal ik komen en voor uw aangezicht verschijnen. Ik verlang onthouden te worden, om met u mijn Jezus te zijn. Gelijk een hert verlangt naar de frische waterbronnen, zoo versmacht mijne ziel naar u. O Jezus neem mij op in uwen schoonen hemel.

Laatste verzuchtingen. O Jezus, ik vereenig mijn lijden met het uwe.

Ik aanbid u, levende en waarachtige God.

Ik geloof in u, o eeuwige Waarheid.

Ik hoop op u, o oneindige Barmhartigheid.

Ik bemin u, o matelooze Goedheid.

Ik wil sterven uit liefde tot u, o Jezus, die uit liefde tot mij gestorven zijt.

O goedertieren God, laat niet toe dat ik u verlieze. O oneindige goedheid, ik bemin u uit geheel mijn hart.

Uit liefde tot u, o oneindig goedertieren God,

is het mij leed, dat ik u ooit belcedigd heb. Nimmer wil ik meer zondigen.

O Jezus, binnen weinige oogenblikken sta ik voor u als mijnen rechter; ach ontferm u mijner.

O Jezus, wees mij een Verlosser en maak mij zalig.

O Jezus, voor u leef ik, voor u sterf ik, u hoor ik toe, tijdens mijn leven, en bij mijnen dood. Amen.

In uwe handen beveel ik mijnen geest.

Ik sterf, o Jezus, om u te gaan aanschouwen.

Maria, Moeder Gods, bid Jezus voor mij.

O Maria, toon dat gij mijne moeder zijt.

O Maria, verlaat mij niet in den uitersten nood.

O groote God, wanneer zal ik u volkomen beminnen, en u van aanschijn tot aanschijn aanschouwen?

O Jezus, wanneer zal ik zeker wezen u niet meer te kunnen verliezen?

Mijn God en mijn al.

Ik verlies gaarne alles, zoo ik u, mijn God, maar win.

O mijn God, heb medelijden met mij uit liefde tot Jezus, mijn Verlosser.

Ik wil gaarne alles lijden, ja de pijnen des vagevuurs verduren, zoo ik u mijn God maar in eeuwigheid kan beminnen.

Ontferm u, o Jezus, over uwen dienaar, die gij door uw dierbaar bloed verlost hebt.

Gekruisigde Jezus, gij zijt mijne liefde!

O God, zie toe tot mijne hulp; Heer, haast u mij te helpen!

Jezus, ik beveel u mijne ziel, die gij door uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht.

H. Aartsengel Michaël, strijd voor mij, H. Joseph, sta mij bij.

H. Engelbewaarder, verlaat mij niet. En gij Heiligen Gods, staat mij bij en bidt voor mij.

O Jezus, ik sterf met een groot vertrouwen op uwe oneindige verdiensten.

O Jezus, ik heb berouw over alle mijne zonden.

O Jezus, in uwe goddelijke armen wil ik sterven.

O Jezus, ik leg mijne arme ziel in uw allerheiligst en allerteederst hart.

Kom, o Jezus, verlos mij.

Kom, o Jezus, versterk mij.

Kom, o Jezus, geleid mij ten hemel.

Jezus, Maria, Joseph, staat mij bij, en hebt medelijden met mijne arme ziel.

Ik wil sterven, o Jezus, tot boete voor mijne zonden.

Ik wil sterven, o Jezus, omdat gij voor mij gestorven zijt.

Ik wil sterven, o Jezus, opdat ik u aanschouwen en eeuwig kunne beminnen.

Jezus, Maria, Joseph, weest altijd in mijn hart.

Jezus, Maria, Joseph, weest altijd in mijne gedachten.

Jezus, Maria, Joseph, weest altijd op mijne tong.

Jezus, Maria, Joseph, weest mijne laatste gedachte, mijne laatste verzuchting.

Jezus, Maria, Joseph, voor u leef ik.

Jezus, Maria, Joseph, voor u sterf ik.

Jezus, ik geloof in u. Jezus, ik hoop op u. Jezus, ik bemin u bovenal.

Jezus, wees mij armen zondaar genadig. Jezus, Jezus, Jezus.

Jezus, in uwe handen beveel ik mijnen geest.

Jezus, Maria, Joseph, in uwe handen beveel ik mijnen geest.

V. GEBEDEN VOOR DE STERVENDEN.

(Genomen uit het Romeinsch Ritueel.)

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

H. Maria, bid voor hem (*of* voor haar.)

Alle H. Engelen en Aartsengelen,

H. Abel,

Alle Koren der rechtvaardigen,

H. Abraham,

H. Joannes de Dooper,

H. Joseph,

Alle H. Oudvaders en Profeten,

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Andreas,

H. Joannes,

Alle H. Apostelen en Evangelisten,

Alle H. Leerlingen des Heeren,

Alle H. onschuldige kinderen,

H. Stephanus,

H. Laurentius,

Alle H. Martelaren,

H. Silvester,

H. Gregorius,

H. Augustinus,

Alle H. Bisschoppen en Belijders,

H. Benedictus,

H. Franciscus,

Bid (*of* bidt) voor hem (*of* voor haar.)

H. Camillus, bid voor hem (of voor haar.)

H. Joannes de Deo, bid voor hem (of voor haar.)

Alle H. Monniken en Kluizenaars, bidt voor hem (of voor haar.)

H. Maria Magdalena, bid voor hem (of voor haar.)

H. Lucia, bid voor hem (of voor haar.)

Alle H. Maagden en Weduwen, bidt voor hem (of voor haar.)

Alle Heiligen en Uitverkorenen, bidt voor hem (of voor haar.)

Wees hem (haar) genadig, spaar hem (haar),
o Heer.

Wees hem (haar) genadig, verlos hem (haar),
o Heer.

Van uwe gramschap,
Van het gevaar des doods,
Van eenen kwaden dood,
Van de straffen der hel,
Van alle kwaad,

Van de macht des duivels,

Door uwe geboorte,

Door uw kruis en lijden,

Door uwen dood en uwe begrafenis,

Door uwe heerlijke verrijzenis,

Door uwe wonderbare hemelvaart,

Door de komst van den H. Geest den Ver-
trooster,

In den dag des oordeels,

Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij hem (haar) spaart, wij bidden u, ver-
hoor ons.

Heer, ontferm u over hem (haar).

Christus, ontferm u over hem (haar).

Heer, ontferm u over hem (haar.)

verlos hem (haar), o Heer.

GEBED.

Vertrek, christen ziel, uit deze wereld, in den naam van God den Vader almachtig, die u geschapen heeft; in den naam van Jezus Christus den Zoon des levenden Gods, die voor u geleden heeft; in den naam des H. Geestes die in u is uitgestort; in den naam der Engelen en Aartsengelen; in den naam der Tronen en Heerschappijen; in den naam der Vorstendommen en Machten; in den naam der Cherubijnen en Serafijnen; in den naam der Patriarchen en Profeten; in den naam der H. Apostelen en Evangelisten; in den naam der H. Martelaren en Belijders; in den naam der H. Monniken en Kluizenaars; in den naam der Maagden en van alle Heiligen Gods. Heden zij uwe plaats in het verblijf des vredes, en uwe woning in het H. Sion, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Barmhartige en goedertieren God, die volgens de grootheid uwer ontfermingen de zonden der boetvaardigen uitwischt, en de schulden der bedreven zonden door kwijtschelding wegneemt; aanzie genadig uwen dienaar (uwe dienaressen), en verhoor hem (haar), die van ganscher harte u om vergiffenis van al zijne (hare) zonden bidt. Vernieuw in hem (haar), goedertieren Vader, al wat door de menschelijke zwakheid bedorven, of door bedrog des duivels geschonden is, en vereenig dit lidmaat dat door het bloed van uwen Zoon is vrijgekocht, met het lichaam der H. Kerk. Heer, ontferm u over zijne (hare) zuchten, ontferm u over zijne (hare) tranen, en omdat hij (zij) geen ander vertrouwen heeft

dan in uwe barmhartigheid, ontvang hem (haar) in het Sacrament van verzoening, door Jezus Christus, onzen Heer. Amen.

Allerliefste broeder (allerliefste zuster), ik be-
veel u aan den almogenden God, en geef u
over aan Hem wiens schepsel gij zijt; opdat
gij, na de schuld der menschelijke natuur door
den dood betaald te hebben, moget wederkeeren
tot uwen Schepper, die u uit het slijk der aarde
gevormd heeft. De schitterende schaar der En-
gelen kome uwe ziel, als zij van het lichaam
scheidt, te gemoet; het koor der Apostelen, be-
last met de taak van te oordeelen, trede u
nader; het luisterrijk heir der roemvolle Mar-
telaren kome u tegen; eene glansrijke menigte
van Belijders met leliën in de hand omstuwe
u; het koor der jubelende Maagden ontvang
u, de omhelzingen der Patriarchen in den schoot
der zalige rust omknellen u; het zoet en blij-
moedig gelaat van Jezus Christus verschijne u
en stelle u onder degenen die voortdurend bij
hem zijn. Onbekend blijven u de akelige duis-
ternissen, de knetterende vlammen, en de fol-
terende pijnen. De afschuwelijke Satan met zij-
nen aanhang wijke voor u; hij siddere en vluchte
naar den afgrijselijken afgrond van den eeu-
wigen nacht. Dat God opsta en zijne vijanden
verstrooid worden, en dat allen, die hem haten,
voor zijn aanschijn vluchten! Gelijk de rook
verdwijnt, zoo mogen ook zij verdwijnen; ge-
lijk was smelt bij het vuur, zoo mogen de
zondaren vergaan voor het aanschijn van God;
doch de rechtvaardigen zullen zich verheugen
en van vreugde opspringen voor het aangezicht
van God. Dat alle helsche legioenen vernederd

en beschaamd gemaakt worden, en de trawanten van Satan u geen hinderpaal in den weg stellen. Christus, die voor u gekruist is, bevrijde u van de pijnen der hel; Christus, die zich gewaardigd heeft voor u te sterven, behoeft u voor den eeuwigen dood; Christus, de Zoon van den levenden God, stelle u in de heerlijke altoos groene dreven van zijn Paradijs, en die ware Herder rekene u tot het getal zijner schapen. Hij ontsla u van al uwe zonden, en plaatse u aan zijne rechterhand in het gezelschap der uitverkorenen. Moget gij uwen Verlosser van aanschijn tot aanschijn aanschouwen, altijd in zijne tegenwoordigheid verblijven, met uwe gelukzalige oogen de Waarheid in hare helderste klaarheid bewonderen en te midden van de reien der gelukzaligen de zoetheid smaken der aanschouwing van God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, ontvang uwen dienaar (uwe dienaressen) in de plaats der behoudenis, die hij (zij) van uwe barmhartigheid hoopt te verwerven. Amen.

Verlos, Heer de ziel van uwen dienaar (van uwe dienaressen) van alle gevaren der hel. Verlos hem (haar) van de knellende straffen, alsmede van alle kwellingen. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar, (van uwe dienaressen) gelijk gij Henoch en Elias van den algemeenen dood der menschen verlost hebt. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienaressen), gelijk gij Noë van den zondvloed verlost hebt. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van

uwe dienares), gelijk gij Abraham uit de Chal-deeuwsche stad Ur verlost hebt. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij Izaak verlost hebt van den offerdood en uit de hand van zijn vader Abraham. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij Loth uit Sodoma en uit den gloed des vuurs verlost hebt. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij Mozes verlost hebt uit de hand van Pharao, koning van Egypte. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij Daniël verlost hebt uit den leeuwenkuil. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij de drie jongelingen verlost hebt uit den brandenden oven, en uit de hand van een goddeloozen koning. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij Susanna verlost hebt toen zij valschelijk van eene misdaad beticht werd. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (van uwe dienares), gelijk gij David uit de handen van Saül en Goliath verlost hebt. Amen.

Verlos, Heer, de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Petrus en Paulus uit den kerker verlost hebt. Amen.

En gelijk gij de gelukzalige maagd en martelares Thecla van drie vreeselijke folteringen verlost hebt, verlos ook aldus de ziel van dezen uwen dienaar (van deze uwe dienares), en doe hem (haar) met u de hemelsche goederen genieten. Amen.

Wij bevelen u, o Heer! de ziel van uwen dienaar N. (uwer dienares N.), en bidden u, Heer Jezus Christus, Verlosser der wereld, dat gij die ziel, voor wie gij genadig op aarde zijt nedergedaald, niet weigert in den schoot uwer Patriarchen op te nemen. Erken, o Heer, uw schepsel, dat niet door vreemde goden, maar door u, den alléén waren en levenden God geschapen is; want er is geen andere God dan gij, en niets is er, wat gij niet gemaakt hebt. Verblijd, Heer, zijne (hare) ziel in uwe tegenwoordigheid; en gedenk niet meer zijne (hare) vroegere ongerechtigheden en buitensporigheden, waartoe de hartstocht of de drift eener kwade begeerte hem (haar) opgewekt heeft. Want al heeft hij (zij) gezondigd, hij (zij) heeft toch het geloof aan den Vader, den Zoon en den H. Geest niet verloochend, maar hij (zij) heeft hetzelfde bewaard; hij (zij) heeft ijver gehad voor de eer van God; en God, den Schepper aller dingen getrouw aangebeden.

Wij bidden u, o Heer, gedenk toch niet de misslagen en onwetendheden zijner jeugd, maar wees hem volgens uwe groote barmhartigheid indachtig in den luister uwer heerlijkheid. Dat de hemelen voor hem (haar) geopend worden, en de engelen zich met hem (haar) verblijden. Neem o Heer, uwen dienaar, (uwe dienares) op in uw rijk; de H. Michaël de aartsengel Gods die verdiend heeft aan het hoofd gesteld te worden van het hemelsch heir, verwelkome hem (haar). Gods heilige engelen komen hem (haar) te gemoet en geleiden hem (haar) naar de hemelsche stad Jerusalem. De H. apostel Petrus, wien God de sleutels heeft toevertrouwd

van het rijk des hemels, ontvang hem (haar); de H. apostel Paulus, die waardig is bevonden een uitverkoren vat te wezen, sta hem (haar) bij. De H. Joannes de uitverkoren apostel van God, wien de geheimen des hemels geopenbaard zijn, bidde voor hem (haar). Dat alle H. apostelen die van God de macht ontvangen hebben van te binden en te ontbinden, voor hem (haar) bidden. Dat alle heiligen en uitverkorenen Gods die in dit leven voor den naam van Christus pijnen geleden hebben, voor hem (haar) smeeken, opdat hij van de banden des vleesch ontdaan, tot de heerlijkheid van het rijk des hemels verdienende te komen. Door onzen Heer Jezus Christus die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

NA HET OVERLIJDEN.

Kom hem (haar) te hulp Heiligen Gods; Engelen des Heeren, gaat hem (haar) tegen; neemt zijne (hare) ziel op, en plaatst haar voor het aanschijn des Allerhoogsten. Christus, die u geroepen heeft, neme u op, en de Engelen voeren u in den schoot van Abraham. Heer, ontferm u zijner (harer). Christus, ontferm u zijner (harer). Heer, ontferm u zijner (harer). Onze Vader, die in de hemelen zijt, enz.

v. Heer, geef hem (haar) de eeuwige rust!

A. En het eeuwig licht verlichte hem (haar).

v. Van de deur der hel. A. Verlos hem (haar), o Heer!

v. Dat hij (zij) ruste in vrede. A. Amen.

v. Heer, verhoor mijn gebed. A. En mijn ge-roep kome tot u.

GEBED.

Wij bevelen u, o Heer, de ziel van uwen dienaar (uwe dienaressen), opdat hij (zij) voor de wereld gestorven, bij u moge leven; en neem genadiglijk weg van hem (haar), door de vergiffenis uwer allerbarmhartigste goedheid, al hetgene hij (zij) door de broosheid des vleesches in zijnen (haren) tijdelijken wandel heeft misdreven. Door Christus onzen Heer. Amen.

VIII. OVER DE AFLATEN, GEHECHT AAN VOORWERPEN VAN GODS- VRUCHT DOOR DE PATERS REDEMP- TORISTEN GEWIJD.

I. OVER DE AFLATEN IN HET ALGEMEEN.

1. Een *aflaat* is eene door de Kerk buiten de biecht verleende kwijtschelding van die tijdelijke straffen, welke na de vergeving der zonden dikwijls hier of hiernamaals nog te boeten overblijven. De aflaten vergeven dus niet de zonden, maar alleen tijdelijke straffen, welke wij door de zonde verdiend hebben. De Kerk verleent deze aflaten uit den schat der overvloedige verdiensten van Jezus Christus, van de Allerh. Maagd en van de Heiligen.

2 De *aflaten* worden *verdeeld*: in volle en gedeeltelijke.

Een *volle aflaat* is de algeheele kwijtschelding van de tijdelijke straf der dadelijke zonden, wier schuld reeds vergeven is. Een *gedeeltelijke aflaat* is de kwijtschelding van een gedeelte dier straf. Zoo zijn er aflaten van 40 dagen, van een jaar, van 7 jaren en 7 quadragenen enz. Dit beteekent niet dat de pijnen van het vagevuur daardoor 40 dagen, een jaar enz. worden verkort; maar dat er zooveel tijdelijke straf wordt kwijtgescholden, als er vroeger door eene evenlange kerkelijke boete werd afgekocht. Een quadrageen beteekent de bijzondere boete eener veertigdaagsche vasten.

3. Om de aflaten te gewinnen worden over het algemeen *drie zaken* vereischt:

a) *men moet de meening hebben om die aflaten te verdienen.* Evenwel is het niet noodig dat men

telkens voor ieder gebed of voor iedere oefening waaraan aflaten verbonden zijn die meening vernieuwe; het is voldoende dat men die meening in het algemeen eenmaal gemaakt en ze niet teruggenomen heeft. Zeer raadzaam is het, iederen morgen de meening te maken om alle aflaten te gewinnen, welke men dien dag gewinnen kan en ze toe te voegen aan de zielen in het vagevuur in zooverre zij daarop toepasselijk zijn.

b *men moet in staat van genade zijn.* Wie niet in staat van genade is kan voor zich zelve niet den kleinsten gedeeltelijken aflaat verdienen; terwijl men om een vollen aflaat geheel en al te gewinnen daarenboven vrij moet zijn van alle gehechtheid aan de dagelijksche zonden. Het is derhalve raadzaam dikwijls te biechten en een akte van berouw te verwekken.

c) *men moet de voorwaarden vervullen,* welke tot verdienen der aflaten gesteld zijn. Zijn zekere gebeden als voorwaarden aangegeven, dan moet men die gebeden doen met eerbied en aandacht; terwijl men ze ook beurtelings met andere personen kan verrichten.

Wordt de biecht vereischt, dan kunnen zij die gewoon zijn wekelijks te biechten, al de aflaten verdienen welke in den loop dier week voorkomen.

Wordt de II. Communie gevorderd, dan is ééne Communie voldoende om meerdere volle aflaten te gewinnen welke dien dag kunnen verdiend worden; is die dag een feestdag, dan kan men reeds daags te voren communiceeren. Is het bezoek eener kerk of openbare kapel voorgeschreven, dan kan men in die kerk communiceeren en de voorgeschreven gebeden doen zonder dat het noodig is, nog ééns naar die kerk terug te keeren om het gevraagde bezoek te doen; nochtans moet men het bezoek zoo dikwijls herhalen als men volle aflaten op denzelfden dag wil verdienen, ingeval dit bezoek voor elken aflaat in 't bijzonder vereischt wordt. Wordt er gevorderd

dat men bidde tot intentie van Z. H. den Paus, dan kan men volstaan met 5 maal Onze Vader en 5 maal Wees gegroet of met andere daarmede gelijkstaande gebeden.

II. AFLATEN VAN DE H. MISSIE.

Aan eene Missie, door de Paters Redemptoristen gegeven, zijn de volgende aflaten verbonden:

I. Volle aflat :

1) Voor hen die de oefeningen der Missie bijwonen of ten minste eene kerk bezoeken, waar de missie gegeven wordt, mits men rouwmoedig biechte, waardig communiceere en bidde tot intentie van Z. H. den Paus.

2) Voor hen die tegenwoordig zijn bij den Pauselijken zegen. — (Dezelfde voorwaarden als n. 1)

3) Voor hen die op den dag der oprichting van het missiekruis dit kruis en eene kerk bezoeken. — (Dezelfde voorwaarden als n. 1 en 2.)

II. Gedeeltelijke aflaten.

1) Aflat van 7 jaren en 7 quadragenen, zoo dikwijls men de preek bijwoont en de voorgeschreven gebeden verricht.

2) Aflat van 40 dagen, zoo dikwijls men de Missionarissen in het een of ander behulpzaam is.

Deze aflaten zijn allen toevoegelijk aan de zielen in het vagevuur.

Zij die door ziekte verhinderd zijn bovengenoemde voorwaarden te vervullen, kunnen deze door den biechtvader in een ander goed werk laten veranderen. (Priv. pg. 287.)

III. AFLATEN VAN HET MISSIEKRUIS.

Aan het Missiekruis, door de Paters Redemptoristen tijdens de Missie opgericht, worden de volgende aflaten gehecht:

I. *Volle aflat.*

1) Op den verjaardag der planting van het Missiekruis.

2) Op het feest van Kruisvinding, den 3den Mei.

3) Op het feest van Kruisverheffing, den 14de Sept. of op den Zondag, welke de drie bovengenoemde dagen volgt, mits men rouwmoedig biechte, communiceere, eene kerk bezoeke en vóór het missiekruis bidde tot intentie van Z. H. den Paus.

II. *Gedeeltelijke aflat.*

1) Aflat van 300 dagen, zoo dikwijls men vóór het missiekruis met godsvrucht en met een rouwmoedig hart bidt: 5 maal Onze Vader, 5 maal Weesg. en 5 maal Glorie zij den Vader ter eere der 5 H. Wonden.

2) Aflat van 7 jaren en zevenmaal 40 dagen, zoo dikwijls men vóór hetzelfde bidt: 7 maal Wees gegr. ter eere der zeven Smarten van Maria.

Deze aflaten zijn toevoegelijk aan de zielen des vagevuurs.

IV. AFLATEN GEDECHT AAN KRUISJES, KRUISBEELDEN, MEDAILLES EN BEELDEN.

1. Om aflaten aan bovengenoemde voorwerpen te kunnen hechten, moeten zij van eene duurzame stof zijn, zooals goud, zilver, koper, staal, ijzer enz., niet van lood of tin.

2. De kruisbeelden en kruisjes moeten de beeltenis van den Goddelijken Zaligmaker bevatten in duurzame stof, wjl juist aan die beeltenis de aflaten gehécht worden. Het is dus niet genoeg dat de beeltenis slechts gegraveerd is. Het eigenlijke kruis kan dan ook vernieuwd worden zonder dat de aflaten daardoor verloren gaan.

3. De beelden en medailles moeten (aan eene zijde althans) Heiligen voorstellen welke als zoodanig in het Roomsche martelaarsboek zijn ingeschreven.

4. Deze voorwerpen moet men of wel bij zich

dragen of ten minste in zijn huis of in eene andere behoorlijke plaats bewaren.

5. De aflaten, welke door de Paters Redemptoristen aan gemelde voorwerpen gehecht worden, zijn:

I. Aan de kruisbeelden en kruisjes:

1) *De aflaten van den kruisweg.* Zij derhalve, die in de onmogelijkheid verkeerren om naar de kerk te gaan teneinde daar den kruisweg te bidden, kunnen dezelfde aflaten verdienen wanneer zij voor gemelde kruisbeelden of kruisjes bidden 20 maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader (dat is 1 Onze Vader, Wees gegr. en Glorie zij den Vader voor de 14 staties, 5 ter eere der H. vijf Wonden en 1 tot intentie van Z. H. den Paus). Eene zedelijke onmogelijkheid is hiertoe voldoende b. v. als men ziek is, op reis, te druk aan den arbeid den geheelen dag, te ver van de kerk enz. (Decret. auth. n. 387.) Zouden verschillende personen belet zijn den kruisweg in de kerk te bidden, dan kunnen allen te zamen de aflaten gewinnen, mits één persoon zulk gewijd kruisje in de hand neme, alle anderen den arbeid staken en te zamen 20 Onze Vaders enz. bidden. (19 Jan. 1884.) Zij, die te ziek zouden zijn om 20 Onze Vaders enz. te bidden, kunnen volstaan met een akte van berouw of met het schietgebed: «Wij smeeken u dan, «kom uwe dienaren te hulp, die gij door uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht.» (29 Nov. 1887.)

2) *De Pauselijke aflaten*, dat wil zeggen, eene menigte volle en gedeeltelijke aflaten, welke de Pausen gewoon zijn aan voorwerpen van godsvrucht te hechten, als zij zelf deze zegenen. Op bijna alle voorname feesten des jaars, alsmede op de feestdagen der HH. Apostelen, kan men aldus een vollen aflaat verdienen, mits men biechte, communiceere en bidde tot intentie van Z. H. den Paus. (23 Feb. 1878.) Onder deze aflaten behoort ook:

3) *De volle aflaat van den doodstrijd* Wie alsdan zulk een kruisje vóór zich heeft, kan een vollen aflaat in het uur des doods gewinnen, mits hij, met

godsvrucht zijne ziel aan God aanbevele, bereid zij met gelatenheid den dood uit Gods hand aan te nemen, biechte en communiceere, of zoo dit niet kan, rouwmoedig den naam Jezus aanroep, zoo mogelijk met den mond of anders met het hart. (28 Feb. 1878.)

II. Aan de beelden en medailles worden insgelijks gehecht:

1) *De Pauselijke aflaten*, zie hierboven n. 2, waaronder

2) *De volle aflaat van den doodstrijd*, zie n. 3.

6. *Deze aflaten* (aan bovengenoemde voorwerpen, alsook aan rozenkransen gehecht) *gaan verloren*:

a) als men een dier voorwerpen aan anderen weggeeft, nadat men ze voor zich zelve heeft ontvangen of ze zelf reeds gebruikt heeft. Men kan ze echter laten wijden, zelfs velen in getal en ze later uitdeelen. (Decret. Aut. n. 34, 363.)

b) als men ze verkoopt, verwisselt of verruilt tegen iets anders nadat ze gewijd zijn. Men kan ze echter door een ander voor zich laten koopen en wijden en deze kan daarna het voorgeschoten geld ontvangen. (Decr. auth. 78, 82, 344 item 16 Juli 1887.)

c) als men ze uitleent met het doel om een ander de aflaten te doen gewinnen; niet echter als men ze uitleent opdat een ander gelegenheid heeft er aan te bidden, doch dan gewint deze geen aflaten. (Decret. auth. n. 151.)

d) als men ze verliest of als zij voor een zeer groot gedeelte bedorven zijn. Hetzelfde geldt voor een rozenkrans van welke eenige korallen zouden verloren zijn; de aflaten blijven wanneer verreweg het grootste gedeelte van de korallen behouden zijn. (10 Jan. 1839.)

V. AFLATEN VAN HET SCAPULIER.

1. Door *Scapulier* verstaat men twee strookjes laken, welke door twee linten zoodanig verbonden zijn dat men ze om den hals kan dragen, zoodat het

eene gedeelte op de borst, het andere op den rug afhangt. Dit Scapulier is eene verkleining van het groote Scapulier of schouderkleed dat de leden van sommige kloosterorden dragen.

2. De *stof* van het Scapulier moet van gewezen wol zijn. Gebreide of geborduurde stof of linnen of katoen is niet geldig. Nochtans kunnen de boorden ter versiering eenigermate worden gebordurd of omzoomd. (Deer. auth. n. 423.)

3. De *vorm* der Scapulieren moet zijn vierkant of langwerpig vierkant. De ovale, ronde en meerzijdige vorm mag niet gebezigd worden. (ibid.)

4. De *kleur* is verschillend naar gelang van het Scapulier. Immers er zijn verschillende soorten van Scapulieren. De voornaamste dezer zijn:

a) *Het Scapulier van de Allerheiligste Drievuldigheid*, hetwelk zijn oorsprong verschuldigd is aan de Orde der Trinitarissen tot vrijkoopding der slaven. Het kleed dier Orde, waarnaar het Scapulier genomen is, werd aan den H. stichter Joannes de Matha in 1193 door een engel aangewezen. De kleur van dit Scapulier is *wit*, met een kruis in het midden. De stam van dit kruisje moet van *roode*, de dwarsbalk van *blauwe wol* zijn. (18 Aug. 1868.)

b) *Het Scapulier van O. L. V. van Zeven Smarten*, hetwelk den 25 Maart 1239 door de H. Maagd zelve aan hare «zeven dienaars» de Ew. P.P. Servieten, met den regel van den H. Augustinus, werd gegeven. Zij moesten door de overweging van het lijden O. H. J. C. en van de smarten van Maria aan hunne eigene heiliging en aan die der wereld werken. De kleur van dit Scapulier is *zwart*.

c) *Het Scapulier van O. L. V. van den berg Karmel*, het meest bevoorrechte van allen, werd den 16 Juli 1251 door de Allerh. Maagd aan den Z. Simon Stock, generaal der Karmelieten, geschonken. Zeventig jaren na den dood van den Zalige schonk Maria daarenboven, bij verschijning aan Paus Joannes XXII, het Sabbatijnsch privilegie, waarover blz. 361.

De kleur van dit Scapulier is *bruin*, (koffie- of kastanjebruin), nochtans kan men ook zwart gebruiken (Decr. auth. 278) ofschoon bruin verkieselijker is vooral wanneer dit Scapulier met dat der Zeven Smarten vereenigd is.

d) *Het Scapulier der Onberlekte Ontvangenis*, den 2 Febr. 1617 door de Allerh. Maagd aan de Eerbiedw. Zuster Ursula Benincasa aangewezen voor hen, die Maria oprecht willen vereeren en de kuisheid van hunnen staat volgen, behoort aan de Orde der Theatijnen. Het heeft de bekeering der zondaren en de verbetering der slechte zeden ten doel.

De kleur moet *blauw* zijn (Decr. auth. n. 307). Licht- of hemelsblauw verdient de voorkeur, doch het blauw kan ook min of meer donker zijn. (3 Jul. 1871. Beringer I pg. 409)

e) *Het Scapulier van het lijden en van de allerh. Harten van Jezus en Maria*, den 16 Juli 1845 door den Zaligmaker zelve aan de Congregatie van den H. Vincentius a Paulo geschonken.

De kleur is *rood* (scharlaken); op de eene zijde van het Scapulier moet eene beeltenis bevestigd zijn van den gekruisten Jezus, met de werktuigen van het lijden aan den voet van het kruis, op de andere eene beeltenis der H.H. Harten van Jezus en Maria, tusschen welke een stralend kruis. Een opschrift is niet vereischt. De linten moeten van roode wol zijn. (Declar. 1862-1882-Ber. I. pg. 40).

5. De *linten* van al deze Scapulieren kunnen van kleur en stof zijn naar verkiezing, uitgenomen die voor het Scapulier van het lijden, welke van *roode wol* moeten zijn.

6. *De wijze* waarop de Scapulieren, zoo zij vereenigd worden, moeten vervaardigd zijn is deze: de Scapulieren moeten gescheiden zijn en waarlijk (vier of) vijf Scapulieren uitmaken die door evenzoovele of slechts door twee linten zijn vereenigd en niet een Scapulier waaraan dan linten van verschillende kleur worden gehecht. (26 Maart 1887.)

Op twee wijzen alzoo kunnen de Scapulieren gemaakt worden :

a) of wel elk Scapulier heeft zijne twee afzonderlijke linten, zoodat de Scapulieren op elkander gelegd en enkel aan den bovensten rand (bij de linten) even worden vastgenaaid.

b) of wel alle Scapulieren hebben te zamen slechts twee linten, waaraan zij allen zoo worden bevestigd dat zij slechts aan den bovensten rand worden vastgemaakt. De vier randen mogen dus niet op elkander genaaid worden; hoogstens mag men ze aan den bovensten rand of even in het middelpunt met elkander bevestigen, zoodat de drie overige randen vrijblijven.

Men zorgde daarbij dat het witte Scapulier met het kruis en het roode met de beeltenissen steeds zichtbaar zij; het eerste wordt daarom gewoonlijk bovenop, het tweede onderaan geplaatst. Ook vergete men niet dat de linten voor het roode Scapulier altijd rood moeten zijn; bevindt zich derhalve het roode Scapulier bij de anderen dan kan men ze allen te zamen aan een rood lint bevestigen. — (Beringer I p. 402.)

7. *Om de aflaten te verdienen* moet men:

a) Het Scapulier ontvangen van een priester, die daartoe gemachtigd is. De eerste maal dat men een Scapulier ontvangt moet men persoonlijk bij de inzegening en oplegging tegenwoordig zijn.

b) Het Scapulier altijd dragen zoo bij dag als bij nacht. Zou men het een geheel dag afleggen, dan verdient men dien dag de aflaten niet, wel echter als men het eenige oogenblikken slechts of een klein gedeelte van den dag zou afleggen. Is het Scapulier versleten, heeft men het verloren of in geruimen tijd niet gedragen dan neemt men eenvoudig een ander zonder dat dit op nieuw behoeft gewijd te worden; zou men het echter uit verachting of ongodsdienstigheid hebben afgelegd, dan moet men het op nieuw laten inzegenen. (Decret. auth. n. 379.)

Personen van iederen leeftijd kunnen het Scapulier ontvangen. Kleine kinderen er mede te bekleeden is eene heilzame en godsdienstige gewoonte, die op vele plaatsen bestaat. (Decr. auth. n. 410)

8. De *aflaten en voordeelen*, aan het godvruchtig dragen van het Scapulier verbonden, zijn te talrijk om ze aan te halen. Eenige nochtans mogen hier hunne plaats vinden:

a) AFLATEN. Onder de menigvuldige volle aflaten die men door het Scapulier verdienen kan komen:

Volle aflaat, voor ieder Scapulier, op den dag dat men het ontvangt of den Zondag daaraanvolgende, mits men biechte, communiceere, bidde tot intentie van Z. H. den Paus en eene kerk der broederschap, of zoo dit niet kan, de parochiekerk bezoeke.

Volle aflaat op de meeste voorname feestdagen van het jaar en die van de broederschap van ieder Scapulier. (Voorwaarden als hierboven.)

Volle aflaat voor ieder Scapulier in het uur des doods, mits men biechte en communiceere of zoo dit niet kan met godsvrucht den zoeten naam Jezus uitspreken.

Volle aflaat op alle woensdagen des jaars voor het Scapulier van den berg Karmel.

Volle aflaat alle eerste zondagen der maand en alle zaterdagen van de Vaste, voor het Scapulier der Onbev. Ontv.

Alle aflaten der 7 kerken van Rome, van Portiuncula, van Jerusalem en van den H. Jacobus van Compostella zoo dikwijls (toties quoties) men, in welke plaats ook, 6 maal Onze Vader, 6 maal Wees gegr. en 6 maal Glorie zij den Vader bidt ter eere der Allerheiligste Drievuldigheid en der Onbevleete Maagd Maria, met het doel daardoor aan God te vragen de verheffing der H. Kerk, de uitroeijing der ketterijen, den vrede en de eenheid der Christen vorsten. (Scap. der Onb. Ontv. 21 Apr. 1856.)

b) TIJDELIJKE VOORDEELEN. Uit verschillende verklaringen en uitspraken der kerkelijke overheid, onder

welke 22 Pausen, zoowel als uit de ondervinding van meer dan 600 jaren is het duidelijk, dat het Scapulier een krachtig behoedmiddel is tegen ongelukken en gevaren. Dit overigens heeft de Allerh. Maagd beloofd aan den gelukz. Simon Stock, alsook aan de eerbiedw. Ursula Benincasa.

c) GEESTELIJKE VOORDEELEN. Zij die bovengenoemde Scapulieren dragen, worden verbonden aan de verschillende Orden, door dit Scapulier aangeduid en zijn diensvolgens deelachtig aan al de goede werken van de kloosterlingen dezer Orden.

Krachtens het Scapulier van den berg Karmel deelen zij tevens op *bijzondere* wijze in het goed dat in de geheele Katholieke Kerk wordt verricht, d. i. zij hebben een *ruimer* aandeel in de gunsten, welke de geloovigen door de gemeenschap der Heiligen genieten. — Zij worden daarenboven op bijzondere wijze door de Allerh. Maagd beschermd in leven en sterven. Zij mogen met grond verhoplen van de «hel gevrijwaard te worden» Hij die bij zijn sterven dit kleed godvruchtig draagt, sprak de Moeder des Heeren, zal bevrijd blijven van het eeuwig vuur. — Zij kunnen eindelijk deelen in het Sabbatijnsch privilegie, waardoor zij spoedig uit het vagevuur verlost worden. «Zoo er medeleden der Broederschap gevonden worden, die om hunne fouten naar het vagevuur gaan, «sprak de Allerh. Maagd, zal ik als eene teedere «Moeder zaterdags na hun dood in hun midden «nederdalen; allen, die ik er vinden zal, zal ik ver«lossen en op den heiligen berg des eeuwigen levens «voeren.» Om aan dit Sabbatijnsch privilegie deelachtig te worden moet men:

1° de zuiverheid bewaren volgens zijnen staat;

2° elken dag de kleine getijden der H. Maagd lezen.

Zij die niet lezen kunnen, moeten de door de Kerk voorgeschreven vasten onderhouden en alle woensdagen en zaterdagen vleesch derven, uitgenomen als Kerstmis op een dezer dagen valt.

Zij, die om eenige andere reden verplicht zijn tot

het bidden der kerkelijke getijden of van het officie der H. Maagd, kunnen hiermede volstaan.

Wie om ziekte of anderszins verhinderd is om vleesch te derven of deze getijden te bidden, kan zulks door een daartoe gemachtigd biechtvader in den biechtstoel (en hoogst waarschijnlijk ook buiten den biechtstoel) in een ander goed werk laten veranderen, welke verandering geëvenredigd moet zijn aan eenieders behoeften, ouderdom, gezondheid en stand. (22 Jun. 1842)

VI. AFLATEN VAN HET ROZENHOEDJE.

1. Door Rozenhoedje verstaat men het derde gedeelte van den Rozenkrans.

2. Er zijn verschillende Rozenhoedjes, zooals dat van den H. Dominicus of het gewone rozenhoedje, dat van O. L. V. van 7 smarten, dat van de H. Brigitta, dat der Onbevleete Ontvangenis enz.

a) *Het Rozenhoedje der Onbevleete Ontvangenis* dankt zijn oorsprong aan P. Bonaventura Ferrari, Capucijn. Het bestaat uit 15 korallen, in drie deelen verdeeld. De drie gescheiden korallen geven het Onze Vader aan, de 12 andere het Wees gegroet.

b) *Het Rozenhoedje van de H. Brigitta* werd het eerst verspreid door de H. Brigitta van Zweden, ten jare 1373 te Rome gestorven. Het bestaat uit zes tientjes, waarbij men 1 Onze Vader en 3 Weesg. voegt, ter eere van de 63 levensjaren van O. L. Vrouw. Vóór ieder tientje bidt men 1 Onze Vader en het Geloof. De overweging der geheimen is geen vereischte.

c) *Het Rozenhoedje van 7 Smarten* is zijn oorsprong verschuldigd aan de 7 stichters der Serviten, omstreeks het midden der 13^e eeuw. Het bestaat uit 7 maal 7 Weesgegroeten ter eere der Zeven Smarten van Maria. Om de talrijke aflaten te gewinnen, moet men de 7 Smarten van Jezus' Moeder onder het bidden overwegen. Men bidt het aldus. Eerst akte van berouw, dan :

1^e Smart. De voorzegging van Simeon: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

2^e Smart. De vlucht naar Egypte: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

3^e Smart. Het verlies van Jezus in den tempel: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

4^e Smart. De ontmoeting van Jezus op den kruisweg: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

5^e Smart. De kruisdood van Jezus: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

6^e Smart. De nederlegging van Jezus in den schoot van Maria: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

7^e Smart. De begrafenis van Jezus: Onze Vader, 7 Wees gegroet.

Hierbij voegt men ten slotte 3 Wees gegroet ter eere der tranen van O. L. V. om de genade van een waar berouw te verkrijgen en de aflaten te winnen.

Het akte van berouw is echter geen vereischte voor de aflaten.

d) Het Rozenhoedje van den H. Dominicus, werd omstreeks het jaar 1206 door de Allerh. Maagd aan den H. Dominicus gegeven. Het bestaat uit 5 tientjes, terwijl de Rozenkrans 15 tientjes bevat. ter eere van de 15 voornaamste geheimen van het leven van Jezus en Maria. De overweging der geheimen is vereischt om de aflaten te gewinnen.

3. Om aflaten aan het Rozenhoedje te kunnen hechten, moeten de koralen van eene duurzame stof zijn, dat is eene stof die niet gemakkelijk breekt of bederft: zooals goud, zilver, ijzer enz; ook van tin, lood, hout en glas, mits dit solied zij. (Deer. Auth. n. 249.) Deze aflaten gaan verloren, zie blz. 356 n° 6.

4. De aflaten, welke de Paters Redemptoristen aan den gewonen Rozenkrans kunnen hechten, zijn:

a) *De aflaten eigen aan den Rozenkrans van den H. Dominicus*, n. l. 100 dagen voor ieder Onze Vader en ieder Wees gegroet; 10 jaren en 10 maal 40 dagen eens per dag voor hen die rouwmoedig en godvruchtig het Rozenhoedje gemeenschappelijk bid-

den (te huis, in de kerk of elders) en, zoo zij dit minstens driemaal in de week doen, volle aflaat den laatsten Zondag van iedere maand, mits men biechte, communiceere, eene kerk bezoeke en bidde tot intentie van Z. H. den Paus. Onder deze zelfde voorwaarden eindelijk volle aflaat eens in 't jaar, voor hen die het Rozenhoedje dagelijks bidden.

b) *De aflaten der H. Brigitta.* Wil men echter alle aflaten der H. Brigitta gewinnen, dan moet men ook het Rozenhoedje dier Heilige, van 6 tientjes enz., bidden. Bidt men slechts het gewone Rozenhoedje, dan gewint men geen gedeeltelijke, maar enkel twee volle aflaten, n. l. een vollen aflaat eens in het jaar op een dag naar verkiezing, voor hen die het dagelijks gedurende een jaar bidden, mits zij biechten, communiceeren en bidden tot intentie van Z. H. den Paus en onder deze zelfde voorwaarden een vollen aflaat den 8 October, feest der H. Brigitta, voor hen die eens in de week het Rozenhoedje zonder merkelyk onderbreking gebeden hebben. Daarenboven is het noodig om deze twee aflaten te gewinnen dat men na ieder tientje bidde «ik geloof in God den Vader». Ook moet een ieder voor zich het Rozenhoedje onder het bidden in de hand houden om de aflaten der H. Brigitta te verdienen en is het niet voldoende dat hij die vóórbidt zulk een Rozenhoedje heeft. (Nieuwe Raccolta p. 190 — Decret. 20 Mei 1885. Beringer — I — 261—363.

c) *De Pauselijke aflaten.* Zie hierover blz. 355 n. 2.

5. Om de aflaten te gewinnen van het gewone Rozenhoedje, hetwelk door de Paters Redemptoristen of door een daartoe macht hebbend priester gewijd is, moet men: a) het Rozenhoedje geheel en al bidden, zonder merkelyke onderbreking. b) het in de hand houden en de koralen aanraken. Wanneer men het echter met meerderen te zamen bidt, is het voldoende dat hij die vóórbidt zulk een gewijd Rozenhoedje hebbe. c) men moet de geheimen overwegen. Deze geheimen zijn in drie klassen verdeeld: de 5

blijde, de 5 droevige en de 5 heerlijke. Gewoonlijk neemt men de blijde geheimen des maandags, des donderdags en gedurende den advent tot na het octaaf van Driekoningen; de droevige des dinsdags, des vrijdags en gedurende de vaste; de heerlijke des zondags, des woensdags, des zaterdags en gedurende den paaschtijd. Dit gebruik is echter niet verplichtend.

Om de geheimen beter te overwegen, kan men ze of wèl vóór ieder tientje uitspreken b. v. voor de 5 blijde: De boodschap des engels aan Maria — Onze Vader enz. —; de bezoeking van Maria — de geboorte van Jezus — de opdracht in den tempel — de wedervinding in den tempel. — Voor de droevige: De doodsangst in den hof van Olijven. — De geeseling van Christus. — De kroning van Christus. — De kruisdraging van Christus. — De kruisiging van Christus. — Voor de heerlijke: de verrijzenis van Christus. — De hemelvaart van Christus. — De zending van den H. Geest. — De opneming van Maria ten hemel. De kroning van Maria; — of wèl men herhaalt het geheim in ieder Wees gegroet na de woorden: «en gezegend is de vrucht uws lichaams «Jezus». — b. v. Voor de blijde geheimen: 1) Dien Gij hebt ontvangen.... enz. blz. 468 en 469. — Of wèl men stelt de geheimen telkens vóór ieder Wees gegroet in dezer voege.

WIJZE

om den Rozenkrans te bidden.

In den naam des Vaders, enz.

Ik geloof in God, den Vader almachtig, enz.

Eere zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den Vader! Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Moeder van God den Zoon! Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Bruid van God den H. Geest! Wees gegroet, enz.

Eere zij den Vader, enz.

De vijf blijde Geheimen.

I. *De boodschap des Engels.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. De H. Drievuldigheid heeft toegestemd in de menschwording van Christus. Wees gegroet, enz.
 2. Maria is tot de Moeder van Christus verkoren.
 3. De Engel Gabriël brengt Maria de blijde boodschap.
 4. Maria was in de eenzaamheid in het gebed.
 5. De Engel zeide: «Wees gegroet, vol van genade, de Heer is met u!»
 6. Maria was verbaasd toen zij den Engel hoorde.
 7. De Engel zeide: «Maria! wil niet vreezen, want gij zult ontvangen door den H. Geest!»
 8. Maria zeide: «Zie de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord.»
 9. Maria is door den H. Geest overschaduwd geworden.
 10. En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond.
- Eere zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

II. *Het bezoek van Maria aan hare nicht Elisabeth.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria, gaat uit ootmoed hare nicht Elisabeth bezoeken. Wees gegroet, enz
2. Maria bestierd door den H. Geest.
3. Maria staat in haast op, en gaat over het gebergte.
4. Maria wordt met veel liefde door hare nicht Elisabeth ontvangen.
5. De H. Joannes gezuiverd van de erfzonde, springt op van vreugde, in den schoot zijner moeder.
6. Elisabeth zeide: «Gezegend is de vrucht uws lichaams!»
7. Maria riep uit: «Mijne ziel verheft den Heer!»
8. Elisabeth zeide: «Welk geluk valt mij te beurt dat de Moeder des Heeren tot mij komt!»
9. Het huis van Zacharias werd door de komst van Jezus en Maria met zegeningen overladen.
10. Maria heeft hare nicht, drie maanden met veel liefde gediend.

Wees gegroet, enz.

Eere zij den Vader, enz.

III. *De geboorte van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria baarde en is maagd gebleven. Wees gegroet, enz.
2. Maria heeft Jezus in eenen stal gebaard en in doeken gewonden.
3. Maria heeft Jezus met veel liefde en bewondering aanschouwd.
4. Maria heeft Jezus omhelsd en aan haar hart gedrukt.
5. Maria heeft Jezus met hare heilige borsten gevoed.
6. Maria heeft Jezus in eene krib gelegd.
7. Jezus lag op hooi en stroo tusschen os en ezel.

Wees gegroet, enz.

8. De Engelen hebben gezongen : «Eere aan God in den Hooge en vrede op aarde aan de menschen, die van goeden wil zijn!» Wees gegroet, enz.
 9. De herders kwamen het Kind Jezus bezoeken. Wees gegroet, enz.
 10. De drie Koningen kwamen het aanbidden, en boden het geschenken aan. Wees gegroet, enz.
- Eere zij den Vader, enz.

IV. *De opdracht van Christus in den tempel.*

- De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.
1. Maria gaat naar den tempel, om haar Kind den Heer op te offeren. Wees gegroet, enz.
 2. Jezus en Maria onderwerpen zich aan de wet van Mozes.
 3. Maria gaat langs moeilijke wegen naar Jerusaleem.
 4. Maria heeft Jezus op hare armen gedragen.
 5. Maria vordert al biddende haren weg.
 6. Maria heeft Jezus in den tempel geofferd.
 7. Maria voldeed aan de wet met de offergift der armen.
 8. Anna, de profetes, loofde God voor de verlossing van Israël.
 9. De oude Simeon heeft Jezus omhelsd en in zijne armen genomen.
 10. Simeon zeide : «Heer! laat uwen dienaar gaan in vrede, naar uw woord.»
- Eere zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

V. *De vinding van het kind Jezus in den tempel.*

- De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.
1. Maria heeft haar lief Kind verloren. Wees gegroet, enz.
 2. Maria miste haren Schat. Wees gegroet, enz.
 3. Maria heeft Hem met veel droefheid gezocht. Wees gegroet, enz.

4. Maria ging Jezus langs alle wegen en straten zoeken. Wees gegroet, enz.
 5. Maria heeft Jezus na drie dagen gevonden.
 6. Maria vindt Jezus in den tempel.
 7. Jezus, twaalf jaren oud zijnde, onderwees de leeraren.
 8. Maria zeide: «Zoon! waarom hebt Gij ons «bedroefd?»
 9. Jezus ging met hen en was hun onderdanig.
 10. Maria bewaarde in haar hart al de woorden die Jezus tot haar sprak.
- Eere zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

GEBED.

O Maria! allergoedertierenste Moeder! verkrijg droefheid voor mijn hart, en geef tranen aan mijne oogen, om de zonden te beweenen, waardoor ik Jezus zoo dikwijls heb verloren; geef dat ik Hem wedervinde, en nimmer meer verlieze. Amen.

De vijf droevige Geheimen.

De doodsangst van Christus in het hofje.

- De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.
1. Jezus gaat naar den hof van Olijven. Wees gegroet, enz.
 2. Jezus valt plat ter aarde neder.
 3. Jezus volhardt in het gebed.
 4. Jezus is bedroefd tot den dood toe.
 5. Jezus zweet water en bloed.
 6. Jezus onderwerpt zijnen wil aan den wil van zijnen hemelschen Vader.
 7. Jezus vermaant zijne apostelen om te waken en te bidden.
 8. Jezus wordt door Judas met eenen kus verraden.
 9. Jezus wordt door zijn ondankbaar volk gevangen.

Wees gegroet, enz.

370 WIJZE OM DEN ROZENKRANS TE BIDDEN.

10. Jezus wordt wreedaardig gebonden, en van den eenen rechter naar den anderen gesleurd. Wees gegroet, enz.

Hoe lief heeft God den mensch gehad, dat Hij zijnen eenigen Zoon niet gespaard, maar Hem geleverd heeft ter dood, ja, tot den dood des kruises.

II. *De geeseling van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus wordt door de Joden aan de Heidenen overgeleverd. Wees gegroet, enz.
 2. Jezus wordt bij Pilatus valschelijk beschuldigd,
 3. Jezus wordt door zijn volk achter Barrabbas gesteld.
 4. Jezus, alhoewel onschuldig verklaard, wordt overgeleverd om gegeeseld te worden.
 5. Jezus' kleederen worden uitgerukt.
 6. Jezus staat daar naakt en bloot.
 7. Jezus aan eene kolom gebonden.
 8. Jezus wordt wreedaardig gegeeseld.
 9. Jezus' bloed druipt ter aarde.
 10. Jezus is gewond om onze zonden.
- Hoe lief heeft God den mensch, enz.

Wees gegroet, enz.

III. *De kroning van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. De soldaten hebben Jezus eene doornen kroon bereid. Wees gegroet, enz.
2. Zij hebben de doornen kroon op Jezus' hoofd gedrukt.
3. Jezus' hoofd van alle kanten doorwond.
4. Jezus' hoofd zijpende van het bloed.
5. Jezus met eenen purperen mantel bespot.
6. Zij hebben Jezus een riet tot schepter in de hand gegeven.
7. Zij hebben met het riet op het gekroond hoofd van Jezus geslagen.
8. Zij hebben Jezus gezegend aangezicht bespuwd.

Wees gegroet, enz.

9. Jezus is verzaad van versmaadheden. Wees gegroet, enz.
 10. Pilatus heeft Jezus aan het volk vertoond, zeggende: «Aanzie den mensch!» Wees gegroet, enz.
- Hoe lief heeft God den mensch, enz.

IV. *De kruisdraging van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus werd veroordeeld om gekruisigd te worden, Wees gegroet, enz.
 2. Jezus heeft zijn kruis met liefde omhelsd.
 3. Jezus heeft zijn kruis op zijne doorwonde schouderen gedragen.
 4. Jezus wordt tusschen twee moordenaren weg-
gevoerd.
 5. Jezus bezwijkt onder het kruis om onze zonden.
 6. Jezus, beladen met zijn kruis, ontmoet zijne bedroefde Moeder.
 7. Jezus wordt beweend door de vrouwen van Jerusalem.
 8. Jezus zeide tot haar: «Handelt men aldus met
«het groene hout, wat zal er dan met het
«dorre geschieden?»
 9. Niemand wilde Jezus het kruis helpen dragen.
 10. Jezus beklimt voor ons den berg van Calvarië.
- Hoe lief heeft God den mensch, enz.

Wees gegroet, enz.

V. *De kruisiging van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus wordt wreedaardig op het kruis uitgerekt. Wees gegroet, enz.
2. Jezus' handen en voeten worden doornageld. Wees gegroet, enz.
3. Jezus wordt aan het kruis opgeheven, en zijne wonden druipen van het bloed. Wees gegroet, enz.
4. Jezus bidt voor zijne vijanden. Wees gegroet, enz.
5. Jezus belooft den moordenaar het paradijs. Wees gegroet, enz.

6. Jezus beveelt den H. Joannes aan zijne Moeder. Wees gegroet, enz.
 7. Jezus, dorst hebbende, wordt met gal en edik gelaafd. Wees gegroet, enz.
 8. Jezus riep uit: «Mijn God! waarom hebt Gij mij «verlaten?» Wees gegroet, enz.
 9. Jezus zeide: «Het is volbracht!» Wees gegroet, enz.
 10. Jezus heeft zijnen geest gegeven, en zijn hart voor ons laten openen. Wees gegroet, enz.
- Hoe lief heeft God den mensch, enz.

GEBED.

O Jezus! ik bid U om de verdiensten van uwe smarten en van uwen bitteren dood, door de pijnen van uwe doornagelde handen en voeten, van uwe doorboorde zijde, en van al uwe gezegende wonden, ontferm U mijner, en druk uw heilig lijden zoo diep in mijn hart, dat ik in niets anders meer behagen scheppe, dan in U, mijn Jezus, die voor mij gekruist zijt. Amen.

De vijf glorieijke Geheimen.*I. De verrijzenis van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus is ten derden dage glorieijk verrezen. Wees gegroet, enz.
2. Jezus heeft dood en hel overwonnen.
3. Jezus heeft de Oudvaders getroost en verlost.
4. Jezus vertoont zich aan zijne H. Moeder.
5. Jezus verschijnt aan Maria Magdalena.
6. Jezus vertoont zich aan Petrus.
7. De Discipelen van Emmaüs zeiden: «Waren «onze harten niet brandende van liefde, toen «Hij tot ons sprak?»
8. Jezus staat in het midden van zijne Discipelen en wenscht hun allen den vrede.

Wees gegroet, enz.

9. Jezus toont zijne glorierijke wonden aan den H. Thomas. Wees gegroet, enz.
 10. Thomas roept uit: «O mijn Heer en mijn God!» Wees gegroet, enz.
- Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligst en goddelijk Sacrament!

II. *De hemelvaart van Christus.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus stijgt glorievol ten hemel. Wees gegroet, enz.
 2. Jezus klimt op door zijne eigen macht.
 3. Jezus scheidt van zijne lieve vrienden.
 4. Jezus belooft met hen te blijven tot het einde der wereld.
 5. Jezus belooft hun den H. Geest.
 6. De Discipelen hebben Jezus aanschouwd, en Hij heeft hen allen gezegend.
 7. Jezus heeft ons den Hemel geopend.
 8. Jezus zit aan de rechterhand van zijnen hemelschen Vader.
 9. Jezus toont zijne heilige wonden voor ons aan zijnen hemelschen Vader.
 10. Jezus is onze middelaar in den Hemel.
- Geloofd en gedankt, enz.

Wees gegroet, enz.

III. *De zending van den H. Geest.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Jezus heeft den H. Geest gezonden. Wees gegroet, enz.
2. Jezus heeft den Trooster gezonden.
3. Jezus heeft het Vuur op de wereld gezonden.
4. De H. Geest heeft de harten van liefde ontstoken.
5. De H. Geest heeft de verstanden verlicht.
6. De H. Geest heeft de harten versterkt.
7. De H. Geest heeft verscheidene talen doen spreken.

Wees gegroet, enz.

374 WIJZE OM DEN ROZENKRANS TE BIDDEN.

8. De H. Geest heeft zijne gaven uitgedeeld. Wees gegroet, enz.
 9. Kom, H. Geest! bezoek de harten van uwe geloovigen. Wees gegroet, enz.
 10. Kom, H. Geest! ontsteek in ons het vuur uwer liefde. Wees gegroet, enz.
- Geloofd en gedankt, enz.

IV. *De hemelvaart van Maria.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria is opgenomen ten Hemel. Wees gegroet, enz.
 2. De hemelsche Vader ontvangt zijne beminde Dochter.
 3. Jezus omhelst zijne lieve Moeder.
 4. De H. Geest verwelkomt zijne lieve Bruid.
 5. De Serafijnen groeten Maria.
 6. De Engelen dienen Maria.
 7. Heel de Hemel is verblijd door Maria.
 8. Maria zit de naaste bij Jezus.
 9. Maria is onze moeder en middelares in den Hemel.
 10. Maria is onze voorspreekster in den Hemel.
- Geloofd en gedankt, enz.

Wees gegroet, enz.

V. *De kroning van Maria.*

De namen van Jezus, enz. Onze Vader, enz.

1. Maria is glorievol gekroond in den Hemel. Wees gegroet, enz.
2. Maria gekroond om hare serafijnsche liefde.
3. Maria gekroond om hare engelachtige zuiverheid.
4. Maria gekroond om hare groote ootmoedigheid.
5. Maria gekroond om hare volmaakte gehoorzaamheid.
6. Maria gekroond om hare heilige voorzichtigheid.
7. Maria gekroond om hare voorbeeldige lijdzaamheid.

Wees gegroet, enz.

8. Maria gekroond om hare groote dankbaarheid. Wees gegroet, enz.
 9. Maria gekroond om hare volharding in alle deugden. Wees gegroet, enz.
 10. Maria boven alle Engelen en Heiligen in den Hemel gekroond, gelijk de Moeder Gods toekomt. Wees gegroet, enz.
- Geloofd en gedankt, enz.

GEBED.

Ik offer u, allerzuiverste, glorierijke Maagd, en Moeder Gods Maria, in vereeniging met uwe deugden, verdiensten en volmaaktheden, deze geestelijke kroon van gebeden en begroetingen, gewaardig u die aan te nemen gevoegd bij al de gebeden en lofzangen, die op aarde en in den hemel tot u worden opgestierd, en verkrijg voor mij en voor al degenen, voor wie ik gehouden ben te bidden, van uwen lieven Zoon de genade om deugdzaam te leven en zalig te sterven. Amen.

Eén onze vader, om God te danken, dat hij ons de genade heeft verleend den Rozenkrans te bidden.
Onze Vader, enz.

Eén wees gegroet, opdat Maria ons verstand opoffere aan den hemelschen Vader, en wij in eeuwigheid zijne barmhartigheid mogen gedenken. *Wees gegroet, enz.*

Eén wees gegroet, opdat Maria ons geheugen opdrage aan haren Zoon, en wij gestadig zijn leven en bitter lijden indachtig mogen wezen. *Wees gegroet, enz.*

Eén wees gegroet, opdat Maria ons hart aanbiede aan den H. Geest, en het gestadig van liefde moge branden. *Wees gegroet, enz.*

Ten slotte zullen wij de artikelen des Geloofs bidden, opdat ons gebed Gode moge aangenaam zijn,

376 WIJZE OM DEN ROZENKRANS TE BIDDEN.

dat het moge strekken tot zijne meerdere eer en glorie tot welzijn van de H. Kerk, tot bekeering der zondaren en afvallige christenen, en tot zaligheid onzer zielen.

Ik geloof in God den Vader almachtig, enz.

De almacht des Vaders beware ons. De wijsheid des Zoons onderwijze ons. De liefde des H. Geestes ontsteke ons.

In den naam des Vaders, enz.

IX. LITANIËN EN GEBEDEN.

LITANIE VAN DE ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID.

Op Zondag.

Heer, ontferm u onzer!
Christus, ontferm u onzer!
Heer, ontferm u onzer!
God de Vader, uit wien alle dingen zijn, ontferm u onzer!
God de Zoon, door wien alle dingen zijn,
God de heilige Geest, in wien alle dingen zijn,
Heilige en ondeelbare Drievuldigheid, één God,
Onbegrijpelijke Majesteit,
Onbeperkte Macht,
Oneindige Wijsheid,
Heer der Heerschappijen,
Eeuwige wet,
Eeuwige waarheid,
God almachtige koning,
Die alleen God, en één God zijt,
In wien wij leven, ons bewegen en het aanzijn hebben,
Wiens Majesteit de aarde vervult,
Aan wien alleen de eere en de glorie toekomt,
Die ons troost in onze droefenissen,
Die alleen groote wonderen doet,
Die zijt, en waart en wezen zult,
Rechtvaardig en verschrikkelijk in uwe oordeelen,

Ontferm u onzer.

Heerlijk en wonderbaar in uw rijk, ontferm u onzer.

Die alleen de onsterfelijkheid bezit, en het ongenaakbare licht bewoont, ontferm u onzer.

Eeuwige Vader, ontferm u onzer.

Eeniggeboren Zoon, ontferm u onzer.

Heilige Geest van beiden voortkomende, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Wees genadig, spaar ons, Heer!

Wees genadig, verlos ons, Heer!

Van alle kwaad,

Van alle zonden,

Van alle ongeloovigheid en dwaling,

Van de overtreding uwer geboden,

Van het veronachtzamen en misbruiken uwer genaden,

Van de verwaarloozing der heilige dingen,

Van den eeuwigen dood,

Door uwe almacht,

Door uwe wijsheid,

Door uwe oneindige goedertierenheid,

Door uwe overgroote barmhartigheid,

Door uw geduld en uwe lankmoedigheid,

Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij ons de genade wilt verleenen, om altijd en overal, te belijden, dat gij de ware God zijt, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij ons de genade wilt verleenen, om u te vereeren, éenen God in de Drievuldigheid van personen, en de Drievuldigheid in de eenheid van uw wezen, te aanbidden, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij ons de genade wilt verleenen, om u

Verlos ons, Heer.

uit geheel ons hart lief te hebben, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij het volk, hetwelk uwen heiligen Naam is toegeheiligd, wilt behouden en zaligmaken, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij de dwalenden op den weg der gerechtigheid wilt terugleiden, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij u gewaardigt, ons te verhooren, wij bidden u, verhoor ons.

Heilige Drievuldigheid, verlos ons!

Heilige Drievuldigheid, maak ons zalig!

Heilige Drievuldigheid, maak ons levend!

Heer, ontferm u onzer!

Christus, ontferm u onzer!

Heer, ontferm u onzer!

Onze Vader, enz.

v. Laat ons zegenen den Vader, en den Zoon en den H. Geest.

R. Loven en verheffen wij hen.

v. Geloofd zijt gij, Heer God! in het uitspannel des Hemels.

R. En lofwaardig en glorievol en boven alles verheven in de eeuwen der eeuwen.

v. Dat God ons zegene: God, onze God, zegene ons!

R. Dat de gansche aarde hem vreeze.

v. Heer! verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

Laat ons bidden.

Almachtige, eeuwige God! die aan uwe dienaars de genade hebt verleend om, door het licht van het ware Geloof, de heerlijkheid uwer eeuwige Drievuldigheid te erkennen, en in uwe

opperste Majesteit, hare Eenheid te aanbidden; verleen ons, dat wij door de kracht van datzelfde geloof, ten allen tijde, voor alle kwaad mogen bewaard worden. Door Jezus Christus uwen Zoon, onzen Heer, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in eeuwigheid. Amen.

LITANIE VAN DEN HEILIGEN GEEST.

Op Maandag.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld,

God, Heilige Geest,

Heilige Drievuldigheid, één God,

Heilige Geest, die van den Vader en den Zoon voortkomt,

Geest der waarheid, die alle waarheid leert,

Geest van wijsheid en verstand,

Geest van raad en sterkte,

Geest van wetenschap en godsvrucht,

Geest van de vreeze des Heeren,

Geest van liefde, blijdschap en vrede,

Geest van lankmoedigheid, weldadigheid en goedertierenheid,

Geest van zachtmoedigheid, trouw en matigheid,

Geest van eerbaarheid en reinheid,

Geest des Heeren, die de gansche aarde vervult,

Ontferm u onzer.

Heilige Geest, die in ons woont, ontferm u
onzer.

Geest van genade,

Geest van heiligmaking,

Geest van kracht en wijze gematigdheid,

Heilige Geest, door wien's ingaving, de heilige
mannen Gods hebben gesproken,

Heilige Geest, die de dolende zondaren terecht-
brengt,

Heilige Geest, die al uwe ware geloovigen,
één van hart en ziele maakt,

Heilige Geest, die de ware wijsheid verleent,

Heilige Geest, die dubbelhartigen en geveins-
den ontvlucht, en niet woont in een li-
chaam, dat aan de zonde is onderworpen,

Heilige Geest, die aan onzen Heer Jezus
Christus zonder mate gegeven zijt,

Heilige Geest, die het lichaam van Jezus'
Kerk bezielt,

Heilige Geest, die ons de verborgenheden
der Heilige Schriften, door de onfeilbare
Kerk verklaart,

Heilige Geest, die alleen ons Gods Wet kunt
doen volbrengen,

Heilige Geest, die zelf de Gever van het
bidden zijt,

Heilige Geest, die zelf voor ons en in ons
met onuitsprekelijke verzuchtingen bidt,

Heilige Geest, die ons hart van droefheid en
kwellingen bevrijdt,

Heilige Geest, die de liefde Gods uitstort in
onze harten,

Heilige Geest, die in uwe geloovigen als in
uwe tempels woont,

Heilige Geest, die uit uwe geloovigen stroo-

Ontferm u onzer.

men van levend water doet voortvloeien, ontferm u onzer.

Heilige Geest, door wien wij nu niet meer slaven zijn maar kinderen en erfgenamen Gods,

Heilige Geest, door wien wij niet meer in gedurige vrees voor welverdiende straf leven, maar gelijk kinderen hun vader, alzoo God uit liefde eeren en dienen,

Heilige Geest, die ons doet zuchten naar de volkomen bezitting van het voorrecht der aanneming tot kinderen Gods,

Heilige Geest, die, in ons wonende, onze sterfelijke lichamen zult levend maken,

Heilige Geest, die ons in onze zwakheid te hulp komt,

Heilige Geest, die onze harten door het geloof reinigt,

Heilige Geest, Trooster, die met ons blijft in eeuwigheid,

Wees genadig, spaar ons, H. Geest!

Wees genadig, verhoor ons, H. Geest!

Wees genadig, verlos ons, H. Geest!

Van den geest der dwaling,

Van den geest der onkuischheid,

Van den geest der godslastering,

Van alle verhardheid in de boosheid en van vertwijfeling,

Van alle laatlust en van het bestrijden der geopenbaarde waarheden des Christendoms,

Van alle boosaardigheid en van zondige gewoonten,

Van het krenken der broederlijke liefde,

Van onboetvaardigheid, vooral in ons sterfelijk

Ontferm u onzer.

Verlos ons, H. Geest.

Van allen kwaden geest, verlos ons, H. Geest.
 Van allen geest, die maar eenigszins met u
 strijdig is,

Door uwe eeuwige voortkomst van den Va-
 der en den Zoon,

Door uwe onzichtbare zalving,

Door de volheid der genade, waarmede gij
 de Heilige Maagd Maria steeds hebt be-
 giftigd,

Door den overvloed van heiligheid, waarmede
 gij de Moeder des Heeren, bij de ontvan-
 genis des Woords, als overstroomdet,

Door uwe heilige verschijning bij den Doop
 van Christus,

Door uwe heilrijke nederdaling over de
 Apostelen,

Door de onuitsprekelijke goedheid, waar-
 mede gij Gods Kerk bestuurt, de over-
 heden eensgezind doet zijn, de martelaren
 versterkt, de leeraren verlicht, en de
 geestelijke orden instelt,

Wij, zondaren, wij bidden u, verhoor ons!

Dat, gelijk wij in den geest leven, wij alzoo
 ook naar den geest wandelen,

Dat wij de werken des vleesches door den
 geest dooden,

Dat wij u nimmer bedroeven,

Dat wij u, o Geest der genade, geene ver-
 smading aandoen,

Dat wij altijd trachten de eenheid des Geestes,
 door den band van vrede, te onderhouden,

Dat wij naar u leven, en de begeerlijkheid
 des vleesches niet involgen,

Dat wij alle geesten niet gelooven, maar be-
 proeven of zij uit God zijn,

Verlos ons, H. Geest.

Wij bidden u, verhoor ons.

Dat wij die uwe tempelen zijn, steeds vreezen
ons zelve te schenden, wij bidden u, ver-
hoor ons.

Dat wij degenen, die tot zonde zijn vervallen,
met den geest van zachtmoedigheid, te-
rechtbrengen,

Dat wij in u zaaien, en van u het eeuwige
leven inoogsten,

Dat het u behage, ons een nederig gevoelen
van ons zelve in te boezemen en onze
harten van den rijkdom los te maken,

Dat het u behage, ons zachtmoedig te doen
worden,

Dat het u behage, ons de genade van eene
zalige droefheid en boetende, heiligende
tranen te verleenen,

Dat het u behage, ons hongurig en dorstig
naar de gerechtigheid te doen worden,

Dat het u behage, ons ware gevoelens van
liefde en barmhartigheid in te boezemen,

Dat het u behage, in ons een zuiver hart te
scheppen en den geest te vernieuwen,

Dat wij vredelievend en waardig zijn den
naam van kinderen Gods te dragen,

Dat wij alle vervolgingen om de gerechtig-
heid, kloekmoedig en standvastig verduren,

Dat wij vrij zijn van de zonden, welke noch
in deze, noch in de toekomstige wereld
vergeven worden,

Dat gij nimmer van ons wijkt,

Dat wij u nimmer wederstaan,

Dat gij ons, tot het einde toe, in het goede
leven wilt bevestigen,

Geest Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-

Wij bidden u, verhoor ons.

reld, stort uwen Heiligen Geest over ons uit!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, zend over ons den beloofden Geest des Vaders!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef ons den goeden Geest!

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. De genade des Heiligen Geestes verlichte onze zinnen en harten.

R. Amen.

Laat ons bidden.

O God, die de harten der geloovigen, door de verlichting des H. Geestes onderwezen hebt, verleen ons uwe genade; opdat wij door dienzelfden Geest leeren verstaan wat goed is; en wij ons, ten allen tijde over zijne vertroosting mogen verblijden. Door onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE VAN DEN ALLERH. NAAM JEZUS.

Op Dinsdag.

Éénige door Z. H. den Paus goedgekeurde Litanie van den Zoeten Naam.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Jezus, hoor ons.

Jezus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld,

God, Heilige Geest,

Heilige Drievuldigheid, één God.

Jezus, Zoon van den levenden God,

Jezus, glans des Vaders,

Jezus, klaarheid des eeuwigen lights,

Jezus, Koning der glorie,

Jezus, zoon der gerechtigheid,

Jezus, zoon der Maagd Maria,

Beminnelijke Jezus,

Wonderbare Jezus,

Jezus, sterke God,

Jezus, Vader der toekomstige eeuw,

Jezus, Engel des hoogen Raads,

Allermachtigste Jezus,

Allergeduldigste Jezus,

Allergehoorzaamste Jezus,

Jezus, zachtmoedig en nederig van harte,

Jezus, minnaar der zuiverheid,

Jezus, onze minnaar,

Jezus, God des vredes,

Jezus, oorsprong des levens,

Jezus, toonbeeld der deugden,

Jezus, ijveraar der zielen,

Jezus, onze God,

Jezus, onze toevlucht,

Jezus, vader der armen,

Jezus, schat der geloovigen,

Jezus, goede herder,

Jezus, waarachtig licht,

Jezus, eeuwige wijsheid,

Jezus, oneindige goedheid,

Ontferm u onzer.

Jezus, onze weg en ons leven, ontferm u onzer.
 Jezus, vreugde der Engelen,
 Jezus, Koning der Patriarchen,
 Jezus, Meester der Apostelen,
 Jezus, Leeraar der Evangelisten,
 Jezus, sterkte der Martelaren,
 Jezus, licht der Belijders,
 Jezus, zuiverheid der Maagden,
 Jezus, kroon van alle Heiligen,
 Wees genadig, spaar ons, Jezus.
 Wees genadig, verhoor ons, Jezus.
 Van alle kwaad, verlos ons Jezus.
 Van alle zonde,
 Van uwen toorn,
 Van de lagen des duivels,
 Van den geest van onzuiverheid,
 Van den eeuwigen dood,
 Van de verwaarloozing uwer ingevingen,
 Door het geheim uwer H. Menschwording,
 Door uwe geboorte,
 Door uwe kindsheid,
 Door uw allergoddelijkst leven,
 Door uwen arbeid,
 Door uw doodstrijd en lijden,
 Door uw kruis en verlatenheid,
 Door uwe krankheden,
 Door uw dood en begrafenis,
 Door uwe verrijzenis,
 Door uwe hemelvaart,
 Door uwe vreugden,
 Door uwe glorie,
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Jezus.
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Jezus.

Ontferm u onzer.

Verlos ons, Jezus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer, o Jezus.

Jezus, hoor ons.

Jezus, verhoor ons.

Laat ons bidden.

Heer Jezus Christus, die gezegd hebt: Vraagt en gij zult verkrijgen, zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal geopend worden; wij bidden U, geef ons dat wij, die de waarachtige genegenheid uwer goddelijke liefde vragen, u van gansch harte met woorden en met werken mogen beminnen, en nimmer mogen ophouden van u te loven.

Maak, o Heer, dat wij altijd uwen H. Naam mogen vreezen en tevens beminnen: want nimmer onttrekt gij dengene uwe leiding, die gij bevestigt in bestendige liefde jegens u. Door onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE TER EERE DER H. ENGELEN.

Op Woensdag.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.
 Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.
 Heilige Maria, bid voor ons.
 Heilige Moeder Gods,
 Heilige Maagd der Maagden,
 Heilige Koningin der Engelen,
 Heilige Michaël,
 Heilige Gabriël,
 Heilige Raphaël,
 Heilige Cherubijnen, bidt voor ons.
 Heilige Serafijnen,
 Heilige Tronen,
 Heilige Heerschappijen,
 Heilige Vorstendommen,
 Heilige Machten,
 Heilige Krachten,
 Heilige Aartsengelen,
 Heilige Engelen,
 Heilige Engelen, die Gods verheven troon
 omringt,
 Die ten allen tijde het aanschijn des Vaders
 aanschouwt,
 Die onophoudelijk, Gode het driemaal heilig
 toezingt,
 Die 's Heeren bevelen volvoert,
 Die aan ons menschen den goddelijken wil
 bekend maakt,
 Die u over onze boetpleging verblijdt,
 Die tot onzen dienst wordt uitgezonden,
 Die ons bewaakt en in bescherming neemt,
 Die ons leert en onderricht,
 Die ons vergezelt en leidt,
 Die ons waarschuwt en vermaant,
 Die onze gebeden aan God opdraagt,
 Die voor ons bidt,

Bid voor ons.

Bidt voor ons.

Die de geboorte des Zaligmakers aan de herders bekend maaktet, bidt voor ons.

Die, bij de geboorte des Verlossers, den Allerhoogste met gejuich en gezang verheerlijktet,

Die den Heer in de woestijn diendet,

Die in sneeuwwitte kleeding, bij het graf van den verrezen Verlosser waart neêrgezeten,

Die onmiddellijk na de hemelvaart van den Zoon Gods, aan de Apostelen verschenen zijt,

Die eenmaal, met schrikwekkend bazuingeschal alle menschen zult dagen, om voor den rechterstoel van Christus te verschijnen,

Die den Zoon des menschen zult omgeven, bij zijne plechtige komst ten gerichte der wereld,

Die bij de algemeene opstanding der dooden de uitverkorenen zult verzamelen,

Die de kwaden van de goeden zult scheiden en hen ten verderve zult richten,

Jezus, vreugde der Engelen, wij bidden u, verhoor ons ootmoedig smeeken.

Van alle rampen en gevaren, verlos ons, Heer.

Van alle listen en lagen des Satans, verlos ons, Heer.

Van alle scheuring, ongeloof en ketterij, verlos ons, Heer.

Voor eenen onvoorziene dood, behoed ons, Heer.

Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.

Dat het u behage, ons door uwe heilige Engelen voor de lichaams- en zielsgevaren te behoeden, waaraan wij gedurig zijn blootgesteld, wij bidden u, verhoor ons.

Bidt voor ons.

Dat het u behage, door uwe heilige Engelen in al onze behoeften te voorzien en ons bijstand te verleenen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat het u behage, ons door uwe heilige Engelen in de bekoringen te ondersteunen, opdat wij, in het goede volhardende mogen overwinnen,

Dat het u behage, ons door uwe heilige Engelen tot ware boetpleging te geleiden,

Dat het u behage, ons door uwe heilige Engelen in onze droefenissen en rampspoeden, onderwerping, troost en bemoediging te verschaffen,

Dat het u behage, door de veelvermogende voorbidding uwer heilige Engelen, uwe rechtmatige verbolgenheid van ons af te wenden,

Dat het u behage, door uwe heilige Engelen, ons op ons doodbed verkwikking en lfenis te doen erlangen,

Dat het u behage, onze ziel na het verscheiden, door uwe heilige Engelen te doen opnemen, en tot u ten Hemel te doen voeren,

Jezus, vreugde der Engelen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer!

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Wij bidden u, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

v. Looft den Heer, gij alle Engelen!

R. Gij, sterke helden! die zijn woord volbrengt, gehoorzaamt aan de stem van zijn gebod.

v. Looft den Heer, gij, al zijne heerscharen!

R. Gij, zijne Dienaren, die wat Hem behaagt, volvoert.

v. God heeft zijne Engelen wegens u bevolen, dat ze u bewaren in al uwe wegen.

R. De Engel des Heeren zal zich legeren rondom degenen, die hem vereeren, en hij zal hen redden uit allen nood.

v. In de tegenwoordigheid der Engelen, zal ik u, o mijn God! lof zingen.

R. Ik zal, heen gekeerd naar uwen heiligen tempel, u aanbidden, o Heer! en uwen naam verheerlijken.

v. Heer, verhoor mijn gebed,

R. En mijn geroep kome tot u.

Laat ons bidden.

Almachtige God, onuitsprekelijk liefderijke Vader! die u gewaardigt uwe Engelen ten dienste van ons zondige menschen uit te zenden; geef dat wij ten allen tijde hunne bescherming en bijstand, en de kracht van hunne voorbidding ontwarende eenmaal door de verdiensten van Jezus Christus, in hunne zalige gemeenschap, u en uwen welbeminden Zoon altoos en eeuwig dankbaar mogen verheerlijken Amen.

LITANIE VAN HET ALLERH. SACRAMENT.

Op Donderdag.

Heer, ontferm u onzer.
 Christus, ontferm u onzer.
 Heer, ontferm u onzer.
 Christus, hoor ons.
 Christus, verhoor ons.
 God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.
 God, Zoon, verlosser der wereld,
 God, Heilige Geest,
 Heilige Drievuldigheid, één God,
 Levend Brood, uit den Hemel nederdalende,
 Verborgten God, onder zichtbare gedaante
 schuilende,
 Tarwe der Uitverkorenen,
 Wijn, die Maagden kweekt,
 Voortreffelijk Brood en wellust der Koningen,
 Gedurig offer,
 Reine Spijsofferande,
 Onbevlekt Lam,
 Allerreinste Tafel,
 Engelenspijze,
 Verborgten Manna,
 Gedenkteeken van Gods wonderen,
 Bovennatuurlijk Brood,
 Vleeschgeworden Woord, onder ons wonende,
 Heilig Offer,
 Kelk der zegening,
 Troostvolle Verborgtenheid van ons geloof,
 Hoogwaardig en uitmuntend Sacrament,
 Allerheiligste offerande,
 Zoenoffer voor levenden en dooden,
 Hemelsch Behoedmiddel, waardoor wij voor
 zonden behoed worden;

Ontferm u onzer.

Wonder van Gods wonderen, ontferm u onzer,
 Allerheiligste Gedachtenis van het lijden des
 Heeren,

Geschenk, dat alle volheid te boven gaat,
 Voortreffelijk Gedenkteeken der Goddelijke
 liefde,

Overvloeiende Bron van Gods milddadigheid,
 Doorluchtig, hoogheilig Geheim,

Krachtige Spijs ter onsterfelijkheid,

Levendmakend, aanbiddelijk Sacrament,

Brood, dat door de almogendheid des Woords
 zijt Vleesch geworden,

Onbloedig, rein Offer des Nieuwen Verbonds,
 Tafelgerecht en Gastheer,

Allerheiligste Maaltijd, waarbij Engelen tegen-
 woordig zijn en dienen,

Teeken van genade,

Band van liefde,

Hoogepriester, die zelf het Offer zijt,

Geestelijke Spijze en Verkwikking onzer zielen,

Teerspijze dergenen, die in den Heer sterven,

Onderpand der toekomstige glorie,

Wees genadig, spaar ons, Heer!

Wees genadig, verhoor ons, Heer!

Van het onwaardig nuttigen uws Lichaams en
 Bloeds, verlos ons, Heer!

Van de begeerlijkheid des vleesches,

Van de begeerlijkheid der oogen,

Van de hoovaardij des levens,

Van alle twijfeling, ongeloovigheid, verblind-
 heid des harten en ketterij,

Van alle oneerbiedigheid en misbruik met
 opzicht tot dit Hoogheilig Sacrament,

Van alle zwakheden en zonden, die de heer-
 lijke uitwerkselen van dit aanbiddeijk Sa-

Ontferm u onzer.

Verlos ons, Heer!

crament kunnen verminderen en tegenhouden,
verlos ons, Heer!

Van alle gelegenheid tot zondigen,
Door de groote begeerte, die gij hadt, om
dit Pascha met uwe Leerlingen te eten,
Door den diepen ootmoed, waarmede gij de
voeten van uwe Discipelen hebt gewas-
schen,

Door de onuitsprekelijke liefde, waarmede gij
dit Hoogheilig Sacrament hebt ingesteld,
Door uw dierbaar Bloed, dat gij voor ons
op het Altaar hebt nagelaten,

Door de vijf kruiswonden, welke gij in het
allerheiligste Lichaam, dat gij voor ons
hadt aangenomen, hebt ontvangen,

Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons!
Dat het u behage, in ons geloof, eerbied en
godsdienstige gemoedsstemming jegens dit
wonderbaar Sacrament, te onderhouden en
te vermeerderen,

Dat het u behage, ons door eene oprechte
belijdenis onzer zonden, tot het dikwijls
nuttigen dezer geestelijke spijs voor te
bereiden,

Dat het u behage, de onschatbare hemelsche
vruchten van dit Allerheiligste Sacrament,
in ons overvloedig uit te storten,

Dat het u behage, ons in het uur van onzen
dood met deze Hemelspijs tot de reis
naar de eeuwigheid te versterken,

Zoon van God,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, verhoor ons, Heer.

Verlos ons, Heer!

Wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer, Heer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

r. En mijn geroep kome tot u.

Laat ons bidden.

Heer Jezus, die ons in dit wonderbaar Sacrament eene altoosdurende gedachtenis van uwe liefde, en van uw lijden en sterven hebt nagelaten; geef dat wij de heilige Geheimenissen van uw Lichaam en Bloed met zulk een ware godsvrucht vereeren, dat wij al de heilrijke gevolgen uwer verlossing onophoudelijk in ons mogen ontwaren. Gij, die met den Vader in de eenheid des Heiligen Geestes leeft en heerscht, God, in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE VAN HET LIJDEN ONZES HEEREN.

Op Vrijdag.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Jezus, die, na het H. Sacrament des Altaars, dat eeuwig gedenkteeken van uwe oneindige liefde ingesteld en den lofzang gezegd te hebben, van Jeruzalem, over de beek Cedron, naar den Olijfberg uitgingt, om uw gebed te doen,

Jezus, die door het voorgevoel des smaads en der smarten, en ook der diepe vernering, waarvan gij het slachtoffer wezen zoudt, bedroefd en zeer beangstigd werdt,

Jezus, die bereidvaardig het lijden aannemende u aan den wil van uwen hemelschen Vader onderworpen hebt,

Jezus, die bij uwen afmattenden doodstrijd door een Engel versterkt werdt,

Jezus, die door Judas, één van uw geliefkoosd twaalfstal, werdt verraden,

Jezus, die door eene bende huurlingen werdt geboeid,

Jezus, die door al uwe Leerlingen werdt verlaten,

Jezus, die geboeid naar Annas en Caïphas werdt gebracht,

Jezus, die van een dienaar een kaakslag ontvingt,

Jezus, die door valsche getuigen werdt beschuldigd,

Jezus, die, getuigenis der waarheid gevende, als een godslasteraar ter dood werdt veroordeeld,

Jezus, die Petrus, nadat hij u had verloochend, door een blik van medelijden en ontferming bekeerdet,

Ontferm u onzer.

Jezus, die aan Pilatus een heiden werdt overgeleverd, ontferm u onzer.

Jezus, die voor Herodes gebracht, door dezen en door zijn hof werdt bespot,

Jezus, die gesteld werdt achter den oproerigen moordenaar Barrabbas,

Jezus, die wreedelijk werdt gegeeseld,

Jezus, die ter bespotting met een purperen mantel werdt omhangen,

Jezus, die ter bespotting met doornen werdt gekroond,

Jezus, wien men ter bespotting een riet tot scepter in de hand gaf,

Jezus, wiens kruisdood door de Joden onder een ontzettend geschreeuw geëischt werdt,

Jezus, die door Pilatus tot den kruisdood veroordeeld en aan de woede der Joden overgeleverd werdt,

Jezus, die bij het dragen van den kruisbalk, onder dezen zwaren last diep gebukt gingt,

Jezus, die als een schuldeloos lam ter slachting geleid werdt,

Jezus, die van uwe kleederen beroofd werdt,

Jezus, die voor onze boosheden gewond werdt,

Jezus, die vol verschoonende liefde, uwen Vader om vergiffenis voor uwe vijanden en moordenaren gebeden hebt,

Jezus, die met de booswichten werdt gelijk geacht,

Jezus, die nog aan het kruis gelasterd en bespot werdt,

Jezus, die den geloovigen en rouwmoedigen moordenaar in genade aangenomen en hem het Paradijs beloofd hebt,

Ontferm u onzer.

Jezus, die uwe Moeder aan den H. Joannes
 hebt aanbevolen, ontferm u onzer.
 Jezus, die aan het kruis hangende, hebt uit-
 geroepen: Mijn God! mijn God! waarom
 hebt gij mij verlaten?
 Jezus, die in uwen dorst met gal en edik
 gelaafd werdt,
 Jezus, die betuigdet dat alles volbracht was,
 wat van u geschreven stond,
 Jezus, die stervende uwen geest in de han-
 den uws Vaders hebt bevolen,
 Jezus, die uw hoofd buigende, onder een lui-
 den kreet den geest gaaft?
 Jezus, door wiens sterven de hoofdman en
 velen uit het volk bekeerd werden,
 Jezus, wiens zijde met een speer doorstoken
 werd,
 Jezus, uit wiens doorstoken zijde, water en
 bloed vlociden,
 Jezus, wiens Lichaam door twee eerbiedwaar-
 dige mannen van het kruis afgenomen en
 begraven werd,
 Jezus, die na uwen dood nederdaaldet ter
 helle, om de zielen der afgestorven recht-
 vaardigen te troosten en te verlossen,
 Jezus, die op den derden dag na uwen dood,
 vol heerlijkheid uit het graf zijt verrezen,
 Jezus, die levenden en dooden zult komen
 oordeelen,
 Wees genadig, spaar ons, Jezus.
 Wees genadig, verhoor ons, Jezus.
 Van alle kwaad, verlos ons, Jezus.
 Van alle zonden, verlos ons, Jezus.
 Van een haastigen en onvoorzienen dood, verlos
 ons, Jezus.

Ontferm u onzer.

Van gramschap, haat en allen kwaden wil,
 verlos ons, Jezus.
 Van de listen des duivels,
 Van het eeuwig verderf,
 Van pest, hongersnood en oorlog,
 Door uwen doodstrijd en uw bloedig zweeten,
 Door uwe geeseling en ondergane mishandelingen,
 Door uwe doornen kroon,
 Door uw kruis en lijden,
 Door uwen dorst, door uwe tranen en naaktheid,
 Door uwen dood en uwe begrafenis,
 Door uwe opstanding,
 Op den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
 Dat wij de dwaasheid van het Kruis hooger achten dan alle menschelijke wijsheid,
 Dat wij er naar streven, u, o Jezus Christus! vooral als gekruisigd en gestorven voor onze zonden te leeren kennen,
 Dat wij, ons het voorbeeld van uw lijden voorstellende, uwe voetstappen navolgen,
 Dat wij dagelijks ons kruis opnemen en u volgen,
 Dat wij, daar gij onze zonden op het kruishout in uw lichaam hebt gedragen, der zonde afgestorven zijnde, voor de gerechtigheid leven,
 Dat wij op u, o Grondlegger en voltrekker van ons geloof steeds het oog gevestigd houden,
 Dat wij, daar uw voorbeeld, als wij gescholten worden niet weder schelden, als wij beleedigd worden, niet dreigen, maar het

Verlos ons, Jezus.

Wij bidden u, verhoor ons.

aan u overlaten, die rechtvaardig oordeelt,
wij bidden u, verhoor ons.

Dat het verre van ons zij, op iets anders te
roemen dan op uw Kruis, o Heer Jezus!

Dat, uit liefde tot u, de wereld voor ons ge-
kruisigd zij en wij dit voor de wereld zijn,

Dat wij hetgeen ons tot gewin was, om
uwentwil, voor schade achten,

Dat uw Bloed ons van alle doode werken
reinige, om u, o levende God, te dienen,

Dat wij, die zoo duur gekocht zijn, u in ons
lichaam verheerlijken,

Dat wij ons vleesch met zijne hartstochten
en begeerlijkheden kruisigen,

Dat, gelijk wij deelgenooten van uw lijden
zijn, wij ook der vertroosting deelachtig
worden,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, spaar ons, Jezus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, verhoor ons, Jezus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, ontferm u onzer, Jezus.

Jezus Christus, hoor ons.

Jezus Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

Wij bidden u, verhoor ons.

Laat ons bidden.

Laat, o Heer Jezus Christus, al de zegeningen

van uw lijden en sterven over ons komen. Verwek in ons den levendigsten afkeer tegen de zonde. Verleen ons uwe genade, om de zonden welke ons zoo diep verlagen, den Hemel ontrooven, en van u scheiden, geheel en al in ons uit te roeien. Stort in onze harten het vertrouwen, dat ons de zonden, om uwentwille, genadiglijk vergeven zijn. Schenk ons uwe hulp, opdat wij heilig worden; maak ons getrouw en standvastig in alle de beproevingen van dit vergankelijke leven; geef rust en verkwikking aan ons hart in de dagen van droefheid en lijden. — O! gij die ons tegen den duren prijs van uw onschatbaar Bloed tot uw eigendom gekocht hebt; wees ons genadig; en daar gij zelf, goddelijke, dierbare Verlosser! met den dood geworsteld hebt, zoo verlaat ons niet in het uur van onzen dood. Laat, zoolang wij nog hier op aarde leven, ons steeds de gedachte vergezellen, dat het onze zonden zijn, die u nedervelden, verwonden en aan het kruis brachten. Doe ons in zalige hoop dit leven verlaten, en mogen wij in het laatste uur, het troostvol woord van uwe lippen vernemen: «Heden zult gij met mij «zijn in het Paradijs.» Amen.

LITANIE VAN DE H. MAAGD *).

Op Zaterdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.

*) 300 dagen aflat telkens (Pius VII. 30 Sept. 1817); en verscheidene volle aflaten voor die de Litanie alle dagen bidden.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Heilige Maria, bid voor ons.

Heilige Moeder Gods,

Heilige Maagd der Maagden,

Moeder van Christus,

Moeder der goddelijke genade,

Allerzuiverste Moeder,

Allerreinste Moeder,

Onbevleete Moeder,

Ongeschondene Moeder,

Minnelijke Moeder,

Wonderbare Moeder,

Moeder des Scheppers,

Moeder des Zaligmakers,

Allervoorzichtigste Maagd,

Eerwaardige Maagd,

Lofwaardige Maagd,

Machtige Maagd,

Goedertierene Maagd,

Getrouwe Maagd,

Spiegel der rechtvaardigheid,

Zetel der wijsheid,

Oorzaak onzer blijdschap,

Geestelijk vat,

Eerbiedwaardig vat,

Uitstekend vat van godsvrucht,

Geheimzinnige roos,

Toren van David,

Bid voor ons.

Ivoren toren, bid voor ons.
 Gulden huis,
 Ark des Verbonds,
 Deur des Hemels,
 Morgenster,
 Behoudenis der zieken,
 Toevlucht der zondaren,
 Troosteres der bedrukten,
 Hulp der Christenen,
 Koningin der Engelen,
 Koningin der Patriarchen,
 Koningin der Profeten,
 Koningin der Apostelen,
 Koningin der Martelaren,
 Koningin der Belijders,
 Koningin der Maagden,
 Koningin van alle Heiligen,
 Koningin zonder vlek ontvangen,
 Koningin van den Allerheiligsten Rozenkrans,
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons Heer.
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer.
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
 Christus, hoor ons.
 Christus, verhoor ons.
 Heer, ontferm u onzer.
 Christus, ontferm u onzer.
 Heer, ontferm u onzer.
 Onze Vader.
 v. En leid ons niet in bekoring.
 r. Maar verlos ons van den kwade.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, H. Moeder Gods, verstoot onze gebeden

niet in onzen nood, maar bevrijd ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd, onze Vrouwe, onze Middelaars, onze Voorspreester, verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

v. Bid voor ons H. Moeder Gods.

A. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Laat ons bidden.

Wij bidden u, o Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis gebracht mogen worden, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE VAN HET H. HART VAN JEZUS.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Hart van Jezus, met het Woord Gods zelfstandig vereenigd, ontferm u onzer, o Jezus.

Hart van Jezus, Heiligdom der Godheid, ontferm u onzer, o Jezus.

Tempel der H. Drievuldigheid,
Afgond van wijsheid,
Oceaan van goedheid,
Troon der barmhartigheid,
Onuitputbare schat,
Wiens overvloed ons allen verrijkt,
Onze vrede en onze verzoening,
Toonbeeld van alle deugden,
Oneindig binnend en oneindig binnenswaardig,

Hart van Jezus, Springader des eeuwigen levens,
Waar in de Vader zijn welbehagen schept,
Verzoeningsaltaar voor onze zonden,
Voor ons met bitterheid gelaafd,
In Gethsemane tot stervens toe benauwd,
Met verguizingen verzadigd,
Van liefde gewond,

Dat al uw bloed aan het kruis vergoot,
Verbrijzeld om onze snoodheden,
Nu nog door ondankbaren verscheurd,
Toevlucht der zondaren,
Sterkte der zwakken,

Troost der bedrukten,
Volharding der rechtvaardigen,
Heilbron voor die op u vertrouwen,
Plechtanker voor die in u sterven,
Troostvolle bescherming voor uwe vereerders,
Geneugte van alle Heiligen,

Onze hulp in overstelpenden nood,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
spaar ons, Jezus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
verhoor ons, Jezus.

Ontferm u onzer, o Jezus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

v. Hart van Jezus, brandende van liefde voor ons.

A. Ontvlam in ons eene brandende liefde voor u.

Laat ons bidden.

Almachtige God, wij bidden u, verleen ons dat wij, die in het allerheiligste Hart uws geliefden Zoons al onzen roem stellen, en daaraan de voornaamste weldaden van zijne liefde danken, ook in de werking en de vruchten daarvan ons mogen verblijden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE VAN HET H. HART VAN MARIA.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Hart van Maria, zonder eenige smet ontvangen, bid voor ons.

Hart van Maria, vol van genade, bid voor ons.

Hart van Maria, waardig verblijf der aanbiddelijke Drievuldigheid, bid voor ons.

Woonstede van het vleeschgeworden Woord,

Hart volgens het hart van God,

Luisterrijke troon van glorie,

Volmaakt brandoffer der goddelijke liefde,

Afgrond van nederigheid,

Met Jezus aan het kruis gehecht,

Zetel der barmhartigheid,

Troost der bedrukten,

Toevlucht der zondaren,

Veilige woning der rechtvaardigen,

Voorspraak der H. Kerk,

Moeder van alle geloovigen,

Na Jezus de zekerste hoop der stervenden,

Koningin der Engelen en van alle Heiligen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

v. O allerheiligst en beminlijkst Hart van Maria, Moeder van mijn God, bid voor ons.

A. Opdat onze harten ontstoken worden van de goddelijke liefde die u bezielt.

Laat ons bidden.

God van goedheid, die het heilig en onbevleete Hart van Maria vervuld hebt met dezelfde gevoelens van barmhartigheid en goeder-

Hart van Maria,

Bid voor ons.

tierenheid voor ons, welke het Hart van Jezus, uwen en haren Zoon doorgloeiden; verleen ons allen, die dat maagdelijk Hart vereeren, dat wij tot den dood toe in gevoelens en genegenheden eene volmaakte gelijkvormigheid behouden met het H. Hart van Jezus Christus, die met u en den H. Geest leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE VAN ALLE HEILIGEN.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God H. Geest, ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods,

H. Maagd der Maagden,

H. Michaël,

H. Gabriël,

H. Raphaël;

Alle H. Engelen en Aartsengelen, bidt voor ons.

Alle H. Koren der zalige geesten, bidt voor ons.

H. Joannes de Dooper, bid voor ons.

H. Joseph, bid voor ons.

Alle H. Patriarchen en Profeten, bidt voor ons.

H. Petrus, bid voor ons.

Bid voor ons.

Bid voor ons.

H. Paulus, bid voor ons.

H. Andreas,

H. Jacobus,

H. Joannes,

H. Thomas,

H. Jacobus,

H. Philippus,

H. Bartholomaeus,

H. Mathaeus,

H. Simon,

H. Thaddaeus,

H. Mathias,

H. Barnabas,

H. Lucas,

H. Marcus,

Alle H. Apostelen en Evangelisten, bidt voor ons.

Alle H. Discipelen des Heeren, bidt voor ons.

Alle H. Onnoozele Kinderen, bidt voor ons.

H. Stephanus, bidt voor ons.

H. Laurentius, bidt voor ons.

H. Vincentius, bidt voor ons.

H. Fabianus en Sebastianus, bidt voor ons.

H. Joannes en Paulus, bidt voor ons.

H. Cosmas en Damianus, bidt voor ons.

H. Gervasius en Protasius, bidt voor ons.

Alle H. Martelaren, bidt voor ons.

H. Silvester,

H. Gregorius,

H. Ambrosius,

H. Augustinus,

H. Hieronymus,

H. Martinus,

H. Nicolaüs,

Alle H. Bisschoppen en Belijders, bidt voor ons.

Alle H. Leeraren, bidt voor ons.

Bid voor ons.

H. Antonius, bid voor ons.

H. Benedictus, bid voor ons.

H. Bernardus, bid voor ons.

H. Dominicus, bid voor ons.

H. Franciscus, bid voor ons.

Alle H. Priesters en Levieten, bidt voor ons.

Alle H. Monniken en Kluizenaars, bidt voor ons.

H. Maria Magdalena,

H. Agatha,

H. Lucia,

H. Agnes,

H. Caecilia,

H. Catharina,

H. Anastasia,

Alle H. Maagden en Weduwen, bidt voor ons.

Alle Gods lieve Heiligen, bidt voor ons.

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Van alle kwaad, verlos ons, Heer.

Van alle zonden,

Van alle gramschap,

Van een haastigen en onvoorzienden dood,

Van de lagen des duivels,

Van gramschap, haat en kwaden wil,

Van den geest der onkuischheid,

Van bliksem en onweêr,

Van den geesel der aardbeving,

Van pest, hongersnood en oorlog,

Van den eeuwigen dood,

Door het geheim uwer H. Menschwording,

Door uwe komst,

Door uwe geboorte,

Door uw doopsel en H. vasten,

Door uw kruis en lijden,

Door uw dood en begrafenis,

Bid voor ons.

Verlos ons, Heer.

Door uwe H. verrijzenis, verlos ons, Heer.

Door uwe wonderbare hemelvaart, verlos ons, Heer.

Door de komst van den H. Geest, den Ver-
trooster, verlos ons, Heer.

In den dag des oordeels, verlos ons, Heer.

Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij ons wilt sparen,

Dat gij onze misdaden wilt kwijtschelden,

Dat gij u gewaardigt ons tot eene ware
boetvaardigheid te geleiden,

Dat gij u gewaardigt, uwe H. Kerk te be-
sturen en te bewaren,

Dat gij u gewaardigt, het Kerkelijk Opper-
hoofd en alle geestelijke overheden in den
heiligen godsdienst te doen volharden,

Dat gij u gewaardigt, de vijanden der H.
Kerk te vernederen,

Dat gij u gewaardigt, den Christen Koningen
en Vorsten vrede en ware eendracht te
schenken,

Dat gij u gewaardigt aan alle Christenvolken
vrede en eendracht te verleenē,

Dat gij u gewaardigt, ons in uwen H. dienst
te versterken en te bewaren,

Dat gij onze gemoederen tot hemelsche be-
geerten wilt opwekken,

Dat gij u gewaardigt, al onze weldoeners
met de eeuwige goederen te vergelden,

Dat gij u gewaardigt, onze zielen en die van
onze broeders, vrienden en weldoeners voor
de eeuwige verdoemenis te behoeden,

Dat gij u gewaardigt, de vruchten der aarde
te geven en te bewaren,

Dat gij u gewaardigt, aan alle overledene

Wij bidden u, verhoor ons.

geloovigen de eeuwige rust te geven, wij
bidden u, verhoor ons.

Dat gij u gewaardigt, ons gebed te verhooren,
wij bidden u, verhoor ons.

Zoon Gods, wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

En leid ons niet in bekoring.

Maar verlos ons van den kwade.

Psalm 69.

O God, kom mij te hulp: Heer haast u, om
mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden, die
mijne ziel zoeken.

Dat zij terugwijken en zich schamen, die mij
kwaad willen.

Dat zij terstond terugwijken, en zich scha-
men die mij zeggen: zeer wel! zeer wel!

Dat allen, die u zoeken, zich in u verheugen
en verblijden; en dat zij, die uwe zaligheid
beminnen, altijd zeggen: Hoog geëerd zij de
Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm, o God, help mij!

Gij zijt mijn helper en verlosser ; Heer, toef niet.

Eer zij den Vader enz.

Maak uwe dienaars zalig.

Mijn God, die in u hopen.

Heer, wees ons eene sterke toren,

Tegen onze vijanden.

Laat de vijand niets tegen ons vermogen,

En laat de zoon der boosheid zich niet ver-
stouten, ons te schaden.

Heer, handel niet met ons naar onze zonden,

Noch vergeld ons naar onze boosheden.

Bidden wij voor onzen Paus N.

De Heer spare hem, behoude hem in het
leven, make hem gelukzalig op aarde, en levere
hem niet over aan den wil zijner vijanden.

Bidden wij voor onze weldoeners.

Heer, gewaardig u, allen die ons, om uw
H. Naam, goed doen, met het eeuwig leven te
vergelden. Amen.

Bidden wij voor de geloovigen, die overleden
zijn.

Heer, geef hun de eeuwige rust, en het
eeuwige licht verlichte hen.

Dat zij rusten in vrede.

Amen.

Bidden wij voor onze broeders, die afwezig zijn.

Mijn God, maak zalig uwe dienaren, die op
u hopen.

Heer, zend hun hulp uit de heilige plaats,

En bescherm hen uit Sion.

Heer, verhoor mijn gebed.

En mijn geroep kome tot u.

Laat ons bidden.

O God, wien het eigen is, altijd genadig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaren, die met de ketenen der zonden beladen zijn, genadiglijk ontbinde.

Wij bidden u, Heer, verhoor de gebeden der ootmoedigen, en spaar degenen, die hunne zonden belijden, opdat wij tevens vergiffenis en vrede van uwe goedertierenheid verwerven.

Toon ons genadiglijk, o Heer, uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en verlos ons van alle zonden, en te gelijk van de straffen, welke wij er door verdiend hebben.

O God, die door de zonden vergramd, en door de boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden uws volks, dat zich nederwerpt voor uwe Majesteit: en wend de geesels uwer gramschap van ons af, welke wij door onze zonden verdienen.

Almachtige en eeuwige God, ontferm u over uwen dienaar, onzen Paus N., en bestuur hem volgens uwe goedertierenheid in den weg des eeuwigen levens; opdat hij door uwe gunst begeere wat u behaagt, en het met alle kracht volbrengende.

O God, van wien alle heilige begeerten, goede voornemens en rechtvaardige werken voortkomen, geef uwen dienaren den vrede, dien de wereld niet geven kan, opdat onze harten genegen mogen worden tot het volbrengen uwer geboden, en wij, van de vrees des vijands ontslagen, onder uwe bescherming in kalmte mogen leven.

Ontsteek, o Heer, onze nieren en onze harten

door het vuur van den H. Geest, opdat wij u met een zuiver lichaam mogen dienen en met een rein hart behagen.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen uwer dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding van al hunne misdrijven, waarnaar zij steeds zoo vurig verlangd hebben, door onze godvruchtige smeekingen mogen verwerven.

Wij bidden u, o Heer, ga onze werken door den invloed uwer genade vooraf, en voltrek ze door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en handelingen immer van u beginnen; en eenmaal begonnen zijnde, ook door u voltrokken worden.

Almachtige, eeuwige God, die over levenden en dooden heerscht, en u ontfermt over allen, welke gij te voren weet dat door geloof en goede werken de uwen zullen worden; wij bidden u ootmoedig, dat degenen, voor wie wij voorgenomen hebben, onze gebeden te storten, hetzij ze nog in deze wereld leven of reeds overleden zijn, op de voorspraak van al uwe Heiligen, door uwe genadige barmhartigheid, vergiffenis van al hunne zonden mogen verkrijgen, door onzen Heer J. C. enz.

Amen.

Heer, verhoor mijn gebed.

En mijn geroep kome tot u.

De almachtige en barmhartige Heer verhoore ons.

Amen.

En de zielen der geloovigen mogen door Gods barmhartigheid rusten in vrede. — Amen.

LITANIE VAN DEN H. JOSEPH.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

H. Maria, Josephs Bruid, bid voor ons.

H. Joseph, Maria's Bruidegom,

Beschermmer en voedstervader van Jezus,

Man naar Gods hart,

Getrouwe en vrome dienaar,

Bewaarder der zuivere Maagd Maria,

Geleider en troost van Maria,

Allerzuiverste in maagdelijkheid,

Allerdiepste in ootmoedigheid,

Allervurigste in liefde,

Allerverhevenste in beschouwing,

Die door de getuigenis van den H. Geest als een rechtvaardig man zijt bevestigd,

Die in de H. Geheimen boven alle anderen waart ingewijd,

Die over het H. Geheim der Menschwording door den Hemel zijt ingelicht,

Die met Maria uwe getrouwe Bruid naar Bethlehem zijt heengereisd.

Die, geene plaats in de herberg vindende, in een stal zijt gaan vernachten,

Die bij Christus waart, toen Hij in de kribbe werd gelegd,

Bid voor ons.

Die het goddelijk Kind, bij zijne besnijdenis,
met den naam Jezus hebt genoemd, bid
voor ons.

Die met Maria het Kind Jezus in den tempel
des Heeren hebt opgeofferd,

Die, door den Engel vermaand, Jezus in uwe
armen hebt genomen, en met zijne Moeder
naar Egypte zijt gevlucht,

Die, na Herodes' dood, met het Kind en zijne
Moeder naar het land van Israël zijt weder-
gekeerd,

Die, toen het Kind Jezus in Jerusalem ge-
bleven was, het met Maria, zijne Moeder,
in droefheid hebt gezocht,

Die Hem na drie dagen, zittende in het mid-
den der leeraren, blijde hebt teruggevonden,

Wien de Heer der Heeren hier op aarde
onderdanig was,

Wiens lofittel in het Evangelie is: Echtge-
noot van Maria, waaruit Jezus werd ge-
boren,

Onze Voorspreker, hoor ons H. Joseph.

Onze Beschermmer, verhoor ons H. Joseph.

In alle onze bekommelingen, help ons H. Joseph.

In het uur van onzen dood, help ons H. Joseph.

Door uwe vaderlijke zorg en trouw, help ons
H. Joseph.

Door uwen allerzuiversten echt, help ons H. Joseph.

Door uwen arbeid en door uw zweet, help ons
H. Joseph.

Door al uwe deugden, help ons H. Joseph.

Door uwe hoogste eer en eeuwige gelukzalig-
heid, help ons H. Joseph.

Door uwe liefderijke tusschenkomst, help ons,
H. Joseph.

Wij, uwe beschermelingen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij uwen beminden Voedsterzoon Jezus om vergiffenis onzer zonden gelieft te bidden,

Dat gij ons altoos uwen goddelijken pleegzoon en uwer allerliefste bruid wilt aanbevelen,

Dat gij voor alle maagden en gehuwden de hunnen staat betamende zuiverheid wilt verwerven,

Dat gij alle gemeenten eene volmaakte liefde en eendracht wilt doen erlangen,

Dat gij alle vorsten en overheden in het besturen hunner onderhoorigen wilt bijstaan,

Dat gij alle huisvaders in het Christelijk opvoeden hunner kinderen wilt behulpzaam wezen,

Dat gij allen, die zich op uwe bescherming verlaten, gelieft te bewaren,

Dat gij alle vereenigingen, die uwen dienst zijn toegedaan, gelieft gunstig te zijn,

Dat gij met Jezus en Maria in de ure des doods ons bijstand en hulp gelieft te verleenen,

Dat gij alle geloovige zielen door uw gebed en voorspraak wilt helpen,

Reine Bruidegom van Maria,
Getrouwe Voedstervader van Jezus,

H. Joseph,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Wij bidden u, verhoor ons.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

v. Bid voor ons, H. Joseph.

R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Gebed.

O God, gij die den H. Joseph tot Bruidegom der heilige, altijd onbevleete Maagd Maria en tot beschermer en voedstervader van uwen beminden Zoon, onzen Heer Jezus Christus hebt uitverkoren; wij smeeken u ootmoedig, verleen ons genadiglijk, onder zijne hoede, zuiverheid naar lichaam en naar ziel, opdat wij, vrij van alle smet en met het bruiloftskleed der onschuld getooid, tot den hemelschen feestdich mogen worden toegelaten. Door denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, uwen welbeminden Zoon, die met u leeft en heerscht van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

LITANIE VAN DEN H. ALPHONSUS.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God Heilige Geest, ontferm u onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

Heilige Maria, zonder zonde ontvangen, bid voor ons.

H. Alphonsus Maria,

Apostel der armen en verlatenen,

Blakend van het vuur der goddelijke liefde,

Christus' vurige aanbieder in het H. Sacrament,

Die alles voor allen geworden zijt,

Ervaren gids op den weg der volmaaktheid,

Fakkel uwer eeuw,

Heilige Alphonsus Maria, Glorie der priesters en bisschoppen,

Hartelijke minnaar van het Kindje Jezus,

In ijver voor Gods huis ontstoken,

Jezus' edelmoedige navolger,

Kuisch en maagdelijk naar lichaam en ziel,

Liefdevolle vereerder van den lijdenden Jezus,

Machtige bestrijder der ketterijen,

Nederig en geduldig van harte,

Onze veelvermogende beschermer in den hemel,

Pronksieraad van den godsdienst,

Rijk aan hemelsche zegeningen,

Spiegel der verhevenste deugden,

Toonbeeld der Missionarissen,

Uitmuntend door alle gaven des H. Geestes,

Versmader der wereldsche grootheid en rijkdommen,

Heilige Alphonsus Maria,

bid voor ons.

Heilige Alphonsus Maria, waakzame herder der u toevertrouwde kudde, bid voor ons.

Heilige Alphonsus Maria, ijveraar voor het heil der zielen, bid voor ons.

Heilige Alphonsus Maria, zalvingvolle schrijver der heerlijkheden van Maria, bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer, Heer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

GEBED.

O God, die door den H. Alphonsus Maria, Belijder en Bisschop, uwe Kerk met eene nieuwe nakomelingschap verrijkt hebt: wij bidden u, dat wij door zijne heilzame vermaningen onderwezen en door zijne voorbeelden gesterkt, gelukkiglijk tot u mogen geraken. Door Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE VAN DEN H. ALOYSIUS (1).

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

(1) Op den Feestdag van den H. Aloysius kunnen alle Geboovigen een vollen aflaat verdienen op de gewone voorwaarden, mits zij eenigen tijd komen bidden in eene kerk alwaar het Feest van dien Heilige gevierd wordt.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

H. Maria, Moeder en Beschermster van den

H. Aloysius, bid voor ons.

H. Aloysius,

H. Aloysius, verrijkt door de zegeningen des Heeren,

H. Aloysius, vervuld met den H. Geest,

H. Aloysius, zeer waardige Belijder van Jezus Christus,

H. Aloysius, zeer godvruchtige aanbiddler van het allerheiligste Sacrament des Altaars,

H. Aloysius, zeer vurige dienaar der H. Maagd,

H. Aloysius, edelmoedige verachter van de wellusten der wereld,

H. Aloysius, voorbeeld van ootmoedigheid,

H. Aloysius, minnaar der armoede,

H. Aloysius, volmaakt in gehoorzaamheid,

H. Aloysius, wonderbaar in verduldigheid,

H. Aloysius, zeer machtig in den hemel,

H. Aloysius, verdrijver der helsche geesten,

H. Aloysius, eer en luister der jeugd,

H. Aloysius, beschermheilige der studeerende jeugd,

H. Aloysius, navolger van het evangelisch leven,

H. Aloysius, spiegel der maagden,

H. Aloysius, zeer zoetaardige vertrooster der bedrukten,

Bid voor ons.

H. Aloysius, zekere genezing der zieken, bid voor ons.

H. Aloysius, luister en sieraad der Sociëteit van Jezus, bid voor ons.

H. Aloysius, klaarblinkend licht der H. Kerk, bid voor ons.

H. Aloysius, vermaard door menigvuldige wonderen, bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

v. Bid voor ons H. Aloysius.

r. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Laat ons bidden.

God, uitdeeler der hemelsche gaven, die in den engelachtigen jongeling Aloysius eene wonderbare onschuld des levens met eene gelijke boetvaardigheid gepaard hebt, verleen ons door zijne gebeden en verdiensten, dat wij, die hem in zijne onschuld niet gevolgd hebben, hem ten minste in zijne boetvaardigheid mogen navolgen. Door onzen Heer, enz.

Ander Gebed.

Verhoor, o Heer; onze gebeden en verleen ons door de voorspraak van den H. Aloysius,

uwen dienaar, dat wij al datgene wat onze roeping van ons eischt, getrouw mogen volbrengen en van deugd tot deugd voortgaande, het Hemelrijk mogen verwerven. Door Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE VAN DEN H. ANTONIUS V. PADUA.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

H. Maria, Moeder en beschermster van den H. Antonius, bid voor ons.

H. Franciscus, vader en bestuurder van den H. Antonius,

H. Antonius van Padua,
Zalige vrucht van Spanje,

Nieuw licht van Italië,

Beschermer van Padua,

Apostel van Frankrijk,

Liefde aller volkeren,

Navolger van der H. Franciscus,

Lelie van zuiverheid,

Minnaar van het kruis,

Kostelijke parel van armoede,

Klaar licht van gehoorzaamheid,

bid voor ons.

H. Antonius,

H. Antonius, spiegel van boetvaardigheid, bid voor ons.

Roos van verduldigheid,
 Schoone vlam van liefde,
 Rein vat van heiligheid,
 Kolom der H. Kerk,
 Verkondiger der genade,
 Uitroeier der zonde,
 Versmader der wereld,
 Verheffer van Gods glorie,
 Ootmoedige verberger der wijsheid,
 Leeraar der waarheid,
 Blinkende ster van de Serafijnsche orde,
 Ark des verbonds,
 Trompet van den Allerhoogste,
 Verdediger van het hoogwaardig Sacra-
 ment,
 Brandende naar den marteldood,
 Geesel der ketters,
 Schrik der ongeloovigen,
 Roede der tirannen,
 IJverige dienaar van Gods huis,
 IJveraar der zielen,
 Wonderbare mirakeldoener,
 Patroon in verlorene zaken,
 Toevlucht der armen,
 Gezondheid der zieken.
 Trooster der bedrukten,
 Beoefenaar der deugden,
 Kenner der harten,
 Voorzegger van toekomende dingen,
 Verwekker der dooden,
 Schrik der duivelen,
 Navolger der Patriarchen en Profeten,
 Atbeeldsel der Apostelen,

H. Antonius,

bid voor ons.

H. Antonius, uitstekende onder de leeraars, bid voor ons.

H. Antonius, luister der Heiligen, bid voor ons.

H. Antonius, getrouwe beschermer en voor-
spreker van die u aanroepen, bid voor ons.

Jezus, wees ons genadig, spaar ons, o Heer.

Jezus, wees ons genadig, verhoor ons, o Heer.

Van alle kwaad, verlos ons, o Heer.

Van alle zonden,

Van de macht en listen des duivels,

Van pest, oorlog en hongersnood,

Van den eeuwigen dood,

Door de verdienste van den H. Antonius,

Door zijne brandende liefde,

Door zijn grooten ijver voor de bekeering
der zondaars,

Door zijne vurige begeerte tot den martel-
dood,

Door het standvastig onderhouden zijner be-
loften van gehoorzaamheid, armoede en
kuischheid,

Door zijn onvermoeiden arbeid,

Door de zeldzame verscheidenheid en menigte
zijner wonderen,

In den dag des oordeels,

Wij zondaars, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij ons een waarachtig leedwezen over
onze zonden wilt verkrijgen, wij bidden u,
verhoor ons.

Dat gij het vuur der goddelijke liefde in onze
harten wilt onsteken, wij bidden u, ver-
hoor ons.

Dat gij ons der verdienste en voorspraak van
den H. Antonius deelachtig wilt maken, wij
bidden u, verhoor ons.

verlos ons, o Heer.

Dat gij dit land onder de bescherming van den H. Antonius wilt stellen en behouden, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij aan degenen, die tot den H. Antonius hunne toevlucht nemen, gezondheid naar ziel en lichaam wilt verleen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat wij door de verdiensten en voorspraak van den H. Antonius in alle deugden mogen voortgaan, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij alle dienaars van den H. Antonius in alles met uwen zegen wilt voorkomen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij u gewaardigt ons te verhooren, wij bidden u, verhoor ons.

Jezus Christus, Zoon van den levenden God, wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer!

Jezus Christus, hoor ons.

Jezus Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm u onzer!

Christus, ontferm u onzer!

Heer, ontferm u onzer!

Onze Vader, enz.

v. Bid voor ons, H. Antonius, beroemde verkondiger des geloofs.

R. Opdat wij, onder uwe bescherming, waardig worden tot het geluk des eeuwigen levens te geraken.

Gebed.

O goedertierenste Jezus! die uwen belijder, den heiligen Antonius door gedurige mirakelen wonderbaar hebt doen uitschijnen, verleen ons genadig, dat wij door zijne voorspraak en verdiensten met zekerheid mogen verkrijgen, hetgeen wij met betrouwen verzoeken. Daarom bidden wij u, die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE TER EERE DER H. BARBARA.

Heer, ontferm u onzer!

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, Hemelsche Vader, ontferm u onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.

God, Heilige Geest, ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm u onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Maagd der Maagden,

H. Barbara,

Getrouwe dienaress des Heeren,

Zuivere Bruid van Jezus Christus,

Wijze en Voorzichtige Maagd,

Kloekmoedige Martelares,

Troosteres der Zieken,

Toevlucht der Stervenden,

bid voor ons.

H. Barbara, beschermster dergenen, die in dood-
strijd zijn, bid voor ons.

Die door God op wonderbare wijze in het
geloof zijt onderwezen,

Die vroegtijdig alle rijkdommen, eer, ver-
maken en wellusten der wereld hebt
verzaakt,

H. Barbara, Die uwe maagdelijke zuiverheid zoo edel-
moedig aan God hebt opgeofferd,

Die hebt uitgeschenen door uwen eerbied
voor de Allerheiligste Drievuldigheid,

H. Barbara, Die standvastig uw geloof tegen alle aan-
vallen hebt beleden,

Die de vreeselijkste folteringën ter liefde
van Jezus hebt doorstaan,

Die door de hand van uw eigen vader
zijt onthoofd,

Dat wij God, naar uw voorbeeld, met een
zuiver hart mogen dienen, H. Barbara, wij
bidden u, verhoor ons.

Dat wij steeds gehoorzaam mogen wezen
aan de inspraken zijner genade,

Dat wij ons door geen lijden of kwellings of
dood van zijne liefde laten scheiden,

Dat wij steeds bevrijd mogen wezen van
alle dreigende gevaren,

Dat wij ons door waken en bidden op zijne
komst mogen voorbereiden,

Dat wij iederen dag mogen doorbrengen
alsof het de laatste onzes levens was,

Dat wij bewaard blijven voor een haastigen
en onvoorzienen dood,

Dat wij voor ons sterven waardig en met
volle kennis de H.H. Sacramenten mogen
ontvangen,

bid voor ons.

H. Barbara, wij bidden u, verhoor ons.

Dat wij den dood der uitverkorenen sterven mogen, H. Barbara, wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer Heer!

v. Bid voor ons, o H. Barbara.

R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Laat ons bidden.

Wij bidden u, o Heer, verleen ons door de voorspraak der heilige Maagd en Martelares Barbara, dat wij, die haren bijstand inroepen, hare hulp in al onze noodwendigheden mogen ondervinden en vóór onzen dood, door eene ware boetvaardigheid en eene rouwmoedige biecht voorbereid het allerheiligste Lichaam en Bloed van onzen Heer Jezus Christus mogen ontvangen, die met u leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

GEBEDEN TOT DE H. BARBARA.

PLECHTIGE VERKLARING VOOR EEN GOEDEN DOOD.

(Door den H. Alphonsus.)

Mijn God, daar mijn dood zeker is en ik niet weet wanneer ik sterven zal, zoo wil ik mij van nu af daartoe voorbereiden.

Ik betuig dan, dat ik alles geloof wat de H. Kerk mij te gelooven voorhoudt, en in het bijzonder het geheim der allerh. Drievuldigheid, de menschwording en den dood van den Zoon Gods, Jezus Christus, en dat Gij, o mijn God, de rechtvaardigen voor eeuwig zult loonen in den hemel, en de zondaars voor eeuwig zult straffen in de hel; ik geloof dit, omdat Gij, die de eeuwige waarheid zelve zijt, dit alles geopenbaard hebt.

Ik heb duizendmaal de hel verdiend; doch ik hoop, door de verdiensten van Jezus Christus, van uwe barmhartigheid te verwerven, de vergiffenis mijner zonden, de volharding tot het einde toe en de eeuwige zaligheid des hemels.

Ik betuig, dat ik u bemin boven alles, omdat Gij oneindig goed zijt in u zelve; en omdat ik u bemin, is het mij van harte leed, dat ik u zoo dikwijls vergramd heb; ik heb vast besloten liever te sterven dan u nog ooit te beleedigen; ik bid u mij liever het leven te benemen, dan toe te laten, dat ik mij nog ooit door de zonde van u scheide.

Ik dank u, mijn Jezus, voor al de smarten die Gij ter liefde van mij geleden hebt, en voor zoo vele genaden, welke Gij mij, die u zoo dikwijls beleedigde, bewezen hebt.

Beminnelijke Verlosser, ik verheug mij over uw oneindig geluk; ik verheug mij als ik denk, dat Gij door zoo vele Heiligen in den hemel en op aarde bemind wordt; en ik verlang vurig, dat alle menschen u kennen en beminnen mogen.

Ik betuig, o mijn Jezus, dat ik uit liefde tot u, van harte vergeef aan allen die mij beleedigd hebben, en ik bid u hun wel te doen.

Ik betuig, dat ik verlang de H. Sacramenten te ontvangen gedurende mijn leven en bij mijn sterven: en reeds nu vraag ik de kwijschelding mijner zonden voor het oogenblik van mijnen dood, indien mij soms alsdan de macht daartoe ontbreken zoude.

Ik neem den dood en al de pijnen die hem zullen vergezellen, uit uwe hand aan en ik vereenig die met het lijden en den dood, welke Jezus Christus voor mij op het kruis verduurd heeft. Ik aanvaard ook, o mijn God, alle smarten en wederwaardigheden, welke uwe vaderhand mij gedurende mijn leven zal toezenden. Doe met mij en met alles wat mij toebehoort, volgens uw goddelijk welbehagen. Schenk mij uwe liefde en de heilige volharding, en ik vraag niets meer.

Mijne teedere moeder Maria, sta mij altijd bij, maar vooral help mij in Gods genade te volharden; gij zijt mijne hoop; onder uwe bescherming wil ik leven en sterven.

Heilige Jozef! Heilige Aartsengel Michael! mijn heilige Engelbewaarder! staat mij altijd bij, maar vooral in het uur des doods.

En Gij, mijn lieve Jezus, Gij die, om mij een goeden dood te verzekeren, een zoo bitteren dood hebt willen sterven, ach, verlaat mij dan niet: van nu af wil ik u omhelzen, om eens in uwe omhelzing te kunnen sterven. 't Is waar: ik verdien de hel, maar ik verlaat mij geheel en al op uwe barmhartigheid, en ik hoop door de verdiensten van uw bloed in uwe vriendschap te sterven; ik hoop het genadevonniss te mogen hooren, als ik voor den eersten keer u als rechter zal aanschouwen.

Ik stel mijne ziel in uwe handen, uit liefde tot mij met nagels doorboord. 't Is door u dat ik vertrouw dan niet voor eeuwig tot de hel veroordeeld te worden. Op u, Heer, heb ik gehoopt; ik zal niet beschaamd worden in eeuwigheid. Ach sta mij altijd bij, maar vooral op het oogenblik van sterven. Geef dat ik sterve in uwe liefde, dat ik zóó sterve dat de laatste zucht mijns levens een akt van liefde zij, die mij overbrengt van de aarde naar den hemel, om u daar voor eeuwig te beminnen.

Jezus, Maria, Jozef, staat mij bij in mijnen doodstrijd.

Jezus, Maria, Jozef, ik schenk mij aan u, ontvangt mijne ziel, als zij van de wereld scheiden zal.

LITANIE VOOR EEN GOEDEN DOOD.

Heer Jezus, God van goedheid, Vader van barmhartigheid, ik verschijn voor u met een ootmoedig, rouwmoedig en vermorzeld hart, en beveel u mijn laatste uur en al wat mij na hetzelfde wacht.

Wanneer het verstijven mijner voeten mij zal verwittigen, dat mijn wandel op deze wereld weldra voleindigd zal wezen;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer mijne bevende en verstijfde handen het Kruisbeeld niet meer kunnen omvatten en hetzelfde tegen mijn wil op mijn ziekbed zullen laten neêrvallen;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer mijne verduisterde oogen ontsteld door de vrees voor den naderenden dood, hunne gebroken en stervende blikken tot u zullen wenden ;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner !

Wanneer mijne bevende koude lippen voor de laatste maal uwen aanbiddelijken naam zullen uitspreken ;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner !

Wanneer mijn verbleekt en loodverwig aangezicht in hen , die mijn sterfbed omringen , medelijden en afschrik verwekken zal , en mijne haren in het doodzweet badende , en op mijn hoofd te berge rijzende , mijn aanstaande einde zullen aankondigen ;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner !

Wanneer mijne ooren , op het punt van zich voor altijd voor alle menschelijke taal te sluiten , zich zullen openen om uwe stem te vernemen , die het onherroepelijk vonnis zal uitspreken , waardoor mijn lot voor alle eeuwigheid zal vastgesteld worden ;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner !

Wanneer mijne verbeelding door vreeselijke schrikbeelden ontsteld in doodelijke droefgeestigheid zal zijn gedompeld , en mijn geest door de herinnering aan mijne menigvuldige zonden , en door de vrees voor uwe gerechtigheid verontrust , zal worstelen met den engel der duisternissen , die alsdan zal trachten mij de troostende gedachte aan uwe barmhartigheid te benemen en mij in den afgrond der wanhoop te storten ;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner !

Wanneer mijn afgemat onder de smarten bezwijkend hart, door de vrees voor den dood bevangen, en door den strijd tegen de vijanden mijner zaligheid van krachten uitgeput zal zijn;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer ik mijne laatste tranen, de voor- teekenen mijner ontbinding, storten zal, neem die dan als een zoenoffer aan; opdat ik sterve als een slachtoffer van boetvaardigheid, en in dat verschrikkelijk oogenblik;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer mijne bloedverwanten en vrienden, om mij vergaderd, met mijnen ellendigen toestand medelijden hebben, en u voor mij zullen aanroepen;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer ik het gebruik van mijne zinnen geheel en al zal verloren hebben; wanneer de gansche wereld voor mij verdwenen zal zijn, en ik zuchten zal in de benauwdheid van de zieltoging en den doodstrijd;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer de laatste zuchten van mijn hart mijne ziel van mijn lichaam zullen doen scheiden, ontvang dan dezelve als verzuchtingen van een heilig ongeduld om bij u te zijn; en gij

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Wanneer mijne ziel, reeds op mijne lippen zwevende, voor altijd van deze wereld afscheid nemen, en mijn lichaam koud, verstijfd en levenloos zal achterlaten, ontvang dan de vernietiging van mijn leven als een teeken van vereering uwer Opper-Majesteit; en dan

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

Ten laatste, wanneer mijne ziel voor u verschijnen en voor de eerste maal den onsterfelijken luister uwer heerlijkheid zal aanschouwen, verwerp haar dan niet van uw aangezicht, maar gewaardig haar in den liefderijken schoot uwer barmhartigheid te ontvangen, opdat ik in eeuwigheid uwen lof zinge;

Barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner!

GEBED.

O God, die ons tot den dood veroordeelend, het oogenblik en uur van ons sterven voor ons verborgen houdt, geef, dat ik al de dagen mijns levens in rechtvaardigheid en heiligheid doorbrengende, moge verdienen in uwe heilige liefde deze wereld te verlaten. Door de verdiensten van onzen Heer Jezus Christus, die met u leeft en heerscht in eenheid van den H. Geest. Amen.

Z. H. Leo XII heeft 100 dagen aflat verleend *eens iederen dag* te verdienen door alle geloovigen, die met een rouwmoedig hart dit gebed verrichten en eenigen tijd bidden ter intentie van Zijne Heilichheid; en een vollen aflat *iedere maand*, op een dag naar verkiezing, onder de gewone voorwaarden, zoo zij die litanie iederen dag der maand zullen gebeden hebben. (11 Aug. 1824.)

TOEWIJDING AAN HET H. HART VAN JEZUS.

O aanbiddelijk Hart van mijn Jezus! het teederste, het beminlijkste en het edelmoedigste van alle harten, doordrongen van dankbaarheid

bij de overdenking uwer weldaden, kom ik mij geheel en voor altijd aan u toewijden. Ik wil alle mijne krachten inspannen om uwe vereering uit te breiden en om, zoo zulks mogelijk is, alle harten voor u te winnen. O Jezus, ontvang heden mijn hart, of liever neem gij het zelf, verander het, zuiver het, om het uwer meer en meer waardig te doen worden, en maak mijn hart gelijk aan het uwe, ootmoedig, zachtzinnig, geduldig, vol van heilige en van edelmoedige liefde. Verberg mijn hart met al de harten die u beminnen in het uwe, en laat nimmer toe dat ik het terugneme. Ja, ik wil liever sterven, dan ooit uw beminnelijk Hart bedroeven. O Hart van Jezus! het verlangen mijns harten is u altijd te beminnen, u altijd te eeren, u altijd te dienen, u altijd toe te behooren, in leven en in dood, en in alle eeuwigheid. Amen.

OPDRACHT ZIJNER WERKEN AAN JEZUS' H. HART.

Goede Jezus, alle dagen mijns levens behooren u toe en alle werken die ik verricht moeten u worden toegewijd. Van dit oogenblik af draag ik ze dan ook allen op aan uw goddelijk Hart en door die opdracht heilig ik ze zonder voorbehoud toe aan uwe meerdere eer en glorie. Welk eene krachtige beweegreden, o mijn Jezus, om ze allen zoo heilig en volmaakt mogelijk te verrichten! O laat niet toe dat zich ook een ander inzicht in mijne handelingen menige dat uwer onwaardig zou wezen; geef dat ik alles verrichte uit zuivere liefde tot u. Van nu af verzaak ik aan alle ijdelheid,

alle eigenliefde en alle menschelijk opzicht, welke mijne werken minder aangenaam aan uw goddelijk Hart zouden maken. Geef, o Jezus, dat ik al mijne handelingen beginne, voortzette en eindige in uwe genade, en dat ik nooit een ander doel hebbe dan u en uwe heilige liefde. Alles, o Jezus, wat ik heb, wat ik ben, en wat ik vermag, al mijne gedachten, woorden en werken heilig ik u onherroepelijk toe. Ontvang dan deze offerande in vereeniging van uwe oneindige verdiensten, sluit ze op in uw goddelijk Hart en geef dat ik dit aanbiddelijk Hart steeds meer en meer beminne. Amen.

EEREBOETE AAN JEZUS' H. HART.

Aanbiddelijk Hart van Jezus, doordrongen van eene levendige droefheid bij het zien der beleedigingen, welke uw goddelijk Hart in het Sacrament uwer liefde worden aangedaan, kniel ik neder om u eerherstel aan te bieden. Zoo-veel hebt gij voor de menschen gedaan en geleden en toch beantwoorden zoovelen hunner die oneindige liefde met onverschilligheid en verachting. O konde ik door mijnen eerbied en mijne liefde de oneer herstellen die u voortdurend wordt aangedaan? Konde ik door mijne tranen en mijn bloed de beleedigingen, de versmadingen en heiligschennissen uitwisschen, waarvan Gij, mijn Jezus, het aanbiddelijk slachtoffer zijt! Maar ach! ik zelf heb U beleedigd. Vergeef mij, lieve Jezus, mijne ondankbaarheid. Vergeef mij de oneerbiedigheden, de onverschilligheden, en de versmadingen, waaraan ik

mij tegenover U heb schuldig gemaakt. Gedenk dat uw goddelijk Hart, den last mijner schulden dragend, bedroefd is geweest tot den dood toe. Laat niet toe, Heer Jezus, dat uw lijden en uw bloed voor mij vruchteloos geweest zijn! Geef mij een nieuw hart, een hart gelijkvormig aan het Uwe, een vernederd en vermorzeld, een zuiver en van liefde brandend hart, een hart dat voortaan een slachtoffer is aan uwe liefde en uwe eer gewijd. Van mijnen kant zal ik mijn best doen om door mijne eerbiedigheid in de kerk, mijne getrouwheid om U in het Sacrament uwer liefde te bezoeken, mijn ijver om U in mijn hart te ontvangen en mijne zorg om U door anderen te doen beminnen, de beledigingen goed te maken die ik nu uit geheel mijne ziel betreur. Ontvang dan mijn hart, lieve Jezus, ontvang al mijne gedachten, al mijne verlangens, al mijne verzuchtingen, mijne gebeden en werken; alles wat ik heb en ben offer ik u tot eereboete op, in vereeniging met de liefde van uw H. Hart, van de verdiensten van Maria, uwe goede Moeder, en van de aanbiddingen der engelen die voortdurend voor uw tabernakel liggen neergeknield. O goddelijk Hart van Jezus, voor U wil ik leven, voor U wil ik lijden, voor U wil ik sterven. Amen.

ALLERKOSTBAARSTE OFFERANDE.

Jezus, mijn allerbeminlijkste en allerzachtmoedigste Zaligmaker, duld dat ik U, en door U aan den eeuwigen Vader, het allerkostbaarst Bloed en Water opdraag, die gevloeid zijn uit de wonde, welke men in Uw goddelijk Hart

op den boom des kruises geslagen heeft. Gewaardig u de verdiensten van dit Bloed en dit Water toe te passen op al de zielen, maar in het bijzonder op die der arme zondaren en op de mijne. Zuiver, hervorm en red alle menschen door de hulp uwer verdiensten. Ja, sta ons toe, o Jezus, in uw allerbeminnelijkst Hart binnen te treden en daar voor altijd te wonen. (100 dag. afl. Pius IX. 13 Jun. 1876.)

of wel

OFFERANDE TOT DANK VOOR DE WELDADEN ONS
DOOR DE HEILIGSTE DRIEVULDIGHEID
GESCHONKEN.

Eeuwige Vader, wij offeren U het allerkostbaarst bloed op, dat Jezus met zooveel liefde en zooveel smart voor ons uit de wonde zijner rechterhand vergoten heeft, en door de verdiensten en de kracht van datzelfde bloed, smeeken wij uwe goddelijke Majesteit ons uwen heiligen zegen te schenken, opdat wij door dezen beschermd mogen worden tegen onze vijanden en bevrijdt van alle rampen. Zeggen wij dan: Dat de zegen van den almachtigen God, Vader, Zoon en H. Geest, op ons nederdale, en altijd met ons blijve. Amen. Onze Vader. Wees gegr. Glorie enz. (100 dag. afl. Leo XII. 25 Oct. 1823.)

LIEFDEVERZUCHTINGEN TOT JEZUS' H. HART.

O barmhartige Jezus verhoor mij! De genade van uw goddelijk Hart bekeere mij. De glans van uw Hart verlichte mij. De smart van uw Hart vermorzele mij. De wond van uw Hart doordringe mij. Het bloed van uw Hart ver-

zoene mij. De verdienste van uw Hart heilige mij. Het kruis van uw Hart versterke mij. De doornenkroon van uw Hart versiere mij. De ontferming van uw Hart omhelze mij. De Geest van uw Hart beziele mij. De vuurgloed van uw Hart verwarme mij. De vlam van uw Hart ontsteke mij. De liefde van uw Hart verteere mij. De waardigheid van uw Hart verheffe mij. De glorie van uw Hart verheerlijke mij. De aanschouwing van uw Hart vernieuwe mij. De vreugde van uw Hart zalige mij. Het bezit van uw Hart verzadige mij. In uw Hart, o Jezus, wil ik leven en sterven. Ik schenk u mijn hart, opdat ik u alleen beminne. O liefelijk Hart van mijn Jezus, wees gij al mijn troost op aarde en eenmaal mijn loon in den hemel! Amen.

Gebeden tot de Allerh. Maagd voor alle dagen der week.

Voor den Zondag.

GEBED OM DE VERGIFFENIS DER ZONDEN TE VERKRIJGEN.

O Moeder Gods, ziehier aan uwe voeten een ellendigen zondaar, die tot U zijne toevlucht neemt en op u zijn vertrouwen stelt. Heb medelijden met mij, o Moeder van barmhartigheid. Ik hoor dat allen U de toevlucht en de hoop der zondaars noemen; Gij zijt dus ook mijne toevlucht en mijne hoop; Gij moet mij door uwe voorspraak zalig maken. Ach! om de liefde van Jezus Christus help mij, reik de hand aan een ongelukkige, die gevallen is en zich aan U aanbeveelt. Ik weet dat het een troost voor U is een zondaar te helpen, als Gij kunt; Help

mij dan, nu Gij mij kunt helpen. Door mijne zonden heb ik Gods genade en mijne ziel verloren, doch ik stel mij thans in Uwe handen; zeg mij wat ik doen moet om in die genade van mijn God weder te keeren; want ik ben besloten zonder uitstel alles te doen. Tot U dan neem ik mijne toevlucht; gij bidt voor zoovele anderen; bid ook Jezus voor mij. Zeg Hem dat Hij mij vergeve en Hij zal mij vergeving schenken. Zeg Hem dat Gij mijne zaligheid verlangt en Hij zal mij zalig maken. Doe het geluk kennen, dat Gij dengene weet te verschaffen, die in U zijn vertrouwen stelt. Zoo hoop ik, zoo zij het.

Drie wees gegroeten tot eerherstel der beleedigingen en lasteringen der Allerh. Maagd aangedaan.

Voor den Maandag.

GEBED OM DE GENADE DER VOLHARDING.

O koningin des hemels, ik wil mij voor altijd aan uwen dienst toewijden; ik bied mij aan om geheel mijn leven u te dienen. Gewaardig U mij aan te nemen en verstoot mij niet gelijk ik het verdien. Mijne Moeder, in U heb ik al mijn vertrouwen gesteld. Ik zegen en dank God, die mij uit barmhartigheid dit vertrouwen in U geschonken heeft, een vertrouwen dat ik als een kostbaar onderpand mijner zaligheid beschouw: O voorzeker! wanneer ik vroeger het ongeluk heb gehad te vallen, dan is dit omdat ik tot U mijne toevlucht niet genomen heb. Nu echter vertrouw ik, dat ik, door de verdiensten van Jezus Christus en door uwe gebeden, de

vergifenis mijner zonden heb verkregen; maar op nieuw kan ik de genade Gods verliezen. O mijne koningin, bescherm mij en laat niet toe dat ik andermaal een slaaf der hel worde; sta mij altijd bij. Ik weet dat gij mij zult bijstaan en dat ik door uwe hulp zal zegevieren als ik mij slechts aan u aanbeveel; dit echter vrees ik, dat ik U in de gevaren van zoude niet zal aanroepen en zoo verloren gaan. Hoor dus de genade, die ik u vraag: geef dat ik in de aanvallen der hel altijd tot u vluchte en zegge: Maria! sta mij bij. Teedere Moeder gedoog niet dat ik mijn God verliese.

Drie wees gegroeten als boven.

Voor den Dinsdag.

GEBED OM EEN ZALIGEN DOOD.

O Maria! welk zal mijn dood zijn? Reeds nu sidder en beef ik als ik mijne zonden overweeg en denk aan het verschrikkelijk oogenblik, waarop ik mijn laatsten snik zal geven en geoordeeld worden. Mijne Moeder, in het bloed van Jezus Christus en in uwe voorspraak stel ik al mijne hoop. O Troosteres der Bedrukten! verlaat mij alsdan niet; maar troost mij in die groote bedruktheid. Zoo gij mij niet te hulp komt, ben ik verloren. Eer de dood mij overvalt, verkrijg mij, o mijne koningin, eene groote droefheid over mijne zonden, eene oprechte beterschap en de getrouwheid in den dienst van God voor het overige van mijn leven. En als mijn laatste uur nadert, o Maria, mijne hoop, sta mij dan bij in den vreeselijken strijd, dien ik zal te

voeren hebben, Sterk mij dan tegen de wan-
hoop, waaraan ik zal zijn blootgesteld op het
gezicht mijner zonden, welke de duivel mij als-
dan voor oogen zal houden. Verwerf mij de
genade om u alsdan meermalen aan te roepen,
opdat ik sterve met uwen zoeten naam en dien
van uwen aanbiddelijken Zoon op de lippen.
Beminnelijke koniugin, vergeef mij als ik daar-
enboven nog eene gunst durf verzoeken: eer
ik mijn laatsten zucht slaak, kom gij zelf mij
troosten door uwe tegenwoordigheid. 't Is waar,
ik ben een zondaar, ik verdien die gunst niet;
maar ik ben uw toegenegen dienaar, ik bemin
u en stel op u een groot vertrouwen. O Maria,
ik verwacht u dan, onthoud mij die vertroosting
niet. Zou ik echter die gunst onwaardig zijn,
sta mij dan tenminste uit den hemel bij en
geef dat ik uit dit leven scheide in de liefde
tot God en tot u, om u eeuwig in het paradijs
te gaan beminnen.

Drie wees gegroeten als boven.

Voor den Woensdag.

GEBED OM VAN DE HEL BEVRIJD TE WORDEN.

Beminnelijkste koningin, ik dank u dat gij
mij voor de hel bevrijd hebt, zoo dikwijls ik
deze door mijne zonden verdiende. Er was een
tijd dat ik, ongelukkige, reeds tot die eeuwig-
durende gevangenis was veroordeeld en, hadde
uwe barmhartigheid mij niet geholpen, mis-
schien was dat vonnis, na mijne eerste zonde,
reeds ten uitvoer gebracht. Zonder dat ik u
daarom gebeden heb, alleen gedreven door uwe

goedheid, hebt gij de goddelijke gerechtigheid tegengehouden en de verstoktheid van mijn hart overwinnend, hebt gij mij vervolgens bewogen al mijn vertrouwen in u te stellen. En hoe dikwijls zou ik na dien tijd niet hervallen zijn in de vele gevaren, waarin ik mij bevond, zoo niet gij, o teedere Moeder, mij beschermd hadt door de genaden, die gij mij hebt verworven. O mijne koningin, ga voort met mij voor de hel te behoeden! Heb ik u tot dusverre niet altijd bemind, na God bemin ik u thans boven alles. Ik bezweer u, laat niet toe dat ik mij van u aftrekke, noch van God, die mij door uwe bemiddeling zoo groote barmhartigheid heeft bewezen. Gedoog niet, o mijne beminnelijkste koningin, dat ik u voor eeuwig in de hel vervloeke. Kunt gij dulden, dat een dienaar, die u bemint, verloren gaat? O Moeder, nu gij reeds zooveel gedaan hebt om mij te redden, voltooi uw werk, blijf mij bijstaan. Als gij mij reeds zoozeer begunstigd hebt, toen ik niet aan u dacht, hoeveel te meer moet ik dan nu niet op u vertrouwen, nu ik u bemin en mij aan u aanbeveel. Neen, hij die zich aan u aanbeveelt, kan niet verloren gaan. Daarom bid ik u, o Moeder, laat mij niet aan mij zelve over, want dan zal ik zeker verdoemd worden. Geef dat ik altoos tot u mijne toevlucht neme. Red mij, o Maria, mijne hoop, red mij van de hel, of liever, red mij van de zonde, want deze alleen kan mij in de hel nederstorten.

Drie wees gegroeten, als boven.

Voor den Donderdag.

GEBED OM DEN HEMEL TE VERWERVEN.

O koningin des hemels, die boven alle koren der engelen het naaste bij Gods troon gezeten zijt, ik, arme zondaar, groet u uit dit tranendal en smeeke u uwe barmhartige oogen, die overal genade verspreiden, op mij te willen vestigen. Zie, o Maria, aan hoevele gevaren ik nu en zoolang ik leef ben blootgesteld, gevaren waarin ik mijne ziel, het paradijs en mijn God kan verliezen. In u, o mijne koningin, heb ik al mijn vertrouwen gesteld. Ik bemin u en verzucht naar het geluk om u te zien en te loven in den hemel. O Maria! wanneer toch zal de dag aanbreken waarop ik zalig zal zijn, de dag waarop ik voor u zal nederbuigen om in u de Moeder mijns Verlossers te aanschouwen, en ook mijne Moeder, die zooveel voor mijne zaligheid gedaan heeft? Wanneer zal ik de hand kussen, die mij zoo dikwijls aan de hel heeft ontrukkt en die mij zoovele genaden heeft geschonken, zelfs toen ik om mijne zonden verdiende van iedereen gehaat en verlaten te worden? Zeer ondankbaar, o groote koningin, ben ik in mijn leven jegens u geweest; maar in den hemel zal ik niet meer ondankbaar zijn; dáár zal ik u uit al mijne krachten, onafgebroken en eeuwig beminnen; dáár zal ik mijne ondankbaarheid herstellen door u eindeloos te zegenen en te danken. Ik dank God uit geheel mijn hart, dat Hij mij zulk een groot vertrouwen in het bloed van Jezus en in uwe bescherming geschonken heeft. Ja, ik geloof vastelijk

dat gij mij zult redden, dat gij mij voor de zonde zult bewaren, dat gij mij de noodige verlichting en sterkte zult verkrijgen om Gods wil te volbrengen en dat gij mij eindelijk in de haven der zaligheid zult doen aanlanden. Dit hebben al uwe dienaren gehoopt en niet één hunner is teleurgesteld geworden; ook ik zal het evenmin zijn. O Maria, mijne zaligheid is in uwe handen en dit is mij genoeg. Bid uwen goddelijken Zoon Jezus, gelijk ook ik Hem bid, dat Hij door de verdiensten van zijn lijden mij steeds in dat vertrouwen beware en doe aangroeien en ik zal zeker zalig wezen.

Drie wees gegroeten, als boven.

Voor den Vrijdag.

GEBED OM DE LIEFDE TOT JEZUS EN MARIA TE VERKRIJGEN.

O Maria, ik weet dat gij het edelste, het heiligste en het beminnelijkste aller schepselen zijt. O mijne beminde koningin, mochten toch alle menschen u kennen en beminnen, gelijk gij het verdient! Intusschen troost ik mij in de gedachte, dat zoovele gelukkige zielen in den hemel en op aarde opgetogen zijn over uwe goedheid en schoonheid. Ik verheug mij vooral dat God alleen reeds u meer bemint dan alle menschen en engelen te zamen. Ook ik, arme zondaar, bemin u, mijne beminnelijke koningin; maar ik bemin u te weinig. Ik wenschte dat mijne liefde vuriger en teederder ware en zulk eene liefde moet gij mij verschaffen. U beminnen is een teeken van voor-

beschikking; 't is eene genade, die God slechts schenkt aan hen, die Hij zalig wil maken.

Ik weet ook, mijne Moeder, hoeveel ik aan uwen goddelijken Zoon verschuldigd ben; ik weet dat Hij eene oneindige liefde waardig is. Gij daarom, die niets vuriger verlangt dan Hem bemind te zien, geef dat dit verlangen in mij verwezenlijkt worde; verwerf mij eene groote liefde voor Jezus Christus. Gij verkrijgt alles van God, wat gij verlangt, ik bid u, vraag voor mij de genade om zoo innig met den goddelijken wil vereenigd te zijn, dat ik er mij nooit meer van scheide. Ik vraag u noch aard-sche goederen, noch eer, noch rijkdom; ik vraag u slechts wat uw hart het meest verlangt, de genade om God te beminnen. Zou het mogelijk zijn dat gij mijn verlangen niet inwil-ligt, een verlangen dat zoo dierbaar is aan uw hart? Neen, want reeds staat gij mij bij en bidt voor mij. O! bid, bid, houd niet op met bidden tot dat gij mij in den hemel ziet, buiten gevaar van God te verliezen en verzekerd dat ik Hem eeuwig met u, allerliefste Moeder, bemin-nen zal.

Drie wees gegroeten, als boven.

Voor den Zaterdag.

GEBED OM DE BESCHERMING VAN MARIA TE VERKRIJGEN.

O allerheiligste Moeder, ik erken dat ik vele genaden van u heb ontvangen, maar ook erken ik dat ik zeer ondankbaar jegens u geweest ben. Toch zal ik niet ophouden mijne hoop in

uwe barmhartigheid te stellen, want deze overtreft verre mijne ondankbaarheid. Heb medelijden met mij, o machtige Voorspreekster! Gij zijt de uitdeelster van alle genaden, die God aan ons, ongelukkigen, schenkt en alleen om ons in onze behoeften te helpen heeft Hij u zoo machtig, zoo rijk en zoo goedertieren gemaakt. O Moeder van barmhartigheid, verlaat mij niet in mijne ellende. Gij zijt de voorspreekster der grootste en meest verlatene zondaren, wanneer ze slechts tot u hunne toevlucht nemen; neem dan ook mijne verdediging op u, want ik stel mij onder uwe bescherming. Zeg niet dat mijne zaak moeilijk te winnen is; want de meest hopelooze gevallen hebben een goeden uitslag, wanneer gij er u slechts mede belast. In uwe handen stel ik daarom mijne eeuwige zaligheid; u vertrouw ik mijne ziel toe: Reeds was zij verloren, maar door uwe voorspraak zult gij haar redden. Zoo hoop ik, zoo zij het.

Drie wees gegroeten, als boven.

GEBED TOT DEN H. JOZEF OM EENE BIJZONDERE GUNST.

Herinner u, o zuiverste Bruidegom der Maagd Maria, mijn beminnelijke Beschermmer, H. Jozef, dat het nooit gehoord is, dat iemand uwen bijstand verzocht en uwe hulp heeft ingeroepen, zonder getroost te zijn geworden. Aangemoedigd door dat vertrouwen kom ik tot u en beveel ik mij aan u met al de vurigheid mijner ziel. Verwerp mijn smeeken niet, o voedster-

vader des Verlossers, maar gewaardig u het met goedheid aan te nemen. Amen.

(300 dag. afl., eens per dag als men het met godsvrucht en een rouwmoedig hart bidt. (26 Juni. 1863.)

GEBED TOT DEN H. JOZEF OM DE DEUGD VAN
ZUIVERHEID.

O roemrijke H. Jozef, vader en beschermer der maagden, getrouwe bewaarder, wien God het Kind Jezus, de onschuld zelve, en Maria, de Maagd der maagden, toevertrouwde; ik bid en smeeek u door Jezus en Maria, dat dubbel pand u zoo dierbaar, geef dat ik, vrij van alle vlek, zuiver naar geest en hart en rein naar lichaam, Jezus en Maria in een volkomene zuiverheid standvastig moge dienen. Amen.

(300 dag. afl., eens per dag, als men het met godsvrucht en rouwmoedig bidt. (4 Febr. 1877.)

GEBED TOT DEN H. JOZEF OM EEN GOEDEN DOOD.

O H. Jozef, gij, die in de liefdevolle omhelzing van uwen Voedsterzoon Jezus, en van uwe allerheiligste Bruid, de Moedermaagd Maria, dit aardsche leven verlaten hebt; kom mij, o heilige Vader, met Jezus en Maria ter hulpe, voornamelijk wanneer de dood mijn leven eindigen zal; en verwerf mij dan, — dit smeeek ik ootmoedig — de genade en den troost, dat ook ik, in de teedere omarming van Jezus en van Maria, mijne ziel aan God moge geven. In uwe handen beveel ik, bij leven en sterven, mijnen geest, o Jezus, Maria, Jozef. Amen.

GEBED TOT DEN H. ALPHONSUS OM DE GODSVRUCHT
TE VERWERVEN TOT JEZUS IN HET ALLERH.
SACRAMENT EN TOT O. L. V.

H. Alphonsus, roemrijke Leeraar der Kerk, die zoo bijzonder hebt uitgeschenen door uwe vurige liefde voor Jezus in het aanbiddelijk Sacrament des altaars en door uwe teedere godsvrucht tot Maria, verkrijg voor mij een vonkje van die hemelsche liefdevlam, die u verterde en geef dat ook ik Jezus in zijn H. Sacrament vurig beminne, gaarne bezoeke en Hem dikwijls in mijn hart ontvang. Verwerf mij insgelijks eene ware godsvrucht tot Jezus Heilige Moeder, dat ik in Maria al mijn vertrouwen stelle, haar voortdurend aanroep en haar met eene kinderlijke liefde vereere. Geef dat ik naar uw voorbeeld dikwijls herhale: o Jezus, o Maria, zoetste voorwerpen mijner liefde, geef dat ik voor u lijde, dat ik voor u sterve, dat ik geheel aan u toebehoore en gansch onthecht zij aan mij zelven. Amen.

GEBED TOT DEN H. ALPHONSUS OM EEN
ZALIGEN STAAT.

Groote H. Alphonsus, die zooveel gedaan en geleden hebt om uwe roeping te kennen en te volgen, verkrijg mij de genade om te weten tot welken staat de voorzienigheid mij bestemd heeft. Laat niet toe dat ik mij bedriege in eene zoo gewichtige keuze, waarvan mijn geluk in deze wereld en wellicht ook mijne eeuwige zaligheid afhangen; maar geef dat ik den god-

delijken wil in mijne roeping kennende, dien ook getrouw volge en zoo den weg insla, dien God mij aanwijst en die mij tot de gelukzalige eeuwigheid moet geleiden. Amen.

GEBED OM DE GENADE VAN ALTIJD TE BIDDEN.

O God mijner ziel! ik zie maar al te wel de oorzaak mijner zonden en van mijn gedurig hervallen; 't is mijne nalatigheid om u in de bekoringen aan te roepen en u de heilige volharding te vragen. Ik ben daarom vast besloten u in de toekomst zonder ophouden te bidden, vooral als ik mij in gevaar zie van in de zonde te hervallen. Ik neem mij voor steeds tot uwe barmhartigheid mijne toevlucht te nemen door de heilige namen van Jezus en Maria aan te roepen, overtuigd als ik ben, dat gij niet zult ontbreken mij de noodige kracht te geven om mijne vijanden te wederstaan, als ik slechts bid. Dit is dan ook mijn besluit en ik beloof u daaraan getrouw te zullen zijn. Maar, o mijn God, waartoe zullen al mijne voornemens en mijne beloften dienen, zoo gij mij niet helpt door uwe genade om ze ten uitvoer te brengen? Help mij daarom, o eeuwige Vader! help mij om de liefde van Jezus Christus en laat niet toe dat ik ooit verzuime om in de bekoring tot u te vluchten. Ik ben overtuigd dat uwe hulp mij niet ontbreken zal, wanneer ik haar slechts inroep; doch dit vrees ik, dat ik vergeten zal u aan te roepen in den nood en dat dit mijn verzuim oorzaak zal wezen van mijn ongeluk, namelijk van het verlies uwer genade, hetwelk het grootste aller ongelukken

is. Ik smeeek u daarom, Heer, door de verdiensten van Jezus Christus, geef mij de genade van het gebed, maar eene overvloedige genade, die mij altijd doet bidden en bidden gelijk het behoort.

O Maria, mijne Moeder, zoo dikwijls ik tot u mijne toevlucht genomen heb, hebt gij mij den noodigen bijstand verleend om niet te vallen; ik wend mij wederom tot u op dit oogenblik om van u eene allerkostbaarste genade te verkrijgen, de genade om mij in al mijne noodwendigheden aan uwen goddelijken Zoon en aan u aan te bevelen.

O mijne koningin, gij verkrijgt van God alles wat gij Hem vraagt, verwerf mij dan, ik bid er u om om de liefde welke gij Jezus toedraagt, verwerf mij de genade om te bidden en zonder ophouden te bidden tot mijnen dood toe. Amen.

GEBED VOOR DE KERK.

Mijn God, ik dank u dat gij mij tot het ware geloof geroepen en in de katholieke Kerk hebt laten geboren worden. Die Kerk, o mijn God, staat aan zoovele vervolgingen bloot, zooveel heeft zij van de goddeloozen te lijden. O God, gedenk dat zij de Bruid is van uwen eeniggeboren Zoon, die haar ten koste van zooveel vermoeienis en lijden heeft gesticht. Om de verdiensten van Jezus smeeek ik u, bewaar, bestuur, geleid uwe Kerk, verdedig haar tegen de aanvallen harer vijanden. Vereenig alle menschen in den schoot der ware Kerk, opdat zij allen u kennen, dienen, beminnen en verheerlijken volgens uwen aanbiddeijken wil. Amen.

GEBED VOOR DEN PAUS.

Heere Jezus Christus, onzichtbaar opperhoofd der Kerk, ik beveel U uwen plaatsbekleeder aan, onzen H. Vader den Paus. Zegen hem met de volheid des H. Geestes, vervul hem met uwe heilige wijsheid, opdat hij uwe kerk waardig besture; schenk hem kracht en sterkte om alle moeilijkheden te overwinnen, verleen hem de gave van raad en onderscheiding om in alle aangelegenheden datgene te erkennen en te kiezen wat u welgevallig is. Amen.

GEBED VOOR DE PRIESTERS.

Mijn God, ik geloof aan de verhevene waardigheid, die gij door het priesterschap aan uwe bedienaren hebt toevertrouwd, eene waardigheid welke die der koningen en der engelen te boven gaat, gelijk de H. Dionysius zegt. Vervul, bid ik u, alle priesters met uwen geest; geef hun de genade om u vurig te beminnen en u ook door anderen te doen beminnen. Schenk hun een waren ijver, eene groote godsvrucht, een onbeperkt vertrouwen in uwen bijstand; zegen hen in hunnen arbeid voor het heil der zielen, opdat zij rijk aan deugden en verdiensten eenmaal onder uwe apostelen en getrouwe dienaren in den hemel mogen heerschen. Amen.

GEBED VAN EEN KIND VOOR ZIJNE OUDERS.

O God, die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, zegen, bid ik u, mijne goede

ouders voor alles wat zij voor mij gedaan hebben. Nooit of nimmer zal ik in staat zijn hun te vergelden wat ik hun schuldig ben; doch gij o, mijn God, zijt almachtig. Beloon, bid ik u, mijne ouders duizendwerf voor al het goede dat ik van hen mocht ontvangen. Vermeerder in hen den geest van geloof, hoop en liefde; maak hen rijk aan goede werken en verdiensten voor den hemel. Bewaar hen voor alle ongelukken en tegenspoeden, zegen hen met uwe goddelijke goederen, indien hun dit zalig is; spaar hen nog lang in het leven. Onderhoud in mij den geest van eerbied, gehoorzaamheid en liefde; geef dat ik nooit iets doe wat mijne ouders kan bedroeven, maar schenk mij de genade om steeds hunne goede lessen en vermaningen op te volgen, opdat ik eenmaal met hen voor eeuwig gelukkig moge zijn in den hemel. Amen.

GEBED VOOR DE BEKEERING DER ZONDAREN.

Heer Jezus Christus, verlosser der wereld, hoevele menschen zijn er niet die den weg der zonde bewandelen en hun eeuwig ongeluk inloopen. O Jezus, gij hebt uw dierbaar bloed voor hen vergoten en wilt hen redden van den ondergang. Ontferm u over hen, heb medelijden met die ongelukkigen, zoek als een goede herder deze afgedwaalde schapen op, laat toch niet toe dat uw kostbaar bloed voor hen vruchteloos gestort zij. Doordring hen van eene heilzame vreeze voor de hel en hare eeuwige straffen, doe hun de afschuwelijkheid hunner zonden inzien, geef er hun een waar berouw over en een ernstigen wil om zich te beteren.

Laat hun, goede Jezus, door eene oprechte biecht vergiffenis van hunne zonden verwerven, opdat zij in uwe genade leven en u niet meer vergrammen. Amen.

GEBED VOOR HEN DIE IN DOODSTRIJD ZIJN.

Allergenadigste Jezus, die van liefde voor de zielen brandt, ik smeeek u door den doodsangst van uw allerheiligst Hart en door de smarten van uwe onbevleete Moeder, reinig in uw bloed al de zondaren der gansche wereld welke op dit oogenblik in doodstrijd zijn en die heden zullen sterven. Amen. (100 dag. afl.)

GEBED VOOR DE ZIELEN DES VAGEVUURS.

O God, wiens natuur goedheid is en wiens barmhartigheid zich uitstrekt van geslacht tot geslacht, sla bid ik u, een blik van mededoogen op de arme zielen des vagevuurs, die u beminnen en wier grootste smart het is van u gescheiden te zijn. Gedenk, o God, dat zij het werk zijn uwer handen, de prijs van Jezus' lijden en dood. In naam van Jezus, die gezegd heeft: «al wat gij den Vader zult vragen in «mijnen naam, zal Hij u geven,» in naam van Jezus, smeeek ik u, heb medelijden met die arme zielen. Voor hare verlossing offer ik u het bloed van Jezus, de verdiensten van Maria, de gebeden uwer heiligen, de smeekingen der H. Kerk en de goede werken aller geloovigen. Ter liefde van Jezus en Maria, verlicht, vertroost, verlos die arme zielen, open haar den schoonen hemel, opdat zij er u eeuwig beminnen, loven en danken. Amen.

X. VERSCHILLENDE KORTE OEFENINGEN EN GEBEDEN, WAARAAN AFLATEN ZIJN VERBONDEN.

1. Zoo dikwijls men met eerbied het kruisteeken maakt, (50 dagen aflaat.)

2. Zoo dikwijls men eerbiedig het kruisteeken maakt met wijwater, (100 dag. afl.)

3. Zoo dikwijls men eerbiedig den naam «Jezus» uitspreekt, (25 dag. afl.)

4. Zoo dikwijls men met eerbied den naam van «Maria» aanroept, (25 dag. afl.)

5. Zoo dikwijls men elkander groet en de één zegt: «Geloofd zij Jezus Christus,» terwijl de ander antwoordt: In alle eeuwen of Amen, (50 dag. afl.)

6. Zoo dikwijls men elkander groet «Geloofd zij Jezus en Maria» en de ander antwoordt «nu en altijd.» (50 dag. afl.)

7. Zoo dikwijls men de akten van geloof, hoop en liefde bidt, (afl. van 7 jaren en 7 quadragenen.)

8. Zoo dikwijls men 6 maal Onze Vader, 6 maal Weesgegr. en 6 maal glorie zij de Vader bidt ter eere der A!erh. Drievuldigheid en der Onbevleete Ontvangenis van Maria, al de aflaten der 7 Kerken van Rome, alsmede van Portiuncula, Jerusalem en St Jacobus van Compostella, mits men het scapulier drage der Onbevl. Ontvangenis.

9. Mijn Jezus barmhartigheid. (100 dag. afl.)

10. Mijn God en mijn al. (50 dag. afl.)

11. Jezus, mijn God, ik bemin u boven al. (50 dag. afl.)

12. Zoetste Jezus, wees mij geen rechter, maar een Zaligmaker. (50 dag. afl.)

13. Zoet Hart van Jezus, geef dat ik u meer en meer beminne. (300 dag. afl.) †

14. Zoet Hart van Maria wees mijne redding. (300 dag. afl.) †

15. Gezegend zij de heilige en onbevleete Ontvangenis der allerzaligste Maagd Maria, Moeder van God. (300 dag. afl.)

16. In uwe ontvangenis, o Maagd Maria, zijt gij onbevleet geweest. Bid voor ons den Vader, wiens Zoon Jezus, van den H. Geest ontvangen, gij gebaard hebt. (100 dag. afl.)

17. Engel Gods, die mijn beschermer zijt, wien ik door eene weldaad van Gods liefde ben toevertrouwd, verlicht mij, bescherm mij, geleid en bestuur mij. Amen. (100 dag. afl.)

18. Heilig, heilig, heilig is de Heer, de God der heerscharen. De aarde is vervuld van uwe glorie. Glorie zij den Vader, glorie den Zoon, glorie den H. Geest. (100 dag. afl. eens per dag.)

19. Jezus, Maria, Jozef, ik geef u mijn hart, mijn geest en mijn leven.

Jezus, Maria, Jozef, sta mij bij in den doodstrijd.

Jezus, Maria, Jozef, laat mij in uw heilig gezelschap vreedzaam sterven. (300 dag. afl.)

20. Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament. (100 dag. afl. eens per dag.)

21. Bemind zij overal het H. Hart van Jezus. (100 dag. afl. eens per dag.)

22. Jezus zachtmoedig en nederig van harte, maak mijn hart gelijkvormig aan het Uwe. (300 dag. afl. eens per dag.)

23. Eeuwige Vader, ik draag u op het dierbaar bloed van Jezus Christus, tot boeting mijner zonden en voor de noodwendigheden der heilige Kerk. (100 dag. afl.)

24. Volle aflat als men na de H. Communie bidt: Zie, o goede enz. blz. 94.

INHOUD.

	Bladz.
Voorrede	III
 I. GEWONE OEFENINGEN EN GEBEDEN VAN DEN CHRISTEN.	
Over het gebed	1
Morgengebed	2
Wijze om den dag heilig door te brengen	6
Avondgebed	11
Gebeden onder de H. Mis	17
Andere H. Mis ter eere van het bitter lijden van Jezus	32
Mis voor overledenen	43
Andere gebeden voor overledenen	52
Oefeningen voor de Biecht	54
Oefeningen na de Biecht	65
De zeven Boetpsalmen	69
Voorbereiding tot de H. Communie	83
Dankzegging na de H. Communie	90
Over de geestelijke Communie	95
Gebeden onder de Vespers en het Lof	97
De Vesperpsalmen voor den Zondag	98
Gebeden onder het Lof	107
Bezoeken bij Jezus in het Allerheiligste Sacra- ment, bij de allerheiligste Maagd en bij den H. Jozef	119
Oefening van den Kruisweg	147
 II. MEDITATIES VOOR IEDEREN DAG DER WEEK.	
Over de meditatie of het overwegend gebed	164
Over het einde van den mensch	167
Over de eeuwige zaligheid	169
Over de doodzonde	173
Over den dood	175
Over het oordeel	179
Over de hel	181
Over de eeuwigheid	183

III. GEESTELIJKE LEZING IN VERHALEN EN VOOR- BEELDEN.

	187
De eeuwige waarheden	188
Het zielenheil	191
De zonde	192
De dood	194
De eeuwigheid	195
Uitstel der bekeering	196
De dood des zondaars	201
De onkuishheid	204
De naaste gelegenheden van zonde	208
De verkeeringen	212
Slechte gezelschappen	217
De gevaarlijke bijeenkomsten en zondige ver- maken	220
Het lezen van slechte boeken, romans en dag- bladen	225

IV. OVER DE CHRISTELIJKE DEUGDEN OF HANDLEIDING TOT EEN GODVRUCHTIG LEVEN.

	230
De gelijkvormigheid aan Gods wil	231
De liefde tot God	242
De liefde tot den naaste	253
Over het geduld	257
Over de versterving	264
Over de nederigheid	268
Over de zuiverheid	272
Over de goede meening	275

V. MIDDELEN OM IN HET GOEDE TE VOLHARDEN EN DE VRUCHTEN DER MISSIE TE BEWAREN.

	278
Luister met eerbied naar Gods woord	279
Nader dikwijls tot de HH. Sacramenten	281
Vereer vurig het H. Hart van Jezus	284
Heb eene teedere godsvrucht tot de Allerh. Maagd	286
Zorg lid te zijn van eene of andere Broeder- schap of Congregatie	288
Bestrijd den geest der wereld	291
Veracht het menschelijk opzicht	293
Vlucht de lauwheid	296

Wees sterk in het geloof	298
------------------------------------	-----

VI. PLICHTEN EN LEVENSGEGELLEN VOOR BIJZONDERE
STANDEN.

I. Plichten der gehuwden jegens elkander	304
II. Plichten der ouders jegens hunne kinderen	304
III. Plichten der kinderen opzigtens hunne ouders	308
IV. Plichten der meesters en overheden	310
V. Plichten der dienstboden en onderhoorigen	312
VI. Plichten der jeugdige personen met betrek- king tot hunne roeping	315
VII. Plichten der jongelingen	319
VIII. Plichten der jonge dochters	321
IX. Plichten tegenover den priester	324

VII. BEKNOPTTE HANDLEIDING VOOR ZIEKEN EN
STERVENDEN.

I. Raadgevingen voor zieken	329
II. Raadgevingen voor stervenden	332
III. Wenken voor hen die zieken en stervenden bijstaan	334
IV. Gebeden en verzuchtingen voor zieken en stervenden, vooral tijdens eene bekoring	337
V. Gebeden voor de stervenden	342

VIII. OVER DE AFLATEN, GEHECHTAAN VOORWERPEN
VAN GODSVRUCHT DOOR DE PATERS REDEMP-
TORISTEN GEWILD.

I. Over de aflaten in het algemeen	351
II. Aflaten van de H. Missie	353
III. Aflaten van het Missiekruis	353
IV. Aflaten gehecht aan kruisjes, kruisbeelden, medailles en beelden	354
V. Aflaten van het scapulier	356
VII. Aflaten van het rozenhoedje	362
Wijze om den Rozenkrans te bidden	366

IX. LITANIËN EN GEBEDEN.

Litanie van de allerheiligste Drievuldigheid	377
Litanie van den heiligen Geest	380
Litanie van den allerh. Naam Jezus	385

	Bladz.
Litanie ter eere der H. Engelen . . .	388
Litanie van het allerh. Sacrament . . .	393
Litanie van het lijden onzes Heeren . . .	396
Litanie van de H. Maagd . . .	402
Litanie van het H. Hart van Jezus . . .	405
Litanie van het H. Hart van Maria . . .	407
Litanie van alle Heiligen . . .	409
Litanie van den H. Jozef . . .	417
Litanie van den H. Alphonsus . . .	420
Litanie van den H. Aloysius . . .	422
Litanie van den H. Antonius v. Padua . . .	425
Litanie ter eere der H. Barbara . . .	429
Gebeden tot de H. Barbara . . .	431
Litanie voor een goeden dood . . .	434
Toewijding aan het H. Hart van Jezus . . .	437
Opdracht zijner werken aan Jezus' H. Hart . . .	438
Eereboete aan Jezus' H. Hart . . .	439
Allerkostbaarste offerande . . .	440
Liefdeverzuchtingen tot Jezus' H. Hart . . .	441
Gebeden tot de Allerh. Maagd voor alle dagen der week . . .	442
Gebed tot den H. Jozef om eene bijzondere gunst . . .	450
Gebed tot den H. Jozef om de deugd van zuiverheid . . .	451
Gebed tot den H. Jozef om een goeden dood . . .	451
Gebed tot den H. Alphonsus om godsvrucht te verwerven tot Jezus in het Allerh. Sacrament en tot O. L. V. . . .	452
Gebed tot den H. Alphonsus om een zaligen staat . . .	452
Gebed om de genade van altijd te bidden . . .	453
Gebed voor de Kerk . . .	454
Gebed voor den Paus . . .	455
Gebed voor de priesters . . .	455
Gebed van een kind voor zijne ouders . . .	455
Gebed voor de bekeering der zondaren . . .	456
Gebed voor hen die in doodstrijd zijn . . .	457
Gebed voor de zielen des vagevuurs . . .	457
X. VERSCHILLENDE KORTE OEFENINGEN EN GEBEDEN, WAARAAN AFLATEN ZIJN VERBONDEN.	458